

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Στη μνήμη Γεωργίου Κατσογιάννη

Αγαπητέ Γιώργο,

Ολόκληρη η δικηγορική οικογένεια θρηνεί σήμερα τον απρόσμενο θάνατό σου, που ήταν πραγματικό αστροπελέκι. Μας συντάραξε όλους και μας λύπησε βαθύτατα, διότι φεύγεις από τη ζωή αυτή εντελώς ξαφνικά, χωρίς ν' ασθενήσεις, χωρίς να προετοιμασθείς και πάνω στην ακμή της ζωής και της δικηγορίας. Δυστυχώς έτσι είναι τα ανθρώπινα και δεν μπορούμε να τα ελέγξουμε. Κόπος και μόχθος πολύς στην καθημερινή άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος. Ασχολούμαστε καθημερινά με τα ανθρώπινα προβλήματα, τις ανθρώπινες αδικίες και μικρότητες και γενικότερα με τους αδυνάτους και πάσχοντες συνανθρώπους μας. Αυτή η καθημερινή ενασχόληση του Δικηγόρου με την σκληρή κοινωνική πραγματικότητα έχει ως συνέπεια τη σωματική και ψυχική του φθορά και πολλές φορές και το θάνατο, ιδιαίτερα όταν ο Δικηγόρος διακρίνεται για την ευαισθησία του, την ευσυνειδησία του και το ήθος του και δεν ασκεί απλώς επάγγελμα αλλά και λειπούργημα. Η στατιστική επιβεβαιώνει αυτή την αλήθεια, διότι πράγματι οι Δικηγόροι έρχονται μεταξύ των πρώτων στα καρδιακά νοσήματα και τα εγκεφαλικά επεισόδια.

Σ' αυτή την κατηγορία των ευσυνειδητών Δικηγόρων, που θυσιάζονται στην εκτέλεση του καθήκοντος και μοχθούν καθημερινά για την καλύτερη απονομή της Δ/νης ανήκε και ο αγαπητός μας Γιώργος Κατσογιάννης. Γεννήθηκε στη Λάρισα το έτος 1963 από βιοπαλαιστή πατέρα, σπούδασε στη Νομική Σχολή Θεσ/νίκης, από την οποία πήρε το πτυχίο του το έτος 1986, και διορίστηκε Δικηγόρος στο Σύλλογό μας το έτος 1988. Ασχολήθηκε με όλους τους κλάδους του Δικαίου και διακρίθηκε για την επιμέλειά του, την άρτια επιστημονική του κατάρτιση και την έντονη παρουσία του στα Δικαστήριά μας. Ήταν χαμηλών τόνων άνθρωπος, απλός, αγαπητός και συνεργάσιμος με τους συναδέλφους του, τους Δικαστές και τους δικαστικούς υπαλλήλους και έδινε τον εαυτό του στην υπεράσπιση των πελατών του. Έτσι από τα πρώτα χρόνια της δικηγορίας του καταξιώθηκε στο δικηγορικό σώμα, εκτιμήθηκαν τα προσόντα του και οι αρετές του και γι' αυτό το λόγο στις δύο τελευταίες εκλογές του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας εκλέχτηκε μέλος του ΔΣ και στην παρούσα τριετία ταμίας του Συλλόγου, στον οποίο προσέφερε ουσιαστικές και σημαντικές υπηρεσίες.

Ποιος το ήλπιζε ότι τόσο αναπάντεχα και απρόσμενα θα έφευγε ο αγαπητός Γιώργος από τη ζωή, την οικογένειά του και το Δικηγορικό Σύλλογο. Έτσι αποδεικνύεται ότι είναι πράγματι φοβερό το του θανάτου μυστήριο και "πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα όσα ουχ υπάρχει μετά θάνατον". Ο αγαπητός όμως Γιώργος εμφορούμενος από ιδέες και ιδανικά στη ζωή του δεν ήταν μόνον ο κατηρτισμένος και μάχιμος Δικηγόρος με έντονη παρουσία στα Δικαστήριά μας, αλλά και ο συγκροτημένος επιστήμονας με πολλά ενδια-

φέροντα στη ζωή του και ο προβληματισμένος πολίτης που τον ενδιέφεραν τα κοινά πράγματα και η πορεία του τόπου μας. Είχε επίγνωση του σημαντικού ρόλου του Δικηγόρου ως θεσμοθετημένου συμπράττοντος λειτουργού της Δικαιοσύνης στην ουσιαστική απονομή της Δικαιοσύνης και μαχόταν για την αναγνώριση από όλους τους Δικαστές της συμβολής του Δικηγόρου στην έκβαση της δίκης.

Αγαπητέ Γιώργο, το επαγγελματικό και επιστημονικό σου έργο είναι καρποφόρο, η προσφορά σου στο Σύλλογό μας σπουδαία και από όλους αναγνωρισμένη και η παρουσία σου στην πόλη μας αισθητή. Γι' αυτό αφήνεις μήνιμ αγαθή και θα μας μείνεις για πάντα αξέχαστος.

Στην αγαπημένη σου σύζυγο και συνάδελφό μας Δέσποινα, που καλείται πλέον να σηκώνει βαρύ σταυρό, τους γονείς σου, τον αδελφό σου και όλους τους συγγενείς σου ευχόμαστε καλή παρηγοριά και δύναμη στον μεγάλο τους πόνο. Εύχομαι ο Θεός ν' αναπαύσει την ψυχή σου και η μήνιμ σου να είναι αιωνία, αγαπητέ και αλησμόνητε συνάδελφε Γιώργο.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Φ. ΝΑΝΗΣ**



ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ - ΑΠΟΨΕΙΣ

**Οι ευθύνες των γιατρών που διενεργούν
ψυχιατρικές πραγματογνωμοσύνες,
κατ' άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 1729/ 1987**

**Φιλ. Ανδρέου
Δικηγόρου Λάρισας**

Ένα πολύπλευρο και ακανθώδες ζήτημα, όπως έχει εξελιχθεί στην πράξη, που συναντούν πολύ συχνά οι δικηγόροι, οι οποίοι ασχολούνται με υποθέσεις ναρκωτικών, αλλά και οι δικαστές οι οποίοι δικάζουν τέτοιες υποθέσεις είναι το εξής: Οι γιατροί που είναι διορισμένοι να διενεργούν ψυχιατρικές πραγματογνωμοσύνες, οι οποίοι υπηρετούν στο ΕΣΥ, είναι ανεξέλεγκτοι στην εκτέλεση των καθηκόντων τους; Μπορούν δηλαδή να καλούν οποτεδήποτε τους κατηγορούμενους, που συνήθως είναι κρατούμενοι, οι οποίοι προέβαλαν τον αυτοτελή ισχυρισμό της εξάρτησης κατά τη διάρκεια της απολογίας τους, ακόμη και μετά από ένα και δυο μήνες, περιφρονώντας το νόμο αλλά και τη διάταξη του ανακριτή, ή, του ανακριτικού υπαλλήλου, με την οποία τους δίδεται η εντολή, μέσα σε πολύ σύντομη προθεσμία να εξετάσουν τον κατηγορούμενο και με την έκθεση πραγματογνωμοσύνης να απαντήσουν σε μια σειρά ερωτημάτων; Με άλλα λόγια μπορούν, χωρίς συνέπειες να στερούν από ένα κατηγορούμενο ένα τόσο σπουδαίο αυτοτελή ισχυρισμό, ένα τόσο σημαντικό υπερασπιστικό επιχείρημα;

Αλλά και οι ανακριτές μπορούν, χωρίς συνέπειες, να εκδίδουν τη διάταξη περί διορισμού πραγματογνωμόνων μετά από 2-3 ημέρες και να επιδίδεται σ' αυτούς η διάταξη ύστερα από 1-2 ημέρες; Μήπως αυτό συνιστά ασέβεια στο νόμο, με ότι αυτό συνεπάγεται;

Οι γιατροί, θα μπορούσαν να επικαλεσθούν άγνοια, για το μέγεθος της βλάβης που προκαλούν στον κατηγορούμενο, οι ανακριτές όμως μπορούν να επικαλεσθούν το ίδιο; Ασφαλώς όχι.

Με την παρούσα γίνεται προσπάθεια παρουσίασης του προβλήματος και επισήμανσης των παρενεργειών του, με την ελπίδα ότι κάποιος αρμόδιος θα ασχοληθεί με το θέμα αυτό, για να βάλει τα πράγματα στη θέση τους, έστω και αν οι άνθρωποι που αδικούνται αντιμετωπίζονται ως περιθωριακοί και κοινωνικά αποβλητέοι.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 13 παρ. 1, 2 και 3 του ν. 1729/ 1987 όπως ισχύει σήμερα, συνάγονται τα ακόλουθα: “Όσοι απέκτησαν την εξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορούν να την αποβάλλουν με τις δικές τους δυνάμεις, υποβάλλονται σε ειδική μεταχείριση κατά τους όρους του νόμου αυτού”. Αυτή είναι η έννοια του τοξικομανούς και της τοξικομανίας, την οποία με το ίδιο ακριβώς περιεχόμενο μας δίνει και η νομολογία μας, (ΑΠ. 739/ 1999 Ποιν. Χρον. Ν° 274, ΑΠ. 683/ 1995 Ποιν. Χρον. ΜΕ΄ 1258, Εφ. Αθην. 170/ 1987 ΕλλΔνη 29 σελ. 419, Εφ. Λαρ. 44/ 1987 Ποιν. Χρον. ΛΖ΄ 834).

“Ο ενεργών την προανάκριση ή κύρια ανάκριση διατάσσει υποχρεωτικά τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης εάν υποβληθεί ισχυρισμός του κατηγορουμένου ότι είναι τοξικομανής εντός 24 ωρών από τη σύλληψή του ή κατά την αρχική απολογία του, ο οποίος κατα-

χωρείται στην έκθεση σύλληψης, εξέτασης ή απολογίας. Η πραγματογνωμοσύνη διατάσσεται το αργότερο εντός 24 ωρών από τη σύλληψη ή την αρχική απολογία του δράστη και διεξάγεται σύμφωνα με τις διατυπώσεις που ορίζει η με αριθμό Α2 Β/ οικ. 3982/ 7.10/ 4.11.1987 (ΦΕΚ Β'577) απόφαση του Υπουργού Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών ασφαλίσεων. Οι πραγματογνώμονες εξετάζουν τον κατηγορούμενο αμέσως μόλις γνωστοποιηθεί η σχετική παραγγελία και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 48 ωρών, συντάσσουν δε και υποβάλλουν την έκθεσή τους όσο το δυνατόν ταχύτερα. Αν οι πραγματογνώμονες αποφανθούν ότι υπάρχει εξάρτηση, πρέπει να καθορίσουν και το είδος της (σωματική ή ψυχική) κι' αν είναι δυνατόν το βαθμό της, το συνήθως χρησιμοποιούμενο ναρκωτικό, την ημερήσια δόση, την κατάλληλη θεραπευτική αγωγή και αν τους ζητείται ειδικώς με την παραγγελία, την επίδραση της εξάρτησης στον καταλογισμό".

Η παραπάνω υπουργική απόφαση, καθορίζει τις διατυπώσεις μιας ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης, δηλαδή πως πρέπει να γίνεται ο έλεγχος και η διάγνωση και τέλος τι πρέπει να περιέχει μια έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

Έτσι λοιπόν ο ανακριτής με διάταξη που εκδίδει διορίζει τους δυο πραγματογνώμονες που είναι ψυχίατροι, ή ο ένας τουλάχιστον ψυχίατρος και παραγγέλλει σ' αυτούς, να εξετάσουν τον κατηγορούμενο και να αποφανθούν αν είναι εξαρτημένος από απαγορευμένη ναρκωτική ουσία και ποιά, ποιο είναι το είδος της εξάρτησης δηλαδή σωματική ή ψυχική ή και τα δυο μαζί, ποια είναι η ημερήσια δόση του, ποια θεραπευτική αγωγή πρέπει να ακολουθηθεί και τέλος αν ειδικώς ζητηθεί ποια επίδραση ασκεί η εξάρτηση στον καταλογισμό.

Ο πραγματογνώμονας, οφείλει να εξετάσει αμέσως τον κατηγορούμενο, προβαίνοντας σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 της παραπάνω υπουργικής απόφασης σε εργαστηριακό ή κλινικό έλεγχο ή και στους δυο μαζί. Εξ αυτών ο μεν εργαστηριακός έλεγχος γίνεται με τοξικολογική ανάλυση σωματικών υγρών του εξεταζόμενου (αίμα-ούρα) σε χρόνο μικρότερο από 48-72 ώρες από την τελευταία λήψη της ναρκωτικής ουσίας από τον εξεταζόμενο. Το δείγμα των σωματικών υγρών λαμβάνεται υπό συνθήκες ασφαλείας σε δυο σφραγισμένα φιαλίδια που αναγράφουν ανεξίτηλα το ονοματεπώνυμο του εξεταζόμενου και την ημερομηνία λήψης. Το ένα φιαλίδιο φυλάσσεται υπό ψύξη ως μάρτυρας. Ο δε κλινικός έλεγχος γίνεται με άμεση εισαγωγή του κατηγορουμένου για κλινική παρακολούθηση σε δημόσιο Νοσηλευτικό Ίδρυμα ή ειδικό Σωφρονιστικό κατάστημα για πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες. Κατά τη διάρκεια του κλινικού ελέγχου πραγματοποιείται συμπληρωματικά και πλήρης σωματικός έλεγχος για την ανακάλυψη συνοδών στοιχείων, όπως ουλές από νύξεις των φλεβών κ.λ.π. Σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα σε περίπτωση έλλειψης συμπτωμάτων αποστέρσης, η διάγνωση συμπληρώνεται με τη λήψη πλήρους ιστορικού.

Ποιος όμως πραγματογνώμονας λαμβάνει σωματικά υγρά και ποιος πραγματογνώμονας κρατεί επί 5 τουλάχιστον ημέρες τον κρατούμενο κατηγορούμενο για παρακολούθηση στο νοσοκομείο; Η δικαιολογία που προβάλλουν είναι ότι η πολιτεία δεν τους παρέχει τέτοια δυνατότητα. Η πολιτεία όμως, αν έτσι είναι, είναι ανακόλουθη, διότι από τη μια μεριά στερεί από τον κατηγορούμενο τη δυνατότητα να αποδείξει ισχυρισμό, που η ίδια με νόμο του αναγνωρίζει ως αυτοτελή και από την άλλη τον τιμωρεί. Μήπως θα πρέπει να ζητηθούν από τους αδικημένους πολίτες αποζημιώσεις από την πολιτεία για την παράνομη συμπεριφορά της;

Το στερητικό σύνδρομο εκδηλώνεται στους κρατούμενους σχεδόν αμέσως με τη σύλληψή τους, και οι αστυνομικοί μπροστά στη φοβερή εικόνα που αντιμετωπίζουν, αναγκάζονται να τους μεταφέρουν στο νοσοκομείο για ένεση μια και δυο και τρεις και τέσσερις φορές, όσο διαρκεί η κράτηση, ενώ οι πραγματογνώμονες που διορίζονται από τον ανακριτικό υπάλληλο “πέρα βρέχει”.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης, η οποία δεν είναι ούτε εργαστηριακή, ούτε κλινική, ο πραγματογνώμονας οφείλει επιπροσθέτως δηλαδή πέραν των άλλων εξετάσεων, να ρωτήσει τον εξεταζόμενο πότε είχε την πρώτη επαφή με τα ναρκωτικά και ποια ήταν η εξέλιξή του μ’ αυτά. Στη συνέχεια να ρωτήσει ποιες ναρκωτικές ουσίες δοκίμασε και ποια συννηθίζει να παίρνει. Πόση είναι η ημερήσια δόση του. Αν αφήνει τη δουλειά ή άλλες κοινωνικές υποχρεώσεις αναζητώντας τη δόση του. Αν επιχειρήσει μια ή περισσότερες φορές να απαλλαγεί και απέτυχε κ.λ.π. Με άλλα λόγια ο γιατρός οφείλει να υποβάλει υποχρεωτικά όλες τις ερωτήσεις που αναφέρονται στο νόμο, και προαιρετικά διάφορα άλλα στοιχεία που τα κρίνει αναγκαία. Στο άρθρο 2 της ίδιας υπουργικής απόφασης αναφέρονται συνολικά εννέα κριτήρια, για τα οποία υποβάλλονται από τους πραγματογνώμονες στους εξεταζόμενους αντίστοιχες ερωτήσεις και απέναντι από κάθε ερώτηση, στο έντυπο της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης συμπληρώνεται η απάντηση που δίνει ο εξεταζόμενος. Εάν από το σύνολο των απαντήσεων που δίνει ο εξεταζόμενος διαπιστωθεί, ότι ο εξεταζόμενος πληροί τρία τουλάχιστον από τα στοιχεία αυτά, τότε λογίζεται εξαρτημένος.

Ο πραγματογνώμονας για την πραγματογνωμοσύνη που διενεργεί αμείβεται, είτε με το μισθό που λαμβάνει στην εργασία του, είτε έξτρα και την πραγματογνωμοσύνη διενεργεί στα πλαίσια της βασικής του εργασίας και μέσα στο χρόνο αυτής. Τέλος η διάγνωση της εξάρτησης γίνεται από το δικαστήριο.

Οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που συντάσσονται, αποτελούν αναγνωστέα έγγραφα των υποθέσεων και μάλιστα εξαιρετικά αποδεικτικά μέσα, αφού κατά τη νομολογία μας το δικαστήριο για τη διαμόρφωση της κρίσης του οφείλει με την απόφασή του, να κάνει ειδική αναφορά στο ότι, έλαβε υπόψη του την έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

Οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που υπέπεσαν στην αντίληψή μου σε ποσοστό 90% παρουσιάζουν μια νοσηρή εικόνα. Οι γιατροί αδιαφορούν πλήρως για την υποχρέωση που έχουν για τη σύνταξη μιας σωστής έκθεσης πραγματογνωμοσύνης, όπως επιτάσσει ο νόμος και οι δικαστές με πολύ μεγάλη ευκολία, τις αγνοούν, αδιαφορώντας ότι με τον τρόπο αυτό αγνοούν ένα ιδιαίτερα σπουδαίο αυτοτελή ισχυρισμό του κατηγορουμένου, ο οποίος δεν φέρει καμιά ευθύνη για την αδιαφορία των γιατρών, υφίσταται όμως τις συνέπειες και μάλιστα είναι ο μόνος που υφίσταται τις φοβερές και καταστρεπτικές συνέπειες. Αν και ο νόμος δεν απαιτεί, ως μοναδικό αποδεικτικό μέσο για την εξάρτηση του κατηγορουμένου την πραγματογνωμοσύνη, οι περισσότεροι δικαστές αρνούνται επίμονα, να δεχθούν και άλλα αποδεικτικά στοιχεία με αποτέλεσμα η κατάσταση που επικρατεί είναι τραγική.

Η εικόνα που παρουσιάζουν οι εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, δεν έχουν καμιά σχέση με όσα ορίζονται στο νόμο. Και όμως, οι κύριοι πραγματογνώμονες, φροντίζουν να εισπράττουν τις αμοιβές τους, αυτό δεν το ξεχνούν, ενώ θεωρούν πάρεργη την ενασχόλησή τους αυτή, δηλαδή τη σωστή διενέργεια της πραγματογνωμοσύνης, αδιαφορώντας για τις παρενέργειες που δημιουργεί η αδιαφορία τους, ο “ζαμανφουτισμός τους”.

Ωστόσο, όταν συντάσσεται μια σωστή και πλήρης έκθεση πραγματογνωμοσύνης, από την οποία προκύπτει η εξάρτηση του κατηγορουμένου από συγκεκριμένη ναρκωτική ουσία, τότε το δικαστήριο οφείλει, να την κάνει δεκτή ή για να την απορρίψει, πρέπει να έχει άλλα στοιχεία αντίθετα με την πραγματογνωμοσύνη και στην περίπτωση αυτή οφείλει να αιτιολογήσει ειδικά και εμπεριστατωμένα, γιατί δεν έκανε δεκτή την πραγματογνωμοσύνη και κατ' επέκταση τον αυτοτελή ισχυρισμό του κατηγορουμένου, αν όμως κάνει δεκτό τον ισχυρισμό της εξάρτησης τότε αυτός μπορεί να απαλλαγεί (άρθρο 13 παρ. 4 εδ. α'), ή αντί για κακούργημα η πράξη του να χαρακτηριστεί πλημμέλημα (άρθρο 13 παρ. 4 εδ. β'), με αποτέλεσμα αντί για κάθειρξη θα επιβληθεί φυλάκιση και αντί να εκτίσει τα 4/5 της ποινής της κάθειρξης για να τύχει τη με όρους απόλυση κατ' άρθρα 105-106 ΠΚ θα εκτίσει τα 2/5 της ποινής φυλάκισης. Επίσης ως εξαρτημένος θα τύχει της ειδικής μεταχείρισης του άρθρου 14, ενώ στην προδικασία δεν θα κρατηθεί προσωρινά (άρθρο 282 ΚΠΔ) και εάν παρακολουθήσει επιτυχώς εγκεκριμένο πρόγραμμα απεξάρτησης θα τύχει των ευεργετημάτων του άρθρου 21 παρ. 1 του ν. 2331/ 1995 όπως ισχύει, δηλαδή θα ανασταλεί η εκτέλεση της ποινής του και χωρίς τις προϋποθέσεις των άρθρων 99 και 100 του ΠΚ, και ανεξαρτήτως του ύψους της ποινής και όχι μόνο αυτά. Η παραγραφή θα είναι 5ετής έως 8ετής αν αρχίσει η κυρία διαδικασία και όχι 15ετής έως 20ετής κ.λ.π.

Αφορμή για τη σύνταξη της παρούσας αποτέλεσε μια έκθεση πραγματογνωμοσύνης, η οποία βρίσκεται στα χέρια μου, την οποία συνέταξαν δυο ψυχίατροι του Νοσοκομείου Βόλου. Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά τους. Στις 14-6-2002 απολογήθηκε ο κατηγορούμενος σε ανακριτή του Πρωτοδικείου Βόλου και προέβαλε τον ισχυρισμό της εξάρτησης. Στις 17-6-2002 ο ανακριτής εξέδωσε διάταξη (γιατί μετά από 3 ημέρες;), με την οποία παρήγγειλε τους συγκεκριμένους πραγματογνώμονες να εξετάσουν τον κατηγορούμενο και να στείλουν την έκθεση πραγματογνωμοσύνης εντός 10 ημερών. Οι πραγματογνώμονες εξέτασαν τον κατηγορούμενο άγνωστο πότε, διότι από πουθενά αυτό δεν προκύπτει και συνέταξαν τη με ημερομηνία 16-9-2002 (μετά από 3 μήνες) έκθεση πραγματογνωμοσύνης, η οποία αποτελείται από πέντε χειρόγραφες σειρές, οι οποίες εάν ήταν δακτυλογραφημένες δεν θα ήταν ούτε τρεις σειρές. Και ερωτάται, τι έγραψαν στις τρεις σειρές. Το ιστορικό του κατηγορουμένου; τα κριτήρια της υπουργικής απόφασης; ή απάντησαν στα ερωτήματα που τους επιτάσσει ο νόμος, για το είδος της εξάρτησης, την εξαρτησιογόνα ουσία, την ημερήσια δόση, τη θεραπευτική αγωγή κ.λ.π.;

Με την παραπάνω τακτική κάποιοι υπάλληλοι παραβιάζουν, ευθέως το καθήκον τους που πηγάζει από το νόμο, με δόλο. Η παραβίαση αυτή έχει άμεση και σοβαρότατη επίπτωση στο υπέρτατο αγαθό της ελευθερίας άλλου. Αυτός ο άλλος είναι ο κατηγορούμενος και τις περισσότερες φορές οικονομικά και κοινωνικά ταλαίπωρος και εξαθλιωμένος. Είναι άνθρωποι που ζουν στο κοινωνικό περιθώριο και οι περισσότεροι απ' αυτούς είναι αλλοδαποί. Αυτό όμως δεν απαλλάσσει αυτούς τους κυρίους που θέλουν να είναι πραγματογνώμονες από την υποχρέωση να εφαρμόζουν το νόμο, οι οποίοι κάποιες φορές γνωρίζουν να συντάσσουν εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης άριστες, ιδίως όταν θέλουν να πείσουν το δικαστήριο για συγκεκριμένο κατηγορούμενο ότι είναι τοξικομανής και δεν μπορεί να αποβάλλει την εξη με τις δικές του δυνάμεις και έχει ανάγκη ιατρικής υποστήριξης.

Αυτοί οι κύριοι διαπράττουν το αδίκημα της παράβασης καθήκοντος κατ' εξακολούθηση κατ' άρθρα 259 και 98 ΠΚ, διότι όταν το δικαστήριο θέλει να στηρίξει την κρίση

του στο αν ο κατηγορούμενος είναι ή όχι εξαρτημένος, θεωρεί αναγκαία την έκθεση πραγματογνωμοσύνης. Ποια πραγματογνωμοσύνη όμως; Οι πραγματογνώμονες είναι υπάλληλοι κατ' άρθρο 13α ΠΚ, (ΑΠ. 941/ 1981 Ποιν. Χρον. ΛΒ' 287, ΑΠ. 403/ 1975 Ποιν. Χρον. ΚΕ' 765), παραβαίνουν με πρόθεση τα καθήκοντά τους ως πραγματογνώμονες, με σκοπό την βλάβη άλλου. Ο σκοπός τους προκύπτει από το αποτέλεσμα. Κι' αυτό θα διαπιστωθεί εάν ζητηθεί από τον εισαγγελέα να υποβάλλουν ο καθένας αντίγραφα των τελευταίων 30 εκθέσεων πραγματογνωμοσύνης που συνέταξαν. Τότε θα δει ότι υπάρχουν εκθέσεις ολοκληρωμένες, αλλά και εκθέσεις σαν αυτή που αποτέλεσε την αφορμή, για τη σύνταξη της παρούσας, της οποίας το περιεχόμενο είναι μικρότερο και από ένα τηλεγράφημα και ας βγάλει τα συμπεράσματά του.

Η νομολογία μας, σχετικά με την πραγματογνωμοσύνη δέχεται ότι, η ψυχιατρική πραγματογνωμοσύνη για την απόδειξη της ιδιότητας του κατηγορουμένου ως τοξικομανούς, είναι υποχρεωτική μόνο όταν το δικαστήριο πρόκειται να θεμελιώσει κρίση ότι ο κατηγορούμενος είναι τοξικομανής, (ΑΠ. 797/ 2001 ΠοινΔικ 2001 σελ. 983, ΑΠ. 49/ 1994 Ποιν. Χρον. ΜΔ' 297, Πεντ. Εφ. Αθην. 708/ 1991 Υπεράσπιση 1992 σελ. 1157, ΑΠ. 1003/ 1985 Ποιν. Χρον. ΛΣΤ' 63), γι' αυτό δεν υποχρεούται το δικαστήριο να διατάξει πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη τοξικομανίας στο πρόσωπο του κατηγορουμένου, αν ο σχετικός αυτοτελής ισχυρισμός δεν προβληθεί κατά τρόπο σαφή και ορισμένο, (ΑΠ. 797/ 2001 ΠοινΔικ 2001 σελ. 983, ΑΠ. 49/ 1994 Ποιν. Χρον. ΜΔ' 297).

Η πραγματογνωμοσύνη για την τοξικομανία δεν δεσμεύει το δικαστήριο, αυτό όμως δεν μπορεί να την απορρίψει, εάν δεν διαθέτει άλλα στοιχεία που να ανατρέπουν το συμπέρασμά της, (Εφ. Λαρ. 44/ 1987 Ποιν. Χρον. ΛΖ' 44), γι' αυτό όταν δεν δέχεται την πραγματογνωμοσύνη, οφείλει να αιτιολογεί την αντίθετη πεποίθησή του, (ΑΠ. 1050/ 2001 Πρξ Λογ ΠΔ 2001 σελ. 172, ΑΠ. 6/ 1995 Ποιν. Χρον. ΜΕ' 303). Αν το δικαστήριο απορρίψει τη διαταχθείσα πραγματογνωμοσύνη χωρίς να αιτιολογήσει το λόγο για τον οποίο την απέρριψε, δηλαδή χωρίς να διαλάβει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία προς τούτο, η απόφασή του είναι αναιρετέα κατά το σκέλος που απορρίφθηκε ο αυτοτελής ισχυρισμός περί τοξικομανίας, (ΑΠ. 1288/ 1998 ΠοινΔικ 1998 σελ. 1190). Επίσης, σε περίπτωση απόρριψης του αυτοτελούς ισχυρισμού περί τοξικομανίας, εάν υπάρχει σχετική έκθεση ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης στη δικογραφία, χωρίς αυτή να παρτίθεται στην απόφαση και χωρίς επίσης να μνημονεύονται αρνητικά περιστατικά θεμελιωτικά της απορριπτικής κρίσης, ώστε να διαπιστωθεί εάν πράγματι ο κατηγορούμενος είναι τοξικομανής, η καταδικαστική απόφαση είναι αναιρετέα για έλλειψη αιτιολογίας (ΑΠ. 890/ 2000 Ποιν. Χρον. ΝΑ' 162).

Βέβαια, ο πραγματογνώμονας δεν μπορεί να υποκαθιστά το δικαστή στην εκτίμηση για την ιδιότητα του κατηγορουμένου ως τοξικομανούς, (Εφ. Αθην. 986/ 1989 ΝοΒ 37 σελ. 798) και η αποδοχή της γνωμοδότησης των πραγματογνώμωνων δεν είναι υποχρεωτική για τον ποινικό δικαστή. Όταν όμως ο δικαστής δεν παραδέχεται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη γνωμοδότηση, πρέπει να αιτιολογεί την αντίθετη ή αποκλίνουσα πεποίθησή του, (ΑΠ. 4/ 1985 Ποιν. Χρον. ΛΕ' 653, ΑΠ. 1122/ 1995 Ποιν. Χρον. Μ-ΣΤ' 489, ΑΠ. 1612/ 1995 Υπεράσπιση 1996 σελ. 799, Μπάκας: "Η δικονομική λειτουργία της πραγματογνωμοσύνης στην ποινική δίκη", εκδ. 1990 σελ. 221 και 260, Ανδρουλάκης: "Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης" 1991 τεύχος Δ' σελ. 235, Συλίκος, Η

δικαστική αξιολόγηση και κρίση της πραγματογνωμοσύνης για τη διάγνωση της εξάρτησης, Πραξ Λογ ΠΔ 2003 σελ. 135).

Η νομολογία μας έκρινε ότι το δικαστήριο μπορεί να μην δεχθεί την ιατροδικαστική πραγματογνωμοσύνη στις εξής περιπτώσεις:

1). Όταν υπάρχει αντίθετη ιατρική πραγματογνωμοσύνη, από διορισθέντα πραγματογνώμονα, της οποίας το περιεχόμενο ενισχύεται και από άλλα αποδεικτικά μέσα (ΑΠ. 671/ 1990 Ποιν. Χρον. ΜΑ΄ 163).

2). Όταν η αντίθετη πραγματογνωμοσύνη και ιατροδικαστική έκθεση του ιατροδικαστή που εξέτασε τον κατηγορούμενο εντός δυο μόλις ημερών από τη σύλληψή του δεν διαπίστωσε στερητικά φαινόμενα, σε αντίθεση με τη μεταγενέστερη αντίθετη πραγματογνωμοσύνη που επικαλείται ο κατηγορούμενος (ΑΠ. 177/ 1987 Ποιν. Χρον. ΛΖ΄ 604).

3). Όταν υπάρχουν αντίθετες κατά περιεχόμενο πραγματογνωμοσύνες, είναι φυσικό ο δικαστής να αποδεχθεί τη μια και να απορρίψει τις άλλες. Ωστόσο όμως οφείλει με την απόφασή του να αιτιολογήσει γιατί αποδέχθηκε τη μια και απέρριψε τις άλλες (Συμ. ΑΠ. 1612/ 1995 Ποιν. Χρον. ΜΣΤ΄ 1026).

4). Όταν στην ιατροδικαστική έκθεση δεν περιέχεται κανένα στοιχείο από τα αναφερόμενα στη με αριθμό Α28/οικ.3982/ 1987 απόφαση του Υπουργού Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και δη δεν αναφέρεται α) ότι έγινε εργαστηριακός έλεγχος των εξεταζομένων, που περιλαμβάνει τοξικολογική ανάλυση σωματικών υγρών αυτών σε χρόνο μικρότερο από 48-72 ώρες από την τελευταία λήψη ναρκωτικής ουσίας και β) ότι έγινε κλινικός έλεγχος των εισαγομένων άμεσα σε δημόσιο νοσηλευτικό ίδρυμα ή ειδικό σωφρονιστικό κατάστημα για πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες, όπου γίνεται πλήρης σωματικός έλεγχος για την ανακάλυψη συνοδών στοιχείων, όπως ουλές από νύξεις των φλεβών. Αντίθετα οι ιατροδικαστικές εκθέσεις συντάχθηκαν μόνο με βάση τις δηλώσεις των κατηγορουμένων που δεν παρουσίασαν στερητικά συμπτώματα κατά τον χρόνο της κράτησής τους στις φυλακές (ΑΠ. 1880/ 2001 ΠοινΔικ 2002 σελ. 349).

Ύστερα απ' όλα τα παραπάνω φρονώ, ότι πρέπει να σταλεί σε όλους τους πραγματογνώμονες ένα έντυπο ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης μαζί με ένα ενημερωτικό σημείωμα, από το οποίο να ενημερώνονται τι πρέπει απαραίτητα να περιέχει μια έκθεση πραγματογνωμοσύνης, για να είναι σύμφωνη με το νόμο και να μην στερεί από τον κατηγορούμενο ένα ισχυρό αλλά και πολύ σημαντικό αποδεικτικό μέσο, το οποίο είναι σχεδόν αναντικατάστατο στην πράξη και στη συνέχεια σε εκείνους που εξακολουθούν την ίδια τακτική να ασκηθεί ποινική δίωξη για παράβαση καθήκοντος και ψευδή βεβαίωση.



ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗ “ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ”

Στο τελευταίο τεύχος του περιοδικού “ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ”(1ο 03) δημοσιεύθηκε η 368/2002 απόφαση του Εφετείου Λαρίσης, που εκδόθηκε με εισήγησή μου (βλ. σελ.79).

Με την απόφαση έγινε δεκτό ότι, για την παραδεκτή προβολή του περί πλαστότητας ισχυρισμού, πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, αυτός που τον προβάλλει να αναφέρει ονομαστικά τους μάρτυρες και τα άλλα αποδεικτικά μέσα και να προσκομίσει τα έγγραφα που αποδεικνύουν την πλαστότητα και όταν ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται σαν λόγος ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής, δεν ισχύει δε ο ανωτέρω περιορισμός για την παραδεκτή προβολή του, μόνον όταν προβάλλεται με αυτοτελή αναγνωριστική αγωγή της πλαστότητας.

Στην συνέχεια όμως δημοσιεύθηκε, στην Τράπεζα Δεδομένων ΝΟΜΟΣ, όπου επίσης έχει δημοσιευθεί η 368/2002 απόφαση, η ΑΠ 922/2002 (όμοια και η ΑΠ 291/2002), η οποία δέχθηκε ότι ο περί πλαστότητας ισχυρισμός παραδεκτά προβάλλεται χωρίς τον ανωτέρω περιορισμό, όχι μόνον με αυτοτελή αναγνωριστική της πλαστότητας αγωγή, αλλά και με ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής, αναίρεσε δε την απόφαση του Εφετείου Αθηνών, που έκρινε αντίθετα.

Παρακαλώ λοιπόν, για την πλήρη και άμεση ενημέρωση των αναγνωστών σας, αν είναι βέβαια δυνατόν, να δημοσιεύσετε την επιστολή αυτή στο επόμενο τεύχος του περιοδικού σας.

Γεώργιος Μπατσαλέξης
Εφέτης Λαρίσης



ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

221/2002

Πρόεδρος: Ελευθ. Ζάμπρας

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Διαμαντής Παπανικολάου,
Δημ. Νάρης

Πώληση. Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπερημερίας του πωλητή στη παράδοση του πωληθέντος. Στη πώληση επί δοκιμή κινητού που παραδόθηκε προς χρήση στον αγοραστή, εφόσον δεν επακολούθησε έγκριση του τελευταίου, αλλά εκδηλώθηκε βούληση αποδέσμευσής του, δεν επέρχεται κατάρτιση της σύμβασης και δεν υφίσταται νόμιμη αιτία παρακράτησης του προκαταβληθέντος τιμήματος από τον πωλητή, ούτε αξίωση αποζημίωσης κατά του αγοραστή για τη δοκιμαστική χρήση του μηχανήματος.

Η σύμβαση χρησιδανείου συνιστά νόμιμη αιτία που αποκλείει την αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού.

{...} Από τις έννομες καταθέσεις ... αποδεικνύονται τα εξής: Με σύμβαση πωλήσεως η οποία καταρτίσθηκε προφορικά μεταξύ των διαδίκων περί τα μέσα Δεκεμβρίου του 1997, η εκκαλούσα εταιρία εμπορίας και επισκευής χωματουργικών μηχανημάτων ανέλαβε την υποχρέωση να παραδώσει, με σκοπό μεταβίβασης της κυριότητας, στον εφεσίβλητο εργολήπτη εκσκαφών εντός διμήνου ένα ελαστικοφόρο μηχάνημα γερμανικού εργοστασίου κατασκευής POCLA..., έναντι τιμήματος 11.000.000 δραχμών, το οποίο θα κατεβάλετο σταδιακά σε χρονικό διάστημα 10 μηνών. Η εκκαλούσα μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών εισαγωγής του ως άνω μηχανήματος συμφώνησε να

χρησιδανείσει στον εκκαλούντα ένα ερπυστριοφόρο μηχάνημα CATERPILAR, το οποίο επισκεύαζε η εδρεύουσα στη Κηφ.Ατ. ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "Α.Ε.Β.Ε Αντιπροσωπειών μηχανών & ανταλλακτικών" και με τον διακριτικό τίτλο ΕΛΤΡ... Α.Ε., ενώ για το τίμημα πωλήσεως έλαβε από τον εφεσίβλητο, όπως και η ίδια ομολογεί με τις έγγραφες προτάσεις της, ποσό 6.300.000 δραχμών, ήτοι 1.300.000 δραχμές κατά τις 31.12.1997 και 5.000.000 δραχμές κατά τις 10.4.1998.

Κατά τις 8.1.1998 απεστάλη στον εφεσίβλητο το εκσκαπτικό μηχάνημα CATERPILAR από την επισκευάστρια εταιρία ΕΛΤΡ.. (βλ. αρ. .../8.1.98 δελτίο αποστολής αυτής), το οποίο αυτός χρησιμοποίησε για χρονικό διάστημα δέκα μηνών περίπου, κατά το οποίο αναγκάστηκε λόγω βλαβών του να το επισκευάσει άλλες τρεις φορές (βλ. αρ. .../8.4.1998, .../13.4.1998 και .../4.5.1998 δελτία αποστολής-τιμολόγια της ΕΛΤΡ... Α.Ε.). Η εκκαλούσα όμως δεν ανταποκρίθηκε στη συμβατική υποχρέωσή της και κατέστη υπερήμερη ως προς την παράδοση του πωληθέντος μηχανήματος στον εφεσίβλητο, ο οποίος με την από 9.11.1998 εξώδικη πρόσκληση με διαμαρτυρία και δήλωση που επιδόθηκε στην εκκαλούσα (βλ. .../13.11.1998 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Γ.Π.) την προσκάλεσε να ανταποκριθεί στην υποχρέωσή της σε εύλογη προθεσμία 15 ημερών, δηλώνοντας ότι σε αντίθετη περίπτωση θα υπαναχωρούσε από τη σύμβαση. Το ότι αντικείμενο της συμβάσεως πωλήσεως ειδικότερα ήταν ελαστικοφόρο μηχάνημα POCLA... με τίμημα 11.000.000 δραχ-

μών και όχι ερπυστριοφόρο μηχανήμα CATERPILAR με τίμημα 18.000.000 δραχμών, όπως αντιθέτως διατείνεται η εκκαλούσα, προκύπτει από τη στηριζόμενη σε άμεση αντίληψη ένορκη κατάθεση του μάρτυρα του εφεσίβλητου Θ.Σ., στην οποία αντιτίθεται μεν η ένορκη κατάθεση του μάρτυρα της εκκαλούσας Ι.Γ., πλην όμως η τελευταία αποδυναμώνεται από το υπόλοιπο αποδεικτικό υλικό και ιδιαίτερα από τα εξής περιστατικά:

Η εκκαλούσα μολοντί ήταν μια οργανωμένη εμπορική και βιοτεχνική επιχείρηση εν τούτοις δεν επικαλείται ούτε προσκομίζει κανένα έγγραφο στοιχείο, όπως λογικώς θα έπρεπε να αναμένεται, από το οποίο να προκύπτει το αντικείμενο της συμφωνίας που κατήρτισε με τον εφεσίβλητο, δεδομένου ότι λόγω της μεγάλης αξίας αυτού του αντικειμένου ήταν προφανές το εύλογο ενδιαφέρον της εκκαλούσας για τη διασφάλιση της σύμβασης. Ενδεικτικώς αναφέρεται ότι στην πρώτη απόδειξη είσπραξης (από 31.12.1997) που χορήγησε η εκκαλούσα προς τον εφεσίβλητο, αναγράφεται ότι ο τελευταίος της κατέβαλε “ένα εκατομμύριο τριακόσιες χιλιάδες δραχμές έναντι λογαριασμού”, ενώ αν είχε παραδοθεί το μηχανήμα CATERPILAR στον εφεσίβλητο αιτία πωλήσεως από τις αρχές Δεκεμβρίου 1997, όπως η εκκαλούσα διατείνεται, θα είχε αναγραφεί η αιτία της καταβολής. Άλλωστε όταν η επισκευάστρια του μηχανήματος CATERPILAR εταιρία ΕΛΤΡ...Α.Ε. για κάθε επισκευή του μηχανήματος, που αντιπροσώπευε ασήμαντη σχετικά δαπάνη, εξέδιδε δελτία αποστολής-τιμολόγια, δεν είναι ευεξήγητο να μην έχει εκδώσει η εκκαλούσα για την επικαλούμενη παράδοση, με σκοπό μεταβίβασης της κυριότητας, του ίδιου μηχανήματος στον εφεσίβλητο ούτε δελτίο αποστολής, ούτε τιμολόγιο.

Επίσης δεν αποδείχθηκε ο ισχυρισμός της εκκαλούσας ότι η πώληση τελούσε υπό την αναβλητική αίρεση της έγκρισης του μηχανήματος από τον εφεσίβλητο αγοραστή, ο οποίος ζήτησε να δοκιμάσει την καταλληλότητα αυτού του μηχανήματος εντός μηνός, καθ’ όσον δεν δικαιολογεί η εκκαλούσα την παράταση της “δοκιμής” επί 10μηνου, ούτε έχει επίσης λογική συνάφεια με μια τέτοια ασαφή κατάσταση ο βασικός πυρήνας των ισχυρισμών που προβάλλει η εκκαλούσα (και στον οποίο εντάσσει και τον όρο της μηνιαίας δοκιμής) ότι η σύμβαση είχε πλήρως καταρτισθεί και η ίδια υπαναχώρησε από τη σύμβαση, επειδή ο εφεσίβλητος δεν πλήρωνε εμπροθέσμως τις συμφωνημένες δόσεις του ως άνω μηχανήματος (βλ. από 26.11.1998 εξώδικη απάντηση-δήλωση και διαμαρτυρία της εκκαλούσας προς τον εφεσίβλητο με σχετική βεβαίωση του δικ. επιμελητή Ι.Φ.).

Μετά την άπρακτη παρέλευση της εύλογης προθεσμίας που έταξε ο εφεσίβλητος στην εκκαλούσα και τη γενόμενη με την κρινόμενη αγωγή δήλωση του εφεσίβλητου για υπαναχώρηση από τη σύμβαση λύθηκε αυτή για το μέλλον, ήτοι επήλθε απόσβεση των υποχρεώσεων για παροχή, οι οποίες πήγάζαν από την πώληση και γεννήθηκε για τους διαδίκους αμοιβαία υποχρέωση να επιστρέψουν τις παροχές που έλαβαν κατά τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό (άρθρα 383, 387 εδ. β’, 389 εδ. β’ και 390 ΑΚ). Έτσι η εκκαλούσα έχει υποχρέωση να επιστρέψει στον εφεσίβλητο το τίμημα των 6.300.000 δραχμών, ενώ για την ίδια δεν γεννάται κάποια αξίωσή της κατά του εφεσίβλητου από την πώληση αυτή.

Ο ισχυρισμός της εκκαλούσας, τον οποίο προέβαλε με τις έγγραφες προτάσεις της στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο και παραδεκτώς τον επαναφέρει με τον τελευταίο λόγο της έφεσης (άρθρο 525 Κ-

ΠολΔ) περί συμψηφισμού στην αγωγική αξίωση της ανταπαίτησής της, ποσού 10.000.000 δραχμών, από την εκμετάλλευση του μηχανήματός της επί 10μηνο εκ μέρους του εφεσιβλήτου, είναι απορριπτέος ως μη νόμιμος, καθ' όσον η χρησιμοποίηση του εν λόγω μηχανήματος έργων από τον εφεσίβλητο έγινε, όπως προαναφέρθηκε, στα πλαίσια σύμβασης χρησιδανείου, δηλαδή για νόμιμη αιτία (άρθρο 810 ΑΚ), που αποκλείει την αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού (βλ. άρθρο 904 παρ.1 εδ. α' ΑΚ). Σημειωτέον ότι και υπό την εκδοχή ότι συνήφθη μεταξύ των διαδίκων πώληση επί δοκιμή του μηχανήματος, που παραδόθηκε προς χρήση από την εκκαλούσα στον εφεσίβλητο, εφόσον δεν επακολούθησε έγκρισή του (αλλά εκδηλώθηκε βούληση αποδέσμευσης του εφεσιβλήτου) η σύμβαση δεν καταρτίσθηκε και δεν υφίσταται νόμιμη αιτία να μην αποδίδει η εκκαλούσα το προκαταβληθέν τίμημα, ούτε να προβάλει αξίωση αποζημίωσης για τη δοκιμαστική χρήση του μηχανήματος από τον εφεσίβλητο. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο έκρινε κατά τα ανωτέρω, ορθώς εφήρμοσε το νόμο και εκτίμησε το αποδεικτικό υλικό {...}.

238/2002

Πρόεδρος: Ελευθ. Ζάμπρας

Εισηγητής: Ναπ. Ζούκας

Δικηγόρος: Ιωαν. Βράκας

Πτώχευση. Η έφεση κατά της απόφασης περί παύσης των εργασιών και κήρυξης του πτωχού ως μη συγγνωστού παραδεκτως ασκείται από τον πτωχό, έστω κι αν δεν παρέστη πρωτοδίκως, πλην όμως απαράδεκτως στρέφεται κατά του συνδίκου.

Στη δίκη κατά την οποία κηρύσσεται η παύση των εργασιών της πτώχευσης ο πτωχεύσας έχει την ιδιότητα εκείνου κατά

του οποίου στρέφεται η διαδικασία, πλην όμως δεν επιβάλλεται η συμμετοχή του στη σχετική δίκη και συνεπώς δεν απαιτείται να κλητεύεται σ' αυτήν, αλλά υπάρχει απλώς δυνατότητα να διαταχθεί κλήτευσή του από τον Πρόεδρο, κατά τα άρθρα 748 παρ. 1 του ΚΠολΔ και 4 παρ. 1 του ΕισΝ ΚΠολΔ.

Θετικές και αρνητικές περιπτώσεις κήρυξης του πτωχού ως συγγνωστού.

Κατά της απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου που δικάζει με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρο 44 ΕισΝΚΠολΔ) και κηρύσσει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 637 του ΕμπΝ αυτεπάγγελτα ύστερα από έκθεση του Εισηγητή και ακρόαση του συνδίκου (εφόσον υπάρχει), την παύση των εργασιών της πτώχευσης για έλλειψη περιουσίας και τον πτωχεύσαντα μη συγγνωστό, παραδεκτά ασκείται έφεση από τον πτωχεύσαντα (ανεξάρτητα αν αυτός κλητεύθηκε και παρέστη ή όχι στην πρωτόδικη δίκη), τόσο κατά του κεφαλαίου που αφορά την παύση των εργασιών της πτώχευσης, όσο και κατά του κεφαλαίου που αφορά την κήρυξή του μη συγγνωστού. Αυτό δε διότι αφενός η απόφαση δεν είναι από εκείνες που δεν υπόκεινται σε έφεση (άρθρο 677 ΕμπΝ) και αφετέρου ο πτωχεύσας έχει κατά την ορθότερη γνώμη την ιδιότητα του διαδίκου (καθού η αίτηση), κατά τη δίκη αυτή με την έννοια του άρθρου 761 του ΚΠολΔ, ακόμη και στην περίπτωση που δεν παρέστη κατά τη σχετική συζήτηση, λόγω του ότι η κήρυξη της παύσης των εργασιών της πτώχευσης και η απόφαση του δικαστηρίου ότι αυτός δεν είναι συγγνωστός θίγει την προσωπική του κατάσταση, αφού τότε οι πτωχευτικοί πιστωτές αποκτούν δικαίωμα άσκησης των ατομικών διώξεων κατά του πτωχεύσαντος, μεταξύ των οποίων είναι και η προσωπική του κράτηση.

Η έφεση αυτή δεν μπορεί να στρέφεται κατά του συνδίκου της πτώχευσης, διότι, όπως προκύπτει από τα άρθρα 534, 637 και 638 του ΕμπΝ, από την κήρυξη της παύσης των εργασιών της πτώχευσης για έλλειψη περιουσίας, εξακολουθεί μεν η πτώχευση, τελεί όμως σε αδράνεια κατά τη διάρκεια της οποίας (αδράνειας) παύει το λειτούργημα του συνδίκου, του οποίου τα καθήκοντα αναβιώνουν μόνο μετά την τυχόν ανάκληση της απόφασης περί παύσης των εργασιών (βλ. ΟλΑΠ 395/1980 ΝοΒ 28,1759 - ΑΠ 1781/1983 ΝοΒ 32,1727 - 1823/1984 ΝοΒ 33,1137 - 535/1998 ΕΕμπΔ 50,127 - ΕφΑθ 1438/1986 Αρμ.40,687 - 1827/1988 ΕλλΔνη 31,372 - 10489/1990 ΕλλΔνη 35,489 - ΕφΘεσ 125/1993 Αρμ. 47,351 - ΕφΠειρ. 17/1997 ΕΕμπΔ 48,577).

Συνεπώς η κρινόμενη έφεση του πτωχεύσαντος κατά της 57/2001 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, με την οποία κηρύχθηκε η παύση των εργασιών της πτώχευσής του λόγω έλλειψης ενεργητικού και ο εκκαλών μη συγγνωστός, ο οποίος και δεν παρέστη στην πρωτόδικη δίκη, ασκήθηκε παραδεκτά σύμφωνα με τα ανωτέρω, εμπρόθεσμα δε και με τις νόμιμες λοιπές διατυπώσεις. Κατά το μέρος όμως που στρέφεται κατά του συνδίκου της πτώχευσης πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν και συμπληφιστούν τα δικαστικά έξοδα, δεδομένου ότι η ερμηνεία του κανόνα δικαίου (άρθρα 534, 637 και 638 του ΕμπΝ) ήταν ιδιαίτερα δυσχερής (ΚΠολΔ 179), εφόσον υπάρχει και η μη κρατούσα άποψη, κατά την οποία η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά του συνδίκου (βλ. ΕφΑθ 10111/1979 Αρμ. 34,475 - 15581/1988 ΕλλΔνη 31,373 - ΕφΘεσ 1203/1980 Αρμ. 35,14 - 1677/1987 Αρμ. 42,1215).

Κατά τα λοιπά πρέπει να ερευνηθεί η

ουσιαστική βασιμότητα των λόγων της κατά την ίδια διαδικασία (βλ. ΑΠ 140/1972 ΝοΒ 20,748-Βαθρακοκοίλη Ερμ. ΚΠολΔ άρθρο 759 αριθ. 9).

Όπως προεκτέθηκε, κατά την ορθότερη γνώμη, στη δίκη κατά την οποία κηρύσσεται η παύση των εργασιών της πτώχευσης με τις προϋποθέσεις του άρθρου 637 του ΕμπΝ, ο πτωχεύσας έχει την ιδιότητα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η διαδικασία. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι επιβάλλεται η συμμετοχή του στη σχετική δίκη και συνεπώς δεν απαιτείται να κλητεύεται σ' αυτήν. Υπάρχει απλώς δυνατότητα να διαταχθεί κλήτευσή του από τον Πρόεδρο Πρωτοδικών κατά τα άρθρα 748 παρ. 1 του ΚΠολΔ και 4 παρ. 1 του ΕισΝ ΚΠολΔ (βλ. ΕφΑθ 11633/1980 Αρμ. 35,306 - ΕφΘεσ 125/1993 Αρμ. 47,351 704/1995 Αρμ. 49,1170 - ΕφΠειρ 470/1998 ΕλλΔνη 39,1404). Συνεπώς ο πρώτος λόγος της έφεσης, με τον οποίο παραπονείται ο εκκαλών ότι εσφαλμένα δεν κλητεύθηκε στη δίκη κατά την οποία εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Κατά το άρθρο 637 του ΕμπΝ το δικαστήριο όταν κηρύσσει την παύση των εργασιών της πτώχευσης μπορεί, αν υπάρχουν ιδιαίτεροι λόγοι, να αποφασίσει ότι ο πτωχεύσας είναι συγγνωστός. Επίσης κατά το άρθρο 635 του ίδιου Νόμου δεν μπορούν να κηρυχθούν συγγνωστοί οι δόλιοι χρεωκόποι, όσοι καταδικάστηκαν για κλοπή, πλαστογραφία, απάτη ή υπεξαίρεση, καθώς επίσης οι θεματοφύλακες, οι επίτροποι, οι διαχειριστές ή άλλοι υπόλογοι και τούτο μέχρι να δώσουν λόγο της διαχείρησής τους και εξοφλήσουν τα όσα οφείλουν. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών σαφώς προκύπτει ότι για την κήρυξη του πτωχεύσαντος συγγνωστού απαιτείται: α) θετικά να συντρέχουν στη συγκεκριμένη περίπτωση ιδιαί-

τεροι λόγοι, ώστε να θεμελιώνεται η αναγκασία για το ζήτημα αυτό δικαστική κρίση, όπως είναι τα εμπορικά ατυχήματα που δεν μπορεί να αποδοθούν σε δόλο ή βαριά αμέλειά του ή άλλα περιστατικά, όπως ασθένεια ή άλλοι λόγοι, των οποίων απότοκος υπήρξε η πτώχευση και β) αρνητικά θα πρέπει να μην έχει καταδικαστεί ο πτωχεύσας, για ένα ή περισσότερα από τα πιο πάνω αναφερόμενα εγκλήματα και να μην έχει μία ή περισσότερες από τις πιο πάνω ιδιότητες που τον υποχρεώνουν να δώσει λόγο της διαχείρισής του (βλ. ΕφΑθ 2769/1982 ΕΕμπΔ 34,486 - 1301/1987 ΕλλΔν 28,1457 - 1827/1988 ΕλλΔν 31,372 - ΕφΘεσ 2666/1989 ΕλλΔν 32,1365 - 60/1993 Κ 908/1993 ΕλλΔν 35,649 Κ.1721 - 2428/1996 Αρμ. 51,1031 - 704/1995 Αρμ. 49,1170 - 1932/1997 Αρμ. 53,221 - ΕφΠατρ 170/1998 Αρμ. 52,1090).

Εξάλλου από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 637 παρ. 1 και 638 του ΕμπΝ προκύπτει ότι ως έλλειψη περιουσίας θεωρείται όχι μόνο η έλλειψη ενεργητικού, αλλά και η έλλειψη ή η αδυναμία εξεύρεσης των αναγκαίων χρημάτων για τη συνέχιση των εργασιών της πτώχευσης (βλ. ΕφΘεσ 2666/1989 ο.π. - 125/1993 Αρμ. 47,351, ΕφΑθ 9593/1998 ΕλλΔν 41,186 - ΕφΠειρ 17/1997 ΕΕμπΔ 48,577 - 470/1998 ΕλλΔν 39,1404).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα έγγραφα που ο εκκαλών προσκομίζει και επικαλείται αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με την 48/1998 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας ο εκκαλών, που ήταν έμπορος ψιλικών ειδών και διατηρούσε αποθήκη στη Λάρισα στην οδό ... κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης, ύστερα από δήλωσή του περί παύσης των πληρωμών του σύμφωνα με το άρθρο 527 του ΕμπΝ. Ο-

ρίστηκε δε χρόνος παύσης των πληρωμών του η 19.3.1998. Οριστικός σύνδικος ορίστηκε με την 76/1998 απόφαση του ίδιου δικαστηρίου ο δικηγόρος Α.Χ. (εφεσίβλητος). Μετά την κήρυξη της πτώχευσης και παρά το γεγονός ότι από τότε έχει περάσει μεγάλο χρονικό διάστημα, οι εργασίες της πτώχευσης δεν σημείωσαν πρόοδο και η πτώχευση εξακολουθεί να παραμένει αδρανής ελλείψει περιουσίας ικανής να προσπορίσει αυτουσίως ή με ρευστοποίησή της τα αναγκαία χρήματα για την αντιμετώπιση των εξόδων της πτωχευτικής διαδικασίας. Για το λόγο αυτό το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την εκκαλούμενη απόφασή του και ύστερα από τη σχετική έκθεση του Εισηγητή της πτώχευσης κήρυξε την παύση των εργασιών της πτώχευσης.

Όπως προεκτέθηκε αντικείμενο της εμπορίας του εκκαλούντος ήταν η εμπορία ψιλικών ειδών. Παρά τη δραστηριότητά του για πολλά χρόνια δεν μπόρεσε να επιτύχει στην άσκηση της εμπορίας του, κυρίως λόγω της μη καταβολής των οφειλών από τους αγοραστές του, αλλά και λόγω απειρίας να αντιμετωπίσει την κρίση στο εμπόριο ψιλικών ειδικών και το μεγάλο ανταγωνισμό που υπήρχε στην πόλη της Λ. από τα ομοειδή καταστήματα. Για το λόγο δε αυτό οδηγήθηκε στη δήλωση παύσης των πληρωμών του. Επί πλέον αποδείχθηκε ότι ο εκκαλών κατά το χρόνο εκείνο είχε σοβαρά προβλήματα υγείας. Έπασχε από υψηλή αρτηριακή πίεση και ΑΕΕ ισχαιμικού τύπου. Ενόψει τούτων το Δικαστήριο κρίνει ότι η πτώχευση του εκκαλούντος δεν οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια, αλλά σε ειδικούς λόγους, ήτοι στα ανωτέρω εμπορικά και οικονομικά ατυχήματα και στην ασθένειά του.

Περαιτέρω λαμβανομένου υπόψη ότι ο εκκαλών, όπως προκύπτει από το προσκομιζόμενο αντίγραφο του ποινικού μη-

τρώου, δεν έχει καταδικασθεί σε κάποιο από τα εγκλήματα του άρθρου 635 του Ε-μπΝ, ούτε συντρέχει άλλος νόμιμος λόγος που να κωλύει την κήρυξή του ως συγγνωστού, πρέπει να γίνει δεκτός και ως ουσία βάσιμος ο δεύτερος λόγος της έφεσης, με τον οποίο ο εκκαλών παραπονεΐται κατά το κεφάλαιο της εκκαλουμένης που τον κήρυξε μη συγγνωστό{...}.

265/2002

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης

Δικηγόροι: Σπ. Ιωαννίδης, Θέμης Τσιγιάννης

Οι υπεύθυνες δηλώσεις συνιστούν ανύπαρκτο αποδεικτικό μέσο.

Πρόσληψη Δ/ντού Υποκαταστήματος Τράπεζας για ορισμένο χρόνο προς πλήρωση λειτουργικών αναγκών. Ακυρότητα μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου, διότι έγινε με έγγραφη δήλωση προσώπων της Τράπεζας, τα οποία δεν είχαν τέτοια εξουσιοδότηση από τα αντιπροσωπευτικά βουλευτικά όργανά της. Πρόσληψη του τακτικού προσωπικού της Τράπεζας με διαγωνισμό, βάσει του κανονισμού της Τράπεζας.

Άρνηση του προσληφθέντος για ανανέωση της σύμβασης επί εξάμηνο. Λήξη της ορισμένου χρόνου σύμβασης.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων ... και από τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, εκτός από τις με χρονολογίες ... προσκομιζόμενες από την εναγόμενη υπεύθυνες δηλώσεις τρίτων προσώπων του άρθρου 8 ν.δ.1599/1986, οι οποίες δεν λαμβάνονται υπόψη, γιατί αποτελούν ανύπαρκτο αποδεικτικό μέσο, αποδεικνύονται τα εξής πραγματικά γεγονότα:

Με σύμβαση που καταρτίστηκε στη

Θεσσαλονίκη, στις 20.2.1995 με τον τύπο του ιδιωτικού εγγράφου η εναγόμενη τράπεζα προσέλαβε τον ενάγοντα, προκειμένου να καλύψει για ορισμένο χρονικό διάστημα λειτουργικές ανάγκες, στη θέση του διευθυντή του καταστήματος Καρ. Η διάρκεια της σύμβασης ορίστηκε διετής αρχόμενη από 20.2.1995 με χρόνο λήξης τις 20.2.1997, οπότε επερχόταν αυτοδικαίως η παύση της χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε αποζημίωσης. Ο μισθός του ενάγοντος συμφωνήθηκε στο ποσό των 413.000 δραχμών το μήνα αναπροσαρμοζόμενος εκάστοτε με τις ποσοστιαίες αυξήσεις που προβλέπονταν από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας της Ο.Τ.Ο.Ε. Ο ενάγων με τη σύμβαση δεν εντάχθηκε κατ' ειδική πρόβλεψη στο τακτικό προσωπικό και τον οργανισμό της τράπεζας, συμφωνήθηκε όμως ότι υπείχε όλες τις υποχρεώσεις του τακτικού προσωπικού, όπως αυτές περιγράφονταν αναλυτικά στον οργανισμό και στις υπηρεσιακές εγκυκλίους της τράπεζας. Ο ενάγων δήλωσε ρητά ότι έλαβε γνώση του κανονισμού και τον αποδέχτηκε ανεπιφύλακτα, καίτοι μη υπαγόμενος σ' αυτόν. Της σύμβασης αυτής προηγήθηκε έγγραφη πρόσκληση ενδιαφέροντος της εναγόμενης, εξέταση των τριών υποψηφίων για την θέση του διευθυντή του καταστήματος Καρ. της εναγόμενης στις 21.12.1994, επιλογή του ενάγοντος για την κατάληψη της θέσης αυτής με απόφαση της Επιτροπής Επιλογής Στελεχών της εναγόμενης την 1.2.1995 και αποστολή υπηρεσιακού σημειώματος της διεύθυνσης προσωπικού προς τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της εναγόμενης.

Κατά το χρόνο της παραπάνω σύμβασης ο ενάγων ήταν υπάλληλος της Ε.Τ.Ε., από την οποία παραιτήθηκε στις 2.5.1995 όντας σε άδεια χωρίς αποδοχές. Κατά το χρονικό διάστημα από τις 30.11.1994,

χρόνο λήξης της υποβολής των αιτήσεων πρόσληψης, μέχρι την κατάρτιση της ενδιαφέρονσας σύμβασης δεν δόθηκε στον ενάγοντα από όργανο της εναγόμενης με αντιπροσωπευτική εξουσία υπόσχεση μετατροπής της σύμβασης εργασίας, που θα καταρτιζόταν, ως προς τη λήξη της με μεταβολή του χρόνου λήξης μετά την παρέλευση διετίας σε χρόνο λήξης κατά τη συνταξιοδότηση, όπως αβάσιμα αυτός επικαλείται. Η κρίση αυτή στηρίζεται στην κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης, η οποία ενισχύεται από τις ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων της εναγόμενης, δεν ανατρέπεται δε από την κατάθεση του μάρτυρα απόδειξης, ο οποίος δεν προσεπιβεβαιώνει τον ισχυρισμό αυτόν του ενάγοντος, αλλ' ούτε και από άλλο έγγραφο αποδεικτικό μέσο.

Με βάση την ανωτέρω σύμβαση ο ενάγων ανέλαβε τη διεύθυνση του καταστήματος Καρ. της εναγόμενης. Μετά παρέλευση χρονικού διαστήματος μηνός από την ανάληψη των καθηκόντων του, στάλθηκε στον ενάγοντα από την εναγομένη η από 2.3.1995 έγγραφη γνωστοποίηση όρων ατομικής σύμβασης εργασίας, κατά τις διατάξεις του π.δ. 156/1994. Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται ως χρόνος λήξης της σύμβασης ορισμένου χρόνου του ενάγοντος η συνταξιοδότησή του, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Οργανισμού Προσωπικού της εναγόμενης. Η έγγραφη αυτή γνωστοποίηση υπογράφεται από τους Χ.Μ., διευθυντή της διεύθυνσης προσωπικού και Μ.Κ., προϊσταμένου του τομέα των εργασιακών σχέσεων στη διεύθυνση προσωπικού της εναγόμενης. Στο έγγραφο αυτό δεν αποτυπώνεται δικαιοπρακτική βούληση της εναγόμενης περί μεταβολής του χρόνου λήξης της ατομικής σύμβασης εργασίας, που είχε κατάρτισει με την εναγόμενη και ένταξης του ενάγοντος στο τακτικό (μόνιμο) προσωπικό, η λύση

της σύμβασης εργασίας του οποίου επέρχεται με τη συμπλήρωση του προβλεπόμενου ορίου ηλικίας, κύρια για το λόγο ότι οι εκδότες του εγγράφου δεν είχαν τέτοια εξουσιοδότηση από τα αντιπροσωπευτικά βουλευτικά όργανα της εναγόμενης. Άλλωστε, για την ένταξη του ενάγοντος στο τακτικό (μόνιμο) προσωπικό απαιτούνταν από τον Οργανισμό (εσωτερικό κανονισμό) της εναγόμενης η προηγούμενη ενέργεια εσωτερικού διαγωνισμού. Έτσι, με την αποστολή της ανωτέρω έγγραφης γνωστοποίησης δεν επήλθε μεταβολή των όρων της σύμβασης του ενάγοντος, πράγμα που αυτός, υπαγόμενος και δεσμευόμενος από τον Οργανισμό της τράπεζας, όφειλε να γνωρίζει, ενόψει μάλιστα του γεγονότος ότι από τη συνδέουσα αυτόν με την εναγόμενη σύμβαση εργασίας δεν προβλεπόταν επιμήκυνση του χρόνου λήξης της εργασίας με μονομερή δήλωση βούλησης της εναγόμενης.

Η αναγραφή στην έγγραφη γνωστοποίηση ως ημερομηνίας λήξης της σύμβασης του ενάγοντος του χρόνου της συνταξιοδότησής του οφείλεται σε πρόδηλη παραδρομή των εκτελεστικών οργάνων της εναγόμενης, πράγμα που αποδεικνύεται από την κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης και τις ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων της εναγόμενης ενισχυόμενες συμπερασματικά και από το περιεχόμενο άλλων τέτοιων προσκομιζόμενων με επίκληση εγγράφων γνωστοποιήσεων πανομοιότυπων σχεδόν και ιδίως κατά τον ενδιαφέροντα όρο με εκείνη που στάλθηκε στον ενάγοντα. Μετά την αυτοδίκαιη λήξη της σύμβασης του ενάγοντος στις 20.2.1997 αυτός εξακολούθησε να ασκεί τα καθήκοντα του διευθυντή του καταστήματος Καρ. Η εξακολούθηση αυτή της παροχής εργασίας του ενάγοντος έγινε αποδεκτή από την εναγόμενη με

την προοπτική της ανανέωσης της σύμβασης για εξάμηνιο χρονικό διάστημα από τη λήξη της σύμβασης. Για την ανανέωση της σύμβασης ζητήθηκε η αναγκαία κατά τον Οργανισμό σύμφωνη γνώμη του συλλόγου εργαζόμενων της εναγόμενης από τις 27.2.1997 μέχρι την 1.4.1997, η οποία και δόθηκε στις 4.4.1997 με την αιτιολογία της παροχής δυνατότητας ομαλής διαδοχής του ενάγοντος. Στις 30.4.1997 παραλήφθηκε από τον ενάγοντα το με αριθμό .../14.4.1997 έγγραφο της εναγόμενης, με το οποίο γνωστοποιούνταν η εγκριτική της ανανέωσης της σύμβασης εργασίας απόφαση της διοίκησης της εναγόμενης μέχρι και τις 19.8.1997, δηλαδή για εξάμηνιο χρονικό διάστημα και ζητήθηκε από αυτόν η υπογραφή των δύο αντίτυπων της ανανεωτικής σύμβασης για την κατάρτισή της. Ο ενάγων αρνήθηκε την υπογραφή της σύμβασης αυτής. Μετά την άρνηση αυτή του ενάγοντος η εναγόμενη απέστειλε στον ενάγοντα το .../11.6.1997 εμπιστευτικό έγγραφο, με το οποίο γνωστοποιούσε την άμεση παράδοση της διεύθυνσης του καταστήματος στον υποδιευθυντή, αφού η σύμβαση εργασίας που είχε καταρτιστεί ανάμεσά τους είχε λήξει στις 20.2.1997. Έτσι, ο ενάγων παρέδωσε την διεύθυνση του καταστήματος Καρ. της εναγόμενης.

Η παραμονή του ενάγοντος στη διεύθυνση του καταστήματος Καρ. της εναγόμενης μετά την αυτοδίκαιη λήξη της σύμβασης για σχετικά μικρό χρονικό διάστημα δεν επέφερε, με τις περιστάσεις που προαναφέρθηκαν, μετατροπή της σύμβασης από ορισμένου σε αορίστου χρόνου, αφού η μη εναντίωση της εναγόμενης οφείλεται στη βούληση ανανέωσης της σύμβασης του ενάγοντος και όχι μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου, πράγμα που δεν διαπραγματεύτηκε ο ίδιος ο ενάγων μετά τη λήξη της σύμβα-

σης, ο οποίος και δεν επικαλέστηκε την αναφερόμενη στην έγγραφη γνωστοποίηση μεταβολή του χρόνου λήξης επιζητώντας μόνο καλύτερους όρους ανανέωσης της σύμβασης. Με τα περιστατικά που προαναφέρθηκαν η απόλυση του εργαζόμενου είναι αποτέλεσμα της λήξης της ορισμένου χρόνου σύμβασής του, η δε μη ανανέωσή της οφείλεται σε αρνητική συμπεριφορά του ενάγοντος και δεν θεμελιώνει κατάχρηση του διευθυντικού δικαιώματος της εναγόμενης, όπως αβάσιμα αυτός επικαλείται. Κρίνοντας κατά τον ίδιο τρόπο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με κάπως διαφορετική αιτιολογία που αντικαθίσταται από την παρούσα, δεν έσφαλε στην εκτίμηση των αποδείξεων, η δε κρίνόμενη έφεση που αποδίδει την πλημμέλεια αυτή στην εκκαλούμενη απόφαση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη.

643/2002

Πρόεδρος: Αργ. Κουντουρής

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Παύλος Σφέτσιος, Ανδρ. Γεωργίου

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού από Αγροτική Συνεταιριστική Οργάνωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας, αλλιώς είναι άκυρη και ο μισθωτός τελεί σε απλή σχέση εργασίας με τον εργοδότη. Με το ν. 2169/1993 καταργήθηκε η περιορισμένη 12μηνη χρονική διάρκεια των εφεξής συναπομένων συμβάσεων ορισμένου χρόνου.

Αξιώσεις μισθωτού βάσει του αδικαιολόγητου πλουτισμού. Δεν απαιτείται η αναφορά στην αγωγή των γεγονότων που αποτελούν την αιτία της ακυρότητας της σύμβασης εργασίας.

Η συζήτηση που επακολούθη, μετά την ε-

πανάλληψη, αλλά και την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης, μετά την οποία διατάχθηκαν από το δικαστήριο τα μέτρα αυτά και δεν είναι αναγκαία η κατάθεση νέων εγγράφων προτάσεων, αλλά ισχύουν εκείνες που κατατέθηκαν κατά τη συζήτηση της οποίας διατάχθηκε η επανάλληψη, με αποτέλεσμα να θεωρούνται επικληθέντα και προβληθέντα όσα ο διάδικος επικαλέσθηκε και πρόβαλε με τις προτάσεις της προηγούμενης συζήτησης.

{...} Το άρθρο 8 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιρισμών Οργανώσεων, ο οποίος εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 72 του Ν. 1541/1985 και κυρώθηκε με την 27346/1990 (ΦΕΚ 700 Β') κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Γεωργίας και Εργασίας, (τις διατάξεις αυτές επαναλαμβάνει και ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας και Κατάστασης Προσωπικού της εφεστίβλητης Ένωσης Γ. Σ. Καρδίτσας), μεριμνά για το "Έκτακτο Προσωπικό", για το οποίο: α) η παρ.1 ορίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της Οργάνωσης (Ένωσης Γ.Σ.) μπορεί να προσλαμβάνει προσωπικό με σύμβαση ορισμένου χρόνου, συνολικής διάρκειας μέχρι 12 μηνών (με εξαίρεση το προσωπικό που επιδοτείται από τον Ο.Α.Ε.Δ., που δεν ενδιαφέρει), β) η παρ.2 ορίζει ότι η σύμβαση ορισμένου χρόνου, δεν μπορεί να επιδοτηθεί εάν έχει συναφθεί για 12μηνη διάρκεια και γ) η παρ.3 ορίζει ότι, μετά την λήξη της σύμβασης ορισμένου χρόνου, δεν μπορεί να συναφθεί σύμβαση ορισμένου χρόνου πριν από την πάροδο τουλάχιστον 4 μηνών από τη λήξη της.

Από τις παραπάνω διατάξεις συνάγεται ότι: α) Η σύμβαση με την οποία Συνεταιρι-

στική Οργάνωση προσλαμβάνει ημερομίσθιο ή έκτακτο υπαλληλικό προσωπικό για την εκτέλεση ειδικής ή προσωρινής εργασίας δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το έτος ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας (ΑΠ 1150/1995), διότι αλλιώς είναι άκυρη και θεωρείται σαν να μη έγινε, κατά τις διατάξεις 174, 180 ΑΚ και ο μισθωτός τελεί σε απλή σχέση εργασίας με τον εργοδότη, δεν αποκτά κανένα δικαίωμα απ αυτή, ο δε εργοδότης δεν υποχρεούται σε καταβολή μισθών υπερημερίας (Εφ/Αρ.753/1995 αδημοσίευτη και εκεί παραπομπές) και β) η διάταξη του άρθρου 671 ΑΚ, η οποία ορίζει ότι "η σύμβαση εργασίας, που συνομολογήθηκε για ορισμένο χρόνο, λογίζεται πως ανανεώθηκε για αόριστο χρόνο, αν μετά τη λήξη του χρόνου της ο εργαζόμενος εξακολουθεί την εργασία χωρίς να εναντιωθεί ο εργοδότης", δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη σύμβαση εργασίας του "Έκτακτου προσωπικού" της αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, διότι ο Κανονισμός, που έχει ισχύ νόμου, αποκλείει τη σιωπηρή παράταση της σύμβασης ή τη σύμβαση αόριστου χρόνου σαν μορφή σύμβασης εργασίας για το "Έκτακτο προσωπικό" (Εφ/Αρ.1034/1997 και εκεί παραπομπές), ακόμη και αν χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση εργασίας που εξυπηρετεί μόνιμες υπηρεσιακές ανάγκες, ούτε άλλωστε τεκμαίρεται πρόθεση καταστράτηγησης των διατάξεων περί καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αόριστης διάρκειας με τη σύναψη αλληπαλλήλων συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, εφόσον αυτή επιβάλλεται από τον ίδιο τον νόμο ή από κανονισμό προσωπικού που έχει ισχύ νόμου (ΑΠΟλ1807/1986 Νοβ 35, 1610, ΑΠ 1184/1997 ΕλλΔνη 1998, 358, ΑΠ 1331/1997 ΔΕΝ 53, 1124, ΑΠ 620/1991, ΕφΘεσ1989/1997 Αρμεν 1997, 1042 Εφ/Αρ.1034/1997 και εκεί παραπομπές).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6,7 και 8 του ανωτέρω Κανονισμού της Υπηρεσιακής Κατάστασης που κυρώθηκε κατά τα άνω, το προσωπικό διακρίνεται σε: α) τακτικό, που είναι μόνιμο, καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες της υπηρεσίας, καταλαμβάνει θέσεις οι οποίες προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό της κατά κατηγορία και βαθμό και η υπαλληλική σχέση καταρτίζεται με το διορισμό και την αποδοχή του από τον διοριζόμενο και β) σε έκτακτο προσωπικό για την αντιμετώπιση έκτακτων ή εποχιακών αναγκών το οποίο προσλαμβάνει το Διοικητικό Συμβούλιο της, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, η οποία δεν μπορεί να παραταθεί εάν έχει συναφθεί για 12μηνη διάρκεια, ούτε να συναφθεί νέα σύμβαση ορισμένου χρόνου πριν από την πάροδο τουλάχιστον 4 μηνών από την λήξη της προηγούμενης. Η ίδια κατάταξη του προσωπικού προβλεπόταν και με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς με τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ.1 του Ν. 1859/1944 και του άρθρου 3 του ΒΔ 23/30.7.1946, που διατήρησε η διάταξη του άρθρου 72 παρ.2 εδάφιο β' του Ν.1541/1985.

Σε εκτέλεση των διατάξεων αυτών εκδόθηκε ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας και Κατάστασης Προσωπικού της εφεσίβλητης Ένωσης Γ.Σ. Καρ., ο οποίος προβλέπει και αυτός την ίδια κατάταξη του προσωπικού σε μόνιμο και έκτακτο. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι ο τελευταίος αυτός νόμος και κατ'ακολουθία και οι διατηρηθείσες σε ισχύ με αυτόν ως άνω διατάξεις καταργήθηκαν με την διάταξη του άρθρου 55 του μεταγενέστερου Ν. 2169/1993 "Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις", ο οποίος όμως παραπέμπει στην ανωτέρω υπουργική απόφαση με το άρθρο 46 παρ. 2, όσον αφορά την υπηρεσιακή κατάστα-

ση του προσωπικού των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων, για όσα θέματα όμως δεν αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου αυτού, όπως είναι και η διάταξη της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, με την οποία ορίστηκε ότι το τακτικό προσωπικό καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες και καταλαμβάνει θέσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό της εσωτερικής λειτουργίας της Αγροτικής Οργάνωσης, το δε έκτακτο προσωπικό, το οποίο καλύπτει ειδικές, έκτακτες, εποχιακές και πρόσκαιρες ανάγκες της Οργάνωσης, είναι αυτό και μόνον που προσλαμβάνεται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, χωρίς όμως να διατηρείται ο περιορισμός της χρονικής διάρκειας των συμβάσεων αυτών, τον οποίο προέβλεπαν οι καταργηθείσες κατά τα άνω διατάξεις και συνεπώς η ακυρότητα των συμβάσεων που αντίκεινται στις διατάξεις αυτές. Η ρύθμιση όμως του τελευταίου αυτού νόμου περί καταργήσεως της περιορισμένης χρονικής διάρκειας των 12 μηνών των συμβάσεων ορισμένου χρόνου, με τις οποίες προσλαμβάνεται το έκτακτο προσωπικό, εφαρμόζεται σε συμβάσεις που καταρτίζονται μετά την θέση σε ισχύ αυτού, δηλαδή το έτος 1993 και επείκενα (ΕφΛαρ362/2001 αδημοσίευτη και εκεί παραπομπές).

Συνεπώς σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου, που καταρτίστηκε, πριν την ισχύ του τελευταίου νόμου, μεταξύ Συνεταιριστικής Οργάνωσης και του εκτάκτου με την ανωτέρω έννοια προσωπικού, δεν μπορεί εκ του νόμου να είναι διαρκείας πέραν των 12 μηνών, την ίδια δε ισχύ θα έχει και η εκ νέου, με την τήρηση της ανωτέρω προϋποθέσεως της μεσολαβήσεως 4μήνου, τυχόν καταρτισθείσα όμοια σύμβαση.

Στην κρινόμενη περίπτωση, με την κρινόμενη αγωγή, όπως παραδεκτά συ-

μπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε με τις κατά την συζήτηση κατατεθείσες προτάσεις του ο ενάγων επικαλέσθηκε ότι: Δυνάμει της από 25-9-1981 συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, που καταρτίσθηκε μεταξύ αυτού και της εναγομένης, η τελευταία τον προσέλαβε, προκειμένου να προσφέρει τις υπηρεσίες του ως έκτακτος υπάλληλος του πρατηρίου γεωργικών φαρμάκων που αυτή διατηρούσε στον Παλ., αντί των νομίμων αποδοχών που θα όριζαν για τον κλάδο αυτό οι σχετικές ΣΣΕ. Ότι σε εκτέλεση της συμβάσεως αυτής προσέφερε τις υπηρεσίες του μέχρι τις 31-12-1998, οπότε η εναγομένη κατάγγειλε την σύμβασή του, στο πλαίσιο ομαδικών απολύσεων 42 ατόμων, ακύρως όμως, καθόσον έγινε κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 1387/1983 και της 33548/1998 αποφάσεως του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (υπέρβαση του ποσοστού 2% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων, μη έγκριση αρμοδίως της σχετικής αποφάσεως του ΔΣ της εναγομένης). Ότι η εναγομένη, κατά το χρονικό διάστημα της απασχολήσεώς του, τον υποχρέωσε παρανόμως να λάβει άδεια άνευ αποδοχών κατά τους αναφερόμενους μήνες των ετών 1993 και 1994, δεν του χορήγησε, παρότι τη ζήτησε, ολόκληρη την κατά νόμο άδεια και επίδομα αδείας, κατά τα έτη 1994-1998, με αποτέλεσμα η χορηγηθείσα να υπολείπεται κατά τις αναφερόμενες στην αγωγή ημέρες και τέλος δεν του χορήγησε τις νόμιμες αποδοχές του, κατά το χρονικό διάστημα από 1/9-30/11/1997, κατά το οποίο είχε προβεί νομίμως σε επίσκεψη εργασίας. Κατακολουθία του ιστορικού αυτού ζήτησε, κυρίως μεν με επίκληση της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας, επικουρικός δε κατά τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, την καταβολή, για τις ανωτέ-

ρω αιτίες, ποσών 1.897.892, 1.283.931 και 910.891, δραχμών, αντίστοιχα και συνολικά ποσό 4.092.714 δραχμών.

Σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην αγωγή, όπως συμπληρώθηκε και διευκρινίσθηκε, κατά τα άνω, κατά τα εκτιθέμενα στην μείζονα σκέψη, η σύμβαση εργασίας που καταρτίσθηκε μεταξύ των διαδίκων (ο ενάγων δεν επικαλείται κατάρτιση και άλλων αλληπαλλήλων συμβάσεων) ήταν ορισμένου χρόνου με διάρκεια 12 μηνών, ενόψει του ότι ο ενάγων προσλήφθηκε ως έκτακτος, διότι δεν συγκέντρωνε τα ανωτέρω κριτήρια που ορίζει ο Κανονισμός Υπηρεσιακής Κατάστασης Προσωπικού Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (ΑΣΟ) και ο Κανονισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας και Κατάστασης Προσωπικού της εναγομένης Ένωσης, για το μόνιμο προσωπικό (δεν διορίσθηκε σε θεσμοθετημένη θέση που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες της υπηρεσίας). Η ορισμένου χρόνου 12μηνης διάρκειας εν λόγω σύμβαση δεν μετατράπηκε σε αορίστου χρόνου, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο ενάγων, κατ'εφαρμογή των άρθρων 1 και 8 του Ν. 2112/1920, ούτε ετύχχανε, κατά το είδος της ως ορισμένου χρόνου, εικονική, και ισχυρή ήταν η υποκρυπτόμενη υπ' αυτήν σύμβαση αορίστου χρόνου, την οποία και θέλησαν οι συμβληθέντες, αφού, ενόψει της ρητώς επικαλούμενης ιδιότητας του ενάγοντος ως εκτάκτου υπαλλήλου, η κατάρτιση συμβάσεως ορισμένου χρόνου ήταν υποχρεωτική κατά τον νόμο και τον έχοντα ισχύ νόμου Κανονισμό Προσωπικού και έτσι δεν μπορούσε να μετατραπεί σε σύμβαση αορίστου χρόνου και αν ακόμη λάμβανε χώρα κατάρτιση αλληπαλλήλων συμβάσεων ορισμένου χρόνου, ούτε περαιτέρω τις νομικές αυτές διατάξεις ήταν δυνατόν να περιγράψει η οποιαδήποτε βούληση των συμβληθέντων για κατάρτιση εικονικής

συμβάσεως. Τέλος, κατά τα εκτεθέντα στην μείζονα σκέψη, ούτε κατ εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 671 ΑΚ, κατέστη αορίστου χρόνου, εκ του ότι, μετά την κατά τα άνω λήξη της, εξακολούθησε ο ενάγων να απασχολείται από την εναγομένη μέχρι την κατά τα άνω καταγγελία της.

Σύμφωνα λοιπόν με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, μετά την πάροδο έτους από της καταρτίσεως της ορισμένου χρόνου συμβάσεως εργασίας αυτή έληξε και δεν μετατράπηκε σε αορίστου χρόνου η δε επικαλούμενη τέτοια σύμβαση από τον ενάγοντα τυγχάνει άκυρη και μετά την πάροδο έτους τον ενάγοντα συνέδεε με την εναγομένη απλή σχέση εργασίας, σχέση βέβαια η οποία δεν του παρείχε το δικαίωμα να ζητήσει την επιδίκαση των ανωτέρω ποσών κατ επίκληση της συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου. Η σχέση όμως αυτή παρείχε στον ενάγοντα την δυνατότητα να θεμελιώσει επικουρικά όλες τις αξιώσεις του αυτές, στις αρχές του αδικαιολόγητου πλουτισμού, αφού ο εργοδότης θα κατέβαλε τα ποσά αυτά σε άλλο μισθωτό της ίδιας ειδικότητας και απόδοσης που θα είχε απασχοληθεί στην ίδια εργασία, με αποτέλεσμα να προσπορισθεί αντίστοιχη ωφέλεια από την εργασία του μισθωτού, σε απόδοση της οποίας και τυγχάνει υπόχρεος, ορισμένες δε όπως επιδόματα εορτών, άδεια, επίδομα αδείας, απ ευθείας στις οικείες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίες προβλέπουν την καταβολή τους (ΑΠ 983/2000).

Για την πληρότητα και το ορισμένο κατ άρθρο 216 παρ.1 α ΚΠολΔ, της δεύτερης αυτής επικουρικής αγωγής εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, ως εκ της ακυρότητας της συμβάσεως εργασίας, αγωγής, αρκεί, πέρα από την παροχή της εργασίας και τον εξαιτίας αυτής πλουτισμό του εργο-

γοδότη, να γίνεται επίκληση στο αγωγικό δικόγραφο της ακυρότητας της συμβάσεως εργασίας, χωρίς να απαιτείται και έκθεση των γεγονότων που αποτελούν την αιτία της ακυρότητας αυτής, στον εναγόμενο δε εναπόκειται να αποκαλύψει κατ ένσταση την ύπαρξη νόμιμης αιτίας που διακωλύει τη γένεση της εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού αγωγικής αξιώσεως (ΑΠ 914/1998 ΕλλΔνη 40, 314, ΕφΘεσ102/2001, προσκομιζομένη και εκεί παραπομπές).

Συνεπώς, η μεν κυρία βάση της αγωγής τυγχάνει μη νόμιμη, αφού στηρίζεται σε σύμβαση αορίστου χρόνου άκυρη, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται ανωτέρω, η οποία μετά την πάροδο έτους από την κατάρτισή της, κατέστη απλή σχέση εργασίας, η επικουρική όμως βάση της αγωγής ήταν πλήρως ορισμένη και νόμιμη, κατά τα ως άνω, αφού ο ενάγων επικαλέσθηκε όλα τα ανωτέρω στοιχεία για την πληρότητά της. Εφόσον λοιπόν η εκκαλούμενη, ως προς μεν την κυρία βάση της αγωγής, έτσι έκρινε και την απέρριψε ως μη νόμιμη, οπότε ορθώς δεν ερεύνησε τον ισχυρισμό του ενάγοντος περί καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος προς προβολή της ακυρότητας της συμβάσεως, αφού η έρευνα του προϋποθέτει κρίση περί της ακυρότητας της συμβάσεως κατόπιν παραδοχής, ως βάσιμου, ισχυρισμού του εναγομένου και όχι, όπως εν προκειμένω, αυτεπαγγέλτως, στο πλαίσιο της έρευνας της νομικής βασιμότητας της αγωγής, αβάσιμα δε ισχυρίζεται το αντίθετο ο ενάγων, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται ανωτέρω και πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι υποστηρίζοντες τα αντίθετα 1ος, 2ος, 3ος και 4ος κατά το πρώτο σκέλος του λόγου της εφέσεως.

Όσον όμως αφορά την επικουρική βάση της αγωγής την στηριζομένη επί των

διατάξεων του αδικαιολόγητου πλουτισμού και για ορισμένα από τα ανωτέρω κονδύλια στις κατωτέρω οικείες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που προβλέπουν την καταβολή τους (ΑΠ 983/2000), κατ'εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, την έκρινε ως α-όριστη και την απέρριψε και πρέπει, κατά παραδοχή του τετάρτου λόγου της εφέσεως, κατά το δεύτερο σκέλος του, ως βάσιμου, να εξαφανισθεί κατά το κεφάλαιό της αυτό και να κρατηθεί η υπόθεση για κατ'ουσία έρευνα κατά την επικουρική βάση της αγωγής, η οποία στηρίζεται στις διατάξεις του άρθρων 904 επομ. σε συνδυασμό και με τις οικείες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (άρθρο 1 παρ.1 Ν.1082/1980, 1 παρ.2 19040/1981 Κ.Υ.Α Οικονομικών Εργασίας, 1 παρ.1 και 2 Α.Ν. 539/1945, 3 παρ.16 Ν. 4504/1966, άρθρου μόνου Ν. 133/1975, που κύρωσε την από 26-2-1975 ΕΣΣΕ και 2 Ν. 435/1976).

Κατά την διάταξη του άρθρου 254 Κ-ΠολΔ, η οποία, κατά τα άρθρα 524 παρ.1 και 591 παρ.1 του ίδιου κώδικα, εφαρμόζεται, τόσον στην κατ'έφεση δίκη, όσον και στις ειδικές διαδικασίες, το δικαστήριο έχει την δυνατότητα να διατάξει επανάληψη της συζήτησεως στο ακροατήριο, η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν, κατά την μελέτη της υποθέσεως ή την διάσκεψη, παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία ως προς το πραγματικό υλικό ή τις αποδείξεις που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση. Για το σκοπό αυτό το δικαστήριο μπορεί να διατάξει, είτε την προσκόμιση των αναγκαίων εγγράφων αποδεικτικών των ισχυρισμών των διαδίκων ή πραγματικών περιστατικών στοιχείων, είτε, κατά τις διατάξεις των άρθρων 245 και 411 του ίδιου κώδικα, που αποτελούν στην ουσία ειδικότερες εκδηλώσεις της πιο πάνω ρυθμίσεως του άρθρου 254, η

οποία, όπως και οι δύο άλλες, είναι πρόδηλο ότι κατατείνουν στον ίδιο τελικό σκοπό, ήτοι την πλήρη και ενδελεχή διερεύνηση της υποθέσεως, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος εκδόσεως εσφαλμένης αποφάσεως, τόσον την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων προς παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση, όσον και την εκ νέου εξέταση ενός ή περισσότερων μαρτύρων, προς συμπλήρωση ή διευκρίνιση των καταθέσεων τους, χωρίς να είναι απαραίτητο και στην μια και στην άλλη περίπτωση να γίνεται μνεία στην απόφαση των γεγονότων επί των οποίων κρίνεται αναγκαία η παροχή διασαφήσεων και διευκρινίσεων, η δε συζήτηση που επακολουθεί, μετά την επανάληψη, αλλά και την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, θεωρείται ότι αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης, μετά την οποία διατάχθηκαν από το δικαστήριο τα μέτρα αυτά, εξ' ου παρέπεται ότι, κατά την επαναλαμβανόμενη συζήτηση, δεν είναι αναγκαία η κατάθεση εγγράφων προτάσεων, αλλά ισχύουν εκείνες που κατατέθηκαν κατά τη συζήτηση της οποίας διατάχθηκε η επανάληψη, με αποτέλεσμα να θεωρούνται επικληθέντα και προβληθέντα όσα ο διάδικος επικαλέσθηκε και πρόβαλε με τις προτάσεις της προηγούμενης συζήτησεως (ΑΠΟλ. 30/1997 ΕλλΔνη 38,1522 επ. ιδία σελ. 1524, 1525, όπου και παράθεση μειοψηφίας έξι μελών σχετικά με το ζήτημα που εκτίθεται αμέσως παραπάνω).

Στην κρινόμενη περίπτωση, κατά την αποδεικτική διαδικασία ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, προφανώς λόγω της προβληθείσας με τις πριν από τη συζήτηση και δη στις 16-1-2001 κατατεθείσες προτάσεις, ακυρότητας της συμβάσεως εργασίας, ακυρότητα την οποία αυτό κήρυξε αυτεπαγγέλτως, απέρριψε δε, ως

αόριστη και την επικουρική βάση εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, όπως λέχθηκε (την ευθέως επί των ανωτέρω διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας στήριξη ορισμένων, κατά τα άνω, από τις ένδικες αξιώσεις, ουδόλως ερεύνησε), δεν ερευνήθηκαν αρκούντως, οι αφορώντες την αβασιμότητα των επί μέρους απαιτήσεων του ενάγοντος, ισχυρισμοί της εναγομένης και ειδικότερα περί συμφωνίας μεταξύ της διοικήσεως της και των εργαζομένων για χορήγηση αδείας άνευ αποδοχών, σε εκτέλεση της οποίας και χορηγήθηκε η εν λόγω άδεια, χορήγηση την οποία και αποδέχθηκε ο ενάγων (βλ. για τις συνέπειες μιας τέτοιας συμφωνίας ΕφΛαρ 794/2001 αδημοσίευτη και εκεί παραπομπές), καθώς και για εξόφληση των αιτουμένων επιδομάτων αδείας. Για να διευκρινισθούν τα ως άνω και άλλα ενδεχομένως κρίσιμα ζητήματα προς, κατά το δυνατόν, πλήρη και ενδελεχή διερεύνηση της υποθέσεως και ορθή κρίση της διαφοράς, το δικαστήριο, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη παρούσα μείζονα σκέψη, κρίνει ότι πρέπει, αναβαλλομένης της εκδόσεως οριστικής αποφάσεως επί της βασιμότητας κατ' ουσία των κονδυλίων της αγωγής, κατά την ανωτέρω επικουρική βάση αυτής, να διαταχθεί η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του ενάγοντος και του νομίμου εκπροσώπου της εναγομένης, για να παράσχουν τις δέουσες εξηγήσεις προς διασάφηση των ως άνω ζητημάτων, καθώς και η εκ νέου εξέταση των πρωτοδίκως εξετασθέντων μαρτύρων, προς συμπλήρωση και διευκρίνιση των καταθέσεών τους, κατά το διατακτικό.

673/2002

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Παν. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Κων/νος Τέρπος, Ιωάν. Τρικαλίδης

Η ευθύνη του Επικουρικού Κεφαλαίου για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης στους ζημιωθέντες από αυτοκινητικά ατυχήματα είναι επιβοηθητική στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν να αποβεί ενεργός. Σε περίπτωση ατυχήματος από παράλληλη ή διαδοχική υπαιτιότητα ενός γνωστού οδηγού αυτοκινήτου και ενός αγνώστου οδηγού άλλου εμπλακέντος στο ατύχημα αυτοκινήτου, δεν δημιουργείται υποχρέωση του Επικουρικού κεφαλαίου για κάλυψη της ευθύνης του αγνώστου οδηγού και αποζημίωση του παθόντος, διότι έναντι του παθόντος ενέχεται σε ολόκληρο ο γνωστός συνυπαίτιος οδηγός.

{...} Οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούμενες με την από 10-2-1998 αγωγή τους που άσκησαν ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας ιστόρησαν ότι περί ώρα 17.30' της 26-12-1997 επέβαιναν στο με αρ. κυκλ. ΧΑΚ-...Ι.Χ.Ε αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του Α. Κ. το οποίο οδηγούσε ο ίδιος και κατά τον κρίσιμο ως άνω χρόνο είχε ασφαλισμένο για τις σε τρίτους προκαλούμενες δι' αυτού σωματικές βλάβες κλπ στην πρώτη εναγομένη ασφαλιστική εταιρεία και εκινούντο δι' αυτού στην Εθνική οδό Λάρισας-Θεσσαλονίκης κατευθυνόμενοι προς Θεσσαλονίκη. Ότι όταν αυτοί έφθασαν στην 396,200 χιλιμετρική θέση της ως άνω οδού από συγκλίνουσα αμέλεια του ως άνω οδηγού ως άλλου αγνώστου οδηγού ετέρου αγνώστου επίσης αυτοκινήτου που εκινείτο αντιθέτως, το αυτοκίνητο στο οποίο επέβαιναν εξετράπη της πορείας του και κατέπεσε σε παρακείμενο χάνδακα που ευρίσκετο αριστερά κατά την πορεία τους όπου και ακινητοποιήθηκε, με συνέπεια να τραυματισθούν αυτοί ως υποστάντες κατάγματα και να νοσηλευθούν στο Γενικό

Νοσοκομείο Λ.. Ζήτησαν δε την σε ολόκληρο υποχρέωση των εναγομένων να τους καταβάλουν προς αποζημίωσή τους τα σε αυτή αναφερόμενα χρηματικά ποσά, της ευθύνης του εναγομένου Επικουρικού Κεφαλαίου επιστηριχθείσας στο περιστατικό ότι παρέμεινε άγνωστος ο οδηγός του κατά τα άνω αντιθέτως κινουμένου αυτοκινήτου και κατ' επέκταση παρέμεινε άγνωστη και η ασφαλιστική εταιρεία που τυχόν είχε ασφαλίσει το εν λόγω αυτοκίνητο. Στην αγωγή αυτή εκδόθηκε η εκκαλουμένη με αριθμό 758/1999 (ειδική 338/1999) οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας με την οποία αυτή και κατά το μέρος που εστρέφεται κατά του Επικουρικού Κεφαλαίου κρίθηκε ως μη νόμιμη, λόγω της ύπαρξης άλλων προσώπων ενεχομένων προς καταβολήν των αιτούμενων αποζημιώσεων (Α. Κ. και η ασφαλιστική εταιρεία που είχε ασφαλίσει το αυτοκίνητο αυτού, με την επωνυμία <Η. ΣΚ. Α.Ε.Γ. ΑΣΦ.>). Κατ' αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες με την ένδικη έφεσή τους και για τον σε αυτή αναφερόμενο λόγο (εσφαλμένη του φόρου ερμηνεία και εφαρμογή) αιτούμενος την εξαφάνισή της προς το σκοπό της παραδοχής της ως άνω αγωγής τους ως βάσιμης κατ' ουσίαν.

Από τις διατάξεις των άρθρων 16,17,18 και 19 του ν. 489/1976 και την συνοδεύουσα το νόμο αυτό Εισηγητική Έκθεση προκύπτει ότι ο σκοπός του με το νόμο αυτό ιδρυθέντος "Επικουρικού Κεφαλαίου", που είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και τελεί υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του υπουργού Εμπορίου, είναι η καταβολή ασφαλιστικής αποζημιώσεως στους ζημιωθέντες από αυτοκινητικά ατυχήματα στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν, στη συγκεκριμέ-

νη περίπτωση, να αποβεί ενεργός. Η ευθύνη του δηλαδή είναι πάντοτε επιβοηθητική, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει μόνο αν δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα να αποζημιωθεί ο παθών ή η δυνατότητα αυτή κατά την αντίληψη του νομοθέτη δεν προσφέρει ελπίδες επιτυχίας. Από αυτά παρέπεται ότι στην περίπτωση προκλήσεως ατυχήματος από ταυτόχρονη παράλληλη ή διαδοχική αμελή συμπεριφορά ενός γνωστού οδηγού αυτοκινήτου και ενός αγνώστου οδηγού άλλου εμπλακέντος στο ατύχημα αυτοκινήτου, δεν δημιουργείται υποχρέωση του "Ε.Κ." για αποζημίωση του από το ατύχημα παθόντος, ως καλύπτοντος την ευθύνη του αγνώστου οδηγού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 παρ. 1 περ. α του άνω νόμου, ιδίως έναντι του παθόντος ενέχεται εις ολόκληρον κατά το άρθρο 926 ΑΚ, ο γνωστός συνυπαίτιος οδηγός, κατά του οποίου είναι δυνατόν να στραφεί ο ζημιωθείς παθών (Εφ.Αθ. 1109/1994 Ελλ.Δνν 37.1616).

Στην προκειμένη περίπτωση όπως προαναφέρθηκε επικαλέσθηκαν συγκλίνοσα αμελή συμπεριφορά του μη υπ' αυτών εναχθέντος γνωστού σ' αυτούς οδηγού του με αρ. κυκλ. ΧΑΚ-...Ι.Χ.Ε. αυτοκινήτου Α. Κ., το οποίο κατά τον κρίσιμο ως άνω χρόνο ήταν ασφαλισμένο στην συνεναχθείσα ανώνυμη ασφαλιστική εταιρεία με την επωνυμία <Η. ΣΚ. Α.Ε.Γ. ΑΣΦ.>, ως και άλλου αγνώστου σ' αυτούς οδηγού ετέρου αγνώστου επίσης αυτοκινήτου που εκινείτο αντιθέτως, ήτοι από τη Θεσσαλονίκη προς τη Λάρισα, εκ των οποίων αμελών συμπεριφορών και προκλήθηκε το ως άνω ατύχημα συνεπεία του οποίου αυτοί τραυματίστηκαν. Τούτων δοθέντων, οι ενάγοντες ηδύναντο να επιδιώξουν την προς αυτούς καταβολήν αποζημιώσεως στρεφόμενοι κατά του Α. Κ. ως και της Ασφαλιστικής Εταιρείας που είχε ασφαλισμένο το αυτοκίνητο αυτού με

την επωνυμία “Η. ΣΚ. Α.Ε.Γ ΑΣΦ.”, που συνενάχθηκε άλλωστε, αφού δεν παρέμεναν άγνωστοι όλοι οι έναντι αυτών ευθυνόμενοι. Ως εκ τούτου δεν συνέτρεχε νόμιμη περίπτωση ευθύνης του εναγομένου “Επικουρικού Κεφααλίου” σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 περ. α του Ν. 489/1976. Έτσι κρίνασα και η εκκαλουμένη απόφαση απορρίψασα ως μη νόμιμη την κατ’ αυτού (Ε.Κ.) ασκηθείσα ως άνω αγωγή, σωστά τις προαναφερθείσες διατάξεις ερμήνευσε και εφάρμοσε, σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας, και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ’ ουσίαν {...}.

766/2002

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Ναπ. Ζούκας

Δικηγόροι: Παύλος Ντόκας, Παύλος Σφέτσιος

Νόμιμα εκδίδεται δ/γή πληρωμής βάσει τιμολογίων και δελτίων αποστολής, εφόσον φέρουν την υπογραφή του αγοραστή.

Μη νόμιμος ο λόγος έφεσης για έλλειψη αιτιολογίας ή για ανεπαρκείς αιτιολογίες, χωρίς να προκύπτει ότι από το επικαλούμενο και μόνο αυτό σφάλμα το δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό. Είναι παραδεκτή η ένορκη βεβαίωση μάρτυρα που δόθηκε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό, αλλά πριν τη συζήτηση στο δευτεροβάθμιο Δικαστήριο.

Σταδιακή προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης. Η κατά το 933 Κ-ΠολΔ ανακοπή, αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, ασκείται σε δεκαπέντε ημέρες, αφού γίνει η πρώτη μετά

την επιταγή πράξη εκτέλεσης, η οποία, αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, είναι η σύνταξη κατασχετήριας έκθεσης. Εάν ασκηθεί εμπρόθεσμα ανακοπή, οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα των ιδίων ανακοπόμενων πράξεων της εκτέλεσης, υπόκεινται στην ίδια προθεσμία της ανακοπής, μετά τη πάροδο της οποίας καλύπτεται τυχόν ακυρότητα.

Άσκηση των νέων λόγων ανακοπής με πρόσθετο δικόγραφο που κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση της ανακοπής.

Παραλείψεις στη περιγραφή του κατασχεθέντος επιδρούν ακυρωτικά στην κατασχετήρια έκθεση μόνον όταν προκαλείται στον καθ’ ου η εκτέλεση βλάβη, δικονομική ή περιουσιακή, που δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά.

Η ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος δεν καθιστά άκυρη την κατασχετήρια έκθεση, αλλά παρέχει δικαίωμα για άσκηση ανακοπής διόρθωσης της έκθεσης.

Η κατάσχεση περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, απ όσα αρκούν για την ικανοποίηση του δανειστή, δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, ούτε επιφέρει αυτοδικαίως ακυρότητα της κατάσχεσης, αλλά ο καθ’ ου η εκτέλεση δικαιούται να ασκήσει ανακοπή και να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης.

{...} Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 623 του ΚΠολΔ κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 624 έως 634 μπορεί να ζητηθεί η έκδοση διαταγής πληρωμής για χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις παροχής χρεογράφων, εφόσον η απαίτηση και το οφειλόμενο ποσό αποδεικνύονται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 443 του ίδιου Κώδικα για να έχει αποδεικτική

δύναμη ιδιωτικό έγγραφο πρέπει να έχει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκδότη. Ως εκδότης δε κατά την έννοια του άρθρου αυτού θεωρείται εκείνος, ο οποίος αναλαμβάνει υποχρεώσεις από το έγγραφο. Επομένως τα τιμολόγια που εκδίδονται στην αγορά, κυρίως για φορολογικούς λόγους, δεν μπορούν να έχουν αποδεικτική δύναμη για εκείνον στο όνομα του οποίου εκδόθηκαν από τον πωλητή, αν δεν φέρουν την υπογραφή του φερόμενου ως αγοραστή για το νόμιμο της έκδοσής τους ή για την κατάρτιση της σύμβασης πώλησης ή για την παραλαβή των εμπορευμάτων σ' αυτά, διότι έτσι τα εν λόγω τιμολόγια δεν έχουν εκδοθεί από τον αγοραστή ούτε φέρουν την υπογραφή του φερόμενου ως αγοραστή ή του νόμιμου αντιπροσώπου του, αν έχουν εκδοθεί στο όνομα νομικού προσώπου. Αν όμως τα τιμολόγια που δεν έχουν υπογραφεί από τον υπόχρεο συνδυάζονται με άλλα έγγραφα, όπως είναι τα δελτία αποστολής των εμπορευμάτων, τα οποία φέρουν υπογραφή του υπόχρεου ή προσώπου που του αντιπροσωπεύει για την παραλαβή των εμπορευμάτων που αναφέρονται και στα τιμολόγια, τότε αποδεικνύεται εγγράφως από το συνδυασμό η ύπαρξη της απαίτησης και μπορεί με βάση τα έγγραφα αυτά να εκδοθεί διαταγή πληρωμής (βλ. Εφ.Αθ. 4587/1977 Αρμ. 32.68 - 3436/1990 ΕλλΔνη 32.158 - 1601/1992 ΝοΒ 41.92 - 6428/1995 Ελλ. Δνν 38.885 - 7702/1996 ΕλλΔνη 38.1612 - 7438/1999 ΕλλΔνη 41.1386 - ΕφΠειρ. 486/1997 ΕλλΔνη 39.619 - ΕφΘεσ. 645/1998 Αρμ. 52.1495 - Βαθρακοκοίλην ΕρμΚΠολΔ άρθρο 623 αριθ. 27).

Περαιτέρω κατά τη συζήτηση της ανακοπής του άρθρου 933 του ΚΠολΔ που αφορά την εγκυρότητα του τίτλου, ήτοι διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε με βάση τιμολόγια πώλησης και δελτία αποστολής

εμπορευμάτων, εφόσον αυτή (ανακοπή) στηρίζεται στην αμφισβήτηση της γνησιότητας της υπογραφής του αγοραστή επί των εν λόγω εγγράφων, ο καθ' ου η ανακοπή πωλητής φέρει το βάρος της απόδειξης αυτής (γνησιότητας) κατά το άρθρο 457 παρ. 1 του ΚΠολΔ, αφού η αμφισβήτηση της υπογραφής του εκδότη στα ιδιωτικά έγγραφα, στα οποία δεν ισχύει το κατά το άρθρο 455 του ΚΠολΔ τεκμήριο της γνησιότητας των δημοσίων εγγράφων, αποτελεί απάντηση στους ισχυρισμούς του αντιδίκου, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 261 ΚΠολΔ κι όχι ένσταση κατά το άρθρο 262 του ίδιου Κώδικα (βλ. ΕφΑθ. 1601/1992 ο.π. - 7702/1996 ο.π.).

Στην προκειμένη περίπτωση από τις καταθέσεις των μαρτύρων ενός από κάθε πλευρά, που περιέχονται στα πρακτικά συνεδρίασης του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου (που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι), την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από την εφεσίβλητο .../23-10-2002 ένορκη βεβαίωση μάρτυρα που δόθηκε νόμιμα ενώπιον του Ειρηνοδίκη Λάρισας (βλ. .../18-10-2002 έκθεση επίδοσης της αρμόδιας δικαστικής επιμελήτριας Α. Γ.) μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό, πριν όμως τη συζήτηση αυτής ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου και η οποία παραδεκτά λαμβάνεται υπόψη (βλ. ΑΠ 1350/1994 ΕλλΔνη 37.634 - 884/1998 ΕλλΔνη 40.588 - 682/2000 ΕλλΔνη 42.97 - ΕφΑθ 5742/1998 ΕλλΔνη 41.469), καθώς και τα έγγραφα ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με την από 20-11-2000 επιταγή προς πληρωμή που έχει γραφεί κάτω από το αντίγραφο του απογράφου της 28.811/2000 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης η εκκαλούσα επιτάχθηκε να καταβάλει στην εφεσί-

βλητο το ποσό των 6.840.533 δρχ. για κεφάλαιο, το ποσό των 540.307 δρχ. για τόκους έως 20-11-2000, το ποσό των 106.900 δρχ. για δικαστικά έξοδα και το ποσό των 70.000 δρχ. για απόγραφο, τέλος απογράφου και σύνταξη επιταγής. Κατόπιν εντολής της εφεσιβλήτου κατασχέθηκαν αναγκαστικά τα με αριθμούς κυκλοφορίας ΚΑΕ ... και ΚΑΒ ... Ι.Χ.Φ. αυτοκίνητα της εκκαλούσης, συντάχθηκε δε η .../15-1-2001 κατασχετήρια έκθεση της αρμόδιας δικαστικής επιμελήτριας Α. Γ. και ορίστηκε χρόνος πλειστηριασμού αυτού η 28-2-2001. Η ανωτέρω διαταγή πληρωμής, όπως προκύπτει από το σώμα αυτής, εκδόθηκε με βάση τα επικαλούμενα στην από 1-11-2000 αίτηση της εφεσιβλήτου και προσκομιζόμενα από την τελευταία ακόλουθα έγγραφα, ήτοι: α) το .../26-4-2000 τιμολόγιο και το συνοδεύον αυτό .../24-4-2000 δελτίο αποστολής, β) το .../7-4-2000 τιμολόγιο και τα συνοδεύοντα αυτό .../6-4-2000 και .../7-4-2000 δελτία αποστολής και γ) το .../19-6-2000 τιμολόγιο και το συνοδεύον αυτό .../15-6-2000 δελτίο αποστολής, συνολικού ποσού 6.840.533 δρχ.

Αποδείχθηκε επίσης ότι η εφεσίβλητος εκτός από την εκκαλούσα είχε εμπορική συνεργασία και με την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "Ν.Δ..." και διακριτικό τίτλο <ΤΕΧ. Α.Ε.Β.Ε> και έδρα την Καρδίτσα. Κύριος μέτοχος και πρόεδρος του Δ.Σ. τόσο αυτής, όσο και της εκκαλούσης ήταν ο Π.Δ. Ο τελευταίος, όταν παρήγγειλε στην εφεσίβλητο τα εμπορεύματα που αναγράφονται στα ανωτέρω τιμολόγια και δελτία αποστολής, έδωσε ως στοιχεία της αγοράστριας εταιρίας τα στοιχεία της εκκαλούσης και ο ίδιος έδωσε τον αριθμό του φορολογικού της μητρώου (0992....), τη διεύθυνση αυτής (.....Καρδίτσα) και ζήτησε τα εμπορεύματα να παραδοθούν στην αποθήκη της

εκκαλούσης στη Λάρισα. Η εφεσίβλητος κατά την έκδοση των τριών ανωτέρω τιμολογίων δεν ανέγραψε στο διακριτικό τίτλο της εκκαλούσης τη λέξη "ΛΑΡΙΣΑΣ". Το ίδιο έκανε και κατά την έκδοση του .../24-4-2000 δελτίου αποστολής. Στα υπόλοιπα δελτία αποστολής ανέγραψε κανονικά το διακριτικό τίτλο της εκκαλούσης. Τα εμπορεύματα που αναγράφονται στο .../7-4-2000 τιμολόγιο και στα .../6-4-2000 και .../7-4-2000 δελτία αποστολής, καθώς και στο .../19-6-2000 τιμολόγιο και το .../15-6-2000 δελτίο αποστολής παρελήφθησαν από το μέλος του Δ.Σ. της εκκαλούσης Σ. Τα., ο οποίος κατοικεί στη Λάρισα και είχε εξουσιοδότηση να παραλαμβάνει τα εμπορεύματα της εκκαλούσης που παραδίδοντο στην αποθήκη της στη Λάρισα, ο οποίος και υπέγραψε στα ανωτέρω δελτία αποστολής στη θέση "Ο ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ". Τα εμπορεύματα που αναγράφονται στο .../26-4-2000 τιμολόγιο και το .../24-4-2000 δελτίο αποστολής παρελήφθησαν από τον προστηθέντα από την εκκαλούσα στην οδήγηση των αυτοκινήτων της οδηγώ με το επώνυμο Τρι., ο οποίος παρέλαβε τα εμπορεύματα από το εργοστάσιο της εφεσιβλήτου στη Θεσσαλονίκη και υπέγραψε στο ανωτέρω δελτίο αποστολής στη θέση "Ο ΠΑΡΑΛΑΒΩΝ".

Τα περιστατικά αυτά προκύπτουν τόσο από τα σχετικά έγγραφα που προεκτέθηκαν, όσο και από τη σαφή και πειστική κατάθεση του μάρτυρος της εφεσιβλήτου, ο οποίος, ως υπάλληλος αυτής, καταθέτει με λόγο πλήρους γνώσης. Δεν αποκρούονται δε με πειστικότητα από κανένα άλλο αποδεικτικό στοιχείο ούτε και από την κατάθεση της μάρτυρος της εκκαλούσης, η οποία δεν εξηγεί γιατί η εκκαλούσα δεν διαμαρτυρήθηκε στην εφεσίβλητο για μη παραλαβή των εμπορευμάτων ή για παράδοση σε άλλη εταιρία, αλλά για πρώτη

φορά με την κρινόμενη ανακοπή της προβάλλει το λόγο αυτό. Αντίθετα ενισχύονται από την ένορκη βεβαίωση του μέλους του Δ.Σ. της εκκαλούσης Στ. Τσ., ο οποίος παρέλαβε τα εμπορεύματα που παραδόθηκαν στην αποθήκη αυτής στη Λάρισα. Σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν από τα ανωτέρω έγγραφα αποδεικνυόταν η χρηματική απαίτηση της εφεισβλήτου κατά της εκκαλούσης κατά το αιτηθέν ποσό, η αιτία αυτής και ο χρόνος της πληρωμής και συνεπώς εγκύρως εκδόθηκε με βάση αυτά η ανωτέρω διαταγή πληρωμής σε βάρος της εκκαλούσης.

Εφόσον η εκκαλουμένη απόφαση δέχθηκε τα ίδια κι απέρριψε ως αβάσιμους τους σχετικούς πρώτο και δεύτερο λόγους της ανακοπής, όπως ο πρώτος συμπληρώθηκε με το πρώτο σκέλος των προσθέτων λόγων, ορθώς ερμήνευσε κι εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην αρχή αυτής της σκέψης και σωστά εκτίμησε το αποδεικτικό υλικό που προσκομίστηκε, έχοντας την προς τούτο ορθή αιτιολογία. Τα αντίθετα δε υποστηριζόμενα με τον πρώτο λόγο της έφεσης και το δεύτερο σκέλος του τετάρτου λόγου είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

Κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 520 του ΚΠολΔ λόγοι έφεσης μπορούν να είναι κυρίως σφάλματα στην εκκαλουμένη απόφαση με τα οποία το δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό και που δικαιολογούν την εξαφάνισή της. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 534 του ίδιου Κώδικα αν το αιτιολογικό της απόφασης που έχει προσβληθεί με έφεση κρίνεται εσφαλμένο, αλλά το διατακτικό της ορθό, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο αντικαθιστά τις αιτιολογίες και απορρίπτει την έφεση. Από αυτά προκύπτει ότι το ουσιώδες της απόφασης δεν είναι οι αιτιολογίες, αλλά οι διατάξεις της, γι' αυτό το Εφετείο μπορεί να αντικατα-

στήσει ή συμπληρώσει τις πρώτες, παραθέτοντας αυτές που πρέπει και να απορρίψει την έφεση, αν το διατακτικό της εκκαλουμένης απόφασης είναι ορθό. Για τους λόγους αυτούς δεν είναι νόμιμος ο λόγος έφεσης με τον οποίο ο διάδικος που ηττήθηκε παραπονείται για ελλείψεις της αιτιολογίας ή για ανεπαρκείς αιτιολογίες, χωρίς να ισχυρίζεται ότι από το επικαλούμενο και μόνο αυτό σφάλμα το δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό (βλ. ΑΠ 281/1966 και 307/1966 ΝοΒ 15.6 και 22 - ΕφΑθ 5824/1983 ΑρχΝ 35.158 - 7827/1987 ΕΔΠ 1987. 265 - ΕφΘεσ/1259/1971 Αρμ. 26.123 - Σαμουήλ "Η Έφεσις" εκδ. Γ', παρ. 388 - Βαθρακοκοίλη Ερμ ΚΠολΔ άρθρο 520 αριθ. 41 και άρθρο 534 αριθ. 16).

Στην προκειμένη περίπτωση η εκκαλούσα με το πρώτο σκέλος του τετάρτου λόγου της έφεσης παραπονείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση στερείται της κατά νόμο απαιτούμενης αιτιολογίας, ενώ η παραιτούμενη τοιαύτη είναι ανεπαρκής, χωρίς να ισχυρίζεται ότι από το επικαλούμενο και μόνο αυτό σφάλμα το πρωτόδικο δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή αυτής της σκέψης ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως μη νόμιμος.

Με τον τρίτο λόγο της έφεσής της η εκκαλούσα παραπονείται για το λόγο ότι το πρωτόδικο δικαστήριο θεώρησε την εφεισβλήτο διονομικά παρούσα, ενώ αυτή ήταν απύσχα, αφού δεν είχε καταθέσει προτάσεις έως την έναρξη της συζήτησης της ανακοπής. Ο λόγος αυτός της ανακοπής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι, όπως προκύπτει από την από 24-10-2002 βεβαίωση της γραμματέα του Πρωτοδικείου Καρδίτσας Ρ. Μ., η οποία συμμετείχε στη συγκρότηση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, ο πληρεξούσιος δικηγόρος της εφεισβλήτου κατέθεσε προ-

τάσεις πριν την έναρξη της συζήτησης της ανακοπής και από δική της παραδρομή τέθηκε σφραγίδα κατάθεσης μόνο στις προτάσεις των προσθέτων λόγων.

Λόγω του μεταβιβαστικού κατ' άρθρο 522 του ΚΠολΔ αποτελέσματος της έφεσης, το Εφετείο εξετάζει όλους τους παραδεκτώς κατά τα άρθρα 525 έως 527 του ίδιου κώδικα υποβαλλόμενους ισχυρισμούς και μπορεί, αν η έφεση αφορά απόρριψη από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο της αγωγής κατ' ουσία, να ερευνήσει αυτεπαγγέλτως τη νομική βασιμότητα και το απαράδεκτο της αγωγής. Αν αυτή κριθεί απαράδεκτη, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο, μη επιτρεπομένης της κατά το άρθρο 534 ΚΠολΔ αντικατάστασης της αιτιολογίας, επειδή οδηγεί σε διαφορετικό ως προς το αποτέλεσμα διατακτικό, εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση για τον άνω τυπικό λόγο και χωρίς ειδικό προς τούτο παράπονο κατά το άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ, διότι η απόφαση είναι επωφέλεστερη για τον εκκαλούντα από την προσβληθείσα και απορρίπτει την αγωγή ως απαράδεκτη (βλ. ΑΠ 820/1977 ΝοΒ 26.517 - 144/1981 ΝοΒ 29.1375 - 799/1987 ΕΕΝ 1988.342 - ΕφΑθ. 1173/1986 Κ. 3046/1986 ΕλλΔνη 27.527 κ 1171 - 2023/1985 ΕλλΔνη 26.719 - 5712/1985 ΕλλΔνη 26.1353 - Βαθρακοκοίλη όπ. άρθρο 534 αριθ. 8).

Εξάλλου με τη διάταξη του άρθρου 934 του ΚΠολΔ θεσπίζεται η προσβολή κατά στάδια της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης λόγω ακυροτήτων και το απρόσβλητο των επί μέρους πράξεων με την πάροδο ορισμένου κατά περίπτωση χρόνου. Έτσι στην περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων η κατά το άρθρο 933 του ΚΠολΔ ανακοπή είναι παραδεκτή αν αφορά την εγκυρότητα του τίτλου ή την προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης

μέσα σε δεκαπέντε ημέρες, αφότου γίνει η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης, η οποία, αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, είναι η σύνταξη έκθεσης για την κατάσταση. Η προθεσμία αυτή είναι δικονομική, εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο και η παρέλευσή της συνεπάγεται έκπτωση από το δικαίωμα προσβολής της ανωτέρω πράξης εκτέλεσης, τυχόν ακυρότητα της οποίας έτσι καλύπτεται.

Εφόσον εμπρόθεσμα προσβάλλεται με ανακοπή η ανωτέρω πράξη της αναγκαστικής εκτέλεσης, μπορούν να ασκηθούν νέοι λόγοι ανακοπής με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ (8) τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση της ανακοπής, σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 585 παρ. 2 του ΚΠολΔ, η οποία έχει και στην προκειμένη περίπτωση εφαρμογή. Και οι νέοι όμως αυτοί λόγοι, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα των ίδιων άνω πράξεων της εκτέλεσης, υπόκεινται στον ανωτέρω κατά το άρθρο 934 του ΚΠολΔ χρονικό περιορισμό, αφού με την πάροδο της σχετικής προθεσμίας καλύπτεται τυχόν ακυρότητά τους για οποιονδήποτε λόγο οποτεδήποτε προβαλλόμενο. Αυτό προκύπτει και από το πνεύμα του άρθρου 934 του ΚΠολΔ, με τις διατάξεις του οποίου επιδιώκεται η ταχεία άρση της αβεβαιότητας σχετικά με το κύρος των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης. Ο οφειλέτης δηλαδή κατά την άσκηση των προσθέτων λόγων ανακοπής πρέπει να τηρήσει και τις δύο προθεσμίες, ήτοι και της εμπρόθεσμης προβολής του λόγου ανακοπής, κατά το άρθρο 934 του ΚΠολΔ και της εμπρόθεσμης ειδοποίησης του αντιδίκου του κατά το άρθρο 585 του ίδιου κώδικα (βλ. ΑΠ 1175/1994 Ε-ΕΝ 1995 685 - 1037/1996 ΕλλΔνη

39.1299 - ΕφΘεσ 80/1996 Αρμ. 50.367 - Νικολόπουλο "Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ" Δ.24.2002 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση με την από 15-1-2001 ανακοπή της η εκκαλούσα, εκτός των άλλων, ζητούσε να κηρυχθεί άκυρη και η 28811/2000 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία υποχρεώθηκε να καταβάλει στην εφεσίβλητο το ποσό των 6.840.543 δρχ. πλέον τόκων κι εξόδων και με βάση την οποία επισπεύδεται σε βάρος της αναγκαστική εκτέλεση. Η ανακοπή αυτή ασκήθηκε εμπρόθεσμα. Όπως προεκτέθηκε, εφόσον εμπρόθεσμα προσβάλλεται με ανακοπή ο εκτελεστός τίτλος ή η προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, μπορούν να ασκηθούν νέοι λόγοι ανακοπής με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου και κοινοποιείται στον αντίδικο οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν τη συζήτηση της ανακοπής. Και οι νέοι όμως λόγοι αυτοί, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα της ίδιας άνω πράξης της εκτέλεσης, υπόκεινται στο χρονικό περιορισμό του άρθρου 934 παρ. 1 περ. α' των δεκαπέντε ημερών, αφού του έγινε η πρώτη μετά την επιταγή πράξη εκτέλεσης που είναι η σύνταξη έκθεσης για την κατάσχεση. Η προθεσμία αυτή αρχίζει όχι από τη σύνταξη της κατασχετήριας έκθεσης, αλλά από την επίδοση αντιγράφου ή περίληψης αυτής στην καθ' ης η εκτέλεση - εκκαλούσα. Όπως αποδεικνύεται από τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα έγγραφα η κατάσχεση των αυτοκινήτων της εκκαλούσης για την οποία συντάχθηκε η .../15-1-2001 κατασχετήρια έκθεση της αρμόδιας δικαστικής επιμελήτριας Α. Γ., έλαβε χώρα τη 15η Ιανουαρίου 2001. Περίληψη αυτής κοινοποιήθηκε προς την καθ' ης η εκτέλεση-εκκαλούσα στις 31-1-

2001 (βλ. σημείωση αρμόδιας δικαστικής επιμελήτριας στην περίληψη της κατασχετήριας έκθεσης που επιδόθηκε στην εκκαλούσα και προσκομίζεται νόμιμα). Οι πρόσθετοι λόγοι κατατέθηκαν στη γραμματεία του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου στις 20-2-2001 και επιδόθηκαν στην εφεσίβλητο στις 22-2-2001 (βλ. .../22-2-2001 έκθεση επίδοσης του αρμόδιου δικαστικού επιμελητή Α. Ξ.). Συνεπώς, εφόσον οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής κατά το δεύτερο σκέλος τους αναφέρονται στην εγκυρότητα του τίτλου και ειδικότερα στην κατά τόπο αναρμοδιότητα του εκδόντος τη διαταγή πληρωμής δικαστού (κατά τα λοιπά συμπληρώνουν τον πρώτο λόγο της ανακοπής) και ασκήθηκαν μετά την πάροδο των δεκαπέντε ημερών από την επίδοση στην καθ' ης η εκτέλεση-εκκαλούσα περίληψης της κατασχετήριας έκθεσης, είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι και ως τέτοιοι έπρεπε να απορριφθούν από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

Απορρίπτοντας το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την εκκαλουμένη απόφασή του τους πρόσθετους λόγους ανακοπής ως ουσιαστικά αβάσιμους έσφαλε και πρέπει να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση κατά το άνω μέρος, κατά τον πρώτο λόγο της έφεσης με τον οποίο παραπονείται για την κατ' ουσία απόρριψη της ανακοπής, να κρατηθεί η ανακοπή και να απορριφθεί κατά το μέρος των πρόσθετων λόγων.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2 του ΚΠολΔ η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει πλην άλλων, α) ακριβή περιγραφή του κατασχεμένου πράγματος, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του ... Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι η περιγραφή του κατασχεμένου κινητού στην κατασχετήρια έκθεση δεν απαιτείται να είναι σχολαστική. Με την κατάσχεση επιδιώκεται η εξει-

δίκευση του πράγματος και ο αποχωρισμός του από την περιουσία του καθ' ου η εκτέλεση, ώστε να επιτυγχάνεται η υλική και νομική δέσμευση του κατασχεθέντος και να ματαιώνεται κάθε ιδέα υπεξαίρεσης ή αντικατάστασής του. Παραλείψεις περί την περιγραφή επιδρούν ακυρωτικά στην κατασχετήρια έκθεση μόνο όταν από αυτές προκαλείται στον καθ' ου η εκτέλεση βλάβη δικονομική ή περιουσιακή, η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί διαφορετικά παρά μόνο με την κήρυξη της ακυρότητας (βλ. ΑΠ 635/1992 ΕλλΔνη 35.86 - 314/2000 ΕλλΔνη 41.1326 - ΕφΑθ 1891/1983 ΑρξΝ 34.573 - 3590/1991 ΕλλΔνη 35.958 - ΕφΠειρ 977/1988 ΕλλΔνη 30.1047 - Μπρίνια "Αναγκαστική Εκτέλεση" άρθρο 954 - Βαθρακοκοίλη ΕρμΚ-ΠολΔ άρθρο 954 αριθ. 17).

Περαιτέρω από τη διάταξη αυτή κι εκείνη της παραγράφου 4 του ίδιου άρθρου συνάγεται ότι τυχόν ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος κινητού δεν καθιστά άκυρη την κατασχετήρια έκθεση, αλλά παρέχει το δικαίωμα στον έχοντα έννομο συμφέρον να ασκήσει ανακοπή κατά τις διατάξεις των άρθρων 686 επί του ΚΠολΔ και να ζητήσει τη διόρθωση της έκθεσης ως προς την περιγραφή του κατασχεθέντος (βλ. ΑΠ 314/2000 ΕλλΔνη 41.1326 - Βαθρακοκοίλη ό.π. άρθρο 954 αριθ. 18).

Στην προκειμένη περίπτωση η εκκαλούσα με το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου της έφεσής της παραπονείται για το λόγο ότι η εκκαλουμένη απόφαση απέρριψε τον τρίτο λόγο της ανακοπής της, με τον οποίο επικαλείτο ατελή περιγραφή των κατασχεθέντων αυτοκινήτων, ως απαράδεκτο με την αιτιολογία ότι προβλέπεται για το λόγο αυτό η ανακοπή του άρθρου 954 παρ. 4 του ΚΠολΔ. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή αυτής της σκέψης ο λόγος αυτός της ανακοπής έ-

πρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθόσον η ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος δεν καθιστά άκυρη την κατασχετήρια έκθεση, αλλά παρέχει δικαίωμα στον καθ' ου η εκτέλεση ως έχοντα έννομο συμφέρον να ασκήσει ανακοπή και ζητήσει τη διόρθωση της έκθεσης. Έτσι που έκρινε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, έσφαλε και πρέπει, αφού η εκκαλουμένη εξαφανίζεται κατά τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη και το Δικαστήριο τούτο ερευνά την ανακοπή, να απορρίψει τον άνω λόγο ως αβάσιμο (ΚΠολΔ 536 παρ. 3).-

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 281 ΑΚ, 933 ΚΠολΔ και 25 του Συντάγματος συνάγεται ότι λόγω ανακοπής του άρθρου 933 του ΚΠολΔ μπορεί να αποτελέσει και η προφανής αντίθεση της επισπευδόμενης διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης στην καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή στον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος προς επίσπευση της εκτέλεσης. Η αντίθεση αυτή προς τα πιο πάνω αντικειμενικά, αξιολογικά κριτήρια, συνήθως περιλαμβάνεται στα ουσιαστικά ελαττώματα του μπορεί όμως και να αναφέρεται στην απαίτηση ή στην περαιτέρω πορεία της διαδικασίας της εκτέλεσης (βλ. ΑΠ 115/1994 ΕλλΔνη 36.1090 - 1170/1997 ΕλλΔνη 40.602 - 370/2001 ΕλλΔνη 43.121).

Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 951 παρ. 2 του ΚΠολΔ η κατάσχεση δεν επιτρέπεται να επεκταθεί σε περισσότερα από όσα χρειάζονται για να ικανοποιηθεί η απαίτηση και για να καλυφθούν τα έξοδα της εκτέλεσης. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι επί αναγκαστικής κατάσχεσης περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, ενώ για την ικανοποίηση του δανειστή αρκούν μερικά μόνο από αυτά, δεν επέρχεται αυτοδικαίως ακυρότητα της κατάσχεσης, αλλά ο καθ' ου η εκτέλεση δι-

καιούται να ασκήσει ανακοπή και να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης, το δε δικαστήριο θα περιορίσει, χωρίς να ακυρώσει, την κατάσχεση (βλ. ΑΠ 1694/1998 ΕλλΔνη 40.600).

Στην προκειμένη περίπτωση η εκκαλούσα με το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου της έφεσής της παραπονεύεται για το λόγο ότι η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε τον τέταρτο λόγο της ανακοπής της με τον οποίο επικαλείτο αντίθεση της επισπευδόμενης αναγκαστικής εκτέλεσης στο άρθρο 281 του ΑΚ, λόγω του ότι κατασχέθηκαν περιουσιακά στοιχεία πενταπλάσια της αξίας της απαίτησης της εφesiβλήτου, ως αόριστο με την αιτιολογία ότι δεν εκτίθενται περιστατικά που καθιστούν την κατάσχεση καταχρηστική. Σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή αυτής της σκέψης ο λόγος αυτός της ανακοπής έπρεπε να απορριφθεί ως μη νόμιμος, καθόσον με τα επικαλούμενα περιστατικά η επισπευδόμενη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης δεν είναι προφανώς αντίθετη στην καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή στον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος προς επίσπευση της εκτέλεσης, αφού σε περίπτωση κατάσχεσης περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, ενώ για την ικανοποίηση του δανειστή αρκούν μερικά μόνο από αυτά, δεν επέρχεται ακυρότητα της κατάσχεσης, αλλά ο καθ' ου η εκτέλεση δικαιούται να ασκήσει ανακοπή και να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης. Έτσι που έκρινε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, έσφαλε και πρέπει, αφού η εκκαλούμενη εξαφανίζεται κατά τα προεκτιθέμενα και το Δικαστήριο τούτο έρευνα την ανακοπή, να απορρίψει τον άνω λόγο ως μη νόμιμο (Κ-ΠολΔ 536 παρ. 2).

Μετά τις σκέψεις αυτές η έφεση, που δεν περιλαμβάνει άλλο λόγο, πρέπει να γίνει δεκτή κατά ένα μέρος. Να εξαφανι-

στεί η εκκαλούμενη κατά το μέρος που απέρριψε τους τρίτο και τέταρτο λόγους της ανακοπής και τον πρόσθετο λόγο αυτής ως απαράδεκτο, αόριστο και κατ' ουσία αβάσιμο αντίστοιχα. Να κρατηθεί η ανακοπή και να απορριφθούν οι ανωτέρω λόγοι ως αβάσιμος, μη νόμιμος και απαράδεκτος αντίστοιχα...

785/2002

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Αθ. Σαμαρτζής

Δικηγόροι: Γεωρ. Σουλιώτης, Κων. Σταθόπουλος

Εκτέλεση. Κατάταξη ενυπόθηκων απαιτήσεων. Σ αυτές περιλαμβάνονται και οι προσδιοριζόμενοι στο άρθρο 1289 ΑΚ τόκοι, εφόσον αυτοί αθροιζόμενοι μαζί με το κεφάλαιο δεν υπερβαίνουν την ορισμένη χρηματική ποσότητα για την οποία είχε γίνει εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών. Οι τυχόν επί πλέον τόκοι δεν εξασφαλίζονται με το προνόμιο της υποθήκης, αλλά κατατάσσονται μαζί με τις εγχειρόγραφες απαιτήσεις.

{...} Κατά τη διάταξη του άρθρου 1289 ΑΚ “αν το κεφάλαιο της απαίτησης που ασφαρίζεται με υποθήκη γράφηκε ως τοκοφόρο, η υποθήκη σε οποιουδήποτε την κυριότητα και αν βρίσκεται το ακίνητο, ασφαρίζει κατά την ίδια τάξη εγγραφής και τους καθυστερούμενους τόκους ενός έτους πριν από την κατάσχεση, από οποιονδήποτε και αν ενεργήθηκε αυτή, καθώς και τους τόκους μετά την κατάσχεση ως την πληρωμή του χρέους ή οσότου γίνει αμετάκλητος ο πίνακας κατάταξης”. Κατά το άρθρο 1269 ΑΚ “η εγγραφή της υποθήκης γίνεται για ορισμένη χρηματική ποσότητα. Αν στον τίτλο δεν περιέχεται ορισμένη ποσότητα αυτός που ζητεί την εγγραφή πρέπει να την ορίσει κατά προσέγγ-

γιση. Ο οφειλέτης όμως έχει δικαίωμα να απαιτήσει την μείωση του ποσού στο μέτρο που αρμόζει". Από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 1006 παρ. 3, 1007 παρ. 1, 976 Κ-ΠολΔ συνάγεται ότι επί πλειστηριασμού ακινήτου, αν το πλειστηρίασμα δεν αρκεί προς ικανοποίηση του επισπεύδοντος την εκτέλεση και των αναγγελλθέντων δανειστών, στον πίνακα κατατάξεως που συντάσσει ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος κατατάσσονται, μετά τις αναφερόμενες στα άρθρα 975 και 976 εδ. 1 του Κ-ΠολΔ απαιτήσεις, οι ενυπόθηκες απαιτήσεις. Σ' αυτές περιλαμβάνονται όχι μόνο το κεφάλαιο, αλλά και οι προσδιοριζόμενοι στο άρθρο 1289 ΑΚ τόκοι, με την προϋπόθεση ότι το ποσό τους περιλαμβάνεται (καλύπτεται) στη χρηματική ποσότητα για την οποία είχε γίνει εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών, οπότε ασφαρίζονται κατά την τάξη και τη σειρά της υποθήκης και οι ισόποσοι, με τη διαφορά του κεφαλαίου της απαίτησης μέχρι του ορισμένου στην εγγραφή ποσού, τόκοι. Πιο συγκεκριμένα ασφαρίζονται και οι τόκοι του άρθρου 1289 ΑΚ, εφόσον αυτοί αθροιζόμενοι μαζί με το κεφάλαιο δεν υπερβαίνουν την ορισμένη χρηματική ποσότητα που γράφηκε (το κατά το άρθρο 1269 υποθηκικό όριο), τυχόν δε οφειλόμενοι επί πλέον τόκοι κατά το άρθρο 1289 ΑΚ, που δεν περιέχονται στην εγγραφή, δεν εξασφαλίζονται με το προνόμιο της υποθήκης, αλλά θα καταταγούν μαζί με τις απαιτήσεις των εγχειρόγραφων δανειστών (ΑΠ 813/1998 ΕΔ 39.1620, 307/1996 ΕΔ 38.137, 1247/1985 ΝοΒ 1986. 857). Αν μέρος της ενυπόθηκες απαίτησης του δανειστή ικανοποιηθεί από το πλειστηρίασμα άλλου ενυπόθηκου ακινήτου του οφειλέτη, το υπόλοιπο της απαίτησης αυτής ικανοποιείται ολόκληρο από το πλειστηρίασμα του ενυπόθηκου ακινήτου που

πλειστηριάστηκε, εφόσον είναι λιγότερο του ορισμένου ποσού για το οποίο έχει γίνει εγγραφή της υποθήκης στο βιβλίο υποθηκών (βλ. Ι. Μπρίνια. Η Αναγκ. Εκτέλ. Τομ. 3ος άρθρο 1007 παρ. 605 ΑΠ 1010/1988 ΕΔ. 31.331, 746/979 ΝοΒ 28.52).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα έγγραφα και τις επί μέρους ομολογίες των δαδίκων (άρθρ. 261 και 352 ΚΠολΔ), που περιέχονται στις προτάσεις που κατέθεσαν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με επίσπευση της εφεσβλητής Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία είχε κατά της οφειλέτριάς της Α. Χ. απαίτηση ποσού 12.303.752 δραχμών και για την οποία διέθετε εκτελεστό τίτλο (υπ' αρ. 193/1998 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου), επιβλήθηκε αναγκαστική κατάσχεση και στη συνέχεια πλειστηριασμός στον ισόγειο όροφο μιας διώροφης οικοδομής της οφειλέτριας, επί οικοπέδου 388,66 τ.μ., που βρίσκεται στον οικισμό της πρώην Κοινότητας Μ. Ν. Μαγ. (βλ. έκθεση αναγκαστικού πλειστηριασμού, υπ' αρ. .../4-11-1998, του συμβολαιογράφου Α. Α.). Επειδή το πλειστηρίασμα που επιτεύχθηκε, ύψους 7.501.000 δραχμών, δεν επαρκούσε για την ικανοποίηση όλων των αναγγελλθέντων δανειστών, συντάχθηκε ο υπ' αρ. .../1998 πίνακας κατάταξης του ίδιου παράπάνω συμβολαιογράφου, στον οποίο κατατάχθηκε, μετά την αφαίρεση των εξόδων της εκτέλεσης από 852.736 δραχμές, για ολόκληρο το υπόλοιπο ποσό του πλειστηριασματος η εκκαλούσα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος. Η τελευταία αναγγέλθηκε με την από 13-11-1998 αναγγελία της, για απαίτηση της αρχικής δανείστριας Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. (η οποία συγχωνεύθηκε δι' απορροφήσεως

με την εκκαλούσα) προερχόμενη από δάνειο 5.200.000 δραχμών και ακόμη για τα ποσά: α) υπόλοιπο κεφαλαίου 4.387.908, β) χρεώλυτρα μέχρι της 4-11-98 777.471 δρχ., γ) δικαστικά έξοδα 31.394 δρχ., δ) ταχυδρομικά έξοδα 1.774 δρχ., ε) έξοδα πυρασφάλειας 59.642, στ) ΕΦΤΕ 570.535 δρχ., ζ) τόκους κεφαλαίου 5.765.640 δρχ. και η) τόκους υπερημερίας 7.725.362 δρχ. Για απαίτηση της εκκαλούσας είχε εγγραφεί πρώτη υποθήκη στο ακίνητο που πλειστηριάσθηκε δυνάμει του υπ' αρ. .../1991 συμβολαίου του συμβολαιογράφου Α. Α..

Στο άρθρο 7 του εν λόγω συμβολαίου αναγράφονται τα εξής: "Σε ασφάλεια της δανείστριας για τις κατά του οφειλέτη απαιτήσεις της που προέρχονται από το προκείμενο δάνειο, δηλαδή από το κεφάλαιο τους τόκους, τους τόκους υπερημερίας και ανατοκισμού, τα έξοδα, τα έξοδα πυρασφάλειας και σεισμοασφάλισεως του ενυπόθηκου, τα οφειλόμενα (μη αποδοθέντα από τον οφειλέτη) ασφαλιστρα της κατά το άρθρο 9α του παρόντος ασφαλίσεώς του, με τους τόκους υπερημερίας τους και τις λοιπές επιβαρύνσεις, τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών και κάθε άλλο τέλος, εισφορά, φόρο επί του δανείου και της εξυπηρητέσεώς του, τα δικαστικά έξοδα και τα έξοδα εκτελέσεως γενικά καθώς και κάθε άλλου οποιασδήποτε φύσεως εξόδου που απορρέει από το ανωτέρω δάνειο με τους τόκους και τους τόκους υπερημερίας και ανατοκισμού αυτών μέχρι το τελείας εξαλείψεως... παραχωρεί στην αποδεχόμενη δανείστρια το δικαίωμα να εγγράψει χωρίς κοινοποίηση της μιας περιλήψεως, στα βιβλία υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Ζ. πρώτη υποθήκη για το ποσό των 5.200.000 δραχμών, στο παρακάτω περιγραφόμενο ακίνητο με τη ρητή συμφωνία ό,τι "η υποθήκη που θα εγγραφεί θα α-

σφαλίζει με την ίδια τάξη εγγραφής εκτός του ανωτέρω ποσού και τους προβλεπόμενους από το άρθρο 1289 του ΑΚ τόκους του δανείου".

Από το περιεχόμενο της συμβολαιογραφικής αυτής δήλωσης της κυρίας του πλειστηριασθέντος ακινήτου Α. Χ., για παραχώρηση υποθήκης προς εξασφάλιση της οφειλής της προκύπτει ότι το χρηματικό ποσό για το οποίο είχε εγγραφεί η υποθήκη ανέρχεται σε 5.200.000 δρχ. και μέχρι αυτό το ποσό ασφαλίζεται τόσο το κεφάλαιο, όσο και οι τόκοι του και οι άλλες συναφείς απαιτήσεις που μνημονεύονται στην εν λόγω δήλωση. Κατά το υπερβάλλον η απαίτηση της εκκαλούσας, είτε αφορά υπόλοιπο κεφαλαίου, είτε τόκους, δεν καλύπτεται με την υποθήκη, σύμφωνα με τα όσα έγιναν δεκτά στην αρχή της παρούσας σκέψης και εσφαλμένως με τον ανακοπτόμενο πίνακα κατάταξης κατατάχθηκε προνομιακώς η εκκαλούσα για το πέραν των 5.200.000 δραχμών ποσό της απαίτησής της, δηλαδή για 1.448.264 δραχμές (7.501.000 το πλειστηρίασμα - 852.736 δρχ. τα έξοδα πλειστηριασμού = 6.648.264 - 5.200.000 = 1.448.264).

Στη διαδικασία της κατάταξης αναγγέλθηκε επίσης και η εφεσίβλητη Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος για απαίτησή της ποσού 12.303.252 δραχμών (βλ. υπ' αρ. 193/1998 διαταγή πληρωμής του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου), από την οποία ποσό 5.000.000 δραχμών ήταν ασφαλισμένο με δεύτερη προσημείωση Υποθήκης, γραμμένη με την υπ' αρ. 512/1993 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου στον τόμο ... και αρ. ... των Βιβλίων Υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Ζ.). Η προσημείωση αυτή τράπηκε ήδη σε υποθήκη μετά την έκδοση της προαναφερόμενης διαταγής πληρωμής. Ενόψει τούτου για το

υπόλοιπο ποσό του πλειστηριάσματος που απέμεινε μετά την ικανοποίηση της ενυπόθηκης απαίτησης της εκκαλούσας μέχρι το καλυπτόμενο από το υποθηκικό δικαίωμά της ποσό, ήτοι για 1.448.264 δραχμές, έπρεπε να καταταγεί η εφεσίβλητη (βλ. άρθρο 1007 παρ. 1 σε συνδυασμό με 976 ΚΠολΔ).

Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που με την εκκαλούμενη απόφασή του, δέχθηκε τα ανωτέρω και ακυρώνοντας κατά ένα μέρος τον ανακοπτόμενο πίνακα κατάταξης, κατέταξε για το ποσό των 1.448.264 δραχμών την εφεσίβλητη στη θέση της εκκαλούσας, ορθώς το νόμο εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε. Κατά συνέπεια των ανωτέρω πρέπει να απορριφθεί η υπό κρίση έφεση ως ουσιαστικά αβάσιμη...

11/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα,

Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης

Δικηγόροι: Νικ. Κουκουζέλης, Αθ. Αντωνόπουλος - Απ. Ζάχος, Αθ. Αντωνόπουλος

Η δήλωση του ασκούντος το ένδικο μέσο ότι "αυτό δεν εισάγεται προς συζήτηση" έχει την έννοια ότι ο ασκήσας το ένδικο μέσο δεν μετέχει της συζήτησής του και δεν εξομοιώνεται με τη δήλωση παραίτησης από το δικόγραφο της έφεσης.

Αντέφεση δια των προτάσεων στις αυτοκινητικές διαφορές.

Για το ορισμένο αγωγής αποζημίωσης του συζύγου, λόγω στέρησης διατροφής από τον αποβιώσαντα σύζυγο δεν απαιτείται αναφορά της αποτίμησης της συνεισφοράς κάθε συζύγου στην αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας με την προσωπική εργασία, τα εισοδήματα και την περιουσία του. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να θεμελιώσει καταλυτικό της αξίωσης αποζημίωσης ισχυρισμό του εναγομένου.

Στα έξοδα κηδείας περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής τάφου, ως και εκείνες που αναφέρονται άμεσα στην πράξη της ταφής και στην τελετή, η οποία είναι ανάλογη με την κοινωνική θέση του προσώπου που θανατώθηκε.

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 294, 297 και 299 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η παραίτηση από το δικόγραφο των ενδίκων μέσων γίνεται με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά συνεδρίασης ή με δικόγραφο που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτούμενου. Η δήλωση αυτή πρέπει να είναι σαφής. Με τη δήλωση αυτή δεν εξομοιώνεται η δήλωση του ασκούντος το ένδικο μέσο ότι <αυτό δεν εισάγεται προς συζήτηση>, η οποία έχει την έννοια ότι ο ασκήσας το ένδικο μέσο δεν μετέχει της συζήτησής του (ΑΠ 1261/1989 ΑρχΝ 43.204, ΑΠ 283/1976 ΝοΒ 24.756).

Περατέρω από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 531 παρ. 1, 524 παρ. 1, 111, 115 παρ. 1 και 3, 159 και 237 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η κατάθεση προτάσεων το αργότερο ως την έναρξη της συζήτησης ενώπιον του Εφετείου αποτελεί την αναγκαία έγγραφη προδικασία, η τήρηση της οποίας ερευνάται εξ επαγγέλματος από το δικαστήριο, η παράλειψη δε της κατάθεσης προτάσεων συνεπάγεται την ακυρότητα της παράστασης του διαδίκου και την ερήμην αυτού, λόγω μη κανονικής εμφάνισης διεξαγωγή της δίκης. Στην προκειμένη περίπτωση οι εκκαλούντες Αν. Σωτ. Καλ. και Αν. Δημ. Καλ. εμφανίστηκαν στο ακροατήριο και δια του πληρεξουσίου δικηγόρου τους δήλωσαν ότι η έφεσή τους δεν εισάγεται προς συζήτηση κατά το μέρος που απευθύνεται κατά της ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας με την επωνυμία "ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α-ΕΕΓΑ". Η δήλωση αυτή καταχωρήθηκε

στα πρακτικά συνεδρίασης. Η εφεσίβλητη ασφαλιστική εταιρία εμφανίστηκε κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, δεν κατέθεσε όμως έγγραφες προτάσεις και για το λόγο αυτό είναι δικονομικά άπουσα. Με βάση τα όσα προεκτέθηκαν εφόσον ο εκκαλών δεν μετέχει της συζήτησης της ανωτέρω έφεσής του και η εφεσίβλητη είναι δικονομικά άπουσα και ερμηδοικάζεται πρέπει κατά το άρθρο 260 ΚΠολΔ να κηρυχθεί ματαιωμένη η συζήτηση της ανωτέρω έφεσης {...}.

{...} Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 681 Α , 674 παρ. 1 και 523 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι κατά τη διαδικασία των διαφορών για ζημίες από αυτοκίνητο είναι παραδεκτή η αντέφεση που ασκείται με τις προτάσεις και προσβάλλει κεφάλαια της απόφασης που προσβάλλονται με την έφεση ή συνέχονται αναγκαστικά με αυτά. Έτσι, η κρινόμενη αντέφεση των εφεσιβλήτων εν μέρει νικημένων διαδίκων με την ιδιότητα των εναγόντων στην πρωτοβάθμια δίκη, η οποία ασκήθηκε με τις προτάσεις που κατατέθηκαν νομότυπα στη γραμματεία του δικαστηρίου και πλήττουν την πρωτόδικη απόφαση κατά τα κεφάλαια που αυτή έχει προσβληθεί με τις εφέσεις είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί στην ουσία συνεκδικαζόμενη με τις εφέσεις.

Κατά το άρθρο 928 εδ. α' ΑΚ, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλει ... και τα έξοδα κηδείας σε εκείνο που κατά νόμο βαρύνεται μ' αυτά. Θεωρούνται ως έξοδα κηδείας οι δαπάνες που αναφέρονται άμεσα στην πράξη της ταφής του προσώπου και στην τελετή η οποία συνήθως συνδέεται με την ταφή και είναι ανάλογη με την κοινωνική θέση του προσώπου που θανατώθηκε. Στα έξοδα κηδείας περιλαμβάνονται και η δαπάνη κατασκευής του τάφου. Επομένως, δεν έσφαλε το πρωτοβάθμιο δικα-

στήριο που έκρινε νόμιμο το αγωγικό κεφάλαιο επιδίκασης των δαπανών κατασκευής του τάφου του προσώπου που απεβίωσε και πρέπει ο πρώτος λόγος της έφεσης της ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας που υποστηρίζει τα αντίθετα να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Από τις διατάξεις των άρθρων 928 εδ. β', 1389 και 1390 ΑΚ προκύπτει ότι σε περίπτωση θανάτωσης συζύγου στην αγωγή αποζημίωσης του άλλου συζύγου για την αποκατάσταση της ζημίας του από τη στέρηση του δικαιώματός του διατροφής, πρέπει να αναφέρονται, για την αξιούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 111 παρ. 2, 118 αρ. 4 και 216 παρ. 1 ΚΠολΔ, πληρότητα του δικογράφου αυτής, πλην άλλων, η ύπαρξη έγκυρου γάμου μεταξύ του δικαιούχου και του υπόχρεου διατροφής, η θανάτωση του υπόχρεου συζύγου από παράνομη και υπαίτια πράξη του εναγόμενου, ο πιθανός χρόνος ζωής του υπόχρεου σε διατροφή συζύγου και το ποσό της διατροφής που έπρεπε να καταβληθεί από αυτόν ανάλογα με τις συνθήκες της οικογενειακής ζωής, χωρίς να απαιτείται η αναφορά της αποτίμησης της συνεισφοράς που θα παρείχε ο καθένας από τους συζύγους για την αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας με την προσωπική εργασία, με τα εισοδήματα και την περιουσία του. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να θεμελιώσει καταλυτικό της αξίωσης αποζημίωσης ισχυρισμό του εναγόμενου (ΑΠ 747/1996 ΕλλΔικ 37.1544).

Στην αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση στο κεφάλαιο της αποζημίωσης της συζύγου του αποβιώσαντος λόγω στέρησης διατροφής περιέχονται με σαφήνεια και πληρότητα τα ανωτέρω στοιχεία. Για την πληρότητα του κεφαλαίου αυτού της αγωγής δεν ήταν αναγκαία η αναφορά των εισοδημάτων του δικαιούχου συζύγου και της ατομικής πε-

ριουσίας του, καθώς και η εκτίμηση της προσφοράς της προσωπικής εργασίας, τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν καταλυτική ένσταση των εναγομένων. Επομένως, ο δεύτερος λόγος της έφεσης της ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας, με τον οποίο υποστηρίζεται η αοριστία του κεφαλαίου αυτού της αγωγής λόγω παράλειψης της αναφοράς τους, είναι αβάσιμος {...}.

14/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης

Δικηγόροι: Χρ. Λόκας, Βάνα Παπακωνσταντίνου - Αντ. Μαργαρίτης

Εγκατάσταση της συζύγου ως κληρονόμου στη περιουσία του συζύγου της με το βάρος καταπιστεύματος υπέρ τρίτου. Το μέρος του καταπιστεύματος που βαρύνει τη νόμιμη μοίρα αποτελεί περιορισμό, που θεωρείται σα να μην έχει γραφεί, η δε μεριδιούχος σύζυγος συντρέχει ως κληρονόμος κατά το νόμιμο ποσοστό, απαλλαγμένο από το βάρος του καταπιστεύματος. Επί κατάλειψης στη μεριδιούχο και δήλων πραγμάτων, που καλύπτουν μέρος της νόμιμης μοίρας της, τότε αυτή έχει άμεσο κληρονομικό δικαίωμα στα υπόλοιπα στοιχεία της κληρονομίας κατά το ελλείπον, κατά το οποίο είναι άκυρη η τελευταία διάταξη του κληρονομούμενου.

{...} Από τις διατάξεις των άρθρων 1800 παρ. 1, 1820 παρ. 1, 1825, 1827, 1829, 1923 παρ. 1 και 1941 ΑΚ σαφώς προκύπτει ότι η εγκατάσταση της συζύγου που επιζει, ως κληρονόμου στο σύνολο της περιουσίας του συζύγου της με το βάρος του καταπιστεύματος υπέρ τρίτου αποτελεί περιορισμό, ο οποίος θεωρείται σαν να μην έχει γραφεί κατά το μέρος που βαρύνει τη νόμιμη μοίρα της, γιατί μια τέτοια κατάλειψη δεν είναι τίποτα άλ-

λο παρά εγκατάσταση υπό διαλυτική αίρεση. Έτσι, το μέρος του καταπιστεύματος που βαρύνει τη νόμιμη μοίρα δεν υπολογίζεται και η μεριδιούχος σύζυγος συντρέχει ως κληρονόμος κατά το ποσοστό αυτής, το οποίο ανέρχεται στο μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας της, που θα το λάβει απαλλαγμένο από το βάρος του καταπιστεύματος. Όταν όμως καταλείφθηκαν στη μεριδιούχο και ορισμένα στοιχεία της κληρονομίας (δήλα πράγματα), που καλύπτουν μέρος της νόμιμης μοίρας της, τότε αυτή έχει άμεσο κληρονομικό δικαίωμα στα υπόλοιπα στοιχεία της κληρονομίας κατά το ελλείπον, κατά το οποίο είναι άκυρη η τελευταία διάταξη του κληρονομούμενου (ΑΠ 1832/1999).

Στην προκειμένη περίπτωση ο παρεμβαίνων Υπουργός των Οικονομικών με τις προτάσεις της πρώτης συζήτησης ισχυρίστηκε ότι ο διαθέτης με την .../1947 δημόσια διαθήκη του, που συντάχθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Η.Κ., κατέλιπε στην ενάγουσα σύζυγό του την κινητή περιουσία του απαρτιζόμενη από τα αναφερόμενα ειδικότερα κινητά πράγματα, αλλά και την επικαρπία επί της ακίνητης περιουσίας, από την οποία η ενάγουσα είχε τις αναφερόμενες προσόδους αποτιμώμενη στο αναφερόμενο ποσό και ότι τα στοιχεία αυτά της κληρονομίας καλύπτουν τη νόμιμη μοίρα της. Ο ισχυρισμός αυτός είναι νόμιμος και αποτελεί καταλυτική της αγωγής ένσταση που έπρεπε να αποδειχθεί από τον ενιστάμενο. Για το λόγο αυτό έπρεπε να εκδοθεί παρεμπιπτούσα απόφαση για την απόδειξη του αμφισβητούμενου αυτοτελούς αυτού ισχυρισμού σύμφωνα με τα άρθρα 335, 339 και 341 ΚΠολΔ. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο απέρριψε τον ανωτέρω ισχυρισμό ως αλυσπελώς προβαλλόμενο. Κρίνοντας κατά τον ανωτέρω τρόπο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έσφαλε στην εφαρ-

μογή του νόμου και για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη έφεση που αποδίδει την πλημμέλεια αυτή στην εκκαλούμενη απόφαση ως και στην ουσία βάσιμη και να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση {...}.

30/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Ναπ. Ζούκας

Δικηγόροι: Δήμητρα Μαραθιώτου

Κάθε διαφορά, κύρια ή παρεπόμενη, από εμπορική μίσθωση, υπάγεται στην καθ ύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου ή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, ανάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μηνιαίου μισθώματος, έστω και αν με την αγωγή δίδεται η καταβολή χρηματικής αξίωσης-ποσού.

Μισθωτικές διαφορές είναι και όσες αναφέρονται στην αποζημίωση του μισθωτή, λόγω μη εκτέλεσης της σύμβασης, εάν παρεμποδίσθηκε ή αφαιρέθηκε η χρήση του μισθίου, καθώς και όσες προέρχονται από αδικοπραξία, που έχει σχέση με τη λειτουργία της μίσθωσης.

Η εκκαλούσα με αγωγή κατά του εφεσιβλήτου, που άσκησε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Βόλου, ζητεί να υποχρεωθεί ο τελευταίος να της καταβάλει το ποσό των 19.125.000 δρχ. προς αποκατάσταση της ζημίας, την οποία υπέστη από την παρεμπόδιση της χρήσης του μισθίου καταστήματος που περιγράφει σ' αυτή από τον εκμισθωτή-εφεσιβλήτο και με την αφαίρεση εκ μέρους του όλων των κινητών πραγμάτων που αποτελούσαν τον εξοπλισμό του, καθώς και ως χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την άνω πράξη του εφεσιβλήτου. Το δικαστήριο αυτό με την 464/2001 απόφασή του δέχτηκε ότι

πρόκειται για μισθωτική διαφορά και δεν υπαγόταν στην υλική αρμοδιότητά του, αλλά στην υλική αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου Βόλου, διότι το καταβαλλόμενο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερέβαινε τις 60.000 δρχ. και κατόπιν αυτών κηρύχτηκε καθ' ύλην αναρμόδιο για την εκδίκαση της αγωγής αυτής και παρέπεμψε αυτή στο Ειρηνοδικείο Βόλου για να δικαστεί με την ειδική διαδικασία των μισθωτικών διαφορών των άρθρων 647 επ. του ΚΠολΔ. Η εκκαλούσα με την έφεση προσβάλλει την απόφαση αυτή ως εσφαλμένη και ζητεί να εξαφανιστεί και να δικαστεί η αγωγή αυτή από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείου Βόλου. Η έφεση έχει ασκηθεί νομότυπα κι εμπρόθεσμα πριν από κάθε επίδοση (ΚΠολΔ 495 επ., 516 και 518 παρ. 2) και πρέπει να ερευνηθεί, για να κριθεί αν και από ουσιαστική άποψη είναι βάσιμη (ΚΠολΔ 524 παρ. 1 και 533), ερήμην του εφεσιβλήτου, ο οποίος, αν και έχει κλητευθεί νομότυπα κι εμπρόθεσμα, όπως προκύπτει από την έκθεση επίδοσης .../19-12-2001 του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Βόλου Γ. Κ., που προσκομίζεται νόμιμα, δεν εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από το πινάκιο. Η υπόθεση όμως θα εξεταστεί σαν να ήταν παρών (ΚΠολΔ 531 παρ. 2 σε συνδυασμό με 279 παρ. 1-βλ. ΕφΑθ 2339/1982, ΕλλΔνη 23.397-6657/1997 Αρμ.52.1474-Βαθρακοκοίλην Ερμ. ΚΠολΔ άρθρο 531 αριθ. 9), καθόσον προσκομίζονται τα έγγραφα που ορίζει το άρθρο 279 του ΚΠολΔ.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 48 παρ. 1 του Π.Δ/τος 34/1995 "Κωδικοποίηση διατάξεων περί εμπορικών μισθώσεων" κάθε διαφορά από τη μίσθωση που ρυθμίζεται από το παρόν διάταγμα υπάγεται στην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου ή του Ειρηνοδικείου, ανάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μισθώ-

ματος, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 14 παρ. 1 εδ. β' και 16 αριθ. 1 του ΚΠολΔ. Στην αρμοδιότητα των πιο πάνω δικαστηρίων υπάγονται και οι διαφορές από παρεπόμενες συμβάσεις της μίσθωσης. Εξάλλου κατά τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1 εδ. β' του ΚΠολΔ, όπως αυτή ίσχυε κατά το χρόνο κατάθεσης της ένδικης αγωγής (30-6-2000), η οποία (κατάθεση) κατά τη διάταξη του άρθρου 221 παρ. 1 εδ. β' επιφέρει το αμετάβλητο της αρμοδιότητας, στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων υπάγονται οι διαφορές για την παράδοση του μισθίου ή την απόδοσή του εξαιτίας καθυστέρησης του μισθώματος από δυστροπία ή επειδή έληξε η διάρκεια της μίσθωσης, εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει τις εξήντα χιλιάδες (60.000) δραχμές. Κατά δε τη διάταξη του άρθρου 16 αριθ. 1 στην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων υπάγονται, ακόμη και αν η αξία του αντικειμένου της διαφοράς υπερβαίνει τα πέντε εκατομμύρια δραχμές, οι διαφορές από μίσθωση πράγματος ή άλλου προσδοφόρου αντικειμένου ή από επίμορτη αγροληψία που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων.

Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων σαφώς συνάγεται ότι κάθε διαφορά από τη μίσθωση που ρυθμίζεται από το Π.Δ. 34/1995, ήτοι από εμπορική μίσθωση και δη τόσο οι κύριες, όσο και οι παρεπόμενες, οι οποίες εκδικάζονται κατά την ειδική διαδικασία των μισθωτικών διαφορών (ΚΠολΔ 648 έως 661), υπάγεται στην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου ή του Μονομελούς Πρωτοδικείου ανάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μισθώματος κατά τις διακρίσεις των άρθρων 14 παρ. 1 εδ. β' και 16 αριθ. 1 του ΚΠολΔ, έστω και αν με την αγωγή διώκεται η καταβολή χρηματικού ποσού. Το ύ-

πος του καταβαλλόμενου μισθώματος αποτελεί το κριτήριο κατανομής της αρμοδιότητας για όλες τις άνω διαφορές, δηλαδή όχι μόνο για τις αγωγές παράδοσης ή απόδοσης της χρήσης του μισθίου, όπως ορίζει το άρθρο 14 παρ. 1 εδ. β', αλλά ακόμη και στην περίπτωση που με την αγωγή ζητείται η καταβολή ορισμένου χρηματικού ποσού (βλ. ΕφΑθ 910/1982 ΑρχΝ 34.387-6334/1990 ΕΔΠ 1993, 310 - ΕφΘεσ. 807/1983 ΕλλΔνν 24.833- Χ. Παπαδάκη "Σύστημα Εμπορικών μισθώσεων" 2000 αριθ. 1659 επ. Φίλιου "Επαγγελματική Μίσθωση" 1988 παρ. 89 ΙΙΙ σελ. 375 Φλούδα "Προστασία μισθώσεως" 1978 παρ. 196 σελ. 155-Κανέλλου "περί εμπορικών μισθώσεων" 1978 παρ. 172 - Βαθρακοκοίλη Ερμ. ΚΠολΔ άρθρο 14 αριθ. 11).

Εξάλλου ως μισθωτική διαφορά νοείται κάθε διαφορά που ως αναγκαία ιστορική αιτία έχει τη σύμβαση μισθώσεως. Είναι άσχετο όμως αν η διαφορά μετά την κατάρτισή της προέρχεται από την ομαλή ή ανώμαλη εξέλιξή της, με μόνη την προσθήκη ότι εδώ πρέπει ως αναγκαία ιστορική αιτία να έχει όχι απλώς μισθωτική σύμβαση, αλλά τέτοια προστατευόμενη από το Π.Δ 34/1995. Με την παραπάνω έννοια μισθωτικές διαφορές είναι και οι διαφορές, οι οποίες αναφέρονται στην αποζημίωση του μισθωτή για οποιαδήποτε νόμιμη αιτία και ιδίως λόγω μη εκτέλεσης της σύμβασης, δηλαδή διότι παρεμποδίσθηκε ή αφαιρέθηκε η χρήση του μισθίου, καθώς και οι διαφορές που προέρχονται από αδικοπραξία, η οποία έχει σχέση με τη λειτουργία της μισθωτικής σχέσης (βλ. Εφ.Αθ.7783/1983 ΕλλΔνν 25.361, 771/1987 ΕΔΠ 1987.159, 2495/1990 ΕλλΔνν 31.1525-1139/200 ΕλλΔνν 43.189-ΕφΘεσ. 807/1983 ο.π.- Χ. Παπαδάκης ο.π αριθ. 1600, 1612, 1626- Φλούδα οπ. παρ. 197 σελ. 157-

Φίλιο ο.π. σελ. 401).

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω η εκκαλούμενη ορθώς, καίτοι χωρίς ειδικότερη αιτιολογία, έκρινε ότι η διαφορά που οδηγήθηκε ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου προς καταβολή αποζημίωσης για αποκατάσταση της ζημίας, την οποία υπέστη από την παρεμπόδιση της χρήσης του μισθίου καταστήματος, που περιγράφει σ' αυτή και βρίσκεται στο Βόλο και χρηματικής ικανοποίησης, υπαγόταν στην καθ' ύλην και κατά τόπο αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου Βόλου, δοθέντος και του ύψους του καταβαλλόμενου μηνιαίου μισθώματος των 5.000 δρχ. Τα αντίθετα δε προβαλλόμενα διά του εφετηρίου είναι απορριπτέα ως αβάσιμα και η έφεση στο σύνολό της απορριπτέα ως αβάσιμη ...

59/2003

Πρόεδρος: Απ. Στρατίκης

Εισηγητής: Αθ. Σαμαρτζής

Δικηγόροι: Παύλος Ντόκας, Γεωρ. Σφήκας

Η ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία και, συνεπώς, περί έλλειψης εξουσίας του τακτικού πολιτικού δικαστηρίου να επιληφθεί αυτής πρέπει να προτείνεται, με ποινή απαραδέκτου, μόνο κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, έστω κι αν η συμφωνία περί διαιτησίας αποδειχθεί αργότερα, εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου.

Μίσθωση έργου. Αγωγή καταβολής εργολαβικής αμοιβής. Επουσιώδη πραγματικά ελαττώματα του έργου, δυνάμενα να επιδιορθωθούν με δαπάνες που βαρύνουν τον εργολάβο.

{...} Από τις διατάξεις των άρθρων 263 εδ. β και 264 του ΚΠολΔ σαφώς προκύπτει ότι η ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία και συνεπώς περί ελλείψεως εξουσίας του τακτικού πολιτικού δικαστηρίου να επιληφθεί της εξέτασεως αυτής πρέπει να προτείνεται, με ποινή απαραδέκτου, μόνο κατά την πρώτη συζήτηση της υποθέσεως ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, δηλαδή κατά το στάδιο της δικονομικής έρευνας του παραδεκτού της αγωγής και προ της εισόδου στην εξέταση της ουσιαστικής βασιμότητας. Το απαράδεκτο της προβολής ισχύει και στην περίπτωση ακόμη που αργότερα αποδειχθεί εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου η συμφωνία περί διαιτησίας, καθόσον ο νομοθέτης με την προμνησθείσα διάταξη του άρθρου 263 εδ. β' απέβλεψε στην εκκαθάριση του δικονομικού αυτού ζητήματος εξ αρχής, χάριν της ταχείας διεκπεραιώσεως της δίκης, και όχι μεταγενεστέρως, όταν ερευνάται η ουσία της υποθέσεως (ΑΠ 905/1982 NOB 31/982, Εφ.Αθ. 5690/1988 Ελλ.Δ/νη 1990/604 και σ' αυτή παραπομπές, Εφ. Αθ. 7124/1984 Δίκη 16/208).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις έγγραφες προτάσεις του εναγομένου της πρώτης συζητήσεως ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και τα πρακτικά της δίκης, προκύπτει ότι δεν προβλήθηκε καθόλου ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία, τέτοια δε ένσταση προβάλλεται για πρώτη φορά με το εφετήριο. Επομένως, ο πρώτος λόγος της εφέσεως με τον οποίο ο εκκαλών προβάλλει την ένσταση περί υπαγωγής της ένδικης διαφοράς στη διαιτησία πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων ..., οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμε-

νη απόφαση πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης αυτού, και όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, σε συνδυασμό με την πραγματογνωμοσύνη που διέταξε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο με την υπ' αριθμ. 169/1998 παρεμπόμπουσα απόφασή του και έφερε σε πέρας ο πραγματογνώμονας πολιτικός μηχανικός Α. Α. και τις από 5-4-1998 και 7-2-2000 τεχνικές εκθέσεις των Γ. Κ., πολιτικού μηχανικού, και Αθ. Μ., αρχιτέκτονα μηχανικού, αντίστοιχα, οι οποίες διενεργήθηκαν με επιμέλεια του εναγομένου-εκκαλούντος και εκτιμώνται ελεύθερα από το Δικαστήριο (ΑΠ 1402/1997 Ελλ.Δ/νη 1999/1720), αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με το από 17-6-1996 ιδιωτικό συμφωνητικό, το οποίο καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων, η ενάγουσα-εφεσβλήτος ανέλαβε την υποχρέωση να κατασκευάσει μία μονώροφη ισόγεια οικοδομή, με υπόγειο, σε οικόπεδο του εναγομένου-εκκαλούντος, που βρίσκεται στη πρώην Κοινότητα Φυλ., του Νομού Καρδ. Οι εργασίες τις οποίες θα εκτελούσε η ενάγουσα για την ανέγερση της εν λόγω οικοδομής αναλυτικά αναφέρονται στο παραπάνω ιδιωτικό συμφωνητικό, ενώ όλες οι υπόλοιπες θα εκτελούνταν από τον εναγόμενο. Μεταξύ αυτών, ήταν και οι εργασίες εκσκαφής, που απαιτούνταν για τη θεμελίωση της οικοδομής. Επίσης ο εναγόμενος ήταν υποχρεωμένος να μεριμνήσει για τη βελτίωση της βατότητας του μοναδικού δρόμου που οδηγούσε στον τόπο του έργου, ώστε να καταστεί δυνατή η πρόσβαση σ' αυτόν του προσωπικού και των μηχανημάτων που θα χρησιμοποιούσε η ενάγουσα για τη κατασκευή της οικοδομής. Η εκτέλεση του έργου θα άρχιζε μέσα σε δέκα ημέρες από την ημέρα που ο εναγόμενος θα γνωστοποιούσε στην ενάγουσα την περάτωση των εκσκαφών και η παρά-

δοση αυτού θα γινόταν το αργότερο μέσα σε εξήντα ημέρες από την ημέρα ενάρξεως των εργασιών. Ως τίμημα για την κατασκευή του έργου συμφωνήθηκε το ποσό των πέντε εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (5.500.000) δραχμών, πλέον του αναλογούντος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α) από 18%, το οποίο ο εναγόμενος ήταν υποχρεωμένος να καταβάλει στην ενάγουσα με τον τρόπο που αναφέρεται στο προαναφερόμενο ιδιωτικό συμφωνητικό.

Το πρώτο δεκαήμερο του μηνός Ιουλίου 1996 έτους ο εναγόμενος επεράτωσε τις εκσκαφές που ήταν απαραίτητες για τη θεμελίωση της οικοδομής και αμέσως η ενάγουσα άρχισε τις εργασίες κατασκευής αυτής. Συνεπεία όμως των ασυνήθων βροχοπτώσεων που παρατηρήθηκαν κατά τους μήνες Αύγουστο και Σεπτέμβριο του 1996 και της παραλείψεως του εναγομένου να αποκαταστήσει, όπως είχε υποχρέωση, τη βατότητα της μοναδικής διόδου που οδηγούσε στο τόπο του έργου, οι εργασίες κατασκευής διεκόπησαν για μεγάλα χρονικά διαστήματα, καθόσον δεν ήταν εφικτή η μετάβαση στον τόπο του έργου των μηχανημάτων και ιδιαίτερα των εκτοξευτήρων σκυροδέματος, με αποτέλεσμα η ενάγουσα να μη μπορέσει να αποπερατώσει και παραδώσει στον εναγόμενο το αναληφθέν έργο μέσα στην συμφωνηθείσα προθεσμία. Ακολούθως οι διάδικοι, ενόψει και του επερχόμενου χειμώνα, συμφώνησαν στη διακοπή των εργασιών και την επανέναρξη αυτών την θερινή περίοδο του έτους 1997, οπότε και συνέταξαν το από 16-7-1997 ιδιωτικό συμφωνητικό, που είναι συμπληρωματικό του προαναφερθέντος από 17-6-1996 συμφωνητικού και με το οποίο ρύθμισαν κατασκευαστικές λεπτομέρειες του έργου και παρέτειναν την προθεσμία παραδόσεως αυτού, μέχρι το

τέλος Σεπτεμβρίου 1997. Η ενάγουσα συνέχισε έτσι τις εργασίες κατασκευής της οικοδομής, την οποία αποπεράτωσε και παρέδωσε στον εναγόμενο που παρέλαβε στις 10 Σεπτεμβρίου 1997 έτους.

Στην παραδοθείσα όμως οικοδομή διαπιστώθηκε η ύπαρξη επουσιωδών πραγματικών ελαττωμάτων και ειδικότερα απαιτείται η τοπική επιδιόρθωση των επιχρισμάτων α) στη μία από τις δύο διακοσμικές στρογγυλές κολώνες και βόρειας εξωτερικής βεράντας, β) επί της ανατολικής και δυτικής εξωτερικής πλευράς των τοίχων και επί επιφανείας εμβαδού δύο (2) τετραγωνικών μέτρων για καθεμία απ' αυτές και γ) στα σημεία των τοίχων που υπήρχαν ψευτόκασες. Για την επιδιόρθωση αυτών απαιτείται το ποσό των 60.000 δραχμών. Επίσης η ενάγουσα παρέλειψε την κατασκευή δύο κατακορύφων τοιχείων από σκυρόδεμα για τον εγκιβωτισμό των επιχώσεων στους δύο εξωτερικούς εξώστες (βεράντες), ήτοι την ανατολική και δυτική, διαστάσεων 1X 1,50 X 0,20 μέτρων. Για τη κατασκευή αυτών ως και την αναγκαστική επανακατασκευή των δύο πλακών των προαναφερθέντων εξωστών απαιτείται το χρηματικό ποσό των 150.000 δραχμών. Επιπροσθέτως για την καθαίρεση των πλακών των εν λόγω εξωστών θα απαιτηθεί το ποσό των 50.000 δραχμών. Ο ισχυρισμός του εναγομένου ότι απαιτείται η επανακατασκευή των κλιμάκων της οικοδομής λόγω ελαττωματικής κατασκευής τους και ότι εκ τούτου πρέπει να μειωθεί η αμοιβή της ενάγουσας κατά το ποσό, το οποίο θα απαιτηθεί για την εκ νέου κατασκευή τους δεν αποδείχθηκε. Και ναι μεν ο εξετασθείς πρωτοδίκως μάρτυράς τους, που ήταν και ο επιβλέπων μηχανικός εκ μέρους του, καταθέτει ότι απαιτείται η επανακατασκευή των κλιμάκων, χωρίς να προσδιορίζει για ποίο λόγο, ο ίδιος όμως

στις από 8-9-1997 και 5-4-1998 τεχνικές εκθέσεις του, που προσκομίζει και επικαλείται ο εναγόμενος, ουδολώς διαπιστώνει την ύπαρξη ελαττωμάτων σ' αυτές (κλίμακες). Κατόπιν αυτών το συνημολογηθέν τίμημα των 5.500.000 δραχμών πρέπει να μειωθεί κατά την αποκατάσταση των παραπάνω επουσιωδών πραγματικών ελαττωμάτων και ελλείψεων του έργου.

Κατά συνέπεια αν ληφθεί υπόψη ότι ο εναγόμενος κατέβαλε στην ενάγουσα το συνολικό ποσό των 3.575.000 δραχμών, περιστατικό που η τελευταία συνημολογεί με το δικόγραφο της ένδικης αγωγής της το υπόλοιπο οφειλόμενο στην ενάγουσα τίμημα ανέρχεται στο ποσό του 1.665.000 δραχμών, το οποίο προκύπτει μετά την αφαίρεση του ποσού που ήδη καταβλήθηκε, ως και του ποσού που απαιτείται για την αποκατάσταση των προεκτεθέντων ελαττωμάτων του έργου ($5.500.000 - 3.575.000 - 260.000 = 1.665.000$ δραχμές). Στο ποσό της αξίας του έργου (μετά την αφαίρεση των δαπανών για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων) ήτοι στις 5.240.000 δραχμές ($5.500.000 - 260.000$) πρέπει να προστεθεί και ο αναλογών ΦΠΑ ποσοστού 18% από 943.200 δραχμές ($5.240.000 \times 18\%$) και συνεπώς η συνολική απαίτηση της ενάγουσας ανέρχεται σε 2.608.200 δραχμές ($1.665.000 + 943.200$), αφού η ένσταση μερικής εξοφλήσεως του εναγομένου που αφορά το αναφερόμενο στην αγωγή κονδύλιο των 990.000 δραχμών και αντιστοιχεί στο Φ.Π.Α κατά την έκδοση τιμολογίου παροχής υπηρεσιών της ενάγουσας δεν αποδείχθηκε.

Αντίθετα αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα εξέδωσε την υπ' αριθμ. .../31-12-1996 απόδειξη, η οποία προσκομίζεται από τον εναγόμενο, στο όνομά του αποκλειστικά και μόνο για φορολογική τακτοποίησή

της, αφού ήταν υποχρεωμένη να εκδώσει μέχρι την τελευταία ημέρα της επίσημης χρήσεως το αναγκαίο επίσημο φορολογικό παραστατικό, στο οποίο θα αναγραφόταν η αξία των εργασιών που είχαν εκτελεσθεί στο αναληφθέν έργο κατά τη διάρκεια της χρήσεως του έτους 1996. Κατόπιν αυτών πρέπει να γίνει δεκτή κατά ένα μέρος η αγωγή και ως ουσιαστικά βάσιμη και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να καταβάλει στην ενάγουσα το ποσό των 2.608.200 δραχμών ή 7.654,30 ευρώ με το νόμιμο τόκο από 11-9-1997 (επόμενη ημέρα παραδόσεως του έργου). Κατ' ακολουθίαν τούτων το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε την αγωγή και επιδίκασε στην ενάγουσα το ποσό των 2.608.200 δραχμών, νομιμοτόκως από την επομένη της παραδόσεως του έργου (11-9-1997), δεν έσφαλε και όλα τα αντίθετα υποστηριζόμενα με την έφεση απορριπτέα κρίνονται ως αβάσιμα. Συνεπώς πρέπει να απορριφθεί η έφεση ως ουσιαστικά αβάσιμη {...}

67/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καραμπέλας
Εισηγητής: Αθ. Κουτρομάνος
Δικηγόροι: Κων. Κλειδωνάρης

Προσβολή απόφασης γενικής συνέλευσης αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, για λόγο αναγόμενο στην έλλειψη απαρτίας. Διάταξη καταστατικού που αφορά την απαρτία γενικής συνέλευσης, αντικείμενη σε μεταγενέστερο νόμο, που ρύθμιζε διαφορετικά την απαρτία των γενικών συνελεύσεων, θεωρείται καταργημένη, έστω κι αν δεν τροποποιήθηκε το καταστατικό.

Η υπόθεση, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, έχει ως εξής: Την 25-11-2001 συνήλθε σε συνε-

δρίαση η Γενική Συνέλευση των μελών του εκκαλούντος αγροτικού συνεταιρισμού στην Αργ. Πηλίου και αποφάσισε επί θεμάτων της αρμοδιότητάς της. Τα ήδη εφεισβλήτα μέλη του Συνεταιρισμού, Στ. Π. και Γ. Κ., ζήτησαν, με αίτησή τους προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Βόλου (παραδεκτώς, νομίμως και εμπροθέσμως κατά το άρθρ. 13 ν. 2810/2000 "Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις") κυρίως μεν να αναγνωρισθεί ανυπόστατη, άλλως άκυρη η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, επικουρικώς δε "να κηρυχθεί άκυρη η απόφαση της ΓΣ για την εκλογή...ελεγκτή - λογιστή ελλείψει απαρτίας". Το Πρωτοδικείο απέρριψε το κύριο αίτημα και δέχθηκε το επικουρικό. Συγκεκριμένα έκρινε ότι η επίμαχη απόφαση του ανωτάτου οργάνου του Συνεταιρισμού ήταν άκυρη, επειδή κατά τη συνεδρίαση, η οποία ήταν επαναληπτική (αφού κατά την πρώτη δεν είχε επιτευχθεί απαρτία), δεν ήταν παρόν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των μελών του Συνεταιρισμού, πράγμα που προβλεπόταν ως απαραίτητο από το καταστατικό του. Κατά της αποφάσεως αυτής του Μονομελούς Πρωτοδικείου παραπονείται ήδη με την έφεσή του ο πτηθείς συνεταιρισμός για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ/φοι 2,3 Ν 2810/2000, η υπόθεση δικάζεται κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, η δε απόφαση υπόκειται σε έφεση.

Ο εκκαλών προσκομίζει και επικαλείται τις υπ' αριθμ. .../28-5-2000 εκθέσεις του δικαστικού επιμελητού Βόλου Π. Κ, από τις οποίες προκύπτει ότι επιδόθηκαν στους εφεισβλήτους αντίγραφα της έφεσης και των πράξεων καταθέσεώς της, καθώς και κλήση για συζήτηση κατά την ανωτέρω δικάσιμο. Παρά ταύτα οι εφεισβλήτοι δεν εμφανίσθηκαν κατά την εκφώνηση της υποθέσεως και θα δικασθούν ε-

ρήμην. Η συζήτηση όμως θα χωρήσει σαν να ήταν όλοι οι διάδικοι παρόντες (άρθρο 754 ΚΠολΔ).

Στο άρθρο 22 παρ. 2 του καταστατικού του εκκαλούντος συνεταιρισμού, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί με τροποποίηση του έτους 1985, ορίζονταν τα εξής: “Αν στην πρώτη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης δεν υπάρξει απαρτία, τότε η Γενική Συνέλευση συνεχίζεται, χωρίς νέα πρόσκληση, στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης. Τη φορά αυτή, για να υπάρξει απαρτία, αρκεί η παρουσία τουλάχιστον του ενός τετάρτου (1/4) του συνόλου των τακτικών μελών”. Η ρύθμιση όμως αυτή του καταστατικού πρέπει να θεωρηθεί καταργημένη με βάση τις διατάξεις των άρθρων 18 παρ. 2 και 49 παρ. 4 Ν.2169/1993, όπως διαμορφώθηκε με το Ν.2181/1994, οι οποίες έχουν ως εξής: “Αν στην πρώτη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης δεν διαπιστωθεί απαρτία, η Γενική Συνέλευση συνεχίζεται χωρίς νέα πρόσκληση στον ίδιο τόπο, την ίδια ημέρα και ώρα της επόμενης εβδομάδας και με τα ίδια θέματα ημερήσιας διάταξης. Τη φορά αυτή υπάρχει απαρτία ανεξάρτητα από τον αριθμό των παριστάμενων μελών...Ο παρών νόμος, από την έναρξη ισχύος του, υπερισχύει του Καταστατικού ανεξάρτητα αν προσαρμόσθηκε ή όχι το Καταστατικό”.

Ακολούθησε η ψήφιση του Νόμου 2810/2000. Με το άρθρο 11 παρ. 2 αυτού ρυθμίσθηκε το ζήτημα της απαιτούμενης απαρτίας για τη συγκρότηση της Γενικής Συνέλευσης του αγροτικού συνεταιρισμού, και δη με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που ρυθμιζόταν με τον προϊσχύσαντα νόμο. Με τη (μεταβατική) διάταξη του άρθρου 40 παρ/φοι 1,2 του νέου νόμου ορίσθηκαν τα εξής: “Οι κατά την έναρξη ι-

σχύος του νόμου αυτού υφιστάμενες ΑΣΟ κάθε βαθμίδας και η ΠΑΣΕΓΕΣ έχουν υποχρέωση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, να προσαρμόσουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η προσαρμογή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών τους...Μετά την πάροδο της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου οι ΑΣΟ κάθε βαθμού που δεν προσαρμόσαν το καταστατικό τους, σύμφωνα με τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, διαλύονται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον ή της εποπτεύουσας αρχής”.

Οι τελευταίες αυτές διατάξεις προφανώς αναφέρονται σε άλλες ρυθμίσεις καταστατικών, οι οποίες υπήρχαν κατά την έναρξη ισχύος του νέου νόμου και ήταν ασυμβίβαστες προς το εισαγόμενο με αυτόν δίκαιο, και όχι σε ρυθμίσεις-όπως αυτή που αφορούσε την απαρτία της επαναληπτικής γενικής συνέλευσης- οι οποίες είχαν ήδη καταργηθεί ή, ακριβέστερα, είχαν αντικατασταθεί με την προπαρατεθείσα διάταξη του προϊσχύσαντος νόμου. Υπό διαφορετική ερμηνεία, θα έπρεπε να θεωρηθεί, ότι, με τον πρόσφατο περί αγροτικών συνεταιρισμών νόμο, ισχυροποιήθηκαν αναδρομικώς οι καταργημένες ρυθμίσεις των καταστατικών, πράγμα που ούτε αναφέρεται στο νόμο, ούτε ερμηνευτικώς συνάγεται. Θα ήταν άλλωστε παράλογο να θεωρηθεί ότι ο νέος νόμος (καταργώντας αναδρομικώς την προϊσχύσασα διάταξη) επανέφερε σιωπηρώς σε ισχύ καταργημένες προβλέψεις των καταστατικών, υποχρεώνοντας μάλιστα τους συνεταιρισμούς (με ποινή διάλυσής τους) να τις καταργήσουν ξανά, με αποφάσεις των γενικών τους συνελεύσεων.

Ενόψει αυτών, η ως άνω Γενική Συνέ-

λευση του εκκαλούντος συνεταιρισμού, αφού ήταν επαναληπτική, είχε νόμιμη απαρτία, όσα και αν ήταν τα μέλη που πήραν μέρος σ' αυτή, το δε πρωτοβάθμιο δικαστήριο, που έκρινε διαφορετικά, έσφαλε. Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση και ως ουσιαστικά βάσιμη, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, να κρατηθεί η υπόθεση και να απορριφθεί η αίτηση των εφεσιβλήτων ως νομικά αβάσιμη, να ορισθεί δε παράβολο για την περίπτωση που θα ασκηθεί κατά της παρούσης ανακοπή ερημοδικίας (βλ. άρθρο 764 παρ. 3 ΚΠολΔ).

72/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Ελευθ. Παπαγιάννης

Δικηγόροι: Δημ. Κοντός, Ιωάννης Αλεξανδρής.

Η μετατόπιση περιπτέρου γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση των αρμοδίων οργάνων για λόγους ασφαλείας, κυκλοφορίας και εξωραϊσμού του περιβάλλοντος.

Αρνητική αγωγή κυριότητας λόγω προσβολής ιδιοκτήτη καταστήματος, συνεπεία μετατόπισης περιπτέρου σε θέση εμποδίζουσα τη θέα και το φωτισμό του καταστήματος.

Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 1108 ε. α' ΑΚ, προκύπτει ότι αν η κυριότητα προσβάλλεται με άλλο τρόπο εκτός από αφαίρεση ή κράτηση του πράγματος, ο κύριος δικαιούται να απαιτήσει από τον προσβάλλοντα την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον (ΑΠ 665/1981 ΝοΒ 30, 226, Α.Π 7/1981 ΝοΒ 29, 1232). Εξάλλου, από την διάταξη του άρθρου 20 ν.δ 1044/1971, προκύπτει ότι η μετατόπιση περιπτέρου γίνεται διά λόγους ασφαλείας, κυκλοφορίας, εξωραϊσμού του περιβάλλοντος δι' εκτελέσεως

δημοτικών έργων δι' ηττολογημένης αποφάσεως των αρμοδίων οργάνων.

Στην προκειμένη περίπτωση από τις καταθέσεις των παρ' εκάστου των διαδίκων εξετασθέντων μαρτύρων, που περιέχονται στα πρακτικά δημοσίας συνεδριάσεως του Δικαστηρίου αυτού και πάντα τα έγγραφα, που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο ενάγων είναι κύριος του περιγραφομένου αναλυτικά στην αγωγή ισογείου καταστήματος, κειμένου σε πολυκατοικία στην πόλη της Λαρίσης επί της διασταυρώσεως της οδού Νικ. και Λ. Κ., του οποίου απέκτησε την κυριότητα, δυνάμει των υπ' αρ. .../1977 και .../1991 συμβολαίων των συμβολαιογράφων Λαρίσης Ι. Φ. και Χ. Μ. αντίστοιχα. Κατά το έτος 1997-1998 άρχισαν εργασίες διαπλατύνσεως της οδού Νικ. και συνεπεία τούτου το υφιστάμενο στο σημείο εκείνο, περίπτερο πωλησίσεως σιγαρέτων της πρώτης εναγομένης βρέθηκε στο οδόστρωμα. Έτσι παρέστη ανάγκη διά λόγους ασφαλείας της κυκλοφορίας των οχημάτων στην εν λόγω οδό να μεταφερθεί στο νεοκατασκευασθέν πεζοδρόμιο της διαπλατυνθείσης οδού, το οποίο έχει πλάτος τριών (3) μέτρων. Τα Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Λαρίσης με την υπ' αρ. .../15-9-1998 απόφασή του, αποφάσισε ομόφωνα την μετατόπιση του εν λόγω περιπτέρου στο υπό κατασκευή πεζοδρόμιο της ίδιας οδού, εγγύτητα στην παλαιά του θέση. Το πλάτος του πεζοδρομίου στη νέα θέση τοποθετήσεως του περιπτέρου είναι τριών (3) μέτρων και όχι 1,90μ. όπως υποστηρίζει ο ενάγων και συνεπώς ο εναπομένον χώρος εκείθεν του περιπτέρου, του οποίου οι διαστάσεις είναι 1,50 Χ 1,50 μέτρα, ανέρχεται σε 1,50 μέτρα και ουχί 0,40 μέτρα, που υποστηρίζει ο ενάγων.

Επομένως οι ισχυρισμοί του τελευταίου ότι από την μετατόπιση του περιπτέρου

της εναγομένης θα παρεμποδίζεται ουσιωδώς η πρόσβαση των πελατών στο κατάστημα αυτού, ότι θα αποκλείονται η θέα και ο φωτισμός αυτού και ότι εκ τούτων προσβάλλεται η νομή και κυριότητά του επί του καταστήματος είναι αβάσιμοι. Στο σημείο αυτό πρέπει να παρατηρηθεί ότι η ανωτέρω υπ' αρ. .../1998 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίθηκε από τον Νομάρχη Λαρίσης με την υπ' αρ. .../1998 απόφαση και τον Γενικό Δ/ντή Περιφέρειας Θεσσαλίας (Γ.Δ.Π.Θ) με την υπ' αρ. ...993/1998 απόφαση. Ακόμη ο Γ.Δ.Π.Θ με την υπ' αρ. ...879/1998 απόφαση απέρριψε αίτηση του ενάγοντος περί μη υλοποίησης της υπ' αρ. .../1998 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου και ο ενάγων άσκησε επ' αυτής προσφυγή στον Υπουργό Εθνικής Αμύνης, που απορρίφθηκε ως αβάσιμη, με την υπ' αρ. .../29-3-1999 απόφαση του εν λόγω Υπουργού. Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι το Δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Λαρίσης, μετά τις έντονες διαμαρτυρίες του ενάγοντος, προέβη σε νέα διαμόρφωση του πεζοδρομίου στην γωνία των οδών Νικ. και Λ. Κ. με πλάτος περί τα 7,5 μέτρα και το Δημοτικό Συμβούλιο με νέα του απόφαση (υπ' αρ. .../14-2-2002), απεφάσισε την τοποθέτηση του περιπτέρου της πρώτης εναγομένης σε νέα θέση, εγγύτατα της παλαιάς, αλλά σε σημείο που ουδόλως διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία του καταστήματος του ενάγοντος (βλ. την ανωτέρω απόφαση και το συνημμένο σ' αυτήν σκαρίφημα) και η εν λόγω απόφαση εγκρίθηκε με την υπ' αρ. .../13-3-2002 απόφαση του Γ.Δ.Π.Θ Θεσσαλίας.

Κατ' ακολουθίαν πάντων των ανωτέρω πρέπει να γίνει δεκτή η κρινομένη αγωγή κατά το αίτημά της περί αναγνώρισεως του δικαιώματος κυριότητας του ενάγοντος στο περιγραφέν σ' αυτήν ισόγειο κατάστημα και απορριφθεί κατά τα λοιπά αι-

τήματα αυτής περί διαταράξεως εκ μέρους των εναγομένων της νομής και κυριότητας του ενάγοντος επί του εν λόγω καταστήματος και απαγορεύσεώς της μελλοντικά με απειλή προσωπικής κρατήσεως και χρηματικής ποινής.

79/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας
Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης
Δικηγόροι: Ιωαν. Αλεξανδρή, Βίκτωρ Γιτσαράς

Για τη κατάχρηση δικαιώματος δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου αλλά απαιτούνται και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, που προέρχονται από την συμπεριφορά του ιδίου, από τα οποία, ενόψει και της αδράνειας, να δημιουργήθηκε ευλόγως στον οφειλέτη η πεποίθηση μη ενάσκησης αυτού, οπότε η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της επί μακρό χρόνο δημιουργηθείσας κατάστασης, μπορεί να συνιστά κατάχρηση.

Στα δημόσια ή δημοτικά έργα οι δαπάνες για την μετατόπιση, επέκταση, τροποποίηση ή άλλες εργασίες του δικτύου της ΔΕ-Η βαρύνουν τον Δήμο ή την Κοινότητα και προκαταβάλλονται, όταν η ανάγκη των εργασιών αυτών ανέκυψε, λόγω της εκτέλεσης από τον Δήμο ή την Κοινότητα οποιουδήποτε έργου ή λόγω της κατασκευής ή συντήρησης οδών ή της επέκτασης ή τροποποίησης του σχεδίου πόλης, όχι δε και όταν η ανάγκη αυτή ανέκυψε λόγω της πλημμελούς τοποθέτησης του δικτύου και της δημιουργίας από το λόγο αυτό κινδύνου δυστυχημάτων.

Η ύπαρξη συντρέχοντος πταίσματος κρίνεται εκάστοτε από το σύνολο των περιστατικών, καθώς και από τις κρατούσες ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις.

Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για τη συνδρομή ή μη παίσματος αφορά νομική έννοια και υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, ενώ η κρίση για τη βαρύτητα του παίσματος και για τον καθορισμό του ποσοστού μείωσης της αποζημίωσης ή για τη μη επιδίκαση αποζημίωσης, ως αναφερομένη σε εκτίμηση πραγμάτων, δεν υπόκειται στον έλεγχο του Α.Π.

{...} Με το άρθρο 281 ΑΚ ορίζεται ότι: “ Η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται, αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος”. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής για να θεωρηθεί η άσκηση του δικαιώματος ως καταχρηστική, θα πρέπει η προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο οικονομικός ή κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος να προκύπτει από την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου ή από την πραγματική κατάσταση που δημιουργήθηκε ή τις περιστάσεις που μεσολάβησαν ή από άλλα περιστατικά, τα οποία, χωρίς να εμποδίζουν κατά νόμο τη γέννηση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή την άσκηση του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου (ΑΠΟλ.17/1995 ΝοΒ 44,410). Εξάλλου, για την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 281 ΑΚ, δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου να ασκήσει το δικαίωμά του, αλλά απαιτείται να συντρέχουν και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, που προέρχονται από την συμπεριφορά του ιδίου, από τα οποία, ενόψει και της αδράνειας του δικαιούχου, να δημιουργήθηκε ευλόγως στον οφειλέτη η πεποίθηση μη ενασκήσεως αυτού, οπότε και μόνο η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώμα-

τος, που τείνει σε ανατροπή της καταστάσεως, η οποία δημιουργήθηκε υπό ορισμένες συνθήκες και διατηρήθηκε για μακρό χρονικό διάστημα, αντίκειται προφανώς στην καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (ΑΠΟλ.1/1997 ΕλλΔνη 38,535).

Στην κρινόμενη περίπτωση ο εναγόμενος, με τις πριν από την συζήτηση της αγωγής κατατεθείσες προτάσεις του, ισχυρίσθηκε ότι η ενάγουσα, κατά παράβαση του άρθρου 281 ΑΚ, ζητάει την καταβολή της δαπάνης μετατοπίσεως του υπόγειου δικτύου της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, διότι, ενώ γνώριζε, για τους λόγους που εκθέτει, που θα αναφερθούν κατωτέρω, ότι, κατά τις οικείες διατάξεις, όπως θα αναλυθούν στην επόμενη σκέψη, δεν δικαιούταν σε καταβολή της δαπάνης αυτής, παρόλα αυτά την ζητάει με την αγωγή της. Ο ισχυρισμός αυτός, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, τυχάνει αόριστος και δεν μπορεί να θεμελιώσει την εκ του άρθρου 281 ΑΚ ένσταση, όπως τα στοιχεία αυτής αναλύθηκαν στην μείζονα σκέψη, ουδενός των οποίων γίνεται επίκληση με την αγωγή. Εφόσον η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και έστω με διαφορετική εν μέρει αιτιολογία απέρριψε τον ισχυρισμό αυτό ως αόριστο, ορθώς την διάταξη που αναφέρεται στην μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, αφού συμπληρωθεί η αιτιολογία της ως άνω (άρθρο 534 ΚΠολΔ), να απορριφθεί ως αβάσιμος ο 3ος λόγος της εφέσεως που υποστηρίζει τα αντίθετα.

Κατά την διάταξη του άρθρου 12 παρ.1 Ν. 4483/1965, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, λόγω εκτελέσεως έργου με μέριμνα του Δημοσίου ή Δήμου ή Κοινότητας, παρίσταται ανάγκη μετατοπίσεως εγκαταστάσεως της Δημόσιας Επιχειρή-

σεως Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ), η δαπάνη της μετατοπίσεως περιλαμβάνεται στη δαπάνη του έργου και προκαταβάλλεται στη ΔΕΗ. Εξάλλου, κατά την διάταξη της παρ.2 του ίδιου άρθρου, όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο μόνο του ΝΔ 24/1973, σε περίπτωση επεκτάσεως ή τροποποιήσεως ή παραλλαγής δικτύων, η οποία είναι απαραίτητη για εφαρμογή προϋπάρχοντος ρυμοτομικού σχεδίου, του οποίου η τήρηση κατά την αρχική εγκατάσταση ήταν αδύνατη λόγω υπάρξεως φυσικών εμποδίων (κτίσματα που ρυμοτομούνται, προβλεπόμενη ρυμοτομική γραμμή εντός υφιστάμενης ρυμοτομικής γραμμής ή άλλα ανυπερέβλητα εμπόδια), η σχετική δαπάνη βαρύνει τις πιστώσεις του έργου εφαρμογής του ρυμοτομικού σχεδίου και προκαταβάλλεται στη ΔΕΗ από τον Δήμο ή την Κοινότητα. Τέλος, κατά το άρθρο μόνο του ΑΝ 351/1968, όταν κατά την κατασκευή, ανακατασκευή ή συντήρηση οδών ή δικτύων υπονόμων ή άλλων Δημοσίων Έργων ΝΠΔΔ απαιτείται η μετατόπιση ή οποιεσδήποτε άλλες εργασίες επί του δικτύου ή των εγκαταστάσεων εταιριών ή οργανισμών κοινής ωφελείας ή εργασίες για την πρόβλεψη διελεύσεως τέτοιων δικτύων οι δαπάνες των εργασιών αυτών βαρύνουν τις πιστώσεις του Δημοσίου ή του ΝΠΔΔ και προκαταβάλλονται στον οικείο φορέα με βάση προϋπολογισμό που συντάσσεται από τον τελευταίο. Η τελευταία αυτή διάταξη περιέχει ρύθμιση γενικότερη έναντι εκείνης του άρθρου 12 παρ.1 του Ν. 4483/1965, γιατί εφαρμόζεται σε όλα τα δημόσια έργα και τα έργα των ΝΠΔΔ από τα οποία δημιουργούνται ανάγκες εργασιών στα δίκτυα οποιουδήποτε οργανισμού κοινής ωφελείας, όπως ήταν και είναι η ΔΕΗ, ανεξάρτητα από το ότι πλέον έχει την νομική μορφή της Α.Ε. (πρβλ. ΑΠ 661/1994 ΕλλΔν 36, 1070).

Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι οι δαπάνες για την μετατόπιση του δικτύου της ΔΕΗ βαρύνουν τον Δήμο ή την Κοινότητα, όταν η ανάγκη μετατοπίσεώς ανέκυψε, λόγω της εκτελέσεως από τον Δήμο ή την Κοινότητα, το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ, οποιουδήποτε έργου ή της κατασκευής ή συντηρήσεως οδών ή της επεκτάσεως ή τροποποιήσεως του σχεδίου πόλεως, όχι δε και όταν αυτή (ανάγκη) ανέκυψε λόγω της πλημμελούς τοποθετήσεως του δικτύου και της δημιουργίας από το λόγο αυτό κινδύνου δυστυχημάτων (ΑΠ 128/1983 Νοβ 31, 1541, ΕφΛαρ363/1996, 760/1990 και 952/1990 προσκομιζόμενες από ενάγουσα., βλ και ΑΠ 661/1994 ο.π., κατά την οποία η ανωτέρω ρύθμιση δεν ισχύει προκειμένου περί έργων εκτελουμένων στην περιοχή της Μείζονος Πρωτευούσης, στα οποία η οικεία δαπάνη μετατοπίσεως του δικτύου βαρύνει, όχι το Δημόσιο, το ΝΠΔΔ ή τον οικείο ΟΤΑ, αλλά τον Οργανισμό κοινής ωφελείας, αν δε αφορά δικτυο ηλεκτρικής ενέργειας και την ΔΕΗ).

Εξάλλου κατά το άρθρο 300 παρ. 1 ε-δαφ. α' ΑΚ, αν εκείνος που ζημιώθηκε συνετέλεσε από δικό του πταίσμα στη ζημία ή στην έκτασή της, το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό της. Πότε συντρέχει τέτοια περίπτωση κρίνεται εκάστοτε από το σύνολο των περιστάτικών, καθώς και από τις κρατούσες ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις. Ειδικότερα πρώτα εξετάζεται αν ο συνηθισμένος επιμελής άνθρωπος μπορούσε με κατάλληλη ενέργεια ή παράλειψη να αποφύγει στη συγκεκριμένη περίπτωση τη ζημία ή να την περιορίσει και δεύτερον, αν εκείνος που ζημιώθηκε όφειλε, ως έντιμος και επιμελής κοινωνικός άνθρωπος, να προβεί στη δυνατή αυτή ενέργεια ή παράλειψη, η κρίση δε του δικαστηρίου της ουσίας για τη συνδρομή

ή όχι πταίσματος του ζημιωθέντος, η οποία είναι κρίση σχετική με νομική έννοια υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, κατ'άρθρο 559 αριθ.1 και 19 ΚΠολΔ, η κρίση όμως για τη βαρύτητα του πταίσματος και για τον καθορισμό του ποσοστού κατά το οποίο πρέπει να μειωθεί η αποζημίωση, ή να μην επιδικασθεί αποζημίωση, ως αναφερομένη σε εκτίμηση πραγμάτων δεν υπόκειται, κατ'άρθρο 561 παρ.1 ΚΠολΔ, στο έλεγχο του Αρείου Πάγου (ΑΠ 289/1997 ο.π. , ΑΠ 1128/2000 ΕλλΔνη 42, 1281, ΑΠ 563/1999 ΕλλΔνη 41, 44 και ΑΠ 112/1999 ΕλλΔνη 40, 773).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επαναξιολόγηση ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Το έτος 1997 ο εναγόμενος Δήμος Λαρίσης, εφαρμόζοντας το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο της πόλεως Λαρίσης, προέβη στην διάνοιξη της οδού Μ. Α., αφού προηγήθηκε, μετά την συντέλεση της οικείας απαλλοτριώσεως, κατεδάφιση παλαιάς υπάρχουσας οικίας και άλλων κτισμάτων. Η ενάγουσα κατά το έτος 1979 είχε εγκαταστήσει στην εν λόγω περιοχή το υπόγειο δίκτυο μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσης και χαμηλής τάσεως. Κατά την τοποθέτηση του υπόγειου δικτύου η ενάγουσα δεν μπόρεσε να προβεί στην εγκατάσταση των αγωγών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο της πόλεως, λόγω του ότι ο εναγόμενος Δήμος, δεν είχε φροντίσει για την συντέλεση της απαλλοτριώσεως εδάφους και κτισμάτων και ως εκ τούτου αδυνατούσε να προβεί σε κατεδάφιση των κτισμάτων επί των ρυμοτομουμένων οικοπέδων, η ύπαρξη των οποίων (κτισμάτων) εμπόδιζε την εγκατάσταση του δικτύου στην κατάλληλη θέση. Έτσι το υπόγειο δίκτυο διερχόταν από οικόπεδο που ρυμοτομούταν επί του οποίου και υπήρχε παλαιά προς κατεδάφιση οικία. Μετά την

διάνοιξη της οδού και την τακτοποίηση των ιδιοκτησιών, επί οικοπέδου, που κατέστη άρτιο και οικοδομήσιμο, η τεχνική εταιρία με την επωνυμία "ΚΤ. Ο.Ε." ανέλαβε την ανέγερση δόροφης οικοδομής, δυνάμει της .../1997 οικοδομικής αδείας του Πολεοδομικού Γραφείου Λαρίσης. Κάτωθι όμως του οικοπέδου αυτού, διέρχονταν, για τον λόγο που αναφέρθηκε, οι αγωγοί του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η ύπαρξη των οποίων καθιστούσε ανέφικτη την εκσκαφή του οικοπέδου και την ανέγερση της οικοδομής. Κατόπιν τούτου η ως άνω εργολήπτρια εταιρία ζήτησε, με την από 10-7-1997 αίτησή της, από την εναγομένη την μεταφορά του υπόγειου δικτύου.

Ενόψει της αιτήσεως αυτής, μετά από μελέτη που συνέταξε ο μάρτυρας της ενάγουσας ηλεκτρολόγος-μηχανικός, αποφασίσθηκε να αχρηστευθεί το παλαιό υπόγειο δίκτυο, το οποίο παρέμεινε σε κατάσταση, να εγκατασταθεί δε καινούργιο υπόγειο δίκτυο στην κατάλληλη, βάσει του εφαρμοσθέντος ρυμοτομικού σχεδίου, θέση, με την τοποθέτηση, εντός του χάνδακος 50 μέτρων που διανοίχθηκε για τον σκοπό αυτό, νέων αγωγών μέσης και χαμηλής τάσης. Η λύση αυτή προκρίθηκε, παρότι το παλαιό δίκτυο ήταν σε πολύ καλή κατάσταση, διότι η αποξήλωση και επανατοποθέτηση του παλαιού δικτύου στην νέα θέση, ενόψει των φθορών και εν μέρει καταστροφών, που θα επέφερε σ' αυτό η εν λόγω εργασία, θα συνεπάγονταν πολύ μεγαλύτερη δαπάνη, όπως μετά λόγου γνώσεως καταθέτει ο μάρτυρας της ενάγουσας, χωρίς να αντικρούεται από τον μάρτυρα του εναγομένου, ο οποίος απλώς θεωρεί ότι θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ορισμένα από τα παλαιά υλικά, χωρίς όμως να είναι σε θέση να βεβαιώσει ότι όντως χρησιμοποιήθηκαν. Η εκτέλεση του έργου αυτού

ανατέθηκε εργολαβικώς στην τεχνική εταιρία "ΑΤΕΡ. Α.Ε.", δαπανήθηκε δε συνολικά για τον σκοπό αυτό ποσό 2.368.220 δραχμών (βλ. την από 9-9-1997 ανάλυση δαπάνης στον προσκομιζόμενο από την ενάγουσα προϋπολογισμό του έργου), ποσό το οποίο, όπως καταθέτει ο μάρτυρας της ενάγουσας καταβλήθηκε από αυτήν στην ανωτέρω εργολάβο ανώνυμη εταιρία, ως προς το ύψος του οποίου δεν διατυπώνεται παράπονο με την έφεση. Το ποσό αυτό είναι υπόχρεος, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην μείζονα σκέψη, να καταβάλλει στην ενάγουσα ο εναγόμενος, ενόψει του ότι η τοποθέτηση του δικτύου κατά το 1979 στην παλαιά θέση επιβλήθηκε από την ανωτέρω αιτία και οφείλεται, όχι, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο εναγόμενος, αφού ο σχετικός ισχυρισμός του δεν επιβεβαιώθηκε από κάποιο αποδεικτικό μέσο, σε πλημμελή αρχική τοποθέτησή του, αλλά στα υφιστάμενα ως άνω φυσικά εμπόδια εξαιτίας της μη συντελέσεως της απαλλοτριώσεως και της μη εφαρμογής του ρυμοτομικού σχεδίου, την δε ενάγουσα δεν βαρύνει οποιοδήποτε πταίσμα κατά την αρχική τοποθέτηση του δικτύου, με την ανωτέρω έννοια, ή ύπαρξη του οποίου, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, θα κατέλυνε, εξ ολοκλήρου ή κατά ένα μέρος, την υποχρέωση καταβολής σ αυτή της δαπάνης μετατοπίσεως του υπόγειου δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η αγωγή λοιπόν με την οποία διώκεται η καταβολή της ανωτέρω δαπάνης από τον εναγόμενο στην ενάγουσα ΔΕΗ Α.Ε. τυγχάνει βάσιμη και σαν τέτοια πρέπει να γίνει δεκτή.

Εφόσον και η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και έκανε δεκτή την αγωγή και υποχρέωσε τον εναγόμενο να καταβάλλει στην ενάγουσα του ανωτέρω ποσό, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στην

μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και οι 1ος, 2ος και 4ος λόγοι της εφέσεως που υποστηρίζουν τα αντίθετα τυγχάνουν αβάσιμοι και απορριπτέοι. Κατόπιν τούτου η έφεση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της {...}

104/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης

Δικηγόροι: Απ. Γκέκας, Ανδρέας Χατζηλάκος

Αναστολή εκτέλεσης απόφασης εκουσίας δικαιοδοσίας. Στην εκούσια δικαιοδοσία η ιδιότητα του διαδίκου αποκτάται με την υποβολή της αίτησης αλλά και με την κλήτευση στη συζήτηση κατόπιν διαταγής του αρμόδιου δικαστή. Ο αποκτήσας νόμιμα την ιδιότητα του διαδίκου δεν είναι τρίτος και δεν δικαιολογείται άσκηση κύριας παρέμβασης υπ' αυτού.

{...} Από τις διατάξεις των άρθρων 747 και 748 παρ. 1 και 3 Κ.Πολ.Δ προκύπτει ότι η έννοια του διαδίκου όπως αυτή καθορίζεται στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας δεν προσαρμόζεται στη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, όπου δεν υπάρχει δικαιοδοσία, αλλά μετέχουν στη διαδικασία αυτή οι ενδιαφερόμενοι για τη ρύθμιση που θα αποφασιστεί, οι οποίοι προσλαμβάνουν την ιδιότητα του διαδίκου με την υποβολή της αίτησης για εκδίκαση ορισμένης υποθέσης υπαγόμενης στη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας, αλλά και με την κλήτευσή τους στη διαδικασία κατόπιν διαταγής του αρμόδιου δικαστή λόγω της ύπαρξης έννομου συμφέροντός τους (Α.Π. 646/1975 ΝοΒ 24.50, Α.Π. 1305/1994 Ελ.Δικ. 37.638).

Στην προκειμένη περίπτωση από τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομί-

ζουν οι διάδικοι αποδεικνύονται τα εξής πραγματικά γεγονότα: Για τη με αριθμό έκθεσης κατάθεσης .../12-07-2002 αίτηση του καθού η παρούσα αίτηση που απευθυνόταν κατά του ήδη αιτούντος και είχε ως αντικείμενο το διορισμό εκκαθαριστή της ομόρρυθμης εταιρείας, που είχε συσταθεί από τους διαδίκους και είχε λυθεί με καταγγελία του ήδη αιτούντος εκδόθηκε η 533/2002 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, η οποία έκρινε ότι ο καθού η αίτηση εκείνη, ήδη αιτών δεν απέκτησε την ιδιότητα του διαδίκου κατά νόμιμο τρόπο και, αφού τον θεώρησε δικονομικά απόντα, έκανε δεκτή την αίτηση και διόρισε εκκαθαριστή της ομόρρυθμης εταιρείας. Η αίτηση για την οποία εκδόθηκε η απόφαση του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου είχε κοινοποιηθεί σε αντίγραφο στον τότε καθού- ήδη αιτούντα με την επιμέλεια του ήδη καθού- τότε αιτούντα με κλήση προς παράσταση κατά τη συζήτησή της στην ορισμένη δικάσιμο. Η κοινοποίηση της αίτησης αντιγράφου της αίτησης με τη σημείωση του προσδιορισμού της δικάσιμου έγινε με διαταγή του αρμοδίου Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, ο οποίος ρητά όρισε την κοινοποίησή της προ 5 ημερών στον καθού η αίτηση - ήδη αιτούντα, ως έχοντα έννομο συμφέρον από τη δίκη. Έτσι ο καθού η αίτηση-ήδη αιτών είχε αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου και δεν έπρεπε να θεωρηθεί ως δικονομικά απών, όπως εσφαλμένα έκρινε το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε ότι για να αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου ο καθού η αίτηση-ήδη αιτών έπρεπε να ασκήσει κύρια παρέμβαση, παραβλέποντας ότι αυτός, που είχε ήδη αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου, δεν ήταν τρίτος.

Κατά της πιο πάνω απόφασης ο αιτών άσκησε εμπρόθεσμα και κατά τις νόμιμες

διατυπώσεις και τη με αριθμό έκθεσης κατάθεσης .../2002 έφεσή του με αίτημα την εξαφάνιση της προσβαλλόμενης απόφασης και την απόρριψη της αίτησης με μόνο λόγο ότι έσφαλε το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο στην παραδοχή της αιτήσεως με την απουσία του, αφού αυτός είχε αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου με την κλήτευσή του κατόπιν διαταγής του αρμοδίου Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Η έφεση αυτή σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν πιθανολογείται ότι θα ευδοκιμήσει και στην ουσία και θα εξαφανιστεί η προσβαλλόμενη απόφαση. Επομένως η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει ως και στην ουσία βάσιμη, συμψηφιστεί όμως, η δικαστική δαπάνη των διαδίκων λόγω εύλογης αμφιβολίας του νικημένου καθού η αίτηση ως προς την έκβαση της δίκης.

116/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Δέσποινα Δασκάλου, Αλκ. Βούλγαρης

Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης με αμφισβήτηση ή άρνηση της απαίτησης του καθού ή του προνομίου της. Στοιχεία για το ορισμένο αυτής. Το βάρος προβολής και απόδειξης των παραγωγικών γεγονότων της προσβαλλόμενης απαίτησης φέρει ο καθού η ανακοπή.

Ως “αναγγεληθέντες δανειστές” έναντι των οποίων δεν αντιπάσεται η, μετά την έγγραφη της κατάσχεσης στο οικείο βιβλίο, μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης και προσημείωσης υποθήκης, θεωρούνται όλοι οι δανειστές που αναγγέλθηκαν ή δικαιούνται να αναγγεληθούν νομίμως και εμπροθέσμως, κατά το 972 ΚΠολΔ., μετέχοντες, ως εκ τούτου, στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και της κατάτα-

ξης, και όχι μόνον εκείνοι που συμπτω-
ματικά είχαν αναγγελθεί σε χρόνο προγε-
νέστερο της μεταγραφής ή της εγγραφής
της υποθήκης ή της προσημείωσης.

Επί δ/γής πληρωμής, η παραγραφή ανα-
στέλλεται από την επίδοση της μέχρι την
έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της α-
νακοπής όχι μόνο στην περίπτωση που η
ανακοπή γίνεται δεκτή και ακυρώνεται η
δ/γή πληρωμής αλλά και όταν απορρι-
φθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η δ/γή.

Το δεδικασμένο της απόφασης επί ανα-
κοπής κατά του πίνακα κατάταξης περιο-
ρίζεται μεταξύ των διαδίκων, δεν επιδρά
στους μη μετασχόντες στην δίκη και δεν
επηρεάζει τη θέση των άλλων δανειστών,
με συνέπεια εάν ευδοκιμήσει η ανακοπή,
στο αποδεσμευόμενο ποσό θα καταταγεί
μόνο ο ανακόπτων, χωρίς να ωφελείται
άλλος δανειστής, ο οποίος δεν άσκησε
ανακοπή, έστω και αν έχει μείζον προνό-
μιο κατάταξης.

Εξάμνη παραγραφή αξίωσης από επιτα-
γή. Διακοπή της παραγραφής με αναγγε-
λία στον πλειστηριασμό, καθώς και με α-
ναγνώριση της απαίτησης.

Η αναγνώριση που γίνεται πριν από την
έναρξη της παραγραφής ή μετά τη συ-
μπλήρωσή της, δεν διακόπτει τη παρα-
γραφή. Η μερική καταβολή του χρέους,
όπως και η καταβολή τόκων ή η παροχή
ασφάλειας της αξίωσης συνιστά αναγνώ-
ριση της αξίωσης του δανειστή. Δεν συ-
νιστά αναγνώριση η σιωπή του οφειλέτη
στην όχληση του δανειστή προς πληρωμή
του χρέους, ως και η μη άσκηση απ' αυ-
τόν ανακοπής κατά της δ/γής πληρωμής,
που του επιδόθηκε με επιταγή προς πλη-
ρωμή.

{...} Από τα άρθρα 979 παρ.2, 933
και 585 παρ.2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι το δι-
κόγραφο της ανακοπής κατά του πίνακα
κατατάξεως πρέπει να περιέχει, πλέον

των αναφερομένων στα άρθρα 118 έως
120 του ίδιου Κώδικα στοιχείων κάθε δι-
κογράφου, τους λόγους της ανακοπής
που αποτελούν την ιστορική της βάση.
Λόγο δε ανακοπής μπορεί να αποτελέσει
και η από τον ανακόπτοντα, ολική ή μερι-
κά μη καταταχθέντα, δανειστή απλή αμ-
φισβήτηση ή άρνηση της απαίτησεως του
καθού που έχει καταταγεί ή του προνο-
μίου της, οπότε ο τελευταίος αυτός βαρύ-
νεται με την επίκληση δια των προτάσε-
ων (και με την απόδειξη) των παραγωγι-
κών της απαίτησεώς του ή του προνομίου
της γεγονότων. Στην περίπτωση αυτή αρ-
κεί η κατά τα άνω άρνηση για το ορισμέ-
νο του λόγου της ανακοπής, αφού το βά-
ρος της προβολής και αποδείξεως των
παραγωγικών γεγονότων της απαίτησε-
ως, της οποίας προσβάλλεται η κατάταξη
ή του προνομίου της φέρει ο καθού η α-
νακοπή (ΑΠ 1717/1999, ΑΠ 277/1997),
τυχόν δε προβολή με την ανακοπή κατα-
λυτικών ή αποσβεστικών της καταταγεί-
σας απαίτησεως γεγονότων αποτελούν
καθ υποφορά απόκρουση των προβαλ-
λομένων με τις προτάσεις του καθού η α-
νακοπή, θεμελιωτικών της απαίτησεώς
του, ισχυρισμών και δεν αποτελούν ανα-
γκαίο περιεχόμενο του δικογράφου της
ανακοπής, που επηρεάζει το ορισμένο
αυτής (ΑΠ 183/2002, Νόμος).

Στην κρινόμενη περίπτωση η ανακό-
πτουσα, με την ανωτέρω ανακοπή της κα-
τά του αναφερόμενου σ αυτή πίνακα κα-
τάταξης, την οποία άσκησε ως αναγγελ-
θείσα δανειστρία, της οποίας η απαίτηση
κατετάγη εν μέρει μόνον, αμφισβητεί τις
απαίτησεις των καθών, που κατετάγησαν
επίσης εν μέρει και δη ισχυρίζεται ότι έ-
χουν υποκύψει, για τους λόγους που εκ-
θέτει λεπτομερώς, στην εξάμνη παρα-
γραφή του άρθρου 52 παρ.1
Ν.5960/1933 "Περί επιταγής" και ζητά να
αναμορφωθεί ο πίνακας κατατάξεως, με

το σκοπό να καταταγεί αυτή και στα ποσά για τα οποία κατετάγησαν οι καθών. Με το δικόγραφο δε των προσθέτων λόγων της ανακοπής πρόβαλε το προνόμιο της απαιτήσεως της έναντι του πρώτου των καθών ως εξασφαλιζομένης με προσημείωση υποθήκης, που τράπηκε σε υποθήκη. Με το περιεχόμενο αυτό η ανακοπή και οι πρόσθετοι λόγοι, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, είναι πλήρως ορισμένοι και δεν ήταν υποχρεωμένη να επικαλεσθεί, για το ορισμένο της μεν και των δε, ότι οι διαταγές πληρωμής, επί των οποίων στηρίζει την αξίωσή της, για την οποία αναγγέλθηκε, είχαν επιδοθεί δύο φορές και δεν ασκήθηκε ανακοπή εντός της νομίμου προθεσμίας και είχαν καταστεί “τελεσίδικες”, ούτε το ποσό της κάθε μίας απ αυτές, ούτε τέλος πότε εγγράφηκε η προσημείωση και πότε τράπηκε σε υποθήκη, για να κριθεί αν αντιτάσσεται κατά του πρώτου των καθών, αλλά ο τελευταίος είναι υποχρεωμένος να προβάλλει, κατ επίκληση της διατάξεως του άρθρου 973 παρ.3 ΚΠολΔ, ότι η προσημείωση δεν αντιτάσσεται κατ αυτού και έτσι η απαίτηση της ανακόπτουσας δεν διαθέτει το επικαλούμενο προνόμιο. Εφόσον και η εκκαλούμενη έτσι έκρινε και θεώρησε πλήρως ορισμένους την ανακοπή και τους προσθέτους λόγους, απέρριψε δε σιγή τον περί αοριστίας ισχυρισμό των καθών, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και πρέπει, αφού συμπληρωθεί η αιτιολογία της ως άνω, να απορριφθεί ο υποστηρίζων τα αντίθετα πρώτος λόγος της υπό στοιχείο α΄ εφέσεως, ως αβάσιμος (άρθρο 534 ΚΠολΔ).

Επειδή κατά τη διάταξη του άρθρου 997 παρ. 3 ΚΠολΔ. “Σε όποιον επέβαλε την κατάσχεση και στους δανειστές που αναγγέλθηκαν δεν αντιτάσσεται η μετα-

γραφή ή εγγραφή υποθήκης, σύμφωνα με το άρθρο 41 Εισ.Ν.ΚΠολΔ, που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο βιβλίο κατασκέσεων, σε οποιονδήποτε τίτλο και να στηρίζεται η υποθήκη. Η τροπή της προσημειώσεως ως υποθήκη, που έγινε μετά την εγγραφή της κατάσχεσης, είναι έγκυρη και για το δανειστή που επέβαλε την κατάσχεση και για τους δανειστές που έχουν αναγγελθεί”. Κατά την αληθινή έννοια της διατάξεως αυτής, που είναι σύμφωνη με την όλη διάρθρωση και την ενότητα του συστήματος της αναγκαστικής εκτελέσεως, επιβεβαιώνεται δε και από την αναδρομή στα πρακτικά της Συντακτικής Επιτροπής του Σχεδ. ΚΠολΔ. (τόμος III σελ. 38-39), ως “αναγγελλθέντες δανειστές” έναντι των οποίων δεν αντιτάσσεται η, μετά την εγγραφή της κατασκέσεως στο οικείο βιβλίο, μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης, ή προσημειώσεως υποθήκης, θεωρούνται όλοι οι δανειστές που αναγγέλθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, κατά το άρθρο 972 ΚΠολΔ., και ως εκ τούτου μετέχουν στη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως και της κατατάξεως, όχι δεν μόνον εκείνοι που συμπτωματικά είχαν αναγγελθεί σε χρόνο προγενέστερο της μεταγραφής ή της εγγραφής της υποθήκης ή της προσημειώσεως (ΑΠΟΛ 6/1998 ΕλλΔνη 1998, 70, Δίκη 1999, 240 και Νοβ 1998, 626, ΑΠ 629/2002, Νόμος).

Εξάλλου κατά το άρθρο 52 παρ. 1 του Ν. 5960/1933 “περί επιταγής” οι αγωγές του κομιστή κατά των οπισθογράφων, του εκδότη και των άλλων υποχρέων παραγράφονται μετά από έξι μήνες από τη λήξη της προθεσμίας προς εμφάνιση. Η παραγραφή αυτή αναστέλλεται και διακόπτεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 255 έως 270 ΑΚ (ιδ. άρθρο 61 του Ν.5960/1933). Πρόσθετο λόγο διακοπής και αναστολής της παραγραφής καθιερώ-

νουν οι εφαρμοζόμενες, μαζί με τις ανωτέρω, και στην περίπτωση δικαστικής επιδιώξεως της απαιτήσεως από επιταγή με την διαδικασία της διαταγής πληρωμής, οι ουσιαστικού περιεχομένου διατάξεις των παραγ. 1 και 2 του άρθρου 634 ΚΠολΔ, κατά την πρώτη των οποίων η επίδοση της διαταγής πληρωμής διακόπτει την παραγραφή, κατά την δεύτερη δε η παραγραφή αναστέλλεται από την επίδοση της διαταγής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής που ασκήθηκε. Παρά δε την γραμματική διατύπωση της διατάξεως της παραγράφου 2, με την οποία φαίνεται να περιορίζεται η εφαρμογή της μόνο στην περίπτωση που η ανακοπή γίνεται δεκτή και ακυρώνεται η διαταγή πληρωμής (βλ. για την περίπτωση της ακυρώσεως της διαταγής πληρωμής ΑΠΟλ 12/2001, Νόμος), εφόσον ο σκοπός του νομοθέτη, που σαφώς προκύπτει από την διάταξη αυτή, είναι η προστασία του κομιστή της επιταγής, κατά τη διάρκεια της επί της ανακοπής δίκης, από τη συμπλήρωση της ανωτέρω βραχυχρόνιας εξαμηνιαίας παραγραφής, ο ίδιος σκοπός υφίσταται και στην περίπτωση κατά την οποία δεν ακυρωθεί αλλά απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η διαταγή πληρωμής, με αποτέλεσμα να θεωρείται ότι η παραγραφή έχει ανασταλεί και στην περίπτωση αυτή για το ίδιο χρονικό διάστημα (ΕφΛαρ 495/2001 αδημοσίευτη, ΕφΑθ 3430/1999 ΔΕΕ 5,1293, ΕφΘεσ 1515/1999 Αρμεν. 53,1720 και εκεί παραπομπές). Σε περίπτωση βέβαια που η ανακοπή απορριφθεί τελεσιδικώς και επικυρωθεί η διαταγή πληρωμής ή αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου στην περίπτωση του άρθρου 633 ΚΠολΔ, επέρχεται επιμήκυνση της παραγραφής σε εικοσαετή (ΑΠΟλ 30/1987 Νοβ 36, 98, ΑΠ 68/2001 ΔΕΕ 2001, 624, ΑΠ 464/1997 ΕλλΔν 39, 375).

Περαιτέρω, από την διάταξη του άρθρου 979 παρ.2 ΚΠολΔ προκύπτει, ότι έννομο συμφέρον, για άσκηση ανακοπής εναντίον του πίνακα κατατάξεως, έχει όποιος αμφισβητεί την ύπαρξη της απαίτησης εκείνου, κατά του οποίου στρέφει την ανακοπή του ή προβάλλει ότι προηγείται του τελευταίου και επιδιώκει την αποβολή του και την κατάταξη στην θέση του. Το δικαστήριο, που δικάζει την ανακοπή, περιορίζεται στα πλαίσια του αιτήματος αυτής και ερευνά την ύπαρξη ή την ανυπαρξία της πληττόμενης απαίτησης και την κατάταξη του καθού η ανακοπή, δεδομένου δε ότι η διαδικασία της κατάταξης είναι ενιαία, όχι όμως και αδιαίρετη, το δεδικασμένο της απόφασης περιορίζεται μεταξύ των διαδίκων και δεν επιδρά στους μη μετασχόντες στην δίκη και δεν επηρεάζει τη θέση των άλλων δανειστών, με συνέπεια και το δικαστήριο που δικάζει την ανακοπή να περιορίζεται στα όρια του αιτήματός της και δεν έχει εξουσία να προβεί αυτεπαγγέλτως στην αναδιάρθρωση όλου του πίνακα κατατάξεως (ΑΠ 246/2001, Νόμος). Επομένως, σύμφωνα με την, κατά τη διάταξη του άρθρου 979 ΚΠολΔ, αρχή της προλήψεως, εάν ευδοκιμήσει η ανακοπή, στο αποδεδειγμένο ποσό θα καταταγεί μόνο ο ανακόπτων, χωρίς να ωφελείται άλλος δανειστής, ο οποίος δεν άσκησε ανακοπή, έστω και αν έχει μείζον προνόμιο κατατάξεως (ΑΠ 756/2001, Νόμος).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση των εγγράφων και δικογραφιών που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι και τα όσα αυτοί ισχυρίζονται και ομολογούν, αποδεικνύονται τα ακόλουθα: Με την επίσηυση της δεύτερης των καθών και προς ικανοποίηση αξιώσεως της ποσού 3.000.000 δραχμών πλέον τόκων υπερημερίας, που απορρέει από την 29367/1997 διαταγή πληρωμής του

Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, διενεργήθηκε ενώπιον του συμβολαιογράφου Λαρίσης Δ. Δ., ως επί του πλειστηριασμού υπαλλήλου, αναγκαστικός πλειστηριασμός του κατασχεθέντος ακινήτου της οφειλέτιδος, που κατέληξε στην κατακύρωση του ακινήτου στην επισπεύδουσα, συνταγείσης της .../17-6-1998 εκθέσεως πλειστηριασμού και κατακυρώσεως, στην συνέχεια δε κατάριψη από τον ως άνω συμβολαιογράφο του .../27-7-1998 πίνακα κατατάξεως, που προσβάλλεται με την κρινόμενη ανακοπή και τους πρόσθετους λόγους αυτής, ενόψει του ότι το επιτευχθέν εκπλειστηρίασμα δεν επαρκούσε για ικανοποίηση των αξιώσεων της επισπεύδουσας και όλων των αναγγελλθέντων, κατ άρθρο 972 παρ.1 ΚΠολΔ, δανειστών, μεταξύ των οποίων η ανακόπτουσα και ο πρώτος των καθών, που κατατάχθηκαν ως εγχειρόγραφοι δανειστές της καθής η εκτέλεση, έχοντες κατ αυτής απαίτηση από διαταγές πληρωμής, κατά τα ειδικότερα κατωτέρω εκτεθισόμενα. Η ανακόπτουσα, μετά την εγγραφή στον τόμο ... και αριθ. ... του οικείου βιβλίου της κατασχέσεως στις 9-12-1997, ενέγραψε στις 26-2-1998, στον τόμο ... και αριθμό ... του βιβλίου υποθηκών του Υποθηκοφυλακείου Λαρίσης προσημείωση υποθήκης, δυνάμει των 3706/16-2-1998 και 33800/19-12-1997 διαταγών πληρωμής, προς εξασφάλιση της από αυτές απορρέουσας συνολικής αξιώσεως της, σε βάρος της καθής η εκτέλεση, από δραχμές 5.200.000 (βλ. .../3-3-1998 πιστοποιητικό του Υποθηκοφυλακείου Λαρίσης). Δεδομένου ότι οι ως άνω διαταγές πληρωμής επιδόθηκαν δύο φορές και δεν ασκήθηκε κατ αυτών ανακοπή των άρθρων 632 και 633 ΚΠολΔ (βλ. .../26-2-1998 και .../18-5-1998 εκθέσεις επιδόσεως των δικαστικών επιμελητών στο Πρωτοδικείο Λαρίσης Δ. Γ. και Χ. Π.

αντίστοιχα, για την πρώτη διαταγή και .../20-2-1998 και .../17-3-1998 εκθέσεις επιδόσεως του πρώτου ως άνω δικαστικού επιμελητού για την δεύτερη διαταγή πληρωμής και .../5-6-1998 πιστοποιητικά του Γραμματέως του Πρωτοδικείου Λαρίσης), κατόπιν της από 12-6-1998 αιτήσεως της ανακόπτουσας, η ως άνω προσημείωση τράπηκε σε υποθήκη στις 16-6-1998 (βλ. .../16-6-1998 πιστοποιητικό του αυτού ως άνω υποθηκοφύλακα κάτωθι της αιτήσεως). Η κατά τα άνω προσημείωση υποθήκης, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, εφόσον εγγράφηκε μετά την εγγραφή της κατασχέσεως, δεν μπορεί να αντιταχθεί κατά της επισπεύδουσας-δευτέρας των καθών, ούτε κατά του πρώτου απ αυτών, αναγγελλθέντος δανειστού, ανεξάρτητα του ότι ανήγγειλε, νομίμως και εμπροθέσμως, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, την απαίτησή του μετά την εγγραφή της προσημείωσης.

Εφόσον λοιπόν η εκκαλουμένη έκρινε αντίθετα και θεώρησε ότι η προσημείωση αντιτάσσεται κατά του εν λόγω αναγγελλθέντος δανειστού, στη συνέχεια δε, κατά παραδοχή του προσθέτου λόγου της ανακοπής, με τον οποίο προβλήθηκε το εκ της προσημείωσης προνόμιο της απαιτήσεως της ανακόπτουσας έναντι της απαιτήσεως του πρώτου των καθών και χωρίς, κατόπιν τούτου, να εξετάσει την βασιμότητα του πρώτου λόγου της ανακοπής, που αναφέρεται στην αμφισβήτηση της απαίτησης του εν λόγω αναγγελλθέντος δανειστού, απέκλεισε της κατατάξεως την απαίτηση του εν λόγω δανειστού και, για το ποσό των 742.273 δραχμών, για το οποίο κατατάχθηκε αυτός, κατέταξε την ανακόπτουσα, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη και πρέπει, κατά παραδοχή του δευτέρου λόγου της υπό

στοιχείο α' εφέσεως, κατά το πρώτο σκέλος του, να εξαφανιστεί κατά το κεφάλαιό της αυτό. Κατόπιν τούτου πρέπει να ερευνηθεί κατ' ουσίαν ο ανωτέρω λόγος, ενόψει του ότι, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, η ανακόπτουσα δεν στερείται εννόμου συμφέροντος προς άσκηση της ανακοπής, όπως αβάσιμα ισχυρίζονται οι καθών, με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου της εφέσεως τους, που απορριπτεός τυγχάνει ως αβάσιμος, ανεξάρτητα του ότι η προσημείωση, που τράπηκε σε υποθήκη και εξασφαλίζει την αναγγελθείσα απαίτησή της, δεν αντιτάσσεται κατ' αυτών, αφού, όπως λέχθηκε εκεί, αρκεί προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντός της η ιδιότητά της ως αναγγελθέντος δανειστού, του οποίου η απαίτηση κατατάχθηκε κατά ένα μέρος.

Από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά μέσα αποδεικνύονται τα εξής, ως προς την βασιμότητα του λόγου της ανακοπής με τον οποίο αμφισβητείται η ύπαρξη της αξιώσεως του εν λόγω αναγγελθέντος δανειστού. Όπως λέχθηκε η αναγγελθείσα απαίτηση βασίζεται στην 154/1998 διαταγή πληρωμής του Ειρηνοδίκου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε με βάση την αναφερόμενη σ' αυτήν επιταγή, που εκδόθηκε από την καθής η εκτέλεση, στις 31-8-1997, για ποσό 1.000.000 δραχμών, νόμιμος κομιστής της οποίας από οπισθογράφηση τυγχάνει ο πρώτος των καθών, στον οποίο και επιτάσσονται η εκδότηρια και η λήπτρια της επιταγής να καταβάλλουν το ανωτέρω ποσό, νομιμότοκα από της εμπροθέσμου εμφανίσεως της προς πληρωμή, στις 5-9-97. Η διαταγή πληρωμής επιδόθηκε στην καθής η εκτέλεση στις 30-1-1998 (βλ. .../30-1-1998 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Λαρίσης Α. Κ.). Κατά της διαταγής πληρωμής, δεύτερη επίδοση της οποίας δεν επικαλείται ούτε αποδει-

κνύει ο πρώτος των καθών, δεν ασκήθηκε εντός της νομίμου προθεσμίας η κατ' άρθρο 632 παρ.1 ΚΠολΔ ανακοπή (βλ.1020/20-11-2002 πιστοποιητικό της Γραμματέως του Ειρηνοδικείου Θεσσαλονίκης). Συνεπώς, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, η επίδοση της διαταγής πληρωμής επέφερε διακοπή της εξαμηνιαίας παραγραφής, που δεν είχε συμπληρωθεί μέχρι της επιδόσεως. Από την επομένη δε, ενόψει του ότι δεν ασκήθηκε ανακοπή και δεν επήλθε αναστολή της παραγραφής, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, άρχισε να τρέχει η νέα εξαμηνιαία παραγραφή (άρθρο 270 ΑΚ, που εφαρμόζεται και εν προκειμένω κατ' άρθρο 61 Ν.5960/1933-ΑΠ 68/2001 ο.π.). Η αναγγελία της απαιτήσεως αυτής του πρώτου των καθών επιδόθηκε στον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο συμβολαιογράφο Λαρίσης Δ. Δ. στις 30-6-1998 (βλ. .../30-6-1998 έκθεση επιδόσεως της ως άνω δικαστικής επιμελήτριας), στην καθής εκτέλεση στις 1-7-1998 (βλ. .../1-7-1998 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Λαρίσης Δ. Τ.) και στην επισπεύδουσα την εκτέλεση δεύτερη των καθών στις 30-6-1998 (βλ. .../30-6-1998 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητού στο Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης Χ. Π., που διενήργησε την επίδοση στον αντίκλητο της Δικηγόρο Θεσσαλονίκης Δ. Π.). Εντός δε της νομίμου προθεσμίας κατατέθηκαν στον επί του πλειστηριασμού υπάλληλο τα αποδεικτικά της απαιτήσεως που αναγγέλθηκε ως άνω έγγραφα και συντάχθηκε η .../2-7-1998 πράξη του ανωτέρω συμβολαιογράφου. Η νομοτύπως και εμπροθέσμως από της διενέργειας του πλειστηριασμού γενομένη αναγγελία αυτή διέκοψε, κατ' άρθρο 264 αριθ.3 ΑΚ, την εξαμηνιαία παραγραφή της αξιώσεως (βλ. για την διακοπή της παραγραφής, ως ουσιαστική συνέπεια

της αναγγελίας Βαθρακοκοίλη, ΚΠολΔ άρθρο 972 αριθ. 37 και εκεί παραπομπές), αφού έγινε πριν παρέλθει εξάμηνο από την κατά τα άνω νέα, μετά την προηγηθείσα διακοπή, έναρξή της και από την επομένη της τελευταίας χρονικώς επιδόσεως (2-7-1998) άρχισε η νέα εξάμηνη παραγραφή, η οποία και δεν συμπληρώθηκε βέβαια μέχρι την κατάρτιση του πίνακος κατατάξεως στις 27-7-1998. Συνεπώς ορθώς κατετάγη, εν μέρει, η απαίτηση του εν λόγω δανειστού και δη για το ποσό των 742,273 δραχμών, ο δε υποστηρίζων τα αντίθετα και δη ότι έχει παραγραφεί η αξίωση του πρώτου των καθόν, πρώτος λόγος της ανακοπής, με τον οποίο, καθ υποφορά, όπως λέχθηκε στην προηγούμενη μείζονα σκέψη, προβάλλεται ένσταση παραγραφής της αξιώσεως, τυγχάνει αβάσιμος και απορριπτέος, όπως βάσιμα, ισχυρίζεται ο εν λόγω καθού, κατ αντίσταση, που παραδεκτά εν προκειμένω, ενόψει των όσων εκτέθηκαν στην προηγούμενη μείζονα σκέψη για το αναγκαίο περιεχόμενο της ανακοπής, προβλήθηκε με την προσθήκη των προτάσεων που κατατέθηκαν στο πρωτόδικο δικαστήριο.

Ο επισπεύδων την εκτέλεση δανειστής δεν υποχρεούται σε αναγγελία, για την συμμετοχή του στη διαδικασία κατάταξης της απαίτησης, για την οποία έγινε η κατάσχεση, ούτε σε κατάθεση των τίτλων του, γιατί όλα τα έγγραφα που αποδεικνύουν την απαίτησή του και εξοπλίζουν μάλιστα αυτή με εκτελεστικότητα, έχουν κατατεθεί νόμιμα, καθόσον αυτός θεωρείται αναγγελλόμενος με τις πράξεις της εκτέλεσης για την απαίτησή του και τα παρεπόμενά της, που στηρίζεται στον εκτελεστό τίτλο, μετέχει δε στην διαδικασία της κατατάξεως με το ποσό για το οποίο επιβλήθηκε η κατάσχεση. Αν όμως ο επισπεύδων την εκτέλεση δανειστής έχει και

άλλη απαίτηση εκτός από την ενσωματωμένη στον εκτελεστό τίτλο, οφείλει για την συμμετοχή του και γι αυτή στη διαδικασία της κατατάξεως να την αναγγείλει, ακολουθώντας την διαδικασία που επιβάλλεται στους άλλους δανειστές από την διάταξη του άρθρου 972 ΚΠολΔ (Μπρίνιας, Αναγκαστική εκτέλεση, άρθρο 972, παραγ. 379 VII σελ. 970. 971, Βαθρακοκοίλης, ΚΠολΔ άρθρο 972 αριθ. 12 και εκεί παραπομπές).

Εξάλλου από το άρθρο 260 ΑΚ, το οποίο ορίζει ότι η παραγραφή διακόπτεται όταν ο υπόχρεος αναγνωρίσει την αξίωση με οποιοδήποτε τρόπο, συνάγεται ότι αρκεί για τη διακοπή της παραγραφής οποιαδήποτε συμπεριφορά ή ενέργεια του οφειλέτη προς το δανειστή, με την οποία εκφράζεται ρητώς ή σιωπηρώς, αλλά σαφώς, η πεποίθηση του οφειλέτη για την ύπαρξη της υποχρεώσεώς του και της αξίωσης του δανειστή, εις τρόπον ώστε να μην παρίσταται αναγκαία η έγερση της οικείας αγωγής, χωρίς να είναι απαραίτητο η τοιαύτη συμπεριφορά ή ενέργεια του οφειλέτη να έχει δικαιοπρακτικό χαρακτήρα ή να γίνεται με το σκοπό αναλήψεως υποχρεώσεως ή να γίνει αποδεκτή από το δανειστή. Η δε εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων, που συνιστούν αναγνώριση υπόκειται ανελέγκτως ακυρωτικώς, κατά το άρθρο 561 αριθ. 1 ΚΠολΔ, στην κρίση των δικαστηρίων της ουσίας (ΑΠ 1206/2001 ΕλλΔνη 2002, 157, ΑΠ 68/2001 ο.π., ΑΠ 1596/1995 ΕλλΔνη 1997, 1060).

Η αναγνώριση που γίνεται πριν από την έναρξη της παραγραφής δεν έχει έννομες συνέπειες (ΑΠ 683/2002, Νόμος), όπως επίσης δεν έχει ως έννομη συνέπεια την διακοπή της παραγραφής η αναγνώριση που γίνεται μετά την συμπλήρωση του χρόνου αυτής, για την οποία ισχύουν όσα ορίζονται στη διάταξη του αρ-

θρου 272 παρ.2 ΑΚ (ΕφΘεσ809/2000 Αρμεν.2000, 825, που έκρινε επί της παραγραφής του άρθρου 554 ΑΚ, Εφ-Δωδ10/2000, Νόμος, Γεωργιάδης-Σταθόπουλος ΑΚ άρθρο 260 αριθ. 4). Η μερική καταβολή του χρέους, όπως και η καταβολή τόκων ή η παροχή ασφάλειας της αξιώσεως συνιστά αναγνώριση της αξιώσεως του δανειστή (ΑΠ 68/2001 ο.π., ΑΠ 873/1999 ΕΕΝ 2000, 730), δεν συνιστά όμως η σιωπή του οφειλέτη στην όχληση του δανειστή προς πληρωμή του χρέους (ΕφΠειρ18/1998 ΕΕμΠΔ 1998, 836, Εφ-Δωδ10/2000, ο.π.). Σε τέτοια σιωπή του οφειλέτη εντάσσεται και η μη άσκηση απ αυτόν ανακοπής, κατ άρθρο 632 παρ.1 ΚΠολΔ κατά της διαταγής πληρωμής, που του επιδόθηκε με επιταγή προς πληρωμή. Ο ισχυρισμός δε εκείνου κατά του οποίου προτείνεται η ένσταση της παραγραφής ότι επήλθε διακοπή αυτής με αναγνώριση του χρέους αποτελεί αντένσταση (ΑΠ 75/1999 ο.π.).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά στοιχεία αποδείχθηκαν, σε σχέση με την απαίτηση της επισπεύδουσας την αναγκαστική εκτέλεση δεύτερης των καθών, τα ακόλουθα: Όπως λέχθηκε η απαίτηση για την οποία επισπεύδεται από την δεύτερη των καθών η αναγκαστική εκτέλεση, που αναφέρθηκε, βασίζεται στην 29367/1997 διαταγή πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε με βάση τις αναφερόμενες σ αυτήν επιταγές, που εκδόθηκαν από την καθής η εκτέλεση, στις 31-8-1997 και 5-9-97, για συνολικό ποσό 3.000.000 δραχμών, νόμιμος κομιστής της οποίων από οπισθογράφηση τυγχάνει η δεύτερη των καθών, στην οποία και επιτάσσονται η εκδότηρια και η λήπτρια της επιταγής να καταβάλλουν σε ολόκληρο το ανωτέρω ποσό, νομιμότοκα από της εμπροθέσμου εμφα-

νίσεως τους προς πληρωμή, στις 5-9-97 και 11-9-1997. Η διαταγή πληρωμής με επιταγή προς πληρωμή επιδόθηκε στην καθής η εκτέλεση στις 24-11-1997 (βλ. .../24-11-1997 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Λαρίσης Α. Κ.). Κατά της διαταγής πληρωμής, δεύτερη επίδοση της οποίας δεν επικαλείται ούτε αποδεικνύει ο πρώτος των καθών, δεν ασκήθηκε εντός της νομίμου προθεσμίας η κατ άρθρο 632 παρ.1 ΚΠολΔ ανακοπή (βλ. .../29-1-1999 πιστοποιητικό της Γραμματέως του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης). Συνεπώς, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη προηγούμενη μείζονα σκέψη, η επίδοση της διαταγής πληρωμής επέφερε διακοπή της εξάμηνης παραγραφής, που δεν είχε συμπληρωθεί μέχρι της επιδόσεως. Από την επομένη δε, ενόψει του ότι δεν ασκήθηκε ανακοπή και δεν επήλθε αναστολή της παραγραφής, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, άρχισε να τρέχει η νέα εξάμηνη παραγραφή (άρθρο 270 ΑΚ, που εφαρμόζεται και εν προκειμένω κατ άρθρο 61 Ν.5960/1933-ΑΠ 68/2001 ο.π.), η οποία και συμπληρώθηκε στις 25-5-1998, δεδομένου ότι στο διάστημα που διέρρευσε δεν μεσολάβησε ενέργεια διακοπική κατά νόμο της παραγραφής, ούτε επικαλείται, άλλωστε, κατ αντένσταση, κάτι τέτοιο η δεύτερη των καθών, ούτε βέβαια επικαλείται κάποιο λόγο, κατά νόμο, αναστολής αυτής.

Κατ αντένσταση επικαλείται, παραδεκτά εν προκειμένω, όπως λέχθηκε και στην προηγούμενη σκέψη, με την προσθήκη των προτάσεων της, διακοπή της παραγραφής κατ άρθρο 260 ΑΚ, λόγω αναγνωρίσεως της απαιτήσεως της από την καθής η εκτέλεση. Ως γεγονότα δηλωτικά της σιωπηρής αναγνώρισης επικαλείται: α) την μη άσκηση ανακοπής, κατ άρθρο 632 παρ.1 ΚΠολΔ, κατά της διαταγής

πληρωμής, β) την μη άσκηση, εντός της νομίμου προθεσμίας (άρθρο 934 ΚΠολΔ), ανακοπής κατά της εκτελέσεως, μετά την επίδοση της 61/17-12-1997 περιλήψεως της 56/5-12-1997 κατασχετήριας εκθέσεως της ανωτέρω δικαστικής επιμελήτριας Α. Κ., με την οποία ορίσθηκε ως ημερομηνία του πλειστηριασμού η 21-1-1998, ούτε μέχρι τις 14-1-1998 (5 εργάσιμες ημέρες πριν τον πλειστηριασμό) οποιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος αποτρεπτικού ή αναβλητικού της διενέργειας του πλειστηριασμού (άρθρα 954 παρ.4, 959 παρ.3 και 1000 ΚΠολΔ και γ) την μη άσκηση ομοίων ενδίκων βοηθημάτων, μέχρι τις 9-6-1998, μετά την κοινοποίηση της 99/29-4-1998 περιλήψεως της κατασχετήριας εκθέσεως, με την οποία ορίσθηκε ως νέα ημερομηνία πλειστηριασμού η 17-6-1998. Από τα ανωτέρω γεγονότα τα υπό στοιχεία β' και γ' αναφέρονται σε χρόνο μεταγενέστερο της συμπληρώσεως της παραγραφής και δεν μπορούν, σύμφωνα με αυτά που εκτίθενται στην μείζονα σκέψη, να έχουν ως έννομη συνέπεια την διακοπή της, και αν ακόμη θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αποδεικτικά της αναγνώρισεως της απαίτησεως εκ μέρους της δευτέρας των καθών, πράγμα βέβαια το οποίο ουδόλως συμβαίνει, διότι δεν μπορούν να ενταχθούν σε ενέργειες ενδεικτικές αναγνώρισης της απαίτησεως, όπως η έννοια αυτής αναλύθηκε στην μείζονα σκέψη. Όσον δε αφορά το υπό στοιχείο α' γεγονός, που όπως λέχθηκε στην μείζονα σκέψη, εντάσσεται στην έννοια της σιωπής του οφειλέτη στην πρόσκληση του δανειστή προς καταβολή της οφειλής του, η οποία δεν μπορεί, όπως λέχθηκε, να θεωρηθεί ως συμπεριφορά ενδεικτική αναγνώρισης της οφειλής. Συνεπώς η αντένσταση της επισπεύδουσας την εκτέλεση δευτέρας των καθών, περί διακοπής της παραγρα-

φής με αναγνώριση, κατά τον ανωτέρω τρόπο, της οφειλής εκ μέρους της καθής η εκτέλεση, τυγχάνει αβάσιμη και απορριπτέα. Κατ'ακολουθία τούτων, εφόσον η απαίτηση της επισπεύδουσας έχει παραγραφεί, δεν μπορούσε να καταταγεί και εσφαλμένως ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος την κατέταξε κατά ένα μέρος και δη για το ποσό των 2.101.000 δραχμών.

Σημειωτέον ότι η εν λόγω απαίτηση της επισπεύδουσας, προς ικανοποίηση της οποίας επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της καθής και με την οποία αυτή μετέχει στην διαδικασία της κατατάξεως, δεν μπορεί, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, να καταταγεί με διαφορετική θεμελίωση και δη ως απαίτηση, όχι από τις επιταγές για την πληρωμή των οποίων εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής, που αποτελεί και τον εκτελεστό τίτλο με βάση τον οποίο επισπεύδεται η αναγκαστική εκτέλεση, αλλά εκ της υποκειμένης αιτίας, η οποία βέβαια και είναι άγνωστη ή του αδικαιολογήτου πλουτισμού, που βεβαίως δεν υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση, απαίτηση, την οποία αν είχε η επισπεύδουσα έπρεπε, όπως λέχθηκε, να την αναγγείλει, τηρώντας τους όρους που θέτει η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 972 ΚΠολΔ. Εφόσον η εκκαλουμένη έκρινε αντίθετα και, χωρίς να εξετάσει την βασιμότητα του δευτέρου λόγου της ανακοπής, με τον οποίο προβλήθηκε, καθ' υποφορά, ισχυρισμός περί παραγραφής της, εκ των ανωτέρω επιταγών αξιώσεως της επισπεύδουσας, θεώρησε ότι αυτή, σε κάθε περίπτωση, είχε κατά της καθής ισόποση απαίτηση εκ της υποκειμένης αιτίας εκδόσεως των επιταγών, άλλως δε εκ του αδικαιολογήτου πλουτισμού, για την οποία και μπορούσε να καταταγεί για το αυτό ποσό και απέρριψε τον δεύτερο λόγο της ανα-

κοπής, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη και πρέπει, κατά παραδοχή της υπό στοιχείο β' εφέσεως και αφού απορριφθεί η υπό στοιχείο α' έφεση, όσον αφορά την δεύτερη εκκαλούσα, να εξαφανισθεί και κατά το μέρος αυτό, να ερευνηθεί κατ' ουσίαν ο δεύτερος λόγος της ανακοπής, αφού δε γίνει δεκτός, ως βάσιμος, να ανασυνταχθεί ο πίνακας κατατάξεως, με το σκοπό, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην δεύτερη μείζονα σκέψη, να καταταγεί η ανακόπτουσα, πέραν του ποσού των 2.937.000 δραχμών, για το οποίο έχει ήδη καταταγεί και για το ποσό των 2.101.000 δραχμών, για το οποίο κατετάγη η επισπεύδουσα δεύτερη των καθών, που αποκλείεται της κατατάξεως {...}

119/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας
Εισηγητής: Ελευθ. Παπαγιάννης
Δικηγόροι: Ελένη Ευσταθίου, Ιωάννα Αβδελλίδου

Η προαφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης στο πίνακα κατάταξης γίνεται υπέρ του επισπεύδοντος δανειστού και όχι υπέρ του δικαστικού επιμελητού και του πληρεξουσίου δικηγόρου.

Στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνονται και όσα έγιναν για την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων, μετά από νόμιμη αναβολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού, με συμφωνία επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου - καθ' ου η εκτέλεση, διότι η έκδοση τέτοιων προγραμμάτων αποτελεί ουσιώδη δικονομική προϋπόθεση για την συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας και οι σχετικές δαπάνες από τον επισπεύδοντα γίνονται προς το κοινό συμφέρον όλων των δανειστών.

Αμοιβή δικηγόρου για τη σύνταξη επιτα-

γής. Με το άρθρο 127 Κώδικα Δικηγόρων προσδιορίζονται τα κατώτατα όρια αμοιβής του δικηγόρου για την σύνταξη της επιταγής, ενώ κατ' ανώτατο όριο δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1/4 του ποσού της οφειλής, για την οποία συντάχθηκε η επιταγή. Νόμιμη η επιταγή ποσού 125.000 δρχ. για οφειλή 1.100.000 δρχ.

Επειδή, η κρινομένη έφεση κατά της υπ' αρ. 14/2001 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα. Επομένως πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν, καθ' όσον αφορά την πρώτη των εφεσιβλήτων επισπεύδουσα δανείστρια Β. Γ. Καθ' όσον η έφεση απευθύνεται κατά της δευτέρας και τρίτης των εφεσιβλήτων Φ. Μ. (δικαστικής επιμελητρίας) και Ι. Α. (πληρεξουσίου δικηγόρου της επισπευδούσης) η έφεση είναι απαράδεκτη ελλείψει παθητικής νομιμοποίησης, δεδομένου ότι η προαφαίρεση των εξόδων εκτελέσεως στον πίνακα κατατάξεως γίνεται υπέρ του επισπεύδοντος δανειστού και όχι του δικαστικού επιμελητού και του πληρεξουσίου δικηγόρου (βλ. ΑΠ 1359/1998 Ελλ.Δ/νη 40/307).

Επειδή, το ανακόπτον, με την υπ' αρ. κατ. 373/10-7-2000 ανακοπή, εξήτησε την μεταρρύθμιση του υπ' αρ. .../9-6-2000 πίνακος κατατάξεως και διανομής πλειστηριασματος της συμβολαιογράφου Καρδ. Ε. Γ.-Κ., που αφορά τα υπέρ των καθ' ων η ανακοπή έξοδα εκτελέσεως, τα οποία ακύρως προαφαιρέθηκαν από το πλειστηρίασμα της εκποίησης της ακινήτου περιουσίας της οφειλेत्रίας Κ. Ρ.. Επί της υποθέσεως αυτής εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, που δέχθηκε την ανακοπή εν μέρει ως κατ' ουσίαν βάσιμη και κατά της αποφάσεως αυτής παραπο-

νείται το ανακόπτον δια της κρινομένης εφέσεως δι' ασφαλήν ερμηνεία του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί την εξαφάνισή της, προκειμένου να γίνει δεκτή καθ' ολοκληρίαν δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη η εν λόγω ανακοπή.

Επειδή, από την διάταξη του άρθρου 975 εδ. α' ΚΠολΔ, προκύπτει ότι η κατάταξη των δανειστών στον πίνακα κατατάξεως γίνεται αφού προαφαιρεθούν τα έξοδα εκτελέσεως, που ορίζονται αιτιολογημένα από τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. (ΑΠ 987/1986 ΕΕΝ 1987, 350, Εφ.Θεσ.1750/1993 Ελλ.Δ/ν 35,678). Ως έξοδα εκτελέσεως νοούνται οι δαπάνες που γίνονται στη διάρκεια και δια τις ανάγκες της εκτελεστικής διαδικασίας, δηλ. από την έκδοση του απογράφου μέχρι την σύνταξη του πίνακος κατατάξεως, αλλά προς το κοινό συμφέρον όλων των δανειστών (ΑΠ 979/1972 ΝοΒ 21,490, Εφ.Αθ. 2477/1990 Ελλ.Δ/ν 33,614, Εφ.Αθ. 8055/1990 Ελλ.Δ/ν 32,1054). Ειδικότερα στα έξοδα εκτελέσεως περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα έξοδα της διαδικασίας και των προπαρασκευαστικών πράξεων της εκτελέσεως, δηλ. έξοδα και δικαιώματα εκδόσεως απογράφου, συντάξεως και κοινοποιήσεως της επιταγής, τα έξοδα κατασχέσεως, της κυρίας διαδικασίας του πλειστηριασμού, αναπλειστηριασμού, καθώς και τα έξοδα συντάξεως της εκθέσεως πλειστηριασμού. Επίσης στα έξοδα εκτελέσεως περιλαμβάνονται και όσα έγιναν δια την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων μετά από νόμιμη αναβολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού με συμφωνία του επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου (καθ' ου η εκτέλεση), διότι η έκδοση προγραμμάτων μετά από νόμιμη αναβολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού αποτελεί ουσιώδη δικονομική προϋπόθεση δια την συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας και τον πλειστη-

ριασμό του ακινήτου και οι σχετικές δια την έκδοσή του δαπάνες από τον επισπεύδοντα γίνονται προς το κοινό συμφέρον όλων των δανειστών (ΑΠ 1783/1998 Δικ. 30,1169, Εφ.Αθ. 2801/1998 ΝοΒ 47,62). Αντίθετα δεν περιλαμβάνονται στα έξοδα, εκείνα που προκλήθηκαν προς το αποκλειστικό συμφέρον του επισπεύδοντος δανειστού ή από υπαιτιότητα αυτού, διότι τα έξοδα αυτά δεν ήταν απαραίτητα δια να αχθεί σε πέρας η εκτέλεση (ΑΠ 1359/1998 Ελλ.Δ/ν 40,308, Εφ.Αθ. 5970/1991 Ελλ.Δ/ν 33,889).

Στην προκειμένη περίπτωση από τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα έγγραφα, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει της υπ' αρ. .../10-5-2000 εκθέσεως αναγκαστικού πλειστηριασμού της συμβολαιογράφου Καρδ. Ε. Γ.-Κ. πλειστηριάσθηκε στην Καρδ. με επίσπευση της πρώτης των καθ' ων Β. Γ., ένα διαμέρισμα της οφειλέτιδος Κ. Ρ., το οποίο κατακυρώθηκε στο ανακόπτον Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο αντί πλειστηρίασματος 9.285.000 δραχμών. Στον πλειστηριασμό αυτό αναγγέλθηκε το ανακόπτον δι' απαίτηση 18.189.964 δραχμών, η τετάρτη των καθ' ων η Αγροτική Τράπεζα δια το ποσό των 606.124 δραχμών και η πρώτη των καθ' ων (επισπεύδουσα δανείστρια) δια το ποσό του 1.785.000 δραχμών. Λόγω του ότι το πλειστηρίασμα που επιτεύχθηκε δεν επαρκούσε δια την ικανοποίηση των απαιτήσεων των αναγγελλθέντων δανειστών, η υπάλληλος του πλειστηριασμού συνέταξε τον προσβαλλόμενο υπ' αρ. .../9-6-2000 πίνακα κατατάξεως των δανειστών και κατέταξε το ανακόπτον και την τετάρτη των καθ' ων στο υπόλοιπο πλειστηρίασμα, που απέμεινε μετά την προαφαίρεση των εξόδων εκτελέσεως. Μεταξύ των εξόδων, που προαφαιρέθηκαν από το πλειστηρίασμα, συμπεριλήφθηκαν, εκτός των άλλων

(α) το ποσό των 143.770 δραχμών δι' αμοιβή και έξοδα εκδόσεως του υπ' αρ. .../2000 Β' επαναληπτικής περιλήψεως κατασχετηρίου εκθέσεως υπέρ της δευτέρας των καθ' ων δικαστικής επιμελητρίας Φ. Μ. και (β) το ποσό των 161.000 δραχμών δια την λήψη απογράφου, παραγγελία, σύνταξη επιταγής υπέρ της τρίτης των καθ' ων πληρεξουσίου δικηγόρου της επισπευδούσης Ι. Α., δια τα οποία ποσά το ανακόπτον ενίσταται, ισχυριζόμενο ότι τα κονδύλια αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται στα έξοδα εκτελέσεως. Σχετικά με τον ανωτέρω ισχυρισμό του ανακόπτοντος αποδείχθηκε ότι ο πλειστηριασμός του ακινήτου της οφειλετρίας Κ. Ρ., που επισπεύθηκε με την υπ' αρ. .../2000 επαναληπτική περιλήψη δια την 16-2-2000, πλην όμως ο ανωτέρω πλειστηριασμός δεν πραγματοποιήθηκε κατά την ανωτέρω ημεροχρονολογία με κοινή συναίνεση της επισπευδούσης και της οφειλέτιδος, η δε σύνταξη της υπ' αρ. .../2000 Β' επαναληπτικής περιλήψεως ήταν αναγκαία δια την συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας του πλειστηριασμού του ακινήτου της οφειλετρίας προς όφελος όλων των δανειστών αυτής. Το γεγονός ότι δεν πραγματοποιήθηκε ο πλειστηριασμός με κοινή συναίνεση επισπευδούσης και οφειλετρίας δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι και η αναβολή αυτή ήταν νόμιμη (βλ. υπ' αρ. ΑΠ 1783/1998 ενθ. ανωτ.). Επομένως καλώς υπολογίσθηκε στα έξοδα εκτελέσεως και προαφαιρέθηκε από το πλειστηρίασμα το ποσό των 143.770 δραχμών δι' έξοδα και δικαιώματα της δικαστικής επιμελητρίας Φ. Μ. δια την σύνταξη της εν λόγω περιλήψεως.

Εξάλλου τα νόμιμα έξοδα της συντάξεως του υπ' αρ. .../26-10-1999 πρώτου εκτελεστού απογράφου και της από 2-11-1999 επιταγής προς πληρωμή εκ μέρους της πληρεξουσίας δικηγόρου της επισπευ-

δούσης, που κοινοποιήθηκαν στην οφειλέτιδα Κ. Ρ., ανέρχονται στα εξής ποσά: (α) σε 3.500 δρχ. δια την σύνταξη του απογράφου, (β) σε 125.500 δρχ. δια την σύνταξη της επιταγής, (γ) σε 3.500 δρχ. δια την επίδοση της επιταγής, (δ) σε 15.000 δρχ. δια παραγγελία επιδόσεως και (ε) σε 12.000 δρχ. δια τους τόκους εξόδων εκτελέσεως από την ημέρα κοινοποίησης της επιταγής (4.11.1999) μέχρι την ημέρα του πλειστηριασμού (10.5.2000) και συνολικά στο ποσό των 161.000 δραχμών. Βεβαίως το ανακόπτον ισχυρίζεται ότι η συντάξασα την επιταγή πληρεξουσία δικηγόρος δικαιούται αμοιβής (άρθρ. 127 ν.δ. 3026/1954), που στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν υπερβαίνει το ποσό των 5.600 δραχμών (40 μεταλ. δραχμές Χ 140 δραχμές) και όχι το ποσό των 125.000 δραχμών, που καθορίσθηκε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Όμως με την ανωτέρω διάταξη προσδιορίζονται τα κατώτατα όρια αμοιβής του δικηγόρου δια την σύνταξη της επιταγής, ενώ κατ' ανώτατο όριο δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 1/4 του ποσού της οφειλής, δια την οποία συντάχθηκε η επιταγή και στην συγκεκριμένη περίπτωση το ποσό αμοιβής δια την σύνταξη της επιταγής δεν υπερβαίνει το 1/4 της απαιτήσεως, η οποία ανέρχονταν στο ποσό του 1.100.000 δραχμών (βλ. υπ' αρ. .../2000 επαναληπτική περίληψη της δικαστικής επιμελητρίας Φ. Μ.). Έτσι το ανωτέρω κονδύλιο των 125.000 δραχμών, που αφορά την αμοιβή της πληρεξουσίας δικηγόρου δια την σύνταξη της επιταγής δεν κρίνεται υπερβολική, εν όψει της επιστημονικής δυσκολίας συντάξεως της, που αφορά δώδεκα (12) συναλλαγματικές με διαφορετικό χρόνο λήξεως και την εξαγωγή τόκων επ' αυτών και του επιδικαζομένου ποσού με την υπ' αρ. 291/1999 διαταγής πληρωμής του Δικαστού του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρ-

δίσης από 1.100.000 δραχμές. Επομένως οι λόγοι εφέσεως, κατά τους οποίους η εκκαλούμενη απόφαση εσφαλμένα δέχθηκε ότι ο επί του πλειστηριασμού υπάλληλος προσδιόρισε αιτιολογημένα και προαφαίρεσε από το πλειστηρίασμα τα ποσά των 143.770 και 161.000 δραχμών ως έξοδα εκτελέσεως, είναι αβάσιμοι. Κατ' ακολουθίαν το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που δέχθηκε τα ανωτέρω ορθά τον νόμο ερμήνευσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και εκ τούτου πρέπει να απορριφθεί η υπ' αρ. κατ. 71/6-4-2001 έφεση κατά της εκκαλουμένης αποφάσεως...

121/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Κων. Ευθυμίου, Χρ. Βούλγαρης

Τα υπόγεια νερά που διέρχονται κάτω από αστικές ή αγροτικές ιδιοκτησίες, από τα οποία αντλούνται μεγάλες ποσότητες, που καλύπτουν τις υδρευτικές ή αρδευτικές ανάγκες, δεν μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία των κυρίων των ακινήτων, κάτω από τα οποία διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους, ο δε ιδιοκτήτης του ακινήτου στο οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσης, κατά τους όρους της σχετικής νομαρχιακής απόφασης. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιονεί νομής που να μπορούν, με συνδρομή και των λοιπών προϋποθέσεων, να οδηγήσουν σε κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρoσικτοσία.

Με τον ν 1739/1987 καθιερώθηκε νέο σύστημα ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και σύστημα ελέγχου της χρήσης των νερών και επιβάλλονται συνταγματικά προβλεπόμενοι περιορισμοί στην ιδιοκτησία. Με το προηγούμενο καθεστώς του ν. 439/1945, ήταν επιτρεπτή η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία ήταν δεκτικά νομής ή και οιονεί νομής από τρίτο.

{...} Ως συστατικό του ακινήτου θεωρείται, κατά τη διάταξη του άρθρου 955 περίπτ. 3 ΑΚ και το νερό που βρίσκεται κάτω από το έδαφος του, δηλαδή μέσα στον υπόγειο χώρο που προσδιορίζεται από τη νοητή κατά βάθος προέκταση των ορίων του ακινήτου. Ειδικά για τα υπόγεια νερά, χωρίς διάκριση αν βρίσκονται κάτω από ιδιωτικά ή δημόσια ακίνητα, προβλέπει το άρθρο 18 παρ.1 του Συντάγματος, ότι ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την ιδιοκτησία και τη διάθεσή τους. Τέτοιος ειδικός νόμος είναι ο ν.1739/1987 “διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις” ο οποίος, καταργώντας κάθε προηγούμενη διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις του ή ανάγεται σε θέματα που ρυθμίζονται απ’ αυτόν (άρθρο 16 παρ.1), θεωρεί ως υδατικούς πόρους και τα υπόγεια νερά, χωρίς διάκριση στην ποιότητα, προέλευση και δυνατή χρήση τους (άρθρο 1 παρ.1 περίπ. α) και ορίζει : α) Το νερό αποτελεί φυσικό αγαθό για την ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών και η διαχείρισή του ασκείται, όπως ορίζεται στο νόμο αυτό (άρθρο 2 παρ.1), β) Η διαχείριση των υδατικών πόρων μέχρι την απόδοσή τους σε άλλη αρχή, ασκείται από το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας (άρθρο 3 παρ.1). γ) Τα φυσικά (όπως και τα νομικά) πρόσωπα μπορούν να εκτελούν έργα αξιοποίησης υ-

δατικών πόρων για δική τους παραγωγική χρήση μέχρι να καλυφθούν οι πραγματικές ανάγκες τους ή, ύστερα από απόφαση του αρμοδίου νομάρχη, μπορούν να εκτελέσουν έργα αξιοποιήσεως για ανάγκες πέρα από τις δικές τους, που εξυπηρετούν τη δημόσια ωφέλεια (άρθρο 8 παρ.1), δ) κάθε φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα χρήσης του νερού, το οποίο ασκείται μετά από άδεια της αρμόδιας αρχής και περιορίζεται στο ανώτατο όριο των πραγματικών αναγκών του, ενώ το πλεονάζον υπόλοιπο διατηρείται σε εφεδρεία από την αρμόδια υπηρεσία διαχείρισης υδατικών πόρων για την απόδοσή του σε άλλο πρόσωπο, για την ίδια ή άλλη χρήση (άρθρο 9 παρ.1 και 2), ε) Δεν απαιτείται άδεια για χρήση νερού προς ικανοποίηση αποκλειστικά ατομικών ή οικογενειακών αναγκών, με τον απαραίτητο όρο, ότι η χρήση αυτή δεν επεκτείνεται οπωσδήποτε σε παραγωγική δραστηριότητα για διάθεση ή εκμετάλλευση προϊόντων ή υπηρεσιών (άρθρο 9 παρ.4), στ) Η διαδικασία και οι μέθοδοι κοστολόγησης νερού σε υφιστάμενες και νέες χρήσεις, ο φορέας καθορισμού τιμής και ο φορέας είσπραξης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής Υδάτων (άρθρο 10 παρ.4), ζ) Τα δικαιώματα χρήσης υδατικών πόρων που στηρίζονται σε νόμο ή σε έθιμο διατηρούνται (άρθρο 13 παρ.1).

Από τις διατάξεις του νόμου αυτού προκύπτει, ότι καθιερώθηκε, νέο σύστημα ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και σύστημα ελέγχου της χρήσης των νερών, με την πρόβλεψη της λήψης άδειας από κάθε πρόσωπο που θέλει να κάνει χρήση νερού, αλλά και με εξαίρεση για την πιο πάνω περίπτωση

χρήσης για ατομικές ή οικογενειακές ανάγκες, που και αυτή υπόκειται σε άλλης φύσεως περιορισμό. Το σύστημα αυτό καταργεί το προηγούμενο του ν.439/1945 που προέβλεπε την κατ' αρχήν ελεύθερη χρήση των νερών και επιβάλλει περιορισμούς στην ιδιοκτησία, οι οποίοι προβλέπονται από συνταγματική διάταξη και υπερισχύουν όλων των διατάξεων του Αστικού Κώδικα ή άλλου ειδικού (προηγούμενου) νόμου για τα υπόγεια νερά. Βάσει όσων προαναφέρθηκαν, τα νερά που βρίσκονται κάτω από το έδαφος ενός ακινήτου και μάλιστα σε τέτοιο βάθος, ώστε να υπάγονται σε υδροφόρο ορίζοντα που εκτείνεται σε μεγάλες αποστάσεις και καλύπτει πολλές ιδιοκτησίες και από τα οποία αντλούνται μεγάλες ποσότητες που καλύπτουν τις υδρευτικές ανάγκες μιας πόλης, ή αγροτικών ιδιοκτησιών, δεν μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα του ακινήτου, από το οποίο γίνεται άντληση, που παράγονται λόγω της φύσης ή του περιορισμού του, δεδομένου άλλωστε, ότι μπορούν να αντληθούν στις ίδιες ακριβώς ποσότητες και από άλλο, γειτονικό ή όχι ακίνητο που βρίσκεται πάνω από τον ίδιο υδροφόρο ορίζοντα. Αλλ' ούτε και συστατικά του ακινήτου μπορούν να θεωρηθούν με την έννοια του άρθρου 954 παρ.1 περ.3 ΑΚ, γιατί το συστατικό περιορίζεται μέσα στα φυσικά όρια του ακινήτου, κάτι που δε συμβαίνει με τα αντλούμενα υπόγεια νερά από εκτεταμένο υδροφόρο ορίζοντα.

Αντίθετα είναι φυσικό αγαθό, το οποίο σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον πιο πάνω ειδικό νόμο, δικαιούται να διαχειρίζεται και διαθέτει μόνο το Κράτος, ενώ ο ιδιοκτήτης του ακινήτου έχει μόνο περιορισμένο δικαίωμα χρήσης των υπόγειων νερών για τις ανάγκες του ακινήτου του, μετά από άδεια, όχι όμως και εκμετάλλευσής του. Αλλά και από τους περιο-

ρισμούς που επιβάλλει για τα υπόγεια νερά το άρθρο 18 παρ.1 του Συντάγματος και ο ν. 1739/1987, που εκδόθηκε κατ' ρητή πρόβλεψή του, συνάγεται ότι ο κύριος ακινήτου, κάτω από το οποίο βρίσκονται υπόγεια νερά, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν, έχει περιορισμένο δικαίωμα χρήσης (μόνο) του νερού, ύστερα από άδεια της αρχής ή και χωρίς αυτήν, κατά περίπτωση, όχι όμως και δικαίωμα διάθεσης ή εκμετάλλευσης των νερών με χρηματικό ή άλλο αντάλλαγμα, οπότε δεν θεωρούνται τα υπόγεια νερά ως περιουσιακό του στοιχείο (ΑΠ 48/1999, ΣτΕ389/1999, ΣτΕ4531/1998 και ΣτΕ3235/1993).

Κατ' εξουσιοδότηση των παρατεθεισών διατάξεων των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 9 του ρηθέντος νόμου εξεδόθησαν αφ' ενός το π.δ 256/1989 (ΦΕΚ Α 121/11-5-1989) και αφ' ετέρου η κοινή υπουργική απόφαση Φ.16/6631/2-6-1989 (ΦΕΚ Β 428/2-6-1989). Με το Π.Δ/μα καθορίστηκαν οι χρήσεις, για τις οποίες απαιτείται η έκδοση αδειών (άρθρ. 2), τα αρμόδια όργανα εκδόσεως των αδειών (άρθρ. 3), οι κατηγορίες και τα στοιχεία, τα οποία πρέπει να περιέχουν οι άδειες μεταξύ των οποίων και η "χορηγούμενη" ποσότητα του ύδατος, συμφώνως προς την ρηθείσα κοινή υπουργική απόφαση (άρθρ.6), τέλος δε προβλέφθηκε και σύστημα κυρώσεων, για τις περιπτώσεις των παραβάσεων των όρων των αδειών (άρθρ. 8 και 9). Εξάλλου, με την μνημονευόμενη κοινή υπουργική απόφαση προσδιορίστηκαν κατηγορίες καλλιεργειών και αντιστοίχως κατώτατα και ανώτατα όρια ποσοτήτων ύδατος για την άρδυσή των (ΣτΕ3135/1993). Η ρύθμιση αυτή, δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, το οποίο έ-

χει κυρωθεί με το ν.δ. 53/1974 και ορίζει στην παρ.1 ότι κανένας δεν μπορεί να στερηθεί από τα αγαθά του εκτός για λόγους δημόσιας ωφέλειας και με τους όρους του νόμου, δεδομένου ότι στην παρ.2 ορίζει και ότι η προηγούμενη διάταξη δεν θίγει το δικαίωμα κάθε κράτους να εφαρμόζει τους αναγκαίους νόμους για τον έλεγχο της χρήσης της ιδιοκτησίας σύμφωνα με το γενικό συμφέρον, όπως συμβαίνει και με τις ρυθμίσεις για τα υπόγεια νερά, βάσει των διατάξεων που προαναφέρθηκαν (ΑΠ 48/1999).

Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω αναγκαστικού δικαίου διατάξεων του Ν. 1739/1987, του ΠΔ 256/1989 και της κ.υ.α. Φ.16/6631/2-6-1989 (ΦΕΚ Β 428/2-6-1989), εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 11 παρ. 4 του Ν.1739/1987 και η 2462/29-3-1991 κανονιστική απόφαση του Νομάρχου Μαγνησίας, με την οποία ρυθμίσθηκε, με τρόπο σύμφωνο με τις διατάξεις αυτές, η κατά τα άνω διαχείριση των υδατικών πόρων του Νομού Μαγνησίας, σύμφωνα δε με την απόφαση αυτή εκδίδονται έκτοτε και οι ατομικές αποφάσεις του ίδιου Νομάρχη, για χορήγηση αδείας ανόρυξης γεωτρήσεων και χρήσεως του αντλούμενου νερού. Εφόσον λοιπόν, υπό το, κατ' επιταγή του Συντάγματος, νυν ισχύον ως άνω νομικό καθεστώς, τα υπόγεια ύδατα δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, δεν είναι δεκτικά διαθέσεως σε τρίτους, η οποία άλλωστε απαγορεύεται ρητώς από τις ανωτέρω, αναγκαστικού δικαίου, όπως λέχθηκε, διατάξεις, ο ιδιοκτήτης δε του ακινήτου στο οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσεως αυτών και μάλιστα περιορισμένης, κατά τους όρους της οικείας νομαρχιακής αποφάσεως, που του παρέχει το δικαίωμα αυτό. Η απαγορευμένη

δε από το νόμο διάθεση του ύδατος σε τρίτους συνεπάγεται αδυναμία κατά νόμο παραχώρησης οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος επ αυτών, καθώς και νομής ή οιονεί νομής που μπορούν, με συνδρομή και των λοιπών κατά νόμο προϋποθέσεων, να οδηγήσουν σε απόκτηση δικαιώματος κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας αντλήσεως και χρήσεως αυτού με χρησιμικτισία (άρθρα 974, 975, 1041, 1045, 1121 και 1191 ΑΚ).

Άλλως βέβαια είχαν τα πράγματα και ήταν επιτρεπτή, υπό το προηγούμενο νομικό καθεστώς, που καταργήθηκε, όπως λέχθηκε, από το Ν. 1739/1987 (άρθρο 16 παρ.1 αυτού), η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία και ήταν δεκτικά νομής ή και οιονεί νομής από τρίτο, υπό το οποίο νομικό καθεστώς και έκριναν οι, επί της ιδίας σε όλες υποθέσεις εκδοθείσες αποφάσεις ΑΠ 900/1997 (ΕΕΝ 1998, 802), η στη συνέχεια, κατόπιν αναπομπής, εκδοθείσα ΕφΑθ 1695/1998 (ΕλλΔνη 1998, 658), μετά δε την αναίρεσή της με την ΑΠ 733/1999 (ΕΕΝ 2000, 651), η, κατόπιν και πάλιν αναπομπής, εκδοθείσα ΕφΑθ 469/2000 (ΕλλΔνη 2000, 858), η οποία επίσης αναιρέθηκε με την ΑΠ 431/2001, Νόμος και (ΕλλΔνη 2002, 406), στην οποία μνημονεύεται το διαδικαστικό ιστορικό της υποθέσεως εκείνης.

Στην κρινόμενη περίπτωση, με την αγωγή, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη, οι ενάγοντες επικαλέσθηκαν κατασκευή από τον εναγόμενο, κατόπιν της κατά νόμο αδείας που του χορηγήθηκε προς τούτο, γεωτρήσεως επί του περιγραφόμενου στην αγωγή αγροτεμαχίου ιδιοκτησίας του, από την οποία αντλείται νερό προς άρδευση του εν λόγω αγροτικού ακινήτου του. Ότι, κατόπιν συμφωνίας, που καταρτίστηκε, κατ αρχάς ατύ-

πως, στη συνέχεια δε στις 8-1-1993, εγγράφως, κατέστησαν οιονεί συννομείς κατά 50%, ως αποκλειστικός και ψιλός κύριος ο πρώτος και επικαρπώτρια η δεύτερη, των δεσποζόντων αγροτεμαχίων που περιγράφονται στην αγωγή, του εμπραγμάτου δικαιώματος της πραγματικής δουλείας αντλήσεως και χρήσεως, κατά το εν λόγω ποσοστό, του ύδατος της γεωτρήσεως, στις δαπάνες ανορύξεως της οποίας και είχαν συμμετάσχει άλλωστε, κατά το ήμισυ, το οποίο χρησιμοποιούσαν για τις ανάγκες αρδεύσεως των αγροτεμαχίων των αυτών. Ότι, από τον μήνα Απρίλιο του 2000, ο εναγόμενος, κύριος του δουλεύοντος ακινήτου, δεν τους επιτρέπει να αντλούν και να χρησιμοποιούν, κατά τα άνω, το ύδωρ της γεωτρήσεως και τους απέβαλε από την ως άνω οιονεί συννομή τους. Ζήτησαν δε να αναγνωρισθεί η με το ανωτέρω περιεχόμενο οιονεί συννομή τους και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να ανέχεται την άντληση και χρησιμοποίηση απ αυτούς του ύδατος της ως άνω γεωτρήσεως επί τον αναφερόμενο στην αγωγή χρόνο κάθε εβδομάδος (3,5 ημέρες). Η με το ιστορικό αυτό και αίτημα αγωγή, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, είναι μη νόμιμη και ως τέτοια απορριπτέα, αφού, κατά τα ιστορούμενα σ αυτήν, ουδέποτε κατέστησαν οιονεί συννομείς αντλήσεως και χρησιμοποίησεως ύδατος από την γεώτρηση που υφίσταται στο αγροτεμάχιο του εναγομένου, στον οποίο και χορηγήθηκε, κατά τις εκτεθείσες στη μείζονα σκέψη διατάξεις, η οικεία άδεια, που του παρέχει, όπως εκεί λέχθηκε, απλώς δικαίωμα αντλήσεως ύδατος και χρήσεως αυτού, στην ποσότητα που σ αυτήν καθορίζεται, για την άρδευση του συγκεκριμένης στρεμματικής εκτάσεως αγροτεμαχίου του, δικαίωμα το οποίο και δεν μπορεί να διαθέσει σε τρίτους, πολύ

δε περισσότερο δεν μπορεί να διαθέσει δικαίωμα το οποίο ο ίδιος δεν έχει και να καταστήσει οιονεί συννομείς αυτού τρίτους, όπως και οι ενάγοντες.

Εφόσον και η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και απέρριψε την αγωγή ως μη νόμιμη, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και η υποστηρίζουσα τα αντίθετα έφεση τυγχάνει αβάσιμη και πρέπει ως τέτοια να απορριφθεί...

153/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Αθ. Κουτρομάνος

Δικηγόροι: Θάνος Χατζηναυγνώστου,
Δημ. Νάρης

Αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία και απώλειας εισοδημάτων, συνεπεία τραυματισμού. Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων, συνιστούν ανταποδοτικές εισφορές και, σε κάθε περίπτωση, αφορούν τις σχέσεις των εργαζομένων προς τους ασφαλιστικούς τους φορείς και όχι τις σχέσεις αυτών προς τα υπόχρεα σε αποζημίωσή τους τρίτα πρόσωπα.

Αξίωση αποζημίωσης για αποκατάσταση της ενεστώσας θετικής ζημίας αλλά και της μέλλουσας αποθετικής.

Ένσταση συντρέχοντος παιίσματος του παθόντος, λόγω του ότι υποχρεούται να περιορίσει την ζημία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε ή για το οποίο είχε προπαρασκευασθεί κατά τον χρόνο του αδικήματος. Στοιχεία της ένστασης, η οποία πρέπει να διαλαμβάνει, πλην άλλων, ποιο άλλο επάγγελμα

θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό, ώστε, σε περίπτωση ευδοκίμησης της, είτε να μην επιδικασθεί αποζημίωση, είτε να επιδικασθεί η διαφορά των αποδοχών των υπό σύγκριση επαγγελματικών δραστηριοτήτων.

Ανεπιφύλακτη συμβιβαστική παραίτηση του παθόντα από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας για το μέλλον. Ελλειψη πληρεξουσιότητας της δικηγόρου που χορήγησε τη σχετική δήλωση.

{...} Η υπόθεση, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως εξής: Η Χ. Εξ., ιστορώντας ότι είχε τραυματισθεί την 26-9-1994 σε οδικό ατύχημα, άσκησε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Λαρίσης τις από 5-5-1995 από 3-7-1996 αγωγές της και ζήτησε να υποχρεωθούν ο οδηγός, η ιδιοκτήτρια και η ασφαλίστρια του ζημιογόνου αυτοκινήτου να της καταβάλουν αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Επί των αγωγών εκείνων - ύστερα από έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης - εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 414/1999 απόφαση του παρόντος δικαστηρίου, με την οποία κρίθηκε (τελεσιδίκως): (α) ότι συνυπαίτιος για το ατύχημα υπήρξαν ο εναγόμενος οδηγός και η ίδια η παθούσα, και δη κατά ποσοστό 70% και 30%, αντιστοίχως (β) ότι κατά το ατύχημα η ενάγουσα έπαθε κάταγμα της δεξιάς της κνήμης και κάταγμα του αριστερού ζυγωματικού τόξου και κατέστη ανίκανη για εργασία κατά το χρονικό διάστημα από 27-9-1994 μέχρι 30-6-1996 (γ) ότι η ενάγουσα εργαζόταν με βάση σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου ως γαζώτρια σε εταιρία με την επωνυμία "Πελ. ΑΕΒΕ", λόγω δε του τραυματισμού της αναγκάσθηκε να αποσχει από την εργασία της κατά το ανωτέ-

ρω διάστημα και έτσι απώλεσε το αντίστοιχο μισθό της, μέρος του οποίου και της επιδικάσθηκε ως αποζημίωση.

Στη συνέχεια η παθούσα άσκησε κατά των αυτών προσώπων την από 6-2-1998 αγωγή, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 69/2000 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, ήδη τελεσίδικη. Μ' αυτή κρίθηκε ότι η ενάγουσα συνέχισε να είναι ανάπηρη και ανίκανη για εργασία, λόγω του προαναφερόμενου τραυματισμού της, κατά το διάστημα από 1-7-1996 μέχρι 31-12-1997 και της επιδικάσθηκε γι' αυτό αποζημίωση συνολικού ποσού 1.989.777 δραχμών. Με την από 11-7-2000 νέα αγωγή, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, η ήδη εφεσίβλητη ζήτησε να της επιδικασθεί αποζημίωση για την ίδια αιτία, που αφορούσε το χρονικό διάστημα από 1-1-1998 μέχρι 30-6-2000. Η αγωγή έγινε δεκτή. Κρίθηκε ότι η ενάγουσα συνέχισε να είναι ανίκανη για την εργασία της ως γαζώτριας κατά το ρηθέν διάστημα και ότι απώλεσε συνολικώς αποδοχές 7.985.674 δραχμών. Από το ποσό αυτό αφαιρέθηκε ποσό 946.557 δρχ. το οποίο η ενάγουσα είχε λάβει από το ΙΚΑ ως σύνταξη αναπηρίας καθώς και ποσοστό 30%, που αντιστοιχούσε στο βαθμό της συνυπατιότητάς της στο ατύχημα. Έτσι, της επιδικάσθηκαν 4.595.148 δρχ. (νομιμοτόκως). Κατά της αποφάσεως παραπονούνται ήδη με την έφεσή τους οι εναγόμενοι, οι οποίοι πάντως δεν αμφισβητούν ούτε την ανικανότητα της ενάγουσας να εργασθεί ως γαζώτρια κατά το ένδικο χρονικό διάστημα, ούτε βεβαίως το ποσοστό της συνυπατιότητας του εξ αυτών οδηγού στον τραυματισμό της.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 216 § 1, 118 περ. 4 και 111 § 2 ΚΠολΔ προκύπτει ότι, για να είναι νομικώς ορισμένο το αγωγικό αίτημα αρκεί

(και πρέπει) να εκτίθενται σαφώς στο σχετικό δικόγραφο τα γεγονότα που το θεμελιώνουν κατά το νόμο και δικαιολογούν την άσκηση της αγωγής από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου. Εξάλλου, στο αγωγικό δικόγραφο, με το οποίο ζητείται αποζημίωση λόγω απώλειας μισθού (σύμφωνα με τα άρθρα 297, 298, 914 και 928 ΑΚ) αρκεί να αναφέρεται: η εργασία που είχε ο ενάγων μέχρι τον τραυματισμό του (ή η εργασία για την οποία είχε προπαρασκευασθεί), ο μισθός που του καταβαλλόταν μέχρι τότε (ή αυτός που επρόκειτο να αρχίσει να του καταβάλλεται), ο χρόνος που αναγκάσθηκε να απόσχει από την εργασία του εξαιτίας του τραυματισμού του και το εισόδημα που, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα αποκόμιζε, αν συνέχιζε (ή άρχιζε) να εργάζεται κατά το διάστημα αυτό και το οποίο (εισόδημα) απώλεσε ολικώς ή μερικώς (πρβλ. σχετικές: Αθ. Κρητικού, Αποζημίωση -1998- αριθμ. 290, 295 και 307). Στην προκειμένη περίπτωση, η ενάγουσα ανέφερε στο εισαγωγικό της πρωτοβάθμιας δίκης δικόγραφο της (πέραν του εις βάρος της αδικήματος) την εργασία της ως γαζώτριας την οποία είχε μέχρι του τραυματισμού της, το μισθό που της καταβαλλόταν μέχρι τότε, το μισθό που κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων θα είχε αν δεν είχε τραυματισθεί και συνέχιζε να εργάζεται κατά το ένδικο χρονικό διάστημα και το μέρος των αποδοχών της, του οποίου στερήθηκε λόγω της αναγκαστικής αποχής από την εργασία της. Με το περιεχόμενο αυτό, και με βάση τα προεκτεθέντα, το αγωγικό δικόγραφο διαλάμβανε όλα τα νομικώς απαραίτητα στοιχεία και ήταν επαρκώς ορισμένο, οι δε αντίθετοι ισχυρισμοί και ο συναφής (τρίτος) λόγος της έφεσης των εναγομένων δεν είναι βάσιμος.

Περαιτέρω, από το αποδεικτικό υλικό

που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι - με τις προτάσεις τους στο παρόν δικαστήριο - και ειδικότερα: από τα έγγραφα, την ένορκη μαρτυρική κατάθεση, που περιέχεται στο ταυτόριθμο με την εκκαλούμενη πρακτικό του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και από τα στοιχεία της ποινικής προανάκρισης, που διεξήχθη για το ένδικο ατύχημα (μαρτυρικές καταθέσεις, έγγραφα, εκθέσεις, απολογία και κατηγορητήριο) προέκυψε, κατά την εκτίμηση του Δικαστηρίου, ότι, εάν δεν είχε τραυματισθεί, η ενάγουσα θα συνέχιζε να εργάζεται ως γαζώτρια στην ίδια εργοδο-τιδα ή σε άλλη ομοειδή επιχείρηση καθ' όλο το ένδικο χρονικό διάστημα (1-1-1998 μέχρι 30-6-2000). Θα εισέπραττε δε ως αποδοχές, με βάση τις οικείες συλλογικές συμβάσεις εργασίας και το γεγονός ότι ήταν έγγαμη και κατά το χρόνο του τραυματισμού της είχε συμπληρώσει στην εργοδο-τιδα της τρία χρόνια υπηρεσίας, τα εξής ποσά (α) Κατά το διάστημα από 1-1-1998 μέχρι 30-4-1998 : 202.900 δρχ. μηνιαίως, αφού το ημερομίσθιο της θα ανέρχόταν στις 8.116 δρχ. και συνολικώς στις 811.600 δρχ. (4 μήνες X 25 ημερομίσθια X 8.116 δρχ.). (β) κατά το διάστημα από 1-5-1998 έως 31-1-1999 : 1.923.075 δρχ., αφού το ημερομίσθιο της θα ήταν 8.547 δρχ. (9 μήνες X 25 ημερομίσθια X 8.547 δρχ.). (γ) κατά το διάστημα από 1-2-1999 μέχρι 30-6-2000 : 3.752.325 δρχ. (17 μήνες X 25 ημερομίσθια X 8.829 δρχ.). (δ) ποσό 1.498.674 δρχ. ως αποδοχές αδείας και ως επίδομα εορτών και αδείας. Έτσι θα της καταβαλλόταν συνολικό ποσό 7.985.674 δραχμών.

Εξ αυτού, μετά την αφαίρεση ποσού 946.557 δραχμών, το οποίο της έχει καταβληθεί από το ΙΚΑ ως σύνταξη αναπηρίας, και ποσοστού 30%, που αντιστοιχεί στο βαθμό της υπαιτιότητας της στο ατύ-

χημα, μένει ποσό τουλάχιστον ίσο προς το αιτηθέν και επιδικασθέν ως αποζημίωση με την εκκαλούμενη απόφαση. Δεν είναι δε βάσιμος ο περιεχόμενος στον τρίτο λόγο της εφέσεως ισχυρισμός των εκκαλούντων, σύμφωνα με τον οποίο έπρεπε να αφαιρεθεί από την επιδικασθείσα αποζημίωση και το ποσό που θα αντιστοιχούσε στις υπέρ του ΙΚΑ κρατήσεις, στις οποίες θα προέβαινε ο εργοδότης της ενάγουσας κατά την προς αυτή καταβολή των αποδοχών της. Τούτο δε διότι τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων, συνιστούν ανταποδοτικές εισφορές και, σε κάθε περίπτωση, αφορούν τις σχέσεις των εργαζομένων προς τους ασφαλιστικούς τους φορείς και όχι τις σχέσεις αυτών προς τα υπόχρεα σε αποζημίωσή τους τρίτα πρόσωπα, όπως είναι και οι εκκαλούντες.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 925, 914 και 298 ΑΚ προκύπτει ότι εκείνος που έχει υποστεί βλάβη του σώματος ή της υγείας του από αδίκημα που τελέσθηκε εις βάρος του, μπορεί να αξιώσει - από τους ευθυνόμενους να τον αποζημιώσουν - αποκατάσταση τόσο της ενεστώσας θετικής του ζημίας όσο και εκείνης που αποδεδειγμένα πρόκειται να υποστεί αυτός στο μέλλον λόγω της ανικανότητάς του, για εργασία και της απώλειας των εισοδημάτων που εξ αυτής θα αποκόμιζε κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων αν δεν είχε τραυματισθεί. Υποχρεούται δε ο ζημιούμενος, σύμφωνα με τον κανόνα του άρθρου 300 ΑΚ, να περιορίσει την ζημία που πρόκειται να υποστεί ασκώντας εάν αποδεδειγμένα μπορεί, διαφορετικό επάγγελμα από εκείνο που ασκούσε ή για το οποίο είχε προπαρασκευασθεί κατά τον χρόνο του αδικήματος, τούτο δε βαρύνεται να προτείνει, ως ένσταση, ο ε-

ναγόμενος, ο οποίος πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια και πληρότητα όλα τα πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν τον σχετικό ισχυρισμό και συγκεκριμένα: ποιο άλλο επάγγελμα θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό, ώστε, σε περίπτωση ευδοκίμησης της ένστασης είτε να μην επιδικασθεί αποζημίωση είτε να επιδικασθεί η μεταξύ των αποδοχών των υπό σύγκριση επαγγελματιικών δραστηριοτήτων διαφορά (πρβλ. Εφ. Αθ. 1791/1987, Αρх. Νομ. 1989, σελ. 151 επ. και εκεί παραπομπές).

Στην προκειμένη περίπτωση οι εναγόμενοι, με τις προτάσεις που κατέθεσαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο (από 10-11-2000) ανέφεραν σχετικά τα ακόλουθα, κατά λέξιν: “Η αντίδικος σκόπιμα παραλείπει την αναζήτηση νέας εργασίας και προτιμά την ευκολότερη γι’ αυτήν έγερση νέων αγωγών κάθε εξαμήνο, αν και μπορεί να εργαστεί ως υπάλληλος γραφείου, πωλήτρια κτλ, καθ’ ότι η φύση των τραυμάτων που αναφέρει ότι δημιουργήθηκαν σ’ αυτήν προ βετίας (θλαστικό οφρύος, κάταγμα αριστερού ζυγωματικού προσώπου, κάταγμα δεξιάς κνήμης) δεν την καθιστούν ανίκανη για εργασία (τα κατάγματα θεραπεύονται, και το “θλαστικό οφρύος” επίσης...) την οποία εργασία σκόπιμα παραλείπει να ασκήσει, αν και μόλις 46 ετών όταν έγινε το ατύχημα (οράτε την κατάθεσή της στην Τροχαία Λαρίσης - Αρ. Σχετ. 3) και γι’ αυτό η αγωγή της κατά την ΑΚ 300 θα πρέπει να απορριφθεί καταχρηστικά ασκούμενη”. Με το περιεχόμενο αυτό ο εκτεθείς ισχυρισμός είναι ανεπίδεκτος δικαστικής εκτιμήσεως, τόσο ως ένσταση συνυπατιότητας, όσο και ως ένσταση καταχρήσεως δικαιώματος, ιδίως διότι δεν εκτίθεται ποιο εισόδημα θα μπορούσε να αποκτήσει η ενάγουσα από την εργασία στην οποία παρέλει-

ψε να επιδοθεί, ώστε - σε περίπτωση ουσιαστικής βασιμότητας του ισχυρισμού - να μειωθεί αντιστοίχως η επιδικαζόμενη αποζημίωση. Κατά συνέπεια, δεν έσφαλε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο απέρριψε τη ρηθείσα ένσταση ως αόριστη, τα δε αντιθέτως υποστηριζόμενα από τους εκκαλούντες με το δεύτερο λόγο της έφεσής τους δεν είναι βάσιμα.

Υποστηρίζουν επίσης οι εκκαλούντες ότι η αντίδικος τους κατά την είσπραξη αποζημίωσης που της είχε επιδικασθεί με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου για προγενέστερο χρονικό διάστημα “συμβιβαστικά παραιτήθηκε ρητά και ανεπιφύλακτα από το δικαίωμα έγερσεως νέας αγωγής”. Η ένσταση αυτή των εναγόμενων κρίνεται ουσιαστικώς αβάσιμη και απορριπτέα. Ειδικότερα, οι ενιστάμενοι στηρίζουν τον σχετικό ισχυρισμό τους στην από 25-4-2000 έγγραφη εξοφλητική απόδειξη η οποία υπογράφεται από την αναφερόμενη στο κείμενό της δικηγόρο και η οποία, κατά λέξιν έχει ως εξής: “Η υπογεγραμμένη Μ. Κ. δικηγόρος και κάτοικος Λάρισας, ενεργώντας ως πληρεξούσιος κατόπιν εντολής και για λογαριασμό και προς το συμφέρον της Έξ. Χ. κατοίκου Καλ.. Λάρισας, επαγγέλματος... έλαβα σήμερα από την Ασφαλιστική Εταιρία ... Insurance plc που ενεργεί προς το συμφέρον της και για λογαριασμό του ασφαλισμένου της ΑΡ. ΠΡΟΚΑΤ ΑΕ ιδιοκτήτη του υπ’ αριθμ. ΡΙΖ ... αυτοκινήτου το παραπάνω ποσό των δραχμών 2.987.449 και ολογράφως (δύο εκατομμυρίων εννεακοσίων ογδόντα επτά χιλιάδων τετρακοσίων σαράντα εννέα δραχμών) από τα οποία α) Δρχ. 1.989.777 για κεφάλαιο, β) Δρχ. 70.000 για δικαστική δαπάνη και γ) Δρχ. 927.672 για νομίμους τόκους του παραπάνω κεφαλαίου από 18.02.98 έως 18.04.00 σε πλήρη και ολοσχερή εξόφληση της υπ’ αριθ. 69/00 α-

πόφασης του Μον. Πρωτ. Λάρισας. Δηλώνω δε ότι ο εντολέας δι' εμού που έχω την σχετική για τούτο εντολή παραιτείται ρητά και ανεπιφύλακτα της άσκησης ενδίκων μέσων κατά της παραπάνω απόφασης, ως και της εγέρσεως νέας αγωγής". Συνομολογεί η ενάγουσα ότι η ανωτέρω δικηγόρος υπήρξε πληρεξουσία αυτής κατά τη δίκη, η οποία περατώθηκε με την έκδοση της 69/2000 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, αρνείται όμως ότι την είχε εξουσιοδοτήσει να προβεί για λογαριασμό της σε παραίτηση από οποιαδήποτε περαιτέρω αξίωσή της. Πράγματι δε από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν συνάγεται ότι η ρηθείσα δικηγόρος είχε την απαιτούμενη πληρεξουσιότητα για να συνάψει ως αντιπρόσωπος της ενάγουσας την επίμαχη σύμβαση, ακόμα και αν υποθεθεί ότι αυτή είχε όντως τη σχετική δικαιοπρακτική βούληση, πράγμα που, εν πάσει περιπτώσει, δεν γίνεται πιστευτό με βάση τα ως άνω αποδεικτικά στοιχεία και ενόψει της μονολεκτικής και αόριστης διατύπωσης της σχετικής δήλωσης. Κατά συνέπεια, είναι αβάσιμος και ο πρώτος λόγος της εφέσεως με τον οποίο υποστηρίζονται τα αντίθετα.

Κατόπιν όλων των εκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί η έφεση στο σύνολό της ως αβάσιμη...

157/2003

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Κων. Τσιάρας, Νικ. Νταϊλιάνας

Κύρια σύμβαση εκμίσθωσης καταστήματος και πρόσθετη σύμβαση για πρόσληψη και απασχόληση από τη μισθώτρια δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας, η οποία εγκατέλειψε την μέχρι τότε ασκούμενη στο μίσθιο κατάστημα εμπορική δραστηριότητά της.

Αποζημίωση λόγω υπερημερίας ως προς την εκπλήρωση της πρόσθετης συμβατικής υποχρέωσης για πρόσληψη των δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας.

Απόφαση του ΔΣ της μισθώτριας ανώνυμης εταιρίας και παροχή εξουσιοδότησης σε υπάλληλό της για κατάρτιση της μίσθωσης. Ελλειψη πληρεξουσιότητας για τη παρεπόμενη πρόσθετη συμφωνία πρόσληψης των δύο υπαλλήλων. Αναδρομική ισχυροποίηση του ελαττώματος αυτού με την έγκριση της εταιρίας.

Η δικονομική απαγόρευση αποκλεισμού του εμπάρτυρου μέσου απόδειξης για την πρόσθετη συμφωνία, που υφίσταται κατ' αρχήν επειδή η κύρια μισθωτική συμφωνία καταρτίσθηκε εγγράφως, δεν ισχύει όταν συντρέχει περίπτωση κατ' εξαίρεση επιτρεπού της απόδειξης με μάρτυρες, ήτοι όταν υπάρχει αρχή έγγραφης απόδειξης, που προκύπτει από τις ασαφείς και υπεκφεύγουσες αποκρίσεις του διαδίκου και όταν η απόδειξη με μάρτυρες δικαιολογείται, λόγω των ειδικών συνθηκών και ιδίως της εμπορικότητας της συναλλαγής.

{...} Με την από 1-2-2000 αγωγή της η εφεσίβλητη-ενάγουσα ζήτησε να υποχρεωθεί η εκκαλούσα-εναγομένη (εις ολόκληρο με τον εξουσιοδοτημένο υπάλληλο της Α. Ριζ.) να της καταβάλει το ποσό των 2.044.028 δραχμών, ως αποζημίωση λόγω υπαναχώρησης της εκκαλούσας από σύμβαση πρόσληψης και απασχόλησης δύο υπαλλήλων της εφεσίβλητης, η οποία (σύμβαση) καταρτίσθηκε παρακολουθηματικώς άλλης (κύριας) σύμβασης μίσθωσης ενός καταστήματος της εφεσίβλητης προς την εκκαλούσα με παράλληλη εγκατάλειψη της μέχρι τότε ασκούμενης από την εφεσίβλητη εμπορικής δραστηριότητας στο εν λόγω κατάστημα. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, αφού απέρριψε την αγωγή ως παθητικώς

ανομιμοποίηση όσον αφορά τον (β' εναγόμενο) Στ. Ρίζ. και την έκρινε κατά τα λοιπά νόμιμη (άρθρα 361, 287, 288, 297, 330 παρ. 1, 335, 346 ΑΚ), την έκανε δεκτή με την εκκαλούμενη απόφασή του, κατά της οποίας παραπονείται η εκκαλούσα για εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί την εξαφάνισή της με σκοπό να απορριφθεί η αγωγή.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που περιλαμβάνονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδρίασης του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι αποδεικνύονται τα εξής: Με σύμβαση μισθώσεως, που καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων με το από 3-11-1999 ιδιωτικό συμφωνητικό, η εφεσίβλητη ανέλαβε την υποχρέωση να παραχωρήσει (και παραχώρησε) στην εκκαλούσα τη χρήση ενός ακινήτου, αποτελούμενου από κτίσμα με ισόγειο χώρο, εμβαδού 670,5 τ.μ. και υπόγειο εμβαδού το τ.μ., όπως και ακάλυπτο χώρο, εμβαδού 3.905,5 τ.μ., για να χρησιμοποιηθεί προς ενέργεια επ' αυτού εμπορικών πράξεων από την εκκαλούσα μισθώτρια (ή υπομισθωτή της), για χρονική διάρκεια 9 ετών, με μηνιαίο μίσθωμα 1.000.000 δραχμών. Από την πλευρά της εκκαλούσας ανετέθη η εκπροσώπησή της για την κατάρτιση της μίσθωσης στον υπάλληλό της Στ. Ρίζ. με την υπ' αρ. .../16-10-1999 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής, στην οποία περιλαμβάνονται τα εξής: "... Προς τον σκοπό λειτουργίας υποκαταστήματος της εταιρίας που θα αποτελεί επίσημο έμπορο των προϊόντων Renault στα Τρίκαλα είναι αναγκαία η μίσθωση χώρου που θα στεγάσει τις δραστηριότητες αυτού. Κατόπιν τούτου είναι επωφελής για την εταιρία η μίσθωση του ισογείου ορόφου και του ακάλυπτου χώρου ενός ακινήτου ... ιδιο-

κτησίας Κ. Μπ. ... Στο ακίνητο αυτό θα λειτουργήσει έκθεση καινούργιων και μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, συνεργείο και αποθήκη ανταλλακτικών. Κατόπιν τούτου το Δ.Σ. αποφασίζει ομόφωνα τη μίσθωση από την εταιρία του ανωτέρω ακινήτου. Επίσης δίνει την εντολή και την εξουσιοδότηση στον υπάλληλο της εταιρίας Στ. Ρίζ., όπως, ενεργών στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρίας, υπογράψει το σχετικό ιδιωτικό συμφωνητικό μισθώσεως και περιλάβει όλους τους κατά την κρίση του αναγκαίους όρους και συμφωνίες". Από το περιεχόμενο αυτής της απόφασης παροχής εξουσιοδότησης για κατάρτιση μίσθωσης του Διοικητικού Συμβουλίου της εκκαλούσας προς τον υπάλληλό της Στ. Ρίζ. προκύπτει ότι είχε μεν ο τελευταίος διακριτική ευχέρεια να διαπραγματευθεί προς το συμφέρον της εργοδοτίδας του (εντολέα του) τους όρους της μισθωτικής σύμβασης, αλλά όφειλε να τους περιλάβει στο έγγραφο (ιδιωτικό συμφωνητικό) της μίσθωσης που θα υπέγραφε ως εκπρόσωπος της εκκαλούσας.

Με το μισθωτήριο συμφωνητικό δεν αναλήφθηκε υποχρέωση από την εκκαλούσα μισθώτρια του ακινήτου, παρακολουθηματικώς με την κύρια υποχρέωσή της προς καταβολή του συμφωνημένου μισθώματος στην εφεσίβλητη εκμισθώτρια, να προσλάβει τους υπαλλήλους της τελευταίας Β. Μ., μηχανικό αυτοκινήτων και Κ. Ν. υπάλληλο γραφείου, καταβάλλοντας σ' αυτούς από 1-11-1999 και εξής μισθούς, επίδομα Χριστουγέννων και ασφαλιστικές εισφορές τους προς το ΙΚΑ. Το ζήτημα της συνέχισης απασχόλησης από την εκκαλούσα μισθώτρια του ακινήτου των δύο ως άνω υπαλλήλων της εφεσίβλητης μετά την παραλαβή και εγκατάσταση εκείνης (εκκαλούσας) στο μίσθιο αποτέλεσε όμως αντικείμενο ιδιαίτε-

ρης προσωρινής συμφωνίας των δύο εκπροσώπων των διαδίκων, με τη συγκατάθεση προφανώς των ενδιαφερομένων υπαλλήλων (άρθρα 361, 415, 648 επ. ΑΚ) κατά το χρόνο που καταρτίστηκε η κύρια (μισθωτική) σύμβαση. Αυτό προκύπτει από τη στηριζόμενη σε άμεση αντίληψη ένορκη κατάθεση του μάρτυρα της εφεσίβλητης Χ. Κω., η οποία δεν αναιρείται από τη στηριζόμενη σε πληροφορίες του εκπροσώπου της εκκαλούσας μάρτυρα αυτής Ε. Αθαν. Την πρόσθετη αυτή συμφωνία που κατήρτισε ο εκπρόσωπος της εκκαλούσας Στ. Ριζ. την ενέκρινε η εκκαλούσα, αλλά απέφυγε εξ αρχής να την υλοποιήσει και αυτό έγινε μεταγενεστέρως από τη θυγατρική της ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία ΤΡΙΚ... Η έγκριση της εκκαλούσας για την πρόσληψη των δύο υπαλλήλων της εφεσίβλητης ισχυροποίησε αναδρομικώς το ελάττωμα της πρόσθετης συμφωνίας του εκπροσώπου της εκκαλούσας Στ. Ριζ. λόγω έλλειψης πληρεξουσιότητας προς ανάληψη προφορικής δέσμευσης για λογαριασμό της εντολέα του στα πλαίσια της κατάρτισης της μισθωτικής σύμβασης (βλ. άρθρα 231 και 238 ΑΚ).

Επίσης η δικονομική απαγόρευση αποκλεισμού του εμμάρτυρου μέσου αποδείξεως για την επίμαχη πρόσθετη συμφωνία, που υφίσταται κατ' αρχήν επειδή η κύρια (μισθωτική) συμφωνία καταρτίστηκε εγγράφως (άρθρο 393 παρ. 3 του ΚΠολΔικ), δεν ισχύει γιατί συντρέχει περίπτωση κατ' εξαίρεση επιτρεπού της απόδειξης με μάρτυρες (πρβλ. Ολ. ΑΠ 487/1982 ΝοΒ 31.58, ΑΠ 1642/2000 ΕΔ 42.713), ήτοι αφενός μεν υπάρχει αρχή έγγραφης απόδειξης, που προκύπτει από τις ασαφείς και υπεκφεύγουσες αποκρίσεις της εκκαλούσας με τις οποίες αυτή παραδέχεται ότι η θυγατρική της ανώνυμη εταιρία, στην οποία υπεκμίσθωσε το

μίσθιο ακίνητο, απασχολεί ήδη με σχέση εξαρτημένης εργασίας τους δύο πιο πάνω υπαλλήλους της εφεσίβλητης, αφετέρου δε δικαιολογείται η απόδειξη με μάρτυρες λόγω των ειδικών συνθηκών και ιδίως της εμπορικότητας της συναλλαγής, που τεκμαίρεται λόγω της συνομολογούμενης εμπορικής ιδιότητας αμφοτέρων των διαδίκων (άρθρα 394 παρ. 1 εδ. α' και δ' ΚΠολΔικ).

Η εφεσίβλητη κατέβαλε στους δύο πιο πάνω υπαλλήλους της κατά το χρονικό διάστημα από 1-11-1999 έως 26-11-1999 που δεν είχε δυνατότητα απασχόλησης αυτών, ούτε τους προσέλαβε η εκκαλούσα, τους μισθούς τους με την αναλογία επιδόματος Χριστουγέννων, όπως και τις αντίστοιχες εργοδοτικές και εργατικές εισφορές τους προς το ΙΚΑ, που ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 620.125 δραχμών, ήτοι α) για τον Κ. Ν., μισθός 146.748 + αναλογία επιδόματος Χριστουγέννων 146.214 : 12 + εργοδοτικές και εργατικές εισφορές προς το ΙΚΑ 153.700 = 312.632 β) για τον Β. Μαρ. μισθός 141.626 + αναλογία επιδόματος Χριστουγέννων 132.805 : 12 + εργοδοτικές και εργατικές εισφορές προς το ΙΚΑ 154.800 = 307.493. Το ποσό αυτό έχει υποχρέωση η εκκαλούσα να καταβάλει ως αποζημίωση στην εφεσίβλητη, λόγω υπερημερίας της ως προς την εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσής της για πρόσληψη και απασχόληση των δύο πιο πάνω υπαλλήλων της εφεσίβλητης και επιβάρυνσης της τελευταίας με τη σχετική δαπάνη (άρθρα 340 και 341 παρ. 3 σε συνδ. με 648 επ. ΑΚ), ενώ δεν προέκυψε ότι την υπερημερία της εναγομένης-εφεσίβλητης διαδέχθηκε και υπαναχώρηση της από τη σύμβαση, ούτε είναι αυτή αναγκαία για την ευδοκίμηση της αγωγής.

Δεν αποδείχθηκε ότι πέραν αυτής της υποχρέωσης απασχόλησης των δύο υ-

παλλήλων της εφεσίβλητης από 1-11-1999 και εφεξής ανέλαβε η εκκαλούσα επιπροσθέτως και την υποχρέωση να καταβάλει στην εφεσίβλητη την αποζημίωση απολύσεως αυτών των υπαλλήλων και όπως επίσης το σύνολο του επιδόματος Χριστουγέννων 1999, ούτε συνδέεται αιτιωδώς με την υπερημερία της εκκαλούσας η καταβολή των εν λόγω κονδυλίων (συνολικού ποσού 1.423.903 δραχμών) και τα σχετικά αγωγικά αιτήματα είναι απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμα. Άλλωστε η λογική αφετηρία της επίμαχης πρόσθετης συμφωνίας των διαδίκων ήταν να μην επιβαρυνθεί η εφεσίβλητη με τις αβέβαιες δαπάνες αμοιβής των δύο υπαλλήλων της στον ενδιάμεσο χρόνο που θα παρατείνονταν οι εργασιακές συμβάσεις χωρίς δυνατότητα απασχόλησής τους από την εφεσίβλητη λόγω διάλυσης της επιχείρησης της και παράδοσης του μισθίου στην εκκαλούσα, ενώ αν είχε προβλεφθεί και η μετάθεση της υποχρέωσης πληρωμής άλλων εκκαθαρισμένων οφειλών που βάρυναν την εφεσίβλητη θα είχε περιληφθεί τούτο στο έγγραφο που συντάχθηκε για τη μισθωτική σύμβαση.

Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο δέχθηκε στο σύνολό της την αγωγή, εσφαλμένως εκτίμησε το αποδεικτικό υλικό. Κατά συνέπεια πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση έφεση ως και ουσιαστικά βάσιμη, να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση να κρατηθεί στο Δικαστήριο αυτό προς κατ' ουσίαν εκδίκαση η αγωγή (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔικ), να γίνει αυτή κατά ένα μέρος δεκτή ως και ουσιαστικά βάσιμη και να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλει στην ενάγουσα το ισόποσο σε ευρώ (με αναλογία 1 ευρώ = 340,75 δραχμές) των 620.125 δραχμών, νομιμολόγως από την επίδοση της αγωγής μέχρις εξοφλήσεως...

159/2003

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης**Εισηγητής: Δημ. Τίγγας****Δικηγόροι: Νικ. Εμμανουηλίδης, Δημ. Κρεμαλής**

Μόνον ο καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση νομιμοποιείται μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριάσματος να ασκήσει αυτοτελή ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή, η δε άσκηση της επιφέρει αυτοδικαίως αναστολή της ικανοποίησης της απαίτησης του δανειστή, του οποίου η αναγγελία προσβλήθηκε με την ανακοπή. Αντιθέτως οι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση μπορούν να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, με την οποία έχουν έννομο συμφέρον τους να εναντιωθούν στην ικανοποίηση της απαίτησης άλλου δανειστή πριν από τις δικές τους απαιτήσεις

{...} Κατά το άρθρο 971 παρ. 2 του ΚΠολΔικ “εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η εκτέλεση μπορεί να ανακόψει την αναγγελία μέχρι και την ημέρα της διανομής του πλειστηριάσματος σύμφωνα με το άρθρο 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται χωρίς καθυστέρηση και στον υπάλληλο του πλειστηριασμού”. Κατά το άρθρο 979 παρ. 2 του ΚΠολΔικ “μέσα σε 12 εργάσιμες ημέρες αφότου επιδοθεί η πρόσκληση της παρ. 1 (προς εκείνον υπέρ του οποίου έγινε ο πλειστηριασμός και εκείνον κατά του οποίου είχε στραφεί η εκτέλεση και τους δανειστές που αναγγέθηκαν για να λάβουν γνώση του πίνακα της κατάταξης) οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να ανακόψει τον πίνακα της κατάταξης, οπότε εφαρμόζονται τα άρθρα 933 επ. Αντίγραφο της ανακοπής επιδίδεται, μέσα στην ίδια προθεσμία και στον υπάλληλο του

πλειστηριασμού. Η ανακοπή στρέφεται κατά των δανειστών, των οποίων προσβάλλεται η κατάταξη”.

Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριασμού νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει μόνον εκείνος κατά του οποίου έχει στραφεί η αναγκαστική εκτέλεση, επιφέρει δε η άσκησή της αυτοδικαίως αναστολή της ικανοποίησης της απαίτησης του δανειστή, του οποίου η αναγγελία έχει προσβληθεί με την ανακοπή (άρθρα 971 παρ. 3 και 980 παρ. 2 ΚΠολΔικ). Αντιθέτως οι δανειστές του καθ’ ου η εκτέλεση μπορούν να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, με την οποία υφίσταται έννομο συμφέρον τους να εναντιωθούν στην ικανοποίηση της απαίτησης άλλου δανειστή πριν από τις δικές τους απαιτήσεις (βλ. και Ι. Μπρίνια Η Αναγκ. Εκτέλ. Τόμ. 2 εκδ. 1983 παρ. 375, 376, Γέσιου-Φαλτσή Δίκαιο Αναγκ. Εκτέλ. Τόμ. II παρ. 63.III αρ. 3 σελ. 286).

Στην προκείμενη περίπτωση με την ένδικη ανακοπή, επί της οποίας έχει εκδοθεί η εκκαλούμενη απόφαση, η εκκαλούσα-ανακόπτουσα ισχυρίζεται ότι για την ικανοποίηση απαίτησής της, ποσού 170.000.000 δραχμών, κατά της πρώτης από τους εφεσιβλήτους, επέβαλε αναγκαστική κατάσχεση και προέβη σε πλειστηριασμό ενός ακινήτου της τελευταίας, για το οποίο επιτεύχθηκε πλειστηρίασμα 150.000.000 δραχμών, στη δε διαδικασία του πλειστηριασμού αναγγέλθηκε ο δεύτερος εφεσίβλητος, ως εκπρόσωπος της ομάδας των πιστωτών και σύνδικος της πτώχευσης της πρώτης εφεσίβλητης, πλην όμως η αναγγελία των απαιτήσεων των πτωχευτικών πιστωτών, συνολικού ποσού 756.224.920 δραχμών και προνομιούχων, είναι άκυρη για τους λόγους που ει-

δικότερα εκτίθενται στην ανακοπή. Γι’ αυτό ζητεί να κηρυχθεί άκυρη η ως άνω αναγγελία.

Με αυτό το περιεχόμενο όμως η ανακοπή είναι, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, απορριπτέα ως ενεργητικώς ανομιμοποίητη (άρθρα 68, 71 ΚΠολΔικ και 971 παρ. 2 ΚΠολΔικ), καθ’ όσον η αναγγελία δανειστή στη διαδικασία του πλειστηριασμού μπορεί, κατά νόμο, να προσβληθεί αυτοτελώς μέχρι την ημέρα της διανομής του πλειστηριασμού μόνον από εκείνον κατά του οποίου στρέφεται η αναγκαστική εκτέλεση και τέτοιο πρόσωπο στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι η πρώτη εφεσίβλητη. Η εκκαλούσα, ως επισημειώσασα την εκτέλεση δανειστής, μόνον στα πλαίσια προσβολής του πίνακα κατάταξης θα μπορούσε να επικαλεσθεί και ελαττώματα της αναγγελίας άλλων δανειστών της πρώτης εφεσίβλητης, αφού μόνον στα πλαίσια αυτής της αμφισβητούμενης κατάταξης του υπαλλήλου του πλειστηριασμού γεννάται το έννομο συμφέρον της εκκαλούσας να μην γίνει καταβολή πλειστηριασμού σε άλλους δανειστές επί βλάβη αυτής. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, το οποίο αν και με εν μέρει διαφορετική αιτιολογία, ορθώς απέρριψε την ανακοπή για τον ανωτέρω λόγο. Κατά συνέπεια πρέπει να απορριφθεί η υπό κρίση έφεση ως ουσιαστικά αβάσιμη...

165/2003

Πρόεδρος: Ελευθ. Ζάμπρας

Εισηγητής: Αθ. Σαμαρτζής

Δικηγόροι: Γεωρ. Μίγας, Θάνος Χατζναγανώστου

Αναγκαία προϋπόθεση για την ύπαρξη διαδοχής στη μεταβολή του προσώπου του εργοδότη είναι η, χωρίς πραγματική διακοπή, συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης από άλλο πρόσωπο. Αν ο μι-

σθωτός με τη συναίνεσή του προσφέρει τις υπηρεσίες του σε άλλον εργοδότη, αυτοτελή και ανεξάρτητο του αρχικού, χωρίς να υπάρχει ανάληψη και συνέχιση της επιχειρησιακής δραστηριότητας του παλιού εργοδότη από το νέο, ούτε μεταβίβαση επιχείρησης, δεν υπάρχει διαδοχή εργοδότη και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ο χρόνος απασχόλησης του μισθωτού στον αρχικό εργοδότη, για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λόγω μεταγενέστερης καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από το νέο εργοδότη.

Είναι έγκυρη η συμφωνία εργοδότη και μισθωτού, κατά την οποία θα συνυπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας και αυτός που διανύθηκε σε άλλο εργοδότη με σύμβαση εργασίας, ώστε να επαυξάνεται ανάλογα το ποσό της αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης.

Η υπό κρίση έφεση κατά της υπ' αρ. 487/1998 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, το οποίο δίκασε κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρ. 663 - 676 ΚΠολΔ), έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως. Πρέπει, επομένως, να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί κατά τη διαδικασία που δίκασε και το Πρωτοβάθμιο δικαστήριο, η συστατική βασιμότητα των λόγων της.

Με την από 22-5-1997 αγωγή της η ενάγουσα και ήδη εκκαλούσα, ζήτησε να υποχρεωθεί η εναγομένη και ήδη εφεσίβλητη να της καταβάλει το ποσό των 1.317.622 δραχμών, νομιμοτόκως από 1-3-1997, για τη συμπλήρωση της ελλιπώς καταβληθείσης αποζημίωσης κατά την καταγγελία της συμβάσεως εργασίας. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την εκκαλούμενη απόφασή του, απέρριψε την αγωγή ως ουσιαστικά αβάσιμη. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται ήδη η εκ-

καλούσα με την υπό κρίση έφεσή της, για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητά την εξαφάνισή της και την αποδοχή της αγωγής.

Από τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 ν. 2112/1920, που ορίζει ότι "η μεταβολή του προσώπου του εργοδότη, οπωσδήποτε επερχομένη, ουδαμώς επηρεάζει την εφαρμογή των υπέρ του υπαλλήλου διατάξεων του παρόντος νόμου", προκύπτει ότι εάν κατά το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ο μισθωτός παρέχει τις υπηρεσίες του σε εκτέλεση συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, επέλθει με οποιονδήποτε τρόπο, δηλαδή είτε με δικαιοπραξία, είτε κατ' εφαρμογή νομικής διατάξεως, εναλλαγή ή υποκατάσταση στο πρόσωπο του εργοδότη, εκείνος που τον διαδέχεται ή τον υποκαθιστά, υπεισέρχεται αυτοδικαίως στις από τη σύμβαση εργασίας υποχρεώσεις του πρώτου προς τους μισθωτούς του, αρκεί η επιχείρηση να συνεχίζεται ως οικονομική μονάδα και να διατηρεί την ταυτότητά της με το νέο φορέα με τον ίδιο ή διάφορο τίτλο ή μορφή. Αναγκαία, συνεπώς, προϋπόθεση για την ύπαρξη διαδοχής, κατά την έννοια της πάρα πάνω διατάξεως, είναι η, χωρίς πραγματική διακοπή, συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης από άλλο πρόσωπο (ΑΠ 942/1992 ΝοΒ 1994/1038, ΑΠ 889/1992 ΔΕΝ 49/457, ΑΠ 121/1987 ΝοΒ 1987/1401, Εφ.Αθ. 7156/1998 Ελλ.Δ/ν 40/400, Εφ.Λαρ. 539/2000 Δικογραφία 2000/55). Εξάλλου, εγκύρως καταρτίζεται συμφωνία μεταξύ εργοδότη και μισθωτού, κατά την οποία θα συνυπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας και αυτός που διανύθηκε σε άλλο εργοδότη με σύμβαση εργασίας είτε ορισμένου είτε αορίστου χρόνου, ώστε να επαυξάνεται ανάλογα το ποσό της αποζημίωσης, σε περίπτωση καταγγελίας της

συμβάσεως εργασίας του (ΑΠ 272/1991 Ελλ.Δ/νη 34/43).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων και την χωρίς όρκο εξέταση της ενάγουσας, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, και όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Η εκκαλούσα προσλήφθηκε το μήνα Μάρτιο του έτους 1985 από την εταιρία με την επωνυμία "ΣΕΛ. Ε.Π.Ε." με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου, προκειμένου να εργασθεί ως πωλήτρια, στο επί της οδού Β. της Λάρισας εμπορικό κατάστημα της τελευταίας. Υπό την ιδιότητά της αυτή εργάστηκε έκτοτε μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου του έτους 1992, οπότε η πιο πάνω εταιρία παραχώρησε, με τη συναίνεση της ενάγουσας, τις υπηρεσίες της τελευταίας αυτής στην εναγομένη, στην οποία και εργάστηκε έκτοτε προσφέροντας τις ίδιες υπηρεσίες της πωλήτριας στο επί της οδού Ερ. της Λάρισας εμπορικό κατάστημα της τελευταίας. Μέχρι τέλος Δεκεμβρίου του έτους 1993, η εταιρία "ΣΕΛ. ΕΠΕ" κατέβαλε τις αποδοχές της ενάγουσας και κάλυπτε όλες τις ασφαλιστικές εισφορές αυτής προς το Ι.Κ.Α. Από τον Ιανουάριο όμως του έτους 1994 η ενάγουσα εντάχθηκε στο προσωπικό της εναγομένης με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, και έκτοτε αμειβόταν από αυτή. Παρόλο που οι δύο εταιρίες (εργοδότες της ενάγουσας) ασχολούνται με το ίδιο αντικείμενο εμπορίας και ο Σ. Κ. ήταν μέλος και των δύο εταιριών, ωστόσο οι εταιρίες αυτές αποτελούν αυτοτελείς και ανεξάρτητες επιχειρήσεις, με διαφορετικούς πελάτες και προσωπικό, χωρίς να υπάρχει ανάληψη και συνέχιση της επιχειρησιακής δραστηριότητας

της παλαιάς εργοδότης από τη νέα, ούτε μεταβίβαση επιχείρησης, κατά την έννοια του άρθρου 479 ΑΚ (δεν μεταβιβάστηκε κανένα περιουσιακό στοιχείο της πρώτης στη δεύτερη, ούτε φυσικά η επιχείρηση στο σύνολό της ή τμήμα της), ούτε η παλαιά εργοδότης έχασε την ιδιότητα του φορέα της επιχείρησης, αλλά εξακολούθησε μέχρι τη λύση της (12-1-1995) να διατηρεί την ενότητά της. Κατά συνέπεια, εφόσον δεν υπάρχει διαδοχή εργοδότη, με οποιαδήποτε έννοια, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ο χρόνος απασχόλησης της ενάγουσας στην αρχική εργοδότη, για τον υπολογισμό της αποζημίωσης που οφείλεται σ' αυτή (ενάγουσα) από τη μεταγενέστερη καταγγελία της σύμβασης εργασίας της από την εφεσίβλητη νέα εργοδότης.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η εκκαλούσα πρόσφερε στην εφεσίβλητη τις συμφωνημένες υπηρεσίες της μέχρι τις 30-4-1997, οπότε η τελευταία κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας και κατέβαλε στην ενάγουσα, ως αποζημίωση για την άτακτη καταγγελία της άνω συμβάσεως, το ποσό των 790.373 δραχμών, υπολογίζοντας αυτή σύμφωνα με το χρόνο υπηρεσίας της στην ίδια και όχι και στην αρχική εργοδότη εταιρία (ΣΕΛ. Ε.Π.Ε.), εφόσον αυτή δεν επικαλείται, ούτε αποδεικνύει, ότι κατά την κατάρτιση της σύμβασης εργασίας της με την εναγομένη, συμφώνησε ειδικά η προϋπηρεσία της στην προηγούμενη εργοδότητά της να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της αποζημίωσής της, σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας της. Το αβάσιμο της αγωγής προκύπτει από το περιεχόμενο προγενέστερης αγωγής, από την οποία παραιτήθηκε η ενάγουσα, στην οποία η ενάγουσα δεν επικαλείται συμφωνία τριμερή περί αναγνώρισεως της προϋπηρεσίας της στην πρώτη εταιρία από την εναγομένη.

Κατά συνέπεια των ανωτέρω εφόσον ο χρόνος προϋπηρεσίας της ενάγουσας στην αρχική εργοδότηρια “ΣΕΛ. Ε.Π.Ε” δεν λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της αποζημιώσεως από την άτακτη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας της από τη νέα εργοδότηριά της εναγομένη, αυτή θα υπολογισθεί με βάση το χρόνο υπηρεσίας της στην τελευταία εταιρία και έτσι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 3 του ν. 2112/1920 πρέπει να καταβληθούν στην ενάγουσα αποδοχές τριών μηνών ήτοι 790.673 δραχμές (3 μήνες X 225.878 τελευταίες μηνιαίες αποδοχές της = 676.134 + 1/6 = 790.673). Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που έκρινε κατά τα ανωτέρω και απέρριψε την αγωγή της ενάγουσας με την οποία ζητούσε συμπλήρωση της ανωτέρω αποζημιώσεως που καταβλήθηκε σ’ αυτή, ορθώς το νόμο εφαρμόσε και τις αποδείξεις εκτίμησε. Οι λόγοι συνεπώς, της εφέσεως που υποστηρίζουν τα αντίθετα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Κατ’ ακολουθίαν πρέπει να απορριφθεί η έφεση...

180/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα
Εισηγήτρια: Σοφία Καραχάλιου
Δικηγόροι: Αχιλ. Αργυρίου - Δημ. Νάρης, Ζωή Σίμου-Δουλκιάρογλου

Στη τακτική διαδικασία η αντέφεση ασκείται με ίδιο δικόγραφο, κατατιθέμενο στην γραμματεία του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου και κοινοποιούμενο στον εκκαλούντα οκτώ ημέρες πριν τη συζήτηση της έφεσης, πρέπει δε να αφορά στα ίδια κεφάλαια της προσβαλλομένης με την έφεση απόφασης ή τα αναγκαίως συνεχόμενα με αυτά. Η αντέφεση μετατρέπεται σε αυτοτελή έφεση, εφ’ όσον ασκηθεί εντός της προθεσμίας προς άσκηση έφεσης για τον αντεκκαλούντα.

Οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν λαμβάνονται υπ’ όψει, εφ’ όσον περιέχουν μαρτυρίες προσώπων και δόθηκαν αποκλειστικά για να χρησιμοποιηθούν στη συγκεκριμένη δίκη.

Κατασκευή οδοποιητικών έργων από τεχνική εταιρία. Πλημύρα στο κτίριο και τις εγκαταστάσεις παρακείμενης επιχείρησης. Κρίση ότι αυτή δεν οφείλεται σε πλημμέλειες του εργολάβου ή των προστηθέντων οργάνων του αλλά σε εντονότατη ακραία βροχοπτώση-θεομηνία

{...} Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 523 ΚΠολΔ (όπως ίσχυε προ της αντικαταστάσεώς του, δια του άρθρου 8 § 2 του Ν. 3043/2002), συνάγεται ότι, επί των εκδικαζομένων κατά την τακτική διαδικασία υποθέσεων, η αντέφεση ασκείται δι’ ιδίου δικογράφου, το οποίο κατατίθεται εις την γραμματεία του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου και, αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από αυτό, κοινοποιείται εις τον εκκαλούντα οκτώ ημέρες προ της συζήτησώς της εφέσεως. Πρέπει, όμως, η αντέφεση να αφορά εις τα ίδια κεφάλαια της προσβαλλομένης, δια της εφέσεως, αποφάσεως ή τα αναγκαίως συνεχόμενα με αυτά, με αίτημα την εξαφάνιση της προσβαλλομένης αποφάσεως και την νέα συζήτηση της διαφοράς, προς τον σκοπό απορρίψεως της αγωγής, αν αυτή (αντέφεση) προέρχεται από τον εναγόμενο ή την παραδοχή της αγωγής, αν αυτή προέρχεται από τον ενάγοντα. Η άσκησή της, δηλαδή, πρέπει να ευρίσκεται εντός των ορίων του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της εφέσεως, αφού δια της ασκήσεως αυτής δεν μεταβιβάζεται εις το σύνολό της η υπόθεση ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, αλλά μόνον κατά τα διαγραφόμενα από την έφεση όρια (βλ. και Β.

Βαθρακοκοίλη “ΚΠολΔικ. Ερμηνευτική-Νομολογιακή Ανάλυση κατ’ άρθρο” υπ’ αρθρ. 523 παρ. 21, 4 και 23α). Μετατρέπεται, όμως, η αντέφεση εις αυτοτελή έφεση, εφ’ όσον ασκηθεί εντός της προθεσμίας προς άσκηση εφέσεως δια τον ατεκαλούντα.

Εις την παρούσα περίπτωση, ο εφεσίβλητος-ενάγων, δια του από 4-12-2002 ιδίου δικογράφου, το οποίο κατετέθη εις την γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου και επεδόθη εις τους εκκαλούντες οκτώ ημέρες προ της συζήτησεως (βλ. υπ’ αριθμ. ... και .../5-12-2002 εκθέσεις επιδόσεως του Δικαστικού Επιμελητού του Πρωτοδικείου Λαρίσης Χ. Ζ. και υπ’ αριθμ. .../4-12-2002 ομοία του Δικαστικού Επιμελητού του Πρωτοδικείου Αθηνών Θ. Τ.), ασκεί αντέφεση, ως προς όλα τα κεφάλαια της αγωγής του, πλην αυτού που αφορά εις την θετική ζημία του από την καταστροφή των εις αυτή κινητών πραγμάτων της επιχειρήσεώς του, και, επικαλούμενος εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων, αιτείται την εξαφάνιση της προσβαλλομένης αποφάσεως, προς τον σκοπό όπως γίνει εξ ολοκλήρου δεκτή η αγωγή αυτού κατά των εναγομένων - α’ και β’ εκ των εκκαλούντων. Η αντέφεση αυτή, κατά το μέρος που αναφέρεται εις τα κεφάλαια, που αφορούν εις διαφυγόντα κέρδη του ενάγοντος (ποσού 1.500.000 δραχμών) και εις ζημία τούτου, εκ της δαπάνης πλευρικής διανοίξεως χάνδακος (ποσού 300.000 δραχμών), είναι τυπικώς απαράδεκτος και πρέπει να απορριφθή. Και τούτο διότι, όπως αποδεικνύεται από την προσβαλλομένη απόφαση, τα κεφάλαια αυτά της αγωγής απερρίφθησαν εξ ολοκλήρου δια της αποφάσεως αυτής, η οποία δεν πλήττεται, ως προς αυτά, δια της εφέσεως, ώστε να είναι δυνατή η άσκηση αντεφέσεως, εν σχέσει προς τα κεφάλαια αυτά, συμφώ-

νως προς όσα εκτίθενται εις την μείζονα σκέψη. Δεν δύναται δε η αντέφεση να ισχύσει εν προκειμένω ως αυτοτελής έφεση, εφ’ όσον ποσκήθη, κατά τα ανωτέρω, μετά την πάροδο της προθεσμίας προς άσκηση εφέσεως (που είναι η αυτή και δια τον επιδόσαντα, εις τους εκκαλούντες, την προσβαλλομένη απόφαση ενάγοντα-εφεσίβλητο, συμφώνως προς τις διατάξεις των άρθρων 518, 144 § 2 ΚΠολΔ). Κατά τα λοιπά η αντέφεση αυτή έχει ασκηθεί νομοτύπως και εμπροθέσμως και επομένως πρέπει να γίνει τυπικώς δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω κατ’ ουσίαν, συνεκδικαζομένη μετά της εφέσεως, ως εκ του παρακολουθηματικού της χαρακτήρος, εν σχέσει προς αυτή.

Επειδή, δια της ενδίκου αγωγής, επί της οποίας εξεδόθη η προσβαλλομένη απόφαση, ιστορείται, κατά την δέουσα εκτίμηση των εκτιθεμένων εις αυτή πραγματικών περιστατικών, ότι οι εναγόμενες ανέλαβαν, κατά το έτος 1998, την εκτέλεση διαφόρων έργων εις την οδό Καρδίτσας, με σκοπό την διαπλάτυνση αυτής. Όμως, κατά την εκτέλεση των έργων αυτών, κατεστράφη από αυτές, δια των αρμοδίων οργάνων των, η γέφυρα προσπελάσεως εις τον χώρο της βιοτεχνίας του ενάγοντος, μπαζώθηκε ολόκληρος ο προϋπάρχων, κατά μήκος της οδού, χάνδακας και το κατάστρωμα του νέου δρόμου κάλυψε ολόκληρο το πλάτος αυτού, ενώ δεν ελήφθη κανένα μέτρο αποκαταστάσεως του καταργηθέντος χάνδακος. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα, κατά την βροχόπτωση της 28ης Νοεμβρίου 1998, λόγω της αδυναμίας αποχετεύσεως των υδάτων, να εισέλθουν αυτά εις την βιοτεχνία του ενάγοντος και να πλημμυρίσουν όλοι οι χώροι αυτής, να υποστεί δε ο ενάγων την ζημία που προσδιορίζεται δια της αγωγής. Υπό τα περιστατικά αυτά, αληθή υποτιθέμενα, η κρινομένη αγωγή, εν σχέ-

σει προς την επικαλούμενη αδικοπραξία, είναι επαρκώς ορισμένη, εφ' όσον φέρει πάντα τα κατ' άρθρον 216 ΚΠολΔ αναγκαία στοιχεία, δια το παραδεκτό του δικογράφου της.

Ειδικότερον, προσδιορίζεται δι' αυτής η παράνομος και υπαίτια συμπεριφορά των εναγομένων, ως κατασκευαστριών του έργου, δια των αρμοδίων οργάνων των, η οποία τελεί εις αιτιώδη συνάφεια με την προκληθείσα εις τον ενάγοντα ζημία, ώστε να δύνανται οι μεν εναγόμενες να αμυνθούν, το δε Δικαστήριο να τάξη τις δέουσες αποδείξεις. Το Πρωτόδικο, επομένως, Δικαστήριο, το οποίο δια της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, έκρινε επαρκώς ορισμένη την αγωγή, ως προς το στοιχείο της αδικοπραξίας, δεν έσφαλε και ο αντίθετος ισχυρισμός των εναγομένων, που συνιστά και το αντίστοιχο λόγο της εφέσεως αυτών, πρέπει να απορριφθή, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος.

Επειδή, από την δέουσα εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως, οι οποίοι εξητάσθησαν ενόρκως ενώπιον του Πρωτοδικού Δικαστηρίου, των περιεχομένων εις τα ταυτάρια προς την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως αυτού, καθώς και από πάντα ανεξαιρέτως τα έγγραφα, τα οποία προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μεταξύ των οποίων και αυτά που δεν πληρούν τους όρους του νόμου (άρθρ. 524, 270 § 2 ΚΠολΔ, όπως ίσχυαν προ της αντικαταστάσεώς των δια των άρθρ. 8 § 3 και 12 του Ν. 2915/2001, κατ' άρθρ. 22 του αυτού Νόμου), πλην των από 20-9-2000 υπευθύνων δηλώσεων (του άρθρ. 8 του Ν. 1599/1986) των Ε. Σδ., Β. Β., Γ. Χ. και Β. Π., οι οποίες δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εφ' όσον περιέχουν μαρτυρίες των ανωτέρω προσώπων και εδόθησαν αποκλειστικώς όπως

χρησιμοποιηθούν εις την παρούσα δίκη (Ολ.ΑΠ 8/1987 Δ18, 530, ΑΠ 611/1999 Ελ. Δικ/νη 2000, 67), αποδεικνύονται, τα κατωτέρω πραγματικά περιστατικά: Ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος, από εικοσιπενταετίας περίπου, διατηρεί εις Λάρισα και παρά το 4ο χιλ/ρο της Ε.Ο. Λαρίσης-Καρδίτσας, επιχείρηση βιοτεχνίας και εμπορίας επίπλων. Παραλλήλως προς την οδό αυτή και εις απόσταση τριάντα περίπου μέτρων από τον χώρο της επιχειρήσεως του ενάγοντος υφίστατο χάνδακας, δια την συλλογή των ομβρίων υδάτων και την απορροή αυτών προς τα όρια της πόλεως και τον Πηνειό ποταμό, ο ενάγων δε προς επικοινωνία του με τον χώρο της επιχειρήσεώς του εκρησιμοποιεί γέφυρα η οποία είχε κατασκευασθεί επί του χάνδακος αυτού, με υπόγειο σωληνωτό αγωγό. Η πρώτη εναγομένη Α.Τ.Ε., υπό την επωνυμία <ΔΩΡ. Α.Τ.Ε.>, κατόπιν σχετικής δημοπρασίας, η οποία διενεργήθη την 3-2-1997, ανέλαβε την εκτέλεση του έργου "Διαπλάτυνση του Τμήματος από Χ.Θ. 0+000 (ισόπεδος κόμβος Ελευθερών) μέχρι Χ.Θ. 7+070 (νότια παράκαμψη Λαρίσας) της Ε.Ο. Λαρίσης-Καρδίτσας", δια της υπ' αριθμ. .../Δα/5-5-1997 εγκριτικής αποφάσεως του Γενικού Γραμματέως της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Το έργο αυτό, περί του οποίου υφίστατο μελέτη, εγκριθείσα δια της υπ' αριθμ. .../Δα/4-11-1996 αποφάσεως της Δ.Δ.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας, η οποία ετροποποιήθη εις ότι αφορά την μικροτομή και διατομή τούτου από Χ.Θ. 0+000 έως Χ.Θ. 2+300 και την διατομή από Χ.Θ. 2+300 έως Χ.Θ. 4+000, δια της υπ' αριθμ. .../Τ6/22-7-1998 αποφάσεως της αυτής Δ.Δ.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας (βλ. υπ' αριθμ. .../Τ6/1-12-1999 απόφαση του Διευθυντού της Δ.Δ.Ε. Περιφέρειας Θεσσαλίας, όπου γίνεται μνεία περί αυτών), η πρώτη εναγομένη εξετάζει, έ-

χοντας αναθέσει αυτό υπεργολαβικώς εις την β' εναγομένη Α.Τ.Ε., υπό την επωνυμία "Ην. Α.Τ.Ε.". Η εκτέλεση δε αυτού επεβλέπετο από την Δ.Ε.Κ.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Την 28-11-1998 έλαβε χώρα, εις την περιοχή Λαρίσης, σφοδρή βροχόπτωση, χαρακτηριζόμενη ως θεομηνία, και τα όμβρια ύδατα εισήλθαν εις την βιοτεχνία του ενάγοντος, πλημμυρίζοντας όλους τους χώρους αυτούς, με αποτέλεσμα να καταστραφούν τα εντός αυτής έπιπλα και λοιπά είδη.

Ο ενάγων διατείνεται, δια της ενδίκου αγωγής του, ότι το αποτέλεσμα αυτό οφείλεται εις το γεγονός ότι, κατά την εκτέλεση του, ως άνω, έργου, εις το σημείο της οδού όπου η βιοτεχνία του, από τις εναγόμενες και δια των αρμοδίων οργάνων αυτών, "καταστράφηκε η γέφυρα προσπελάσεως, μπαζώθηκε ολόκληρος ο χάνδακας που προϋπήρχε, το κατάστρωμα του δρόμου κάλυψε όλο το πλάτος του χάνδακος και δεν ελήφθη κανένα μέτρο αποκαταστάσεως του καταργηθέντος χάνδακος". Όμως, από τα αυτά, ως άνω, αποδεικτικά μέσα δεν αποδεικνύεται ότι, κατά τον προαναφερόμενο χρόνο, είχε λάβει χώρα η εκτέλεση των εργασιών αυτών, που ο ενάγων επικαλείται, ή εγένετο εκτέλεση τέτοιων εργασιών και μάλιστα καθ' υπέρβαση της εγκεκριμένης μελέτης ή κατά παράβαση αυτής και της σειράς εκτελέσεως των, ώστε να δύναται να θεωρηθεί ότι το αποτέλεσμα της ζημίας του ενάγοντος συνδέεται αιτιωδώς με παράνομο και υπαίτια συμπεριφορά των αρμοδίων οργάνων των εναγομένων και των ιδίων. Η κατάθεση εις το σημείο αυτό του προταθέντος από τον ενάγοντα και εξετασθέντος ενώπιον του Πρωτοδίκου Δικαστηρίου μάρτυρος, Α. Μ., πατέρα αυτού, κατά τον οποίον "... Το Νοέμβριο 1998 άρχισαν τα έργα και άρχισαν να μπαζώνουν... στο δικό μας μόνο σημείο ήταν

φραγμένο το μέρος και πλημμυρίσαμε μόνο εμείς...", δεν κρίνεται αξιόπιστος και πειστική.

Αντιθέτως, αποδεικνύεται, ανταποδεικτικώς, ότι κατά τον ανωτέρω χρόνο ουδεμία επέμβαση είχε γίνει από τις εναγόμενες επί του προαναφερομένου χάνδακος. Περί τούτου καταθέτει σαφώς ο προταθείς από τις εναγόμενες και εξετασθείς ενώπιον του αυτού Δικαστηρίου μάρτυς, Γ. Ζ., υπάλληλος της επιβλεπούσης την εκτέλεση του έργου ΔΕΚΕ, κατά τον οποίον "... Η Δ.Ε.Κ.Ε. είναι η επιβλεπούσα υπηρεσία του έργου... έγινε πλημμύρα το Νοέμβριο 1998... Η ΔΕΚΕ είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό των τάφρων. Πήγαίνα καθημερινά και έβλεπα ότι το καντάκι δεν ήταν μπαζωμένο... Δεν είχαμε κάνει επέμβαση στις τάφρους, δεν είχαμε μελέτη...". Τα αυτά επαναλαμβάνει και ο μάρτυς Α.- Π. Ζ., υπάλληλος της α' εναγομένης, κατά τον οποίον "... Το Νοέμβριο 1998 στο επίμαχο γίνονταν μετατοπίσεις των δικτύων ΔΕΗ, ΔΕΥΑΛ, ΟΤΕ ... ούτε άλλη εταιρεία πήγε να μπαζώσει... Αρχίσαμε εργασίες από την άνοιξη 1999. Από το Νοέμβριο 1998 μέχρι την άνοιξη 1999 δεν κάναμε εργασίες. Η υπηρεσία μας δίνει μελέτη και κάνουμε την διαπλάτυνση βάσει της μελέτης αυτής. Τότε δεν έγινε διαπλάτυνση στο επίμαχο σημείο...". Η κρίση αυτή του Δικαστηρίου ενισχύεται και από το περιεχόμενο της προσκομιζομένης μετ' επικλήσεως υπ' αριθμ. .../18-9-2000 βεβαιώσεως της Δ.Ε.Κ.Ε. της Περιφέρειας Θεσσαλίας, κατά το οποίο "Μέχρι τον Μάιο 1999 ουδεμία επέμβαση έγινε στις υφιστάμενες τάφρους της οδού Καρδίτσας-Λάρισας από το ύψος της Αγίας Παρασκευής μέχρι τις Φυλακές". Άλλωστε, δια την επέμβαση στις τάφρους και την κατάργηση αυτών δεν είχε προηγηθεί υδραυλική μελέτη, όπως καταθέτει ο μάρτυς Γ. Ζ. (υπάλληλος

της Δ.Ε.Κ.Ε.) αλλά και συνάγεται από την υπ' αριθμ. .../Τ6/1999 απόφαση του Διευθυντού της Δ.Δ.Ε. της περιφέρειας Θεσσαλίας, δια της οποίας ενεκρίθη παράταση της προθεσμίας περαιώσεως του αναληφθέντος από την α' εναγομένη έργου και εις την οποία μνημονεύεται ότι υδραυλική μελέτη ενεκρίθη την 30-3-1999. (βλ. απόφαση αυτή που προσκομίζουν και επικαλούνται οι εκκαλούσες). Η μετατόπιση δε των στύλων των Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, περί της οποίας καταθέτουν οι προαναφερόμενοι μάρτυρες, δεν αποδεικνύεται αφ' ενός μεν ότι εγένετο από τις εναγόμενες εις τα πλαίσια της εκτελέσεως του αναληφθέντος, ως άνω, έργου, αφ' ετέρου δε ότι επηρέασε τον, προ του χώρου της επιχειρήσεως του ενάγοντος, χάνδακα (ανεξαρτήτως του ότι ο ίδιος επικαλείται μπάζωμα του χάνδακος αυτού και κάλυψη όλου του πλάτους του από το οδόστρωμα).

Εν όψει τούτων, η είσοδος των ομβρίων υδάτων εις την βιοτεχνία του ενάγοντος οφείλεται, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, εις την διάρκεια και την ένταση της βροχοπτώσεως της 28-11-1998, η οποία ήτο πρωτοφανής, χαρακτηριζομένη ως θεομηνία (βλ. και δημοσιεύματα των τοπικών εφημερίδων) και είχε ως αποτέλεσμα ο υπάρχων χάνδακας να μη είναι ικανός, ως φυσικός αποδέκτης, να απορροφήσει αυτά και να τα οδηγήσει εις την ακολούθως μεγαλύτερα τάφρο και εκείθεν εις τον Πηνειό ποταμό, πλέον του ότι κάτωθι της γέφυρας προσπελάσεως, εις το ανωτέρω σημείο, υπήρχε σωληνωτός αγωγός, δια την διέλευση των υδάτων, με μεγάλη πιθανότητα φράξεώς του. Τούτο συνάγεται και από την κατάθεση του αυτού, ως άνω, μάρτυρος, Γ. Ζ., κατά τον οποίον "... στην τάφρο έμπαιναν νερά που πήγαιναν στον Πηνειό... ξύλα και πέτρες έφραξαν την είσοδο της τεχνητής εισό-

δου... με τα προηγούμενα δεδομένα θα πλημμύριζε η επιχείρηση... και χωρίς κανένα έργο...". Δεν πρέπει, άλλωστε, να παραβλεφθεί και το γεγονός ότι της σφοδρής βροχοπτώσεως της 28-11-1998 προηγήθηκαν βροχοπτώσεις και κατά την 24 και 25 του αυτού μηνός, συνεπεία των οποίων πλημμύρισαν πολλές συνοικίες της πόλεως Λαρίσης. Αυτές, όμως, δεν επηρέασαν την επιχείρηση του ενάγοντος (ο οποίος τοποθετεί την ζημία του εις την βροχοπτώση της 28-11-1998), όπως θα συνέβαινε αν είχαν λάβει χώρα εργασίες μπαζώματος και καταργήσεως του χάνδακος, που ο ίδιος επικαλείται.

Κατ' ακολουθίαν πάντων όσων ανωτέρω εξετάθησαν, εφ' όσον δεν αποδεικνύεται παράνομος και υπαίτια συμπεριφορά των αρμοδίων οργάνων των εναγομένων, η οποία να τελεί εις αιτιώδη συνάφεια με την ζημία του ενάγοντος, πρέπει η κρινομένη αγωγή να απορριφθή, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος. Συνάμα, πρέπει να γίνει δεκτή και η ασκηθείσα υπέρ της α' εναγομένης πρόσθετος παρέμβαση, από την ήδη γ' εκκαλούσα (Α.Α.Ε. "ΑΛΛ. Α.Ε.Γ.Α."), εφ' όσον η τελευταία, δια του υπ' αριθμ. .../23-43/11-12-1997 συμβολαίου Γενικής Αστικής Ευθύνης, είχε καλύψει ασφαλιστικώς την έναντι τρίτων αστική ευθύνη της ανωτέρω εναγομένης, από το συγκεκριμένο έργο, δια το χρονικό διάστημα από 19-11-1997 έως 11-11-1999. Το Πρωτόδικο, επομένως, Δικαστήριο, το οποίο, δια της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, έκρινε άλλως και, απορρίψαν την πρόσθετον παρέμβαση, εδέχθη κατά ένα μέρος την ένδικο αγωγή, έσφαλε περί την εκτίμηση των αποδείξεων, οι οποίες ετέθησαν υπό την κρίση του, και πρέπει, απορριπτομένης κατ' ουσίαν της αντεφέσεως, να γίνουν δεκτοί οι σχετικοί λόγοι της εφέσεως και να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη απόφαση. Αφού δε διακρατηθεί, από το

Δικαστήριο τούτο, η υπόθεση και δικασθεί εξ υπαρχής η αγωγή, η οποία είναι νόμιμος (άρθρο 914, 297, 298, 932, 482 ΑΚ), καθώς και η υπέρ της α' εναγομένης ασκηθείσα πρόσθετος παρέμβαση, πρέπει να γίνει δεκτή η πρόσθετος παρέμβαση και να απορριφθεί η αγωγή, ως κατ' ουσίαν αβάσιμος....

183/2003

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Παναγ. Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Βασιλική Μπαμπουκλή, Φιλ. Σαμαράς - Κων. Γιαννακούλας

Πενταετής παραγραφή απαιτήσεων από αδικοπραξία, αφότου ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση, σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών από την πράξη. Αν η αδικοπρακτική πράξη είναι πλημμέλημα, το οποίο παραγράφεται μετά πενταετία, εφαρμόζεται η παραγραφή του άρθρου 937 § 1 ΑΚ ως μακρότερη, διότι δεν θεωρείται μακρότερη η ποιοτική παραγραφή επί πλημμελήματος του ποινικού κώδικα, από το λόγο ότι με την αναστολή των τριών ετών καθίσταται οκταετής.

Η τελεσίδικη ποινική απόφαση σχετικά με τη πολιτική αγωγή για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγει δεδικασμένο.

Αν το ποινικό δικαστήριο επιδίκασε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό χρηματικής ικανοποίησης, ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει στο αστικό δικαστήριο μεγαλύτερο ποσό, εφ' όσον διατύπωσε επιφύλαξη στο ποινικό, εκτός αν η παράσταση της πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατηγορίας, πράγμα που μπορεί να συνάγεται και ερμηνευτικά.

Η επίδοση της αγωγής επιφέρει διακοπή

της παραγραφής μόνον ως προς το ασκηθέν μέρος της αξίωσης.

Εάν βεβαιωθεί τελεσίδικα η αξίωση αποζημίωσης επέρχεται επιμήκυνση της πενταετούς παραγραφής σε εικοσαετή, αρχομένη από την τελεσιδικία της απόφασης, μόνο όμως ως προς το κριθέν μέρος της αξίωσης. Εάν το μη επίδικο στην προηγούμενη δίκη μέρος της αξίωσης παραγραφεί προ της τελεσιδικίας της απόφασης, που εκδόθηκε στην προηγούμενη δίκη, η αξίωση, ως προς τούτο, δεν επιμηκύνεται σε 20ετή παραγραφή αλλά υπόκειται στην ίδια, εξαρχής, βραχυχρόνια παραγραφή,

Οι ενάγοντες και ήδη εκκαλούντες με την από 26.1.1998 αγωγή τους που άσκησαν ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, όπως αυτή παραδεκτώς περιορίστηκε με προφορική δήλωσή τους που καταχωρήθηκε στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφασή του πρακτικά συνεδριάσεως του πρωτοβάθμιου ως άνω δικαστηρίου, ζήτησαν σε ολόκληρον υποχρέωση των με αυτή εναγομένων να τους καταβάλουν τα σε αυτή ειδικότερον αναφερόμενα χρηματικά ποσά προς αποζημίωσή τους λόγω αποστέρησης της διατροφής τους και προς χρηματική ικανοποίησή τους λόγω της ψυχικής οδύνης που αυτοί υπέστησαν από τον κατά την 13.12.1992 επελθόντα θάνατο του συζύγου της πρώτης και πατρός των λοιπών Στ. Κόγκ. που ήταν απότοκος βαρειάς κρανιοεγκεφαλικής κάκωσης που προκλήθηκε σ αυτόν συνεπεία της συγκρούσεως του με αριθμό κυκλ. ΑΧΖ-... Ι.Χ. επιβατηγού αυτοκινήτου του, που οδηγούσε ο ίδιος, με το με αριθμό κυκλ. ΤΚ-... Ι.Χ. φορτηγό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του δευτέρου εναγομένου Ν. Καρκ., το οποίο οδηγούσε ο από αυτόν προστηθείς υιός του πρώτος εναγόμενος Π. Νικ. Καρκ.,

που έλαβε χώραν στις 27.9.1992 στην 341η χιλιομετρική θέση της Ν.Ε.Ο. Αθηνών-Θεσσαλονίκης, κατά τα σε αυτή ειδικότερον αναφερόμενα πραγματικά περιστατικά, από υπαιτιότητα (αμέλεια) του εναγομένου οδηγού.

Στην αγωγή αυτή, με την οποία συνεκδικάσθηκε και η από 20.6.1998 ανακοίνωση δίκης με προσεπικλήση σε αναγκαστική παρέμβαση και παρεμπόμπουσα αγωγή του Ν. Κων. Καρκ. στρεφόμενη κατά της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία <ΑΓΡΟΤ. ΑΕΕΓΑ>, εκδόθηκε, κατ' αντιμωλίαν των διαδίκων η εκκαλουμένη απόφαση με την οποία αφού κρίθηκε ως νόμιμη η ως άνω αγωγή, απορρίφθηκε στη συνέχεια ως αβάσιμη κατ' ουσία, κατά παραδοχή, ως βάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους των εναγομένων προβληθείσης ένστασης παραγραφής, επισημιζομένης στις διατάξεις του άρθρου 937 § 1 ΑΚ, απορριφθείσης εντεύθεν ως αβάσιμης κατ' ουσίαν και της παρεμπόμπουσας ως άνω αγωγής. Κατ' αυτής παραπονούνται οι ενάγοντες με την ένδικη έφεσή τους για τον σε αυτή αναφερόμενον λόγον, εσφαλμένη του νόμου ερμηνεία και εφαρμογή, αιτούμενοι την εξαφάνισή της προς το σκοπό να γίνει δεκτή ως βάσιμη κατ' ουσίαν η ως άνω αγωγή τους.-

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 932 εδ. 1 ΑΚ σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Επίσης κατά το άρθρο 928 εδ. 8' ΑΚ, σε περίπτωση θανάτωσης προσώπου ο υπόχρεος έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει εκείνον που κατά το νόμο είχε δικαίωμα να απαιτεί από το θύμα διατροφή ή παροχή υπηρεσιών. Από δε το άρθρο 937 του ίδιου Κώδικα συνάγεται ότι η απαίτηση από αδικοπραξία και

επομένως και η χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ως και η απαίτηση αποζημίωσης λόγω αποστέρησης της διατροφής, παραγράφεται μετά πενταετία, αφότου ο παθών έμαθε τη ζημία και τον υπόχρεο σε αποζημίωση. Σε κάθε όμως περίπτωση η απαίτηση παραγράφεται μετά την πάροδο είκοσι ετών, από την πράξη. Αν η αδικοπραξία αποτελεί συνάμα και κολάσιμη πράξη, που κατά τον ποινικό νόμο υπόκειται σε μακρότερη παραγραφή αυτή ισχύει και για την απαίτηση της αποζημίωσης. Έτσι αν η πράξη είναι πλημμέλημα, το οποίο παραγράφεται (άρθρα 111 § 3 και 112 ΠΚ) μετά πενταετία από την τέλεση αυτού, τότε δεν εφαρμόζεται η παραγραφή αυτή, αλλά εκείνη του άρθρου 937 § 1 ΑΚ ως μακρότερη. Μακρότερη δε δεν θεωρείται η ποιοτική παραγραφή επί πλημμελήματος σε σύγκριση με την παραγραφή που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 937 ΑΚ από το λόγο, ότι, εφ' όσον συντρέχουν οι όροι του νόμου, με την αναστολή επί πλημμελήματος των τριών ετών του άρθρου 113 § 3 ΠΚ καθίσταται οκταετής, γιατί το αν η ποινική παραγραφή είναι μακρότερη, προκύπτει από τη γενική ρύθμιση του άρθρου 111 ΠΚ, στην οποία και μόνο παραπέμπει η διάταξη του άρθρου 937 ΑΚ, κατά το αληθές πνεύμα της. (βλ. ΑΠ 772/2002 Ελλ. Δνν 43.1687 ΑΠ 374/2001 Ελλ. Δνν 43,155 επ.).

Εξάλλου από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 63 επ. ΚΠΔ και 321, 322, 325 και 331 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η τελεσίδικη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου που έκρινε επί πολιτικής αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγουν δεδικασμένο κατά την έννοια των άρθρων 321, 324 ΚΠολΔ. Ειδικότερα αν από το ποινικό δικαστήριο επιδικάσθηκε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό χρηματικής ικανο-

ποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, ο δικαιούχος προκειμένου να δυνηθεί να απαιτήσει με μεταγενέστερη αγωγή ενώπιον του αστικού δικαστηρίου μεγαλύτερο ποσό θα πρέπει να έχει διατυπώσει επιφύλαξη στο ποινικό δικαστήριο καθιστώντας έτσι σαφές ότι ασκεί μέρος της αξιώσεώς του. Εξαίρεση ισχύει στην περίπτωση που η παράσταση της πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατηγορίας, πράγμα που μπορεί να συνάγεται και ερμηνευτικά (ΑΠ 374/2001 όπου παραπάνω). Ακόμη από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 261 εδ. α ΑΚ και 221 § 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι εις περίπτωση ασκήσεως αγωγής για μέρος μόνον της αξιώσεως αποζημιώσεως, η επίδοση της αγωγής επιφέρει διακοπή της παραγραφής μόνον ως προς το μέρος αυτό, ως προς το οποίο δημιουργείται εκκρεμοδικία κατά την έννοια των άρθρων 221 και 222 ΚΠολΔ.

Τέλος σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 268 εδ. α του ΑΚ, κατά την οποία κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε δια τελεσιδίκου αποφάσεως ή δημοσίου εγγράφου εκτελεστού παραγράφεται μετά είκοσι χρόνια και αν, ακόμη, η αξίωση, καθ' αυτή υπαγόταν σε βραχύτερη παραγραφή, σε περίπτωση βεβαιώσεως με τελεσίδικη δικαστική απόφαση της αξιώσεως αποζημιώσεως του ενάγοντος λόγω αδικπραξίας, επέρχεται επιμήκυνση της πενταετούς παραγραφής σε 20ετή τοιαύτη, αρχομένη από την τελεσιδικία της απόφασης. Εάν όμως η αξίωση ως προς το συγκεκριμένο αυτό μη επίδικο στην προηγούμενη δίκη μέρος της, παραγραφεί προ της δημοσιεύσεως της τελεσιδικής ή της τελεσιδικίας της μη τελεσιδικής εξαρχής αποφάσεως, η οποία εξεδόθη στην προηγούμενη δίκη, η αξίωση δεν μεταβάλλεται κατά το μέρος τούτο, με την ως

άνω τελεσιδικία, σε μη παραγεγραμμένη και υποκειμένη σε 20ετή παραγραφή τοιαύτη, αλλά υπόκειται στην ίδια, εξαρχής, βραχυχρόνια παραγραφή, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 261 και 270 ΑΚ (ΑΠ 1764/1988 ΝοΒ 37.1220 επ. ιδίως 1222).

Στην προκειμένη περίπτωση από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως οι οποίοι εξετάστηκαν ενόρκως ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφασή του πρακτικά συνεδριάσεώς του, από τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι και την όλη διαδικασία αποδείχθηκαν τα εξής: Περί ώραν 12.30' της 27.9.1992 και στο ύψος της 341ης χιλιομετρικής θέσης της Ν.Ε.Ο. Αθηνών-Θεσσαλονίκης επισυνέβη τροχαίο αυτοκινητικό ατύχημα υπό τις εξής συνθήκες. Ο πρώτος εναγόμενος οδηγούσε το με αριθμό κυκλ. ΤΚ - ... Ι.Χ. φορτηγό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του δεύτερου εναγομένου πατέρα του και εκινείτο στην ως άνω οδό κατευθυνόμενος από τη Λάρισα προς τη Λαμία. Όταν όμως αυτός έφθασε στην ως άνω χιλιομετρική θέση, της εν λόγω οδού, όπου στον άξονα αυτής υπήρχε διπλή διαχωριστική γραμμή, από αμέλειά του και ανεπιτηδειότητά του να οδηγεί, διέβη την ως άνω διαγράμμιση και εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα της ως άνω οδού, ως προτιθέμενος να εγκαταλείψει το οδοστρώμα αυτής και εισέλθει και κινηθεί σε αριστερά κατά την πορεία του ευρισκόμενο χωματόδρομο, με συνέπεια να προσκρούσει στο πίσω δεξιό μέρος του ως άνω αυτοκινήτου με το εμπρόσθιο μέρος του το υπ' αριθμ. κυκλ. ΑΧΖ-... Ι.Χ. Επιβατηγό αυτοκίνητο το οποίο οδηγούσε ο Στ. Κόγ. και στο οποίο συνεπέβαινε, καθήμενος στη θέση του συνοδηγού αυτού, ο Α. Παπ., ο οποίος ε-

πίσης κατευθύνετο από Λάρισα προς Λαμία και εκινείτο όπισθεν και ομορρόπως μετά του ως άνω φορτηγού.

Εξαιτίας της παραπάνω σύγκρουσης τραυματίστηκε σοβαρά ο Στ. Κόγ. ως υποστάς κρανιοεγκεφαλική κάκωση, συνεπεία της οποίας, ως μόνης ενεργού αιτίας επήλθε ο θάνατος αυτού κατά την 13.12.1992. Οι ενάγοντες και λόγω της ιδιότητάς τους της μεν πρώτης ως συζύγου των δε λοιπών ως τέκνων του ως άνω παθόντος έλαβον γνώση και του υπαιτίου προκλήσεως του ως άνω ατυχήματος Π. Καρκ., ο οποίος εγκαταλείψας τον τόπο του ατυχήματος, συνελήφθη την νύκτα της 27ης προς 28ην Σεπτεμβρίου 1992 και εξετάσθηκε αρμοδίως στις 28.9.1992, και των εντεύθεν προκληθεισών σ' αυτούς ζημιών τους (αποστέρσης διατροφής τους από της 27.9.1992 και εφεξής και ψυχικής οδύνης που προκλήθηκε σ' αυτούς κατά την 13.12.1992, ημεροχρονολογία θανάτου του ως άνω παθόντος) το αργότερο κατά την 13ην Δεκεμβρίου 1992, αφού αυτοί κατά το διαρρεύσαν στο μεταξύ χρονικό διάστημα (28.9.1992 έως 13.12.1992) ηδύναντο ανέτως να πληροφορηθούν, παρά της αρμοδίας Αστυνομικής Αρχής, τα στοιχεία της ταυτότητας του Π. Καρκ..

Εντεύθεν οι ένδικες αξιώσεις των εναγόντων προς καταβολήν σ' αυτούς αποζημιώσεως λόγω αποστέρσης της διατροφής τους, κατ' άρθρο 928 εδ. β ΑΚ, ως και χρηματικής ικανοποίησεως λόγω της ψυχικής οδύνης, κατ' άρθρο 932 ΑΚ, που αυτοί υπέστησαν από τον κατά την 13.12.1992 επισυμβάντα θάνατο του Στ. Κόγ., υπέπεσαν στην από το άρθρο 937 εδ. α ΑΚ προβλεπόμενη πενταετή παραγραφή, από της γνώσεως του υπαιτίου και του υποχρέου σε αποζημίωση, κατά την 14.12.1997 και δοθέντος ότι την ένδικη από 26.1.1998 αγωγή τους, με αριθμό

καταθέσεως 660/11.6.1998 κατέθεσαν κατά την 11.6.1998 πλην, λογικώς επέδωσαν στους εναγομένους βραδύτερον. (δεν προκύπτει ο χρόνος επίδοσης αυτής).

Ο ισχυρισμός των εναγόντων περί παραγραφής των ενδίκων αξιώσεών των μετά πάροδον οκταετίας από του ως άνω ατυχήματος, λόγω του ότι η τελεσθείσα από τον εναγόμενο οδηγό αδικοπραξία αποτελεί συνάμα πλημμέλημα, ανθρωποκτονία από αμέλεια, και η παραγραφή της ανεστάλη, κατ' άρθρον 113 § 3 εδ. α ΠΚ επί μίαν τριετίαν, παρίσταται σύμφωνα με τα στην αρχή της παρούσας εκτεθέντα μη νόμιμος, αφού η διάταξη του άρθρου 937 ΑΚ παραπέμπει μόνο στη διάταξη του άρθρου 111 ΠΚ και όχι και σε αυτή του άρθρου 113 ΠΚ.

Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι η ενάγουσα Κ. χήρα Στ. Κόγ. παραστάθηκε ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Λάρισας ως πολιτικής ενάγουσα κατά την κατά του Π. Καρκ. εκδίκαση της σχετικής κατηγορίας αιτησαμένη την σε αυτήν καταβολήν του ποσού των 15.000 δραχμών για χρηματική ικανοποίησή της λόγω της ψυχικής οδύνης που υπέστη από το θάνατο του ως άνω συζύγου της, επιφυλαχθείσα να αξιώσει μεγαλύτερο χρηματικό ποσό για την ως άνω αιτία ενώπιον του πολιτικού δικαστηρίου. Το ως άνω χρηματικό ποσό επιδικάσθηκε σ' αυτή με την υπ' αριθμόν 6045/17 και από 18 Δεκεμβρίου 1997 απόφαση του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Λάρισας, η οποία και επικυρώθηκε με την υπ' αριθμόν 960/1.9.1998 οριστική και τελεσίδικη πλέον απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Λάρισας.

Υπό τα ως άνω προκύψαντα πραγματικά περιστατικά καθίσταται φανερό ότι η ένδικη αξίωση της ενάγουσας αυτής προς καταβολήν σ' αυτήν ποσού 9.985.000 δραχμών για χρηματική ικανοποίηση της

λόγω της ψυχικής οδύνης που αυτή υπέστη από τον θάνατο του ως άνω συζύγου της είχε υποπέσει στην από το άρθρο 937 ΑΚ προβλεπόμενη πενταετή παραγραφή, κατά την 14.12.1997, ήτοι πολύ πριν από την δημοσίευση της υπ' αριθμόν 960/1.9.1998 οριστική και τελεσίδικη απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Λάρισας και εντεύθεν ο χρόνος παραγραφής αυτής (ένδικης αξίωσης χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης) δεν επιμηκύνθηκε κατ' άρθρον 268 ΑΚ σε είκοσι χρόνια, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας. Ως εκ τούτου ο ισχυρισμός αυτής περί βεβαιώσεως της ένδικης ως άνω περί ψυχικής οδύνης αξιώσεώς της δια τελεσίδικης αποφάσεως ήτοι της με αριθμό 960/1998 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Λάρισας, έπρεπε να απορριφθεί ως αβάσιμος κατ' ουσίαν.

Κατ' ακολουθίαν όλων των παραπάνω έπρεπε μετ' απόρριψη των ως άνω ισχυρισμών των εναγόντων (περί υποβολής των ενδίκων απαιτήσεών τους σε οκταετή παραγραφή), λόγω αναστολής της παραγραφής του ποινικού αδικήματος, ως και περί υποβολής της ένδικης περί ψυχικής οδύνης αξιώσεως της ενάγουσας Κ. χήρας Στ. Κόγ. σε εικοσαετή παραγραφή κατ' άρθρον 268 ΠΚ) και κατά παραδοχήν ως βάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους των εναγομένων προβληθείσης ένστασης περί παραγραφής των ενδίκων αξιώσεων των εναγόντων, επιστηριζομένης στη διάταξη του άρθρου 937 § 1 εδ. α ΑΚ, να απορριφθεί η ένδικη ως άνω αγωγή ως αβάσιμη κατ' ουσίαν. Ως εκ τούτου τα ίδια δεχθείσα ως προκύψαντα πραγματικά περιστατικά και η εκκαλούμενη απόφαση απορρίψασα την αγωγή κατά παραδοχήν ως βάσιμης κατ' ουσίαν της ως άνω ένστασης των εναγομένων σωστά τις προσκομισθείσες αποδείξεις εκτίμησε και σωστά τις διατάξεις των άρθρων 937 § 1

και 268 ΑΚ ερμήνευσε και εφάρμοσε και τα αντίθετα με την ένδικη έφεση υποστηριζόμενα πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα κατ' ουσίαν.

Εντεύθεν πρέπει να απορριφθεί η ένδικη έφεση ως αβάσιμη κατ' ουσίαν...

189/2003

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Ευστ. Καράλης, Χρ. Τσιαμπαλής

Αποδοχή της αγωγής εφ' όσον η επίδικη σχέση δεν ρυθμίζεται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου και ο αποδεχόμενος έχει την εξουσία διάθεσης του επιδίκου αντικειμένου.

Η κατόπιν αποδοχής της αγωγής εκδιδόμενη οριστική απόφαση, που δεν περιέχει αιτιολογίες ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα της αξίωσης, δεν μπορεί κατά κανόνα να προσβληθεί με έφεση από τον αποδεχθέντα την αγωγή, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, εκτός αν αυτός επικαλείται ανύπαρκτη ή ελαττωματική δήλωση βούλησης.

Επί αγωγής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του μη ασκούντος την επιμέλεια γονέως με το ανήλικο τέκνο, οι διάδικοι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, οι οποιεσδήποτε συμφωνίες τους δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο, στο μέτρο που δεν βρίσκονται σε αρμονία με το αληθές συμφέρον του ανηλίκου και το εν λόγω δικαίωμα δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, ούτε ο εναγόμενος γονέας μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή.

Στις διαφορές επικοινωνίας του γονέα με τον ανήλικο, η ανταγωγή μπορεί να ασκηθεί με τις προτάσεις, που υποβάλλονται πριν από 5 εργάσιμες ημέρες.

Σε περίπτωση διακοπής της έγγραφης συμ-

βίωσης καθένας σύζυγος δικαιούται να παραλάβει τα κινητά (έπιπλα, σκεύη, κοσμήματα, ενδύματα, χαλιά, πίνακες) που του ανήκουν λόγω αγοράς, δωρεάς, προίκας, ή από άλλη νόμιμη αιτία. Ο δικαιούχος σύζυγος μπορεί να ασκήσει είτε αγωγή του 681 Β ΚΠολΔ., είτε εμπράγματα αγωγές.

Ο εναγόμενος σύζυγος δεν δικαιούται να προβάλλει, κατ'ένσταση, δικαίωμα συγκατοχής, διότι με την διακοπή της έγγαμης συμβίωσης έπαυσε η υποχρέωση του δικαιούχου-ενάγοντος συζύγου να παραχωρήσει στον άλλο την χρήση των κινητών που του ανήκουν, εκτός αν συντρέχει η εξαίρεση του 1394 εδαφ. β' ΑΚ, που προβλέπει παραχώρηση στον άλλο σύζυγο της χρήσης των οικιακών αντικειμένων που του είναι απολύτως απαραίτητα για χωριστή εγκατάσταση, αν το επιβάλλουν οι περιστάσεις από λόγους επεικείας.

{...} Κατά το άρθρο 1520 ΑΚ, όπως ισχύει μετά το νόμο 1329/1983, ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο διατηρεί δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας με αυτό και, στην περίπτωση διαφωνίας των γονέων του ανηλίκου ως προς την άσκηση του παραπάνω δικαιώματος, το δικαστήριο καθορίζει τον τρόπο κατά τον οποίο θα γίνεται η επικοινωνία. Το άκρως προσωπικό αυτό δικαίωμα του γονέα για επικοινωνία με το ανήλικό τέκνο του απορρέει από το φυσικό δεσμό του αίματος και του αισθήματος στοργής προς αυτό συντελεί δε στην ανάπτυξη του ψυχικού του κόσμου και της εν γένει προσωπικότητάς του, γι' αυτό η άσκησή του αποβλέπει κυρίως στο καλώς εννοούμενο συμφέρον του τέκνου, αφού σκοπός του δικαιώματος αυτού είναι η διατήρηση του ψυχικού δεσμού μεταξύ γονέα και τέκνου και η δυνατότητα του άλλου γονέα άμεσης γνώσης για την ανάπτυξη της προσω-

πικότητας, την πνευματική ανάπτυξη και γενικά τη δυνατότητα της παρακολούθησης της όλης κατάστασης του τέκνου. Η επικοινωνία γονέα-τέκνου στοχεύει στη διατήρηση του δεσμού ανάμεσα στα δύο μέρη, στην ψυχοσωματική ανάπτυξη του τέκνου και την απόσβεση των συνεπειών της ανώμαλης εξέλιξης της έγγαμης συμβίωσης. Είναι τρόπος έκφρασης αισθημάτων αγάπης, ενδιαφέροντος και στοργής προς το τέκνο, τα οποία το τελευταίο απολαμβάνει από την επικοινωνία. (ΕφΑθ416/1999 ΑρχΝομ.2000, 357, ΕφΑθ.1461/1997 ΕλλΔνη 38, 868 και εκεί παραπομπές και Κουνουγέρη - Μανωλεδάκη, Το δίκαιο της επικοινωνίας, Αρμενόπουλος 42, 1102 επομ.).

Εξάλλου η ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας, εφόσον λειτουργεί στο πλαίσιο διατάξεων που προβλέπουν την άσκηση του δικαιώματος, αλλά και του καθήκοντος των γονέων περί την γονική μέριμνα του ανηλίκου τέκνου τους, για την οποία ο νόμος (άρθρα 1511, 1512 ΑΚ) επιτάσσει η ρύθμιση αυτή να αποβλέπει πρωτίστως στο συμφέρον του τέκνου, γίνεται, όπως λέχθηκε, με γνώμονα πάντοτε το καλώς εννοούμενο συμφέρον του ανηλίκου (βλ. για την έννοια και τα κριτήρια αναζήτησεως του συμφέροντος του ανηλίκου Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, Οικογενειακό Δίκαιο β' έκδοση τομ. II, σελ. 207, 208 και για το ότι αυτό αποτελεί το αποφασιστικότερο κριτήριο για τη διαμόρφωση της σχετικής δικαστικής κρίσης σελ.235). Επομένως και το δικαστήριο, όταν ρυθμίζει την άσκηση του δικαιώματος της προσωπικής επικοινωνίας, κατόπιν ασκήσεως αγωγής πάντοτε από τον γονέα που δεν ασκεί την γονική μέριμνα ή δεν διαμένει μαζί με το τέκνο, μη νομιμοποιούμενου εις τούτο του γονέα που ασκεί την γονική μέριμνα (Εφθεσ.2322/1997 ΕλλΔνη 40,358 και Ε-

φΑΘ.1609/1995 ΕλλΔνη 38, 1603), πρέπει να προβαίνει, ενόψει των αποδεικνυομένων πραγματικών περιστατικών στη συγκεκριμένη υπόθεση και του καλώς εννοουμένου συμφέροντος του ανηλίκου, στην αιτούμενη ρύθμιση της προσωπικής επικοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη του τις προκύπτουσες συντρέχουσες συνθήκες και περιστάσεις κάτω από τις οποίες θα ασκείται στη συγκεκριμένη περίπτωση, καθορίζοντας τον τρόπο και τον χρόνο, ο οποίος μπορεί να είναι και μεγαλύτερος της μίας ημέρας, κατά τον οποίο θα ασκείται το δικαίωμα αυτό εκ μέρους του γονέα (ΑΠ 534/1991 ΕλλΔνη 32.1505 και ΕφΑΘ.2748/1998 ΕλλΔνη 39, 1646 και εκεί παραπομπές ΕφΘεο3184/1999, ΕφΘεο2184/2000 αδημοσίευτες).

Περαιτέρω, κατά ρητή νομοθετική επιταγή (298 ΚΠολΔ), η αποδοχή της αγωγής, με την οποία αναγνωρίζεται ότι πράγματι ισχύει το συμπέρασμα του δικανικού συλλογισμού, στον οποίο αναφέρεται το αίτημα της αγωγής, έστω και αν ο συλλογισμός αυτός είναι νομικά αβάσιμος (ΕφΑΘ1716/1988 ΕλλΔνη 31, 129 και εκεί παραπομπές, Μπέν ΚΠολΔ. Άρθρο 298 σελ. 1256, του αυτού Η ανίσχυρος διαδικαστική πράξη, 1968 σελ.31), έχει ως αποτέλεσμα η οριστική απόφαση, που εκδίδεται κατόπιν αυτής και δεν περιέχει, ενόψει του περιεχομένου της, αιτιολογίες σχετικά με την νομική και ουσιαστική βασιμότητα της ένδικης αξίωσης, να μη μπορεί κατά κανόνα να προσβληθεί με το ένδικο μέσο της εφέσεως από αυτόν που αποδέχθηκε την αγωγή, διότι ο εκκαλών στερείται του προς τούτο εννόμου συμφέροντος, εκτός αν προβάλλεται το παράπονο ότι η απόφαση στηρίχθηκε σε ανύπαρκτη ή ελαττωματική (πλάνη, απάτη, απειλή) δήλωση βουλήσεως, τα περιστατικά της οποίας μπορούν να προτα-

θούν και στη δίκη ενώπιον του Εφετείου (πρβλ. ΕφΘεο2756/2000 αδημοσίευτη, Βαθρακοκοίλης ΚΠολΔ άρθρο 298 αριθ. 20 και 44 και εκεί παραπομπές). Για να επέλθουν όμως τα αποτελέσματα αυτά της αποδοχής πρέπει ο αποδεχόμενος να έχει την εξουσία διάθεσης του επιδίκου αντικειμένου, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει όταν η επίδικη έννομη σχέση ρυθμίζεται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου, όπως π.χ. συμβαίνει σε περίπτωση αγωγής διαζυγίου, ακύρωσης γάμου, λύσης υιοθεσίας κλπ., στις οποίες η αποδοχή δεν είναι έγκυρη και κατ'ακολουθία δεν ασκεί την πιο πάνω έννομη επιρροή (Βαθρακοκοίλης ο.π. αριθ. 8).

Στην ίδια περίπτωση, ενόψει του ανωτέρω λεπτομερώς εκτεθέντος αντικειμένου της σχετικής δίκης, υπάγεται και η επί της διατάξεως του άρθρου 1520 ΑΚ στηριζόμενη αγωγή περί ρυθμίσεως από το δικαστήριο, με βάση τα προεκτεθέντα κριτήρια, του δικαιώματος επικοινωνίας του μη ασκούντος την επιμέλεια γονέως μετά του ανηλίκου τέκνου του, αφού οι διάδικοι γονείς στερούνται της εξουσίας διαθέσεως του δικαιώματος τούτου, με αποτέλεσμα οι οποιοσδήποτε συμφωνίες τους να μη δεσμεύουν το δικαστήριο στο μέτρο που δεν βρίσκονται σε αρμονία με το αληθές συμφέρον του ανηλίκου και το εν λόγω δικαίωμα να μη μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού (ΕφΑΘ1461/1997 ΕλλΔνη 38, 868, Βαθρακοκοίλης, Οικογεν. Δίκαιο άρθρο 1520 σελ. 612 επομ., 615), ούτε ο εναγόμενος γονέας να μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή (ΕφΑΘ3743/1996 ΕλλΔνη 39, 386 επομ. ίδια σελ. 391 και εκεί παραπομπές). Συνεπώς και σε περίπτωση ακόμη αποδοχής της σχετικής αγωγής από τον άλλο γονέα προβαίνει το δικαστήριο σε ουσιαστική διερεύνησή της και ρυθμίζει τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού,

όπως επιβάλλεται από το αληθές συμφέρον του τέκνου, προασπιστής και θεματοφύλακας του οποίου (αληθούς συμφέροντος) ορίζεται, από την ανωτέρω διάταξη, καθώς και από το εν γένει πλέγμα των διατάξεων, που ρυθμίζουν τα της άσκησης του δικαιώματος της γονικής μέριμνας του ανηλίκου και των μερικότερων εξουσιών αυτής των άρθρων 1510-1518 ΑΚ, το δικαστήριο, που, όπως λέχθηκε, δεν δεσμεύεται από τον προτεινόμενο με την γενόμενη αποδεκτή αγωγή τρόπο και δύναται να καταλήξει και σε εντελώς διαφορετική απόφαση, που μπορεί να φθάσει, αν όχι μέχρι του αποκλεισμού του δικαιώματος επικοινωνίας, αλλά, αν κριθεί ότι τίθεται σε κίνδυνο η ανατροφή του ανηλίκου, στην επιβολή όρων κατά την ενάσκησή του, με τους οποίους θα εξουδετερώνεται ο κίνδυνος αυτός (Ε-φΑθ2758/1998 ΕλλΔνη 39, 1646, Ε-φΑθ374/1996 ο.π. σελ. 388 και εκεί παραπομπές, βλ. και Κουνουγέρη -Μανωλεδάκη, ο.π. σελ. 238, κατά την οποία, όταν επιβάλλεται από το αληθές συμφέρον του ανηλίκου, μπορεί να απαγορευθεί η επικοινωνία).

Τέλος, κατά την διάταξη του άρθρου 681 Β' παρ. 3 ΚΠολΔ, στις διαφορές, μεταξύ των άλλων, που αφορούν την επικοινωνία του γονέα με τον ανήλικο, η ανταγωγή που ασκείται με τις προτάσεις είναι παραδεκτή όταν αυτές υποβάλλονται πριν από 5 εργάσιμες ημέρες (Βαθρακοκοίλης ο.π. άρθρο 681 Β' αριθ. 9 και 15 και εκεί παραπομπές).

Στην κρινόμενη περίπτωση, με αγωγή, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη, ζητήθηκε, μεταξύ των άλλων, από την ενάγουσα-εκκαλούσα, η ανάθεση σ αυτήν της επιμέλειας των ανηλίκων τέκνων, που απέκτησε από τον μετά του εναγομένου νόμιμο γάμο. Κατά την συζήτηση, κατά τη δικάσιμο της 15-1-2001, ο

εναγόμενος, με τις υπό ιδίαν ημερομηνία προτάσεις του, που κατατέθηκαν επί της έδρας (βλ. επισημείωση της γραμματέως επί του αντιγράφου αυτών, που προσκομίζει και επικαλείται), άσκησε ανταγωγή και ζήτησε να ρυθμισθεί η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας του κατά τον αναφερόμενο σ αυτήν τρόπο. Η ενάγουσα, με δήλωση που καταχωρήθηκε στα πρακτικά, αποδέχθηκε την ανταγωγή. Το Δικαστήριο, παρότι, όπως εκτέθηκε στην μείζονα σκέψη, η δήλωση αυτή δεν μπορούσε να έχει τις, κατά το άρθρο 298 ΚΠολΔ, ανωτέρω εκτιθέμενες έννομες συνέπειες, προέβη στην, κατ εφαρμογή της τελευταίας διατάξεως, έκδοση αποφάσεως σύμφωνα με την αποδοχή και δεν ερευνήσε, όπως όφειλε, την νομιμότητα και βασιμότητα της ανταγωγής, ούτε προέβη σε καθορισμό του τρόπου επικοινωνίας με γνώμονα το αληθές συμφέρον των ανηλίκων, όπως υποχρεούταν.

Έτσι όμως κρίνασα εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ανωτέρω διατάξεις και πρέπει, κατά παραδοχή, ως και ουσία βάσιμου, του πρώτου λόγου εφέσεως, ο οποίος, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, παραδεκτά ασκήθηκε εν προκειμένω, παρά την αποδοχή της ανταγωγής από την ενάγουσα, με τον οποίο πλήττεται, για άλλο λόγο (ελάττωμα στη δήλωση βουλήσεως), το κύρος της δηλώσεως της εκκαλούσας περί αποδοχής της ανταγωγής και συνακόλουθα το κεφάλαιο της εκκαλουμένης περί παραδοχής αυτής καθ ολοκληρία, να εξαφανισθεί, κατά το κεφάλαιο αυτό και αφού κρατηθεί η υπόθεση, κατά το μέρος αυτό, από το παρόν Δικαστήριο, να ερευνηθεί η ανταγωγή από πλευράς παραδεκτής ασκήσεως, νομικής και ουσιαστικής βασιμότητάς της. Εφόσον, όπως λέχθηκε, οι προτάσεις, με τις οποίες ασκήθηκε η ανταγωγή, δεν κατατέθηκαν 5 εργάσιμες

ημέρες πριν από την δικάσιμο, αλλά επί της έδρας, αυτή, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, δεν ασκήθηκε παραδεκτά και πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατά το διατακτικό.

Σύμφωνα με το εδάφιο α' του άρθρου 1394 ΑΚ σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης δικαιούται ο καθένας από τους συζύγους, φεύγοντας από την οικογενειακή στέγη, να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα έπιπλα, τα σκεύη, κοσμήματα, ενδύματα, χαλιά, πίνακες, τα οποία είτε έχουν αγορασθεί απ αυτόν, είτε έχουν δωρηθεί σ αυτόν, είτε, προκειμένου για γυναίκα της δόθηκαν ως προίκα (ΕφΑθ513/1995 ΕλλΔνη 37, 1112 και εκεί παραπομπές). Αν ο άλλος σύζυγος δεν του επιτρέπει να παραλάβει τα κινητά αυτά πράγματα μπορεί, με αγωγή που δικάζεται κατά τη διαδικασία του άρθρου 681 Β ΚΠολΔ, να ζητήσει να υποχρεωθεί να της τα αποδώσει (ΕφΑθ513/1995 ο.π.). Έχει επίσης δικαίωμα ασκήσεως των εμπραγμάτων αγωγών (1094. 1108 ΑΚ), του εναγομένου μη δικαιουμένου, εκτός αν συντρέχει η εξαίρεση της ΑΚ1394 εδαφ. β', που προβλέπει παραχώρηση στον άλλο σύζυγο της χρήσης των οικιακών αντικειμένων που του είναι απολύτως απαραίτητα για χωριστή εγκατάσταση, αν το επιβάλλουν οι περιστάσεις από λόγους επιεικείας, να προβάλει, κατ ένσταση, δικαίωμα συγκατοχής, διότι με την διακοπή της έγγαμης συμβίωσης έπαυσε η υποχρέωση του ενάγοντος συζύγου να παραχωρήσει στον άλλο (εναγόμενο) την χρήση των κινητών που του ανήκουν (ΕφΑθ4806/1996 Νοβ 1997, 1128, ΕφΑθ513/1995 ο.π., Κ. Παπαδόπουλου, Αγωγές Οικογενειακού Δικαίου 2001, παρ. 266 σελ. 349, 350). Το αν κάποιο κινητό πράγμα ανήκει στον ένα ή τον άλλο σύζυγο θα κριθεί με τους

γενικούς κανόνες του εμπραγμάτου δικαίου, δηλαδή προκειμένου περί κινητών, των οποίων η κυριότητα αποκτήθηκε με σύμβαση, με βάση την διάταξη του άρθρου 1034 ΑΚ, που ορίζει ότι για τη μεταβίβαση της κυριότητας του κινητού απαιτείται παράδοση της νομής του από τον κύριο σ αυτόν που την αποκτά και συμφωνία αμφοτέρων ότι μετατίθεται η κυριότητα (ΑΠ 324/1995 ΕλλΔνη 37, 635).

Στην κρινόμενη περίπτωση, από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων ... αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι διάδικοι τέλεσαν, κατά το τυπικό της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, νόμιμο γάμο στη Λάρισα, στις 21-11-1992, από τον οποίο απέκτησαν δύο ανήλικες κόρες, την Μ. και Ά., ηλικίας σήμερα 9 και 6 ετών περίπου. Η έγγαμη συμβίωση τους διακόπηκε και η ενάγουσα έκτοτε διαμένει μετά των τέκνων της. Πριν από την τέλεση του γάμου τους και με την προοπτική της τελέσεως του ο πατέρας της ενάγουσας Χρ. Κυρ., αγόρασε από την βιομηχανία επίπλων με την επωνυμία "Αφοί Μ. Παπ. Α.Ε." ένα σαλόνι και μια τραπεζαρία αποτελούμενα από 11 συνολικά τεμάχια (πολυθρόνα, τραπεζάκι σαλονιού, τραπέζι, τραπέζι τραπεζαρίας, 6 καρέκλες και μπουφέ), τα οποία και παραδόθηκαν στην κατοικία των μελλονύμφων επί της οδού Κ. Για την αγορά αυτή εκδόθηκε στο όνομα του πατέρα της ενάγουσας η .../9-11-1992 απόδειξη λιανικής πώλησεως για δραχμές 645.000. Το σαλόνι αυτό και την τραπεζαρία δώρησε ο πατέρας της ενάγουσας σ αυτήν, που κατέστη νομέας και κυρία αυτών και έκτοτε τα χρησιμοποιούσε αυτή και κατά παραχώρησή της και ο εναγόμενος για τις ανάγκες του κοινού οίκου τους. Επίσης ο πατέρας της αγόρασε, από την αυτή ως άνω εταιρία, μία

πλήρη κουζίνα με όλο τον εξοπλισμό της σε έπιπλα και ηλεκτρικές συσκευές, η οποία και εντοικίσθηκε στην ως άνω οικία του ζεύγους, εκδόθηκαν δε για την πώληση αυτή στο όνομα του πατέρα της ενάγουσας τα ..., ..., .../13-10-1992 και .../21-10-1992 δελτία λιανικής πωλήσεως για δραχμές 416.444, 236.053, 10.285 και 235.001, αντίστοιχα. Έκτοτε τα έπιπλα αυτά και ο εξοπλισμός της κουζίνας δωρήθηκαν από τον αγοραστή στην ενάγουσα κόρη του, που κατέστη νομέας και κυρία αυτών και χρησιμοποιούνταν από την ίδια και, κατά παραχώρησή της και από τον τότε σύζυγό της εναγόμενο, στο πλαίσιο της συμβιώσεως των.

Όπως καταθέτει ο μάρτυρας της ενάγουσας και ιδιοκτήτης της εταιρίας αυτής, βεβαιώνει δε ενόρκως και η σύζυγός του, τα έπιπλα αυτά και η κουζίνα πληρώθηκαν με χρήματα του πατέρα της ενάγουσας, ελέγχεται δε ανακριβής η κατάθεση του πατέρα του εναγομένου ότι πληρώθηκαν με χρήματα του ιδίου και του γιού του, κατάθεση η οποία αφήνει αναπάντητο το εύλογο ερώτημα για ποιο λόγο, αφού αγοράστηκαν και πληρώθηκαν από τον μάρτυρα, οι αποδείξεις πωλήσεως εκδόθηκαν στο όνομα του πατέρα της ενάγουσας. Επίσης, προ του γάμου και για τον εξοπλισμό του μελλοντικού οικοκυριού της, η ενάγουσα αγόρασε από την επιχείρηση της Ζ. Α., που βρισκόταν τότε επί της οδού Β. διάφορα χαλιά, τα οποία τοποθέτησε στην συζυγική οικία και τα χρησιμοποιούσε αυτή και ο εναγόμενος. Συγκεκριμένα, όπως βεβαιώνει ενόρκως η εν λόγω ιδιοκτήτρια της επιχείρησης, χωρίς η κατάθεσή της να αντικρούεται από κάποιο άλλο αποδεικτικό μέσο, η ενάγουσα αγόρασε και πλήρωσε η ίδια με χρήματα των γονέων της τα χαλιά που αναφέρονται αναλυτικά στο διατακτικό. Συνεπώς και των χαλιών αυτών τυγχάνει

κυρία αυτή. Αγορά από την ενάγουσα, πέραν αυτών που της παραχωρήθηκαν με την εκκαλουμένη, και άλλων κινητών πραγμάτων, όπως πινάκων, σερβίσιων κλπ σκευών, ως και των ελαστικών σωλήνων αρδεύσεως, όπως αυτά αναλυτικά περιγράφονται στην αγωγή και τις προτάσεις της, δεν αποδείχθηκε, αφού δεν προσκομίζεται περί των αγορών αυτών κάποιο αποδεικτικό μέσο, ούτε ο μάρτυράς της γνωρίζει κάτι σχετικώς, αντιθέτως, από τα προσκομιζόμενα με επίκληση από τον εναγόμενο .../19-3-1993 και .../27-7-1993 τιμολόγια της εταιρίας "F. O.E.", ποτιστικό συγκρότημα μεγάλης αξίας και αρδευτικών σωλήνων είχε αγοράσει ο πατέρας του εναγομένου, ο οποίος καταθέτει ότι οι σωλήνες, τους οποίους αναφέρει στην αγωγή της η ενάγουσα, αποτελούν μέρος του ποτιστικού του συγκροτήματος.

Κατ ακολουθία τα ως άνω δικής της κυριότητας κινητά πράγματα, μετά την αποχώρηση από την συζυγική οικία μετά των ανηλίκων τέκνων της και την δημιουργία χωριστής εγκατάστασης, δικαιούταν, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, να παραλάβει η ενάγουσα, εκτός βέβαια από τον εξοπλισμό της κουζίνας και τα εντοικισμένα έπιπλα αυτής, τα οποία, όπως και ο μάρτυράς της καταθέτει, αν εξαχθούν από την θέση όπου έχουν τοποθετηθεί, θα καταστραφούν. Συνεπώς, πέραν από τα κινητά που της αποδόθηκαν με την εκκαλουμένη, διάταξη για την οποία δεν υπάρχει παράπονο από τον εναγόμενο, ο οποίος άλλωστε συνομολόγησε το δικαίωμα της εναγομένης προς παραλαβή των περισσότερων απ αυτά, πρέπει να της αποδοθούν και τα ανωτέρω κινητά, κατά παραδοχή κατά ένα μέρος του κεφαλαίου αυτού της διώκουσας την απόδοσή τους αγωγής. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο εναγόμενος δεν επικαλείται το δικαίωμα

που, κατά τα εκτεθέντα στη μείζονα σκέψη, του παρέχει η διάταξη του εδαφ. β' του άρθρου 1394 ΑΚ, αλλά ισχυρίζεται ότι η ενάγουσα δεν έχει δικαίωμα παραλαβής αυτών, αφού δεν τυχάνει κυρία τούτων και έτσι δεν ερευνάται η τυχόν συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής της διατάξεως αυτής. Επικαλέσθηκε βέβαια την οικονομική του δυσπραγία και το χρέος του των 71.833.096 δραχμών προς την εταιρία Α. (βλ. .../10-5-2000 έγγραφο της εν λόγω εταιρίας), πλην όμως τούτο έπραξε για να αντικρούσει το μη αποτελούν αντικείμενο της παρούσης δίκης κεφάλαιο της αγωγής που αφορούσε την επιδίκαση διατροφής στα ανήλικα και όχι ως περίπτωση που επιβάλλει την από λόγους επιεικειάς παραχώρηση της χρήσης των κινητών, σ αυτόν, έστω και αν ανήκουν στην ενάγουσα, παραχώρηση βέβαια την οποία και δεν ζήτησε.

Εφόσον η εκκαλούμενη έκρινε αντίθετα και δεν υποχρέωσε τον εναγόμενο να αποδώσει στην ενάγουσα και τα εν λόγω κινητά, από τα υπάρχοντα στην πρώην συζυγική οικία, εσφαλμένα ερμηνεύσε και εφάρμοσε τις διατάξεις που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει, κατά παραδοχή του δεύτερου λόγου της εφέσεως, ως κατ ουσία βάσιμου, να εξαφανισθεί, καθ ολοκληρία για την ενότητα της εκτελέσεως, και κατά το κεφάλαιο αυτό και, αφού κρατηθεί η υπόθεση για κατ ουσία έρευνα, κατά το μέρος αυτό (άρθρο 535 παρ. 1 ΚΠολΔ), να γίνει εν μέρει δεκτή η αγωγή κατά το εν λόγω κεφάλαιο της και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να αποδώσει στην ενάγουσα τα εν λόγω κινητά που της ανήκουν...

227/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Σωκρ. Τσαγκαδόπουλος -

Δημ. Σαμαρτζής, Λεωνίδας Μπέλιτσιος - Παναγ. Μπαρτζιώκας

Αυτοκινητικό ατύχημα. Αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού, ο οποίος, σπερούμενος άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, από έλλειψη της απαιτούμενης προσοχής και αδεξιότητά του, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου, εκτράπηκε αριστερά, εισήλθε στο αντίθετο προς την κατεύθυνσή του ρεύμα πορείας της οδού και προσέκρουσε διαδοχικά στα σταθμευμένα αυτοκίνητα, εκ των οποίων ένα ωθήθηκε και προσέκρουσε σε άλλο αυτοκίνητο.

Ενσταση - αίτημα του κυρίου του ζημιολόγου αυτοκινήτου περί περιορισμού της ευθύνης του μέχρι την αξία του και δήλωση παραχώρησής του. Η ένσταση αυτή αρμόζει μόνον στον κύριο του αυτοκινήτου, ενώ αν ο κύριος είναι και κάτοχος του αυτοκινήτου αποκλείεται η προβολή της. Ως κάτοχος του αυτοκινήτου θεωρείται εκείνος που εκμεταλλεύεται με όφελος ή κέρδος το αυτοκίνητο (ως κύριος ή επικαρπωτής) ή ο δικαιούμενος σε εκμετάλλευση του αυτοκινήτου δυνάμει σύμβασης με τον κύριο, (μίσθωσης, χρησηδανείου, εταιρίας κλπ). Δεν αποβάλλει την ιδιότητα του κατόχου εκείνος που παραχωρεί ή επιτρέπει την οδήγηση του αυτοκινήτου σε τρίτο πρόσωπο, χωρίς την ύπαρξη ιδιαίτερης σύμβασης.

Υπαξία βλαβέντος οχήματος

{...}Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων ...αποδεικνύονται τα εξής: Ο δεύτερος εφεσίβλητος Χ.. Γιαν., ο οποίος ήταν κύριος και κάτοχος του υπ' αρ. κυκλοφορίας ΑΜΧ ... ΙΧΕ αυτοκινήτου και συνοικούσε με τον πρώτο εφεσίβλητο, 19 έτη τότε γιο του, και τεχνίτη (φανοποιό) αυτοκινήτων Π. Γιαν., στα Τρίκαλα, κατά τις μεταμεσονύκτιες ώρες

της 21 προς 22-8-1997 άφησε τα κλειδιά του αυτοκινήτου του σε εμφανές και προσιπό σημείο της οικίας του (πάνω σε τραπέζι), από όπου χωρίς εναντίωσή του και με τη σιωπηρή συγκατάθεσή του τα πήρε ο πρώτος εφεσίβλητος προκειμένου να μεταβεί με αυτό για λίγη ώρα προς τη νοτιοανατολική πλευρά της πόλης των Τρικάλων χάριν αναψυχής. Αυτός επιβιβάσθηκε στη συνέχεια στο αυτοκίνητο του πατέρα του και οδηγώντας τούτο, την 22-8-1997 και ώρα 01,15 στην οδό Λαρίσης στα Τρίκαλα με μεγάλη ταχύτητα εισήλθε με δεξιό ελιγμό στην οδό Ελ. Βενιζ.. Κατά τον ελιγμό αυτόν όμως ο πρώτος εφεσίβλητος, ο οποίος εστερείτο άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, από έλλειψη της απαιτούμενης προσοχής του μέσου συνετού οδηγού (άρθρο 12 παρ. 1 ν. 2094/1992) και αδεξιότητά του, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου που οδηγούσε, εξετράπη αριστερά, εισήλθε στο αντίθετο προς την κατεύθυνσή του ρεύμα πορείας της οδού και προσέκρουσε διαδοχικά στα σταθμευμένα αυτοκίνητα υπ' αρ. κυκλοφορίας ΤΝ ...ΙΧΕ του Χρ. Κερ. και ΤΚΕ ...ΙΧΕ του εκκαλούντος Χρ. Ντ., το οποίο στη συνέχεια ωθήθηκε και προσέκρουσε με το οπίσθιο μέρος του στο υπ' αρ. κυκλοφορίας ΤΚΒ ...ΙΧΕ αυτοκίνητο του Π. Κ. (βλ. από 23-8-1997 απόσπασμα βιβλίου αδικημάτων και συμβάντων του Τμήματος Τροχαίας Τρικάλων). {...}

{...} Το προβαλλόμενο κατ' ένσταση αίτημα του δεύτερου εφεσιβλήτου περί περιορισμού της ευθύνης του μέχρι της αξίας του ζημιολογού αυτοκινήτου του, όπως και η συναφής δήλωση παραχώρησής του, που συνδυάζεται μόνον με την ιδιότητα του εφεσιβλήτου ως κυρίου του εν λόγω αυτοκινήτου, προβάλλεται αλυσιτελώς, καθ' όσον εκτός από κύριος ήταν αυτός και κάτοχος του αυτοκινήτου και αποκλείεται έτσι η προβολή της πιο πάνω

ένστασης που αρμόζει μόνον στον κύριο του αυτοκινήτου (βλ. άρθρο 4 ν.δ. Γ-ΠΝ/1911). Ειδικότερα ο τρόπος με τον οποίο απέκτησε ο πρώτος εφεσίβλητος τη δυνατότητα να οδηγήσει το ζημιολογόν αυτοκίνητο (με τα κλειδιά τούτου, τα οποία πήρε με τη σιωπηρή συγκατάθεση του πατέρα του), και ο μικρός χρόνος για τον οποίο σκόπευε να το χρησιμοποιήσει (λίγες ώρες της νύκτας της 22-8-1997) καταδεικνύουν ότι ο κύριος και κάτοχος του αυτοκινήτου δεύτερος εφεσίβλητος δεν έχασε τη δυνατότητα εκμετάλλευσής του, με την οποία και μόνον θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι απωλέσθηκε και η κατοχή του και να θεωρηθεί έτσι αποσυνδεδεμένη η ευθύνη του ως κατόχου για τη ζημία που προξενήθηκε υπαίτιως από τον πρώτο εφεσίβλητο που χρησιμοποίησε βραχυχρονίως τούτο.

Γιατί από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. ΓΠΝ/1911, ενόψει και του σκοπού του νόμου, που απέβλεψε στην αυξημένη και αντικειμενική ευθύνη του κατέχοντος αυτοκίνητο σαν τμήμα αυτού για την έναντι των κινδύνων από τη λειτουργία του απόλαυση των ωφελειών του, προκύπτει ότι ως κάτοχος του αυτοκινήτου δεν θεωρείται ο κατά τις διατάξεις του Α.Κ. κάτοχος, δηλαδή εκείνος που ασκεί απλώς την επ' αυτού φυσική εξουσία (974 ΑΚ), αλλά εκείνος που εκμεταλλεύεται το αυτοκίνητο (ως κύριος ή επικαρπωτής) ή ο δικαιούμενος σε εκμετάλλευση του αυτοκινήτου δυνάμει συμβάσεως με τον κύριο, λ.χ. μισθώσεως, χρησηδανείου εταιρίας. Εισάγεται δηλαδή για τον καθορισμό της έννοιας του κατόχου το στοιχείο της εκμετάλλευσης υπό την έννοια της συγκομιδής από τη λειτουργία του αυτοκινήτου οικονομικού οφέλους, είτε υπό μορφή κέρδους είτε υπό μορφή εξυπηρετήσεως διαφόρων αναγκών του κατόχου (Ολ. ΑΠ 3/1987 ΝοΒ 36, 71). Έτσι δεν α-

ποβάλλει την ιδιότητα του κατόχου εκείνου ο οποίος παραχωρεί ή επιτρέπει την οδήγηση του αυτοκινήτου σε τρίτο πρόσωπο, χωρίς την ύπαρξη ιδιαίτερης σύμβασης σχετικά με τη μεταβίβαση και της κατοχής, αφού το πιο πάνω διακριτικό της κατοχής στοιχείο της εκμετάλλευσής του αυτοκινήτου εξακολουθεί να υφίσταται στον κύριο (ΑΠ 558/1990 Ε.Δ. 31.1000, 664/1976 ΝοΒ 25.23, 1162/1981 Β.Ν. σελ. 69). {...}

242/2003

Πρόεδρος: Αργ. Κουντούρης

Εισηγητής: Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Νικ. Εμμανουηλίδης - Σταμ. Παπαγγελής, Βασιλική Ξαντά - Κατσουλάκη

Η αρνητική αγωγή κυριότητας υπάγεται στην καθ ύλην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, σωρεύεται δε νόμιμα με αναγνωριστική, όχι όμως με διεκδικητική. Περιεχόμενο και αίτημα αρνητικής αγωγής. Για το ορισμένο της αγωγής δεν είναι αναγκαίο να περιγράφονται κατ'έκταση και διαστάσεις πλευρών, τα επί μέρους τμήματα των ιδιοκτησιών των διαδίκων, που συναπετέλεσαν την μεταξύ αυτών παρεμβαλλόμενη επίδικη κοινή αυλή, αλλ' αρκεί η λεπτομερής περιγραφή αυτής κατά σχήμα, μήκη πλευρών και εμβαδόν με την παράθεση μάλιστα και σχετικού σκαριφήματος.

Στη τακτική διαδικασία στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, εφόσον εκδίδεται προδικαστική απόφαση δεν είναι παραδεκτές, ως αποδεικτικά μέσα, ένορκες βεβαιώσεις μαρτύρων ενώπιον Ειρηνοδίκη ή Συμβολαιογράφου, οι οποίες θα εκτιμηθούν μόνον προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων Κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησιμότητα.

{...} Όπως προκύπτει από τη διάταξη

του άρθρου 1108 παρ.1 ΑΚ, σε περίπτωση μερικής προσβολής της κυριότητας, που δεν φθάνει μέχρι την ολική απώλεια της νομής, όπως όταν ένας συνιδιοκτήτης προβαίνει, χωρίς δικαίωμα (1108 παρ.2 ΑΚ), σε εκτέλεση οικοδομικών εργασιών επί συνιδιοκτητού οικοπεδικού τμήματος, που παρακωλύουν τον έτερο συνιδιοκτήτη στην άσκηση της νομής του επ' αυτού, ο τελευταίος, εκτός από την άρση της διατάραξης (κατεδάφιση κατασκευάσματος), την παράλειψη της διατάραξης στο μέλλον, με απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης κατά του εναγομένου που διαταράσσει κατ' αυτό τον τρόπο την συγκυριότητά του (ΑΠ 49/1998 ΕλλΔν 38, 1271, ΑΠ 491/95 ΕλλΔν 37 331), μπορεί να απαιτήσει και την αναγνώριση της συγκυριότητάς του, αν αμφισβητείται, από τον εναγόμενο που προβάλλει εαυτόν αποκλειστικό κύριο της οικοπεδικής εκτάσεως, οπότε η αγωγή του έχει χαρακτήρα αρνητικής αγωγής κυριότητας του άρθρου 1108 ΑΚ, στην οποία έχει σωρευτεί και αναγνωριστική αγωγή του δικαιώματος του συγκυριότητας του ακινήτου (βλ. ΕφΛαρ69/2001 Δικογραφία 2001, 84, ΕφΑθ645/2002 ΕλλΔν 43, 775, ΕφΑθ7997/1999 ΕλλΔν 42, 450 και εκεί παραπομπές).

Αντιθέτως η αρνητική αγωγή δεν μπορεί να σωρευτεί με τη διεκδικητική αγωγή του άρθρου 1094 ΑΚ (ΕφΑθ9517/95 ΕλλΔν 37 1611), εκτός αν αφορά διαφορετικό τμήμα του ακινήτου (ΕφΑθ 2211/00 ΕλλΔν 41 796). Το Πολυμελές Πρωτοδικείο, είναι πάντοτε αρμόδιο για την εκδίκαση της αρνητικής της κυριότητας αγωγής, διότι το αντικείμενό της δεν έχει χρηματική αποτίμηση (ΕφΛαρ69/2001 ο.π., ΕφΑθ 1115/00 ΕλλΔν 41, 797). Επομένως, η αγωγή του εφεσίβλητου κατά της εκκαλούσης, που ασκήθηκε ενώπιον του Πολυμελούς Πρω-

τοδικείου και έχει, ως ιστορική και νομική βάση, το γεγονός ότι οι διάδικοι κατέστησαν, με έκτακτη χρησιμότητα, συνιδιοκτήτες, κατ'ισομοιρία, της οικοπεδικής εκτάσεως, που περιγράφεται, κατά θέση έκταση και όρια, στην αγωγή και παρεμβάλλεται μεταξύ των αναφερομένων στην ιδιοκτησιών των και ότι η εναγόμενη άρχισε κατά το αναφερόμενο σε αυτή χρονικό σημείο, να προβαίνει σε εκτέλεση των αναφερομένων οικοδομικών εργασιών, με τις οποίες παράνομα παρακωλύει τον ενάγοντα στην άσκηση της συννομής του, (οι επί μέρους πράξεις της οποίας λεπτομερώς παρατίθενται στην αγωγή), επί της συνιδιοκτητικής οικοπεδικής εκτάσεως, την οποία ανέκαθεν χρησιμοποιούσε μετά της εναγομένης ως κοινή αυλή των ιδιοκτησιών τους, το επί της οποίας δικαίωμά του συγκυριότητας η τελευταία αμφισβητεί, προβάλλουσα εαυτή ως αποκλειστική κυρία αυτής, αίτημα δε, το μὲν την αναγνώριση του δικαιώματός του συγκυριότητας επί της οικοπεδικής εκτάσεως, το δε την κατεδάφιση των κατασκευών και την παράλειψη της διατάραξης στο μέλλον, με απειλή ποινών συμμόρφωσης, έχει, όπως σαφώς προκύπτει από το περιεχόμενό της, χαρακτήρα αρνητικής αγωγής κυριότητας ακινήτου (βλ. για το αναγκαίο περιεχόμενο αυτής για να είναι ορισμένη Γεωργιάδης σε Γεωργιάδης-Σταθόπουλο ΑΚ άρθρο 1108 αριθ. 27), στην οποία σωρεύεται και αναγνωριστική της κυριότητας αγωγή (άρθρο 70 ΚΠολΔ και 1045 ΑΚ), για την έγερση της οποίας είναι πρόδηλο το έννομο συμφέρον του ενάγοντος (βλ. για την ύπαρξη αυτού προς έγερσή της ΑΠ 155/2002 ΕλλΔνη 43, 1346).

Πρέπει να σημειωθεί ότι, για το ορισμένο της αγωγής, δεν ήταν απαραίτητο, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εναγομένη, να περιγράφονται σε αυτήν, κατ'έκταση

και διαστάσεις πλευρών, τα επί μέρους τμήματα των ιδιοκτησιών των διαδίκων, που συναπετέλεσαν την λεπτομερώς περιγραφόμενη και μεταξύ αυτών, κατά τα άνω, παρεμβαλλόμενη κοινή αυλή, που νεμόντουσαν από κοινού οι διάδικοι και οι δικαιοπάροχοί τους, αλλ'αρκεί, για το ορισμένο αυτής, ότι περιγράφεται λεπτομερώς, με την παράθεση μάλιστα και σχετικού σκαριφήματος, η επίδικη αυλή, κατά σχήμα, μήκη πλευρών και εμβαδόν. Εφόσον η εκκαλούμενη και η συνεκκαλούμενη 162/1996 προδικαστική απόφαση του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου έτσι έκριναν και απέρριψαν την ένσταση αοριστίας της αγωγής και την θεώρησαν ως νόμιμη, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται ανωτέρω και εκείνη του άρθρου 216 ΚΠολΔ ερμήνευσαν και εφάρμοσαν και οι υποστηρίζοντες τα αντίθετα πρώτος και δεύτερος λόγοι της εφέσεως τυγχάνουν αβάσιμοι και απορριπτέοι.

Από την επανεκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδίκων ... κατά την ουσιαστική κρίση της διαφοράς, αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά, με την παρατήρηση ότι δεν λαμβάνεται υπόψη, ως ιδιαίτερο αποδεικτικό μέσο, η .../18-6-1993 ένορκη βεβαίωση ενώπιον του συμβολαιογράφου Ι. Ζ., καθώς και η .../10-2-1993 όμοια βεβαίωση ενώπιον της συμβολαιογράφου Μ. Π. - Κ. μαρτύρων των διαδίκων, που δόθηκαν χωρίς προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου, στο πλαίσιο άλλης δίκης μεταξύ τους, την οποίες προσκομίζει και επικαλείται ο ενάγων, προεχόντως, διότι στην τακτική διαδικασία ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, εφόσον εκδίδεται προδικαστική απόφαση και η απόδειξη διεξάγεται, κατά την σχετική πράξη του Προέδρου, σύμφωνα με το άρθρο 341 ΚΠολΔ, όπως εν προκειμένω, δεν είναι

παραδεκτές, ως αποδεικτικά μέσα, ένορκες βεβαιώσεις μαρτύρων ενώπιον Ειρηνοδίκη ή Συμβολαιογράφου (ΑΠ 1470/1998 ΕλλΔνη 40, 1314, ΑΠ 625/1999 ΕλλΔνη 41, 67), αυτές όμως θα εκτιμηθούν μόνον προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων (ΑΠ 1132/2000 ΕλλΔνη 41, 1664, ΑΠ 732/1999 ΕλλΔνη 41, 367): Στον παραθαλάσσιο οικισμό Πλαταν. της τότε Κοινότητας Προμ. Μαγ. υπήρχαν και εξακολουθούσαν να υπάρχουν και κατά τον χρόνο ασκήσεως της ένδικης αγωγής, από τα τέλη το προηγούμενου αιώνα, δύο γειπνιάζουσες διώροφες πέτρινες οικίες μετά του οικοπεδικού περίξ αυτών και κάτω απ αυτές χώρου τους. Η οικία του ενάγοντος, όπως συνολογείται, κατατίθεται δε και από τους μάρτυρές του (βλ. κατάθεση Δ. φύλο 4ο Εισηγητικής εκθέσεως), κατασκευάσθηκε το έτος 1884 από τον απώτερο δικαιοπάροχο του εκ μητρός πάππου του Ι. Κον. (βλ. και .../2-6-1986 βεβαίωση της εν λόγω Κοινότητας περί του ότι η οικία έχει κατασκευασθεί προ του έτους 1923), την αυτή δε περίπου χρονική περίοδο κατασκευάσθηκε και από τον απώτερο δικαιοπάροχο της εναγομένης Ι. Γαιτ. η άλλη οικία (βλ. προσκομιζόμενες με επίκληση από τον ενάγοντα φωτογραφίες των δύο οικιών, ληφθείσες από την παραλιακή οδό, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται, η μία των οποίων είναι ασπρόμαυρη και απεικονίζει την οικία την οποία κατασκεύασε ο δικαιοπάροχος της εναγομένης, στο ισόγειο της οποίας, όπως σημειώνεται στην σχετική λεζάντα, λειτούργουσε, στο όνομα Ε. Γαίτ., καφεζυθισιατόριο, με τον διακριτικό τίτλο "Το Δελφίνι" και έτος ιδρύσεως 1962). Μεταξύ των οικιών αυτών, που έχουν πρόσοψη επί της Κοινοτικής παραλιακής οδού, παρεμβάλλεται ελεύθερη οικοπεδική έκταση, σχήματος περίπου τραπεζίου, με

μεγαλύτερη πλευρά 3,30 μέτρων, προς το βάθος των δύο οικιών, μικρότερη δε 1,10 μέτρων, προς την παραλιακή οδό, πλάγιες δε πλευρές, κατά μήκος της οικίας του ενάγοντος 10,80 μέτρων, κατά μήκος δε της οικίας της εναγομένης, 8 μέτρων. Η έκταση δε αυτή, εμβαδού 22 τ.μ., που αποτελούσε συνέχεια των οικοπέδων επί των οποίων είχαν ανεγείρει τις οικίες τους οι ανωτέρω απώτεροι δικαιοπάροχοι των διαδίκων, αφέθηκε, κατόπιν συμφωνίας των εν λόγω απωτέρων δικαιοπαρόχων των διαδίκων, στην κοινή χρήση τους κατ'ισομοιρία, απετέλεσε δε έκτοτε την κοινή αυλή των κατά τα άνω οικιών τους, την οποία άρχισαν να συννέμονται εξ'αδαιρέτου και κατ'ισομοιρία. Στο ισόγειο των οικιών υπήρχαν καταστήματα, το δε ανώγειο χρησιμοποιούταν ως κατοικία, η άνοδος στην οποία πραγματοποιούταν μέσω εξωτερικής πέτρινης σκάλας. Στον χώρο αυτό της κοινής αυλής, ο δικαιοπάροχος της εναγομένης κατασκεύασε την σκάλα που οδηγούσε στην οικία του και τον κάτω απ αυτή χώρο διαμόρφωσε ως αποθήκη. Ο απώτερος δε δικαιοπάροχος του ενάγοντος, κατ'εφαρμογή της συμφωνίας αυτής, προς την αυλή κατασκεύασε δύο παράθυρα ένα στο ισόγειο κατάστημα και ένα στην κατοικία του, παράλληλα δε στο ισόγειο κατάστημα κατασκεύασε δίφυλλη πόρτα, μέσω της οποίας επικοινωνούσε το κατάστημα με την αυλή (Βλ. φωτογραφίες της πλευράς της κατοικίας προς την αυλή). Την πόρτα αυτή χρησιμοποιούσε, εν γνώσει βέβαια του δικαιοπαρόχου της εναγομένης, ο ως άνω απώτερος δικαιοπάροχος του ενάγοντος, για να διακινεί προς την αυλή και απ'εκεί, μέσω της υπάρχουσας στο σημείο εκείνο εξωτερικής σιδερένιας θύρας, προς τον παραλιακό δρόμο σε μεγάλα πιθάρια, που μόνον από την μεγάλου εύρους θύρα αυτή μπορούσαν να διακινηθούν, τα εμπορεύ-

ματα της επιχείρησεως εμπορίας ελαιοκάρπου και ελαιοπυρήνων, την οποία ασκούσε στο πίσω μέρος του ισογείου καταστήματος, ενώ στο εμπρόσθιο μέρος διατηρούσε επιχείρηση παντοπωλείου. Δίπλα από την πόρτα και αριστερά αυτής σε επαφή με τον τοίχο της κατοικίας κατασκευάσθηκε νιπτήρας με βρύση, η οποία συνδεόταν με το δίκτυο ύδρευσης του ισογείου καταστήματος και χρησιμοποιούταν από τον δικαιοπάροχο του ενάγοντος, τους προμηθευτές της επιχείρησεως του, καθώς και τον δικαιοπάροχο της εναγομένης. Επίσης στον τοίχο της κατοικίας του ενάγοντος είχε τοποθετηθεί αργότερα από τον δικαιοπάροχό του ηλεκτρικός λαμπτήρας, που συνδεόταν με την εγκατάσταση ηλεκτρικού ρεύματος της κατοικίας για να φωτίζεται η αυλή (βλ. φωτογραφίες της πλευράς αυτής της κατοικίας, στην οποίες απεικονίζονται οι ανωτέρω κατασκευές). Την αυλή αυτή χρησιμοποιούσε, όπως καταθέτει, από ίδια αντίληψη, και ο μάρτυρας του ενάγοντος Π. Δ., που υπήρξε μισθωτής του καταστήματος, στο οποίο ασκούσε επιχείρηση οπωροπωλείου, κατά τα έτη 1982 και 1983 (βλ./12-3-1993 Υπηρεσιακό σημείωμα Α.Τ. Μηλεών), για να εναποθέτει εκεί τα άδεια τελάρα των εμπορευμάτων του, χωρίς να ενοχληθεί από την εναγομένη, ή να προβληθεί οποιαδήποτε διαμαρτυρία από την τελευταία. Ο ίδιος μάρτυρας καταθέτει ότι η μητέρα της εναγομένης, που κατοικούσε τότε στην ανώγεια κατοικία της, του δήλωσε ότι η αυλή ανήκε κατά το 1/2 εξ αδιαιρέτου στον ενάγοντα και την κόρη της. Σε ιδίου περιεχομένου δήλωση προέβη προς τον μάρτυρα και ο ενάγων. Τα ίδια κατέθεσε, για την κατά το ήμισυ εξ αδιαιρέτου κυριότητα της αυλής και η Αι. Β., που εξετάσθηκε στο Ειρηνοδίκηο Αργαλαστής, ως μάρτυρας της εναγομένης-καθής στην δίκη εκείνη ασφαλι-

στικών μέτρων νομής μεταξύ των διαδίκων, η οποία επίσης ανέφερε ως πηγή των πληροφοριών της την μητέρα της εναγομένης (βλ. κατάθεση της μάρτυρος στα με αριθμό 1/1993 πρακτικά του ανωτέρω Δικαστηρίου, κατάθεση η οποία εκτιμάται προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων).

Ομοίου περιεχομένου υπήρξε η, επίσης προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, εκτιμωμένη κατάθεση του ανωτέρω μάρτυρος Δ., στην δίκη ασφαλιστικών μέτρων μεταξύ των διαδίκων ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου (βλ. 728/1993 πρακτικά συνεδριάσεως και ταυτάριθμη απόφαση, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση του ενάγοντος και απαγορεύθηκε στην εναγομένη η συνέχιση των οικοδομικών εργασιών για τις οποίες θα γίνει λόγος κατωτέρω). Για τις καταθέσεις του αυτές ο ανωτέρω μάρτυρας, κατόπιν εγκλήσεως της εναγομένης, παραπέμφθηκε ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Βόλου, για να δικασθεί ως υπαίτιος του αδικήματος της ψευδορκίας και τελικά αθωώθηκε με τις .../2001 και .../1998 αμετάκλητες αποφάσεις του ανωτέρω Δικαστηρίου, αντίστοιχα, διότι κρίθηκε ότι το περιεχόμενο της καταθέσεως του τύγχανε αληθές.

Βέβαια η εναγομένη ισχυρίζεται και τον ισχυρισμό αυτό επιβεβαιώνουν οι μάρτυρές της, ότι η ανωτέρω δίφυλλη θύρα ήταν πάντα κλειστή και δεν την χρησιμοποιούσε, ούτε ασκούσε συννομή επί της αυλής, ο ανωτέρω απώτερος και η κατωτέρω άμεσος δικαιοπάροχος του, ούτε ο ίδιος ο ενάγων μετά το έτος 1985, όταν και με το .../6-5-1985 συμβόλαιο του τότε συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκε νόμιμα στον τόμο ... και αριθμό ... του βιβλίου μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αργ., του μεταβιβάσθηκε, λόγω γονικής παροχής, από την μητέρα του Θ.

συν. Αν. Κυπ., η κυριότητα νομή και κατοχή της πεπαλαιωμένης οικίας μετά του υπ αυτήν και μη οικοπέδου εμβαδού 70 τ.μ. περίπου, η οποία είχε περιέλθει σ αυτήν με το .../17-5-1966 συμβόλαιο διανομής κληρονομίας μεταξύ των εξ αδιαθέτου κληρονόμων του αποβιώσαντος το έτος 1952 πατρός της Ι. Κον., που μεταγράφηκε στον τόμο ... και αριθμό ... των ως άνω βιβλίων μεταγραφών, η οποία ασκούνσε έκτοτε συννομή επί της κοινής αυλής, χρησιμοποιώντας αυτή με τον σύζυγό της Αν. Κυπ., για την εξυπηρέτηση του ισογείου καταστήματος. Ο ισχυρισμός όμως αυτός δεν δίδει απάντηση στο εύλογο ερώτημα, γιατί να κατασκευασθεί μία θύρα που δεν επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί ή σε κάθε περίπτωση, αν από κάποιο χρονικό σημείο έπαυσε να χρησιμοποιείται (από το 1940 ισχυρίζεται η εναγομένη), γιατί δεν κλείσθηκε έκτοτε, όπως επίσης, γιατί, αφού δεν χρησιμοποιούνταν, το 1985, όπως καταθέτει η μάρτυρας της εναγομένης Φ. Κ. (βλ. φύλο 8 Εισηγητικής εκθέσεως), ο ενάγων αντικατέστησε την, κατά την κατάθεση του μάρτυρα Δ. (βλ. φύλο 5 οπίσθια πλευρά Εισηγητικής εκθέσεως), πολύ παλαιά αρχική πόρτα με την απεικονιζόμενη στις προσκομιζόμενες και επικαλούμενες από τον ενάγοντα φωτογραφίες, η γνησιότητα των οποίων δεν αμφισβητείται, καινούργια ξύλινη και τέλος γιατί, αν δεν χρησιμοποιούνταν, φέρει χερούλια και ήταν σε πλήρη λειτουργία.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η πόρτα αυτή εμφανίσθηκε από τον ενάγοντα και εγκρίθηκε από την Πυροσβεστική υπηρεσία Βόλου ως εξόδος διαφυγής στην μελέτη πυρασφάλειας του ισόγειου καταστήματος στο οποίο μετά την αποχώρηση του Δ. λειτουργεί ο ίδιος, από το έτος 1987, δυνάμει της .../5-6-1987 αδείας, επιχείρηση καφέ-ουζερί (βλ. .../12-3-1993 έγγραφο του Α.Τ. Μνηλών και .../3-6-1986 πιστοποιητι-

κό πυρασφαλείας με το από 2-6-1986 τοπογραφικό διάγραμμα του μηχανικού Ι. Κ. και την υπό ιδία ημερομηνία συνοπτική περιγραφή επιχειρήσεως και μέτρων πυρασφαλείας που το συνοδεύουν). Πρέπει να σημειωθεί ότι στον πατέρα του ενάγοντος Αν., από την 5η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Βόλου, που επιλήφθηκε λόγω του μνημειακού χαρακτήρα του ακινήτου, με την .../10-2-1983 απόφαση, εγκρίθηκε η εκτέλεση εργασιών ανακατασκευής της διώροφης οικίας, σύμφωνα με τους αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις που τέθηκαν με αυτή. Για την εκτέλεση των εργασιών αυτών εκδόθηκε στο όνομα του πατέρα του ενάγοντα η .../20-9-1983 οικοδομική άδεια του πολεοδομικού γραφείου Βόλου, στο τοπογραφικό σκαρίφημα της οποίας απεικονίζονται οι ιδιοκτησίες των διαδίκων και η παρεμβαλλόμενη μεταξύ τους αυλή, η δε συνολική επιφάνεια του διωρόφου κτίσματος, επί του οποίου και θα διενεργούνταν οι επισκευές, αναφέρεται ως 66,96 τ.μ. (ως 70 τ.μ. περίπου αναφέρεται στους ανωτέρω τίτλους του ενάγοντος και της δικαιοπαρόχου του). Μεταξύ των εργασιών, η εκτέλεση των οποίων εγκρίθηκε με την απόφαση αυτή, ήταν και η πλακόστρωση της αυλής, γεγονός ενδεικτικό της βασιμότητας του ισχυρισμού του ενάγοντος ότι επί της επίδικης αυλής ασκούσαν συννομή, κατ'ισομοιρία, ανέκαθεν, οι δικαιοπάροχοί τους και αυτός, όπως και η εναγομένη, καταρρίπτει δε τον ισχυρισμό της τελευταίας ότι αποκλειστικός νομέας της αυλής ήταν αυτή και οι δικαιοπάροχοί της.

Πρέπει να σημειωθεί ότι δικαιοπάροχοι της εναγομένης ήσαν ο πατέρας της Ι. Γαϊτ., μετά τον θάνατο του οποίου στις 12-10-69, η πεπαλαιωμένη ανώγειος οικία, μετά της αυλής της και του υπ αυτήν και μη οικοπέδου εμβαδού 60 τ.μ. περίπου, περιήλθε στην κυριότητα νομή και κατοχή

των εξ αδιαθέτου κληρονόμων του σύζυγού του Ασ. και εναγομένη, κατά ποσοστά 1/4 και 3/4 εξ αδιαιρέτου, αντιστοίχως, οι οποίες αποδέχθηκαν την κληρονομία με την .../23-3-1970 δήλωση αποδοχής του συμβολαιογράφου Ν. Ρ., η οποία μεταγράφηκε στον τόμο ... και αριθμό ... των βιβλίων μεταγραφών του Υποθηκοφυλακείου Αργαλ.. Στη συνέχεια η μητέρα της εναγομένης με το .../22-11-1971 προικοσύμφωνο του τότε συμβολαιογράφου Α.. Μ., που μεταγράφηκε νόμιμα, συνέστησε υπέρ αυτής προίκα με προικολήπτη τον σύζυγό της Γ. Χ. επί των αναφερομένων σ αυτό ακινήτων, μεταξύ των οποίων και το ως άνω εξ αδιαιρέτου ποσοστό της επί της οικίας μετά του υπ αυτή και μη οικοπέδου εμβαδού 60 τ.μ. περίπου. Έτσι μετά την κατάργηση το έτος 1983 του θεσμού της προίκας αποκλειστική κυρία και νομέας του εν λόγω ακινήτου κατέστη η εναγομένη η οποία απέκτησε και την συννομή κατ ισομοιρία της ως άνω κοινής αυλής. Κατά το έτος 1992 όμως η εναγομένη προέβη σε διόρθωση της .../1970 ανωτέρω πράξεως αποδοχής κληρονομίας, με την .../30-10-1992 πράξη του συμβολαιογράφου Γ. Κ., εμφάνισε δε στο τοπογραφικό διάγραμμα που την συνόδευε του αρχιτέκτονα μηχανικού Ι. Μ., το εμβαδόν εκάστου ορόφου της οικίας σε 54,29 τ.μ. και συνολικά σε 108,58 τ.μ. προσέθεσε δε και έτερο κτίσμα εμβαδού 19,80 τ.μ. (πρόκειται για την αποθήκη που υπήρχε στο βάθος της κοινής αυλής και την χρησιμοποιούσαν και οι δύο διάδικοι και οι δικαιοπάροχοί τους) και την συνολική έκταση του οικοπέδου αναβίβασε από τα 60 μέτρα που ανέφεραν οι ανωτέρω τίτλοι της, σε 102, 25 τ.μ., αυξάνοντας έτσι το εμβαδόν κατά 42,25 τ.μ., εκ των οποίων τα 22 τ.μ. είναι η ανωτέρω κοινή κατ ισομοιρία αυλή, την οποία η εναγομένη εμφάνισε ως αποκλειστικής ιδιοκτησίας της. Την ί-

δια απεικόνιση των κτισμάτων και του όλου οικοπέδου, από απόψεως θέσεως και εμβαδού, έκανε η εναγομένη και στο τοπογραφικό σκαρίφημα του ίδιου μηχανικού που συνοδεύει την .../10-11-1992 άδεια οικοδομής, που έλαβε η εναγομένη, για την εκτέλεση εργασιών επισκευής και διενέργεια προσθηκών στα υπάρχοντα στο οικόπεδό της κτίσματα. Σε εκτέλεση της αδείας αυτής άρχισε την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών ανακατασκευής της εντός της κοινής αυλής σκάλας και επέκτασής της ανωγείου οικίας εντός της κοινής αυλής. Συγκεκριμένα ανέσκαψε τμήμα της επίδικης αυλής που βρίσκεται μπροστά από το παράθυρο του ισογείου της οικίας του ενάγοντος στο οποίο τοποθέτησε σιδηρό οπλισμό για την κατασκευή κολώνας που θα στήριζε την καινούργια κλίμακα και προέκτεινε κατά 1,5 μέτρο εντός της κοινής αυλής τον φέροντα σιδηρό οπλισμό με το σκοπό αυξήσεως του εμβαδού της βεράντας της ανώγειας κατοικίας (βλ. προσκομιζόμενες και επικαλούμενες φωτογραφίες της κοινής αυλής και τις εντός του ανωτέρω τμήματος αυτής εκτελούμενες εν λόγω οικοδομικές εργασίες και τα εναποτεθέντα αναγκαία προς κατασκευή αυτών οικοδομικά υλικά). Με τον τρόπο αυτό παρακωλύει τον ενάγοντα στην χρήση της κοινής αυλής και την άσκηση συννομής επ αυτής.

Περαιτέρω, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν ανωτέρω, κύριος, με έκτακτη χρησιμότητα, κατ ισομοιρία μετά της εναγομένης εξ αδιαιρέτου, της ανωτέρω οικοπεδικής εκτάσεως, που παρεμβάλλεται μεταξύ των οικιών των διαδίκων (αυλής), τυγχάνει ο ενάγων, αφού αυτός από το έτος 1985 και προ αυτού, με εναρκτήριο χρονικό σημείο το έτος 1884, οι ανωτέρω άμεσοι και άπώτεροι δικαιοπάροχοί του, νεμήθηκαν την έκταση αυτή, κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου, και καλή πίστη μέχρι

τις 23/2/1946 και ανεξαρτήτως του στοιχείου αυτού μετά την 23/2/1946, ο χρόνος συννομής των οποίων συνυπολογίζεται στον χρόνο συννομής του ιδίου, με αποτέλεσμα να έχει υπερσυμπληρωθεί στο πρόσωπό του ο κατά νόμο χρόνος έκτακτης χρησιμότητάς. Ο ισχυρισμός της εναγομένης ότι αυτή και προ αυτής οι ανωτέρω δικαιοπάροχοι της νεμήθηκαν αποκλειστικά την επίδικη οικοπεδική έκταση (αυλή) και αποκλειστική κυρία αυτής τυχάνει αυτή, ενόψει όλων των προεκτεθέντων, ελέγχεται αβάσιμος και απορριπτός.

Και ακολουθία τούτων ο ενάγων τυχάνει συγκύριος, κατά το ήμισυ εξ αδιαιρέτου μετά της εναγομένης, της επίδικης οικοπεδικής εκτάσεως, στην άσκηση δε του δικαιώματός του συγκυριότητας τον διαταράσσει η εναγομένη με τις οικοδομικές εργασίες που κατά τα ανωτέρω άρχισε να εκτελεί και η διώκουσα την αναγνώριση του δικαιώματός του συγκυριότητας και την άρση της διαταράξεως αυτού, καθώς και την παράλειψη αυτής στο μέλλον, ένδικη αγωγή τυχάνει βάσιμη. Εφόσον και η εκκαλουμένη έτσι έκρινε και έκανε δεκτή την αγωγή, ως βάσιμη, ορθώς τις διατάξεις που αναφέρονται στην προηγούμενη μείζονα σκέψη ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε και πρέπει οι τρίτος και τέταρτος λόγοι της εφέσεως, που υποστηρίζουν τα αντίθετα, να απορριφθούν, ως αβάσιμοι και να καταδικασθεί η εκκαλούσα στην δικαστική δαπάνη του εφεσιβλήτου του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας (άρθρα 176, 183 και 191 ΚΠολΔ), κατά τα διατακτικό.

249/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Ελευθ. Παπαγιάννης

Δικηγόροι: Βασ. Διβάνης, Βασ. Κατσιάμπας

Πώληση μεταχειρισμένου λεωφορείου.

Πρόβλεψη στη σύμβαση δικαιώματος υπαναχώρησης από τον αγοραστή για τη περίπτωση που το αγορασθέν λεωφορείο δεν πληρούσε τους όρους ένταξής του στο ΚΤΕΛ. Η άσκηση συμβατικής υπαναχώρησης καταργεί ex tunc τη συμβατική σχέση και αποσβέννυνται οι εξ αυτής υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι οποίοι υποχρεούνται να αποδώσουν αμοιβαίως τις ληφθείσες παροχές, κατά τις περί αδικ. πλουτισμού δ/ξεις.

{...} Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 389, 361 ΑΚ, προκύπτει ότι, εάν επέλθει η συμβατικώς επιτραπέια υπαναχώρηση με την προς τούτο δήλωση, που αποτελεί μονομερή δικαιοπραξία διαπλαστικού χαρακτήρα και δεν υποβάλλεται σε τύπο, καταργείται ex tunc η συμβατική σχέση και αποσβέννυνται οι εξ αυτής προς παροχή υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι οποίοι υποχρεούνται αμοιβαίως να αποδώσουν τις ληφθείσες παροχές κατά τις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις. (ΑΠ 94/1974 ΝοΒ 22, 908, ΑΠ 403/1967 ΝοΒ 15, 1162, ΑΠ 764/1964 ΝοΒ 13, 571).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις ... αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει συμβάσεως πωλήσεως, που καταρτίσθηκε μεταξύ των εναγόντων και του εναγομένου στην πόλη των Τρικ. κατά την 17-3-1997, ο εναγόμενος, που διατηρεί κατάστημα πωλήσεως μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, συμφώνησε να μεταβιβάσει κατά κυριότητα στους ενάγοντες ένα μεταχειρισμένο λεωφορείο τύπου MERCEDES D 303 - 14R, με αριθμό πλαισίου WDB 60048413054276, αντί τιμήματος 27.500.000 δραχμών, προκειμένου να το εντάξουν στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαν. και διά την καταλληλότητα αυτή ο εναγόμενος ρητά διαβεβαίωσε τους ενάγοντες. Οι

τελευταίοι προκατέβαλαν στον εναγόμενο το ποσό των 13.600.000 δραχμών (1.000.000/17-3-1997 + 9.000.000/18-3-1997 + 3.600.000/18-3-1997) και διά το υπόλοιπο του τιμήματος παρέδωσαν σ' αυτόν μία επιταγή εκδόσεως των ποσού 10.000.000 δραχμών. Κατά την κατάρτιση της συμβάσεως οι ενάγοντες ρητά επιφύλαξαν στον εαυτό τους το δικαίωμα της υπαναχωρήσεως σε περίπτωση που το αγορασθέν λεωφορείο δεν πληρούσε τους όρους διά την ένταξή του στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαν.. Όμως, όταν το λεωφορείο μεταφέρθηκε στην υπηρεσία του Υπουργείου Συγκοινωνιών (ΚΤΕΟ) Ιωαν. προς έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι αυτό (α) είχε συνολικό μήκος 11,390 μέτρα αντί του απαιτούμενου ελαχίστου μήκους των 12 μέτρων, (β) είχε αριθμό καθισμάτων επιβατών 47 (βλ. το υπ' αρ. 6516/1995 πιστοποιητικό του Η' Τελωνείου Θεσ/κης) αντί του απαιτούμενου αριθμού των 49 καθισμάτων επιβατών και (γ) η μεταξύ των καθισμάτων απόσταση ήταν μικρότερα της ελαχίστης τοιαύτης των 76 εκατοστών. Συνεπεία των ανωτέρω ελλείψεων το επίδικο λεωφορείο δεν ήταν δυνατόν να λάβει το απαιτούμενο πιστοποιητικό καταλληλότητας προκειμένου να εκδοθεί η σχετική άδεια κυκλοφορίας στο ανωτέρω υπεραστικό ΚΤΕΛ, όπως πληροφορήθηκαν από τους υπαλλήλους της αρμοδίας υπηρεσίας Συγκοινωνιών. Έτσι οι ενάγοντες γνωστοποίησαν πάραυτα στον εναγόμενο ότι ασκούν το δικαίωμα υπαναχωρήσεως από την καταρτισθείσα σύμβαση και στη συνέχεια μετέφεραν και παρέδωσαν το λεωφορείο περί τα τέλη του μηνός Μαρτίου 1997 στο κατάστημα του εναγομένου στα Τρίκ..

Μετά ταύτα ο εναγόμενος παρέδωσε στους ενάγοντες την επιταγή των 10.000.000 δραχμών και υποσχέθηκε ότι εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος θα

τους απέδιδε το προκαταβληθέν ποσό των 13.600.000 δραχμών, ενώ μετά την πάροδο ολίγου χρόνου πώλησε το ανωτέρω λεωφορείο σε άλλο πελάτη στη Ρόδο αντί τιμήματος 31.000.000 δραχμών. Με την εκ μέρους των εναγόντων άσκηση του επιφυλαχθέντος εις αυτούς δικαιώματος της υπαναχωρήσεως καταργήθηκε η μεταξύ αυτών υφισταμένη ενοχική σχέση και γεννήθηκε εκ του νόμου υποχρέωση του εναγομένου προς απόδοση εκ μέρους αυτού του τιμήματος των 13.600.000 δραχμών που ήδη είχε λάβει. Εκ του οποίου οι ενάγοντες ζητούν την επιστροφή του ποσού των 13.500.000 δραχμών, το οποίο ο εναγόμενος αρνείται εισέτι να επιστρέψει στους ενάγοντες.

Βεβαίως ο εναγόμενος ισχυρίζεται ότι το επίδικο λεωφορείο ήταν κατάλληλο διά την συμφωνηθείσα χρήση, αφού οι ενάγοντες δεν προσκομίζουν κανένα δημόσιο έγγραφο από το οποίο να προκύπτει ότι το λεωφορείο αυτό δεν ήταν δυνατόν να ενταχθεί στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαννίνων, αλλ' απλώς μεταμελήθηκαν και ενεργοποίησαν αντισυμβατικά το δικαίωμα υπαναχωρήσεώς των. Ο ανωτέρω ισχυρισμός του εναγομένου κρίνεται αβάσιμος, λαμβανομένου υπ' όψη ότι οι ενάγοντες δεν ηδύνατο να λάβουν από την αρμοδία Υπηρεσία Συγκοινωνιών Ιωαννίνων έγγραφη διαβεβαίωση περί ακαταλληλότητας του επιδίκου λεωφορείου διά την ένταξή του στο ΚΤΕΛ Ιωαννίνων, ως εκ του ότι δεν είχε εισέτι πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση κυριότητας του λεωφορείου στο όνομά τους. Επί πλέον ο μάρτυρας αποδείξεως Χρ. Αθ., εργαζόμενος ως οδηγός στους ενάγοντες, που έχει άμεση αντίληψη των πραγματικών περιστάσεων και ήταν παρών τόσο στην κατάρτιση της συμβάσεως, όσο και στον έλεγχο του λεωφορείου στην Υπηρεσία Συγκοινωνιών Ιωαννίνων, καταθέτει ότι διά το

συγκεκριμένο λεωφορείο δεν ήταν δυνατόν, να εκδοθεί άδεια κυκλοφορίας ως υπεραστικού λεωφορείου στο ΚΤΕΛ Ιωαννίνων, καθ' ότι, όπως τους πληροφόρησε ο μηχανολόγος της ανωτέρω υπηρεσίας, ο αριθμός των καθισμάτων των επιβατών είναι μικρότερος του απαιτούμενου ελαχίστου αριθμού (45 αντί 48), το συνολικό μήκος του λεωφορείου ανέρχονταν σε 11,40 μέτρα αντί του ελαχίστου των 12 μέτρων και επί πλέον η μεταξύ των καθισμάτων απόσταση ήταν μικρότερη της προβλεπόμενης. Τέλος ο εν λόγω μάρτυρας καταθέτει ότι οι ενάγοντες δεν είχαν κανένα λόγο να υπαναχωρήσουν από τη σύμβαση, εάν δεν αντιμετώπιζαν άρνηση της αρμοδίας υπηρεσίας συγκοινωνιών διά την έκδοση αδείας κυκλοφορίας και εντάξεως του λεωφορείου στο υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαννίνων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να παρατηρηθεί ότι το επίδικο λεωφορείο ήταν της απολύτου αρεσκείας των εναγόντων, γεγονός που ενισχύεται από το γεγονός ότι μόλις το παρέλαβαν διά να το μεταφέρουν δί' έλεγχο στην Υπηρεσία Συγκοινωνιών Ιωαννίνων, είχαν καλύψει το μεγαλύτερο μέρος του τιμήματος (μετρητά 13.600.000 δραχμές και επιταγή ύψους 10.000.000 δραχμών). Εξάλλου, το ότι το λεωφορείο αυτό πράγματι δεν είχε το απαιτούμενο μήκος των 12 μέτρων προκύπτει τόσο από το προσκομιζόμενο από τον εναγόμενο τεχνικό υπόμνημα του ιδιώτου μηχανολόγου Χ. Υ., όσο και από την εκτιμώμενη ως δικαστικό τεκμήριο κατάθεση του Ευ. Μ. (υιού του εναγομένου) κατά την συζήτηση της αιτήσεως συντηρητικής κατασκέσεως περιουσιακών στοιχείων του εναγομένου ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, στην οποία αναγνωρίζει ότι το συγκεκριμένο λεωφορείο "είναι πιο κοντό από τα άλλα λεωφορεία". Επίσης ο ανωτέρω

μάρτυρας παραδέχθηκε κατά την ως άνω δίκη ασφαλιστικών μέτρων ότι από το συγκεκριμένο λεωφορείο έλειπαν δύο (2) θέσεις, γεγονός το οποίο ενισχύεται και από το προαναφερθέν πιστοποιητικό του Η' Τελωνείου Θεσσαλονίκης, σε τρόπο ώστε να αναιρείται, στο σημείο αυτό, η από 19-3-1997 πιστοποίηση του ιδιώτου μηχανολόγου Χ. Υ. ότι το επίδικο λεωφορείο είχε 49 θέσεις καθημένων επιβατών.

Με βάση τα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά κρίνεται, όπως άλλωστε προαναφέρθηκε, ότι οι ενάγοντες νόμιμα υπαναχώρησαν από την ένδικη σύμβαση, όπως είχαν δικαίωμα, αφού το συγκεκριμένο λεωφορείο δεν ήταν κατάλληλο διά την χρήση, που το προώριζαν. Συνεπώς λουθα το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που δέχθηκε τα ανωτέρω, ορθά τον νόμο ερμηνεύσε και τις αποδείξεις εκτίμησε κι όσα αντίθετα υποστηρίζοντας διά των λόγων εφέσεων είναι αβάσιμα. Κατ' ακολουθίαν πρέπει να απορριφθεί κατ' ουσίαν η έφεση ...

250/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καράμπελας

Εισηγητής: Δημ. Τίγγας

Δικηγόροι: Σπύρος Ιωαννίδης, Βασ. Στάθης.

Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ προσωπικής εταιρίας και ομορρυθμών μελών, ως συνεναγομένων. Η ασκούμενη έφεση από αναγκαίο ομόδικο δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδίκων, οι οποίοι όμως πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να καλούνται στη συζήτηση.

Κατ' εξαίρεση στη δίκη διανομής στην οποία απαιτείται εναγωγή όλων των κοινωनों, η έφεση απευθύνεται εναντίον όλων αυτών, καίτοι είναι αναγκαίοι ομόδικοι.

Κατά το άρθρο 517 ΚΠολΔικ. “η έφεση απευθύνεται κατά εκείνων που ήταν διάδικοι στην πρωτοβάθμια δίκη ή των καθολικών διαδόχων ή των κληροδόχων τους. Αν υπάρχει αναγκαστική ομοδικία η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά όλων των ομοδίκων, αλλιώς απορρίπτεται ως απαράδεκτη”. Κατά την παρ. 1,3 του άρθρου 76 ΚΠολΔικ. “όταν η διαφορά επιδέχεται ενιαία μόνον ρύθμιση ή η ισχύς της απόφασης που θα εκδοθεί εκτείνεται σε όλους τους ομοδίκους ή όταν οι ομόδικοι μόνον από κοινού μπορούν να ασκήσουν αγωγή ή να εναχθούν ή εξαιτίας των περιστάσεων που συνοδεύουν την υπόθεση, δεν μπορούν να υπάρχουν αντίθετες αποφάσεις απέναντι στους ομοδίκους, οι πράξεις του καθενός ωφελούν και βλάπτουν τους άλλους οι ομόδικοι που μετέχουν νόμιμα στη δίκη ή έχουν προσεπικληθεί, αν δεν παραστούν, θεωρούνται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται...Οι απόντες ομόδικοι καλούνται σε κάθε μεταγενέστερη διαδικαστική πράξη”. Κατά την παρ. 4 του ίδιου άρθρου “η άσκηση ένδικων μέσων από κάποιον από τους ομοδίκους της παρ. 1 έχει αποτελέσματα και για τους άλλους”. Τούτο έχει την έννοια ότι, αν κάποιος αναγκαίος ομόδικος ασκήσει ένδικο μέσο, θεωρούνται από το νόμο ότι άσκησαν αυτό και οι ομόδικοί τους, μολοντί αδράνησαν.

Ενόψει τούτων η ασκούμενη από τους αναγκαίους ομοδίκους έφεση δεν πρέπει να απευθύνεται και κατά των ομοδίκων του, αφού διαφορετικά ο αναγκαίος ομόδικος του εκκαλούντος θα εμφανιζόταν ταυτοχρόνως να έχει την ιδιότητα του εκκαλούντος και του εφεσιβλήτου, πράγμα νομικώς και λογικώς απαράδεκτο (Ολ. Α.Π. 63/1981 Νοβ 29, 1257, βλ. Σχ. Πολ.Δικ. 111. σελ. 45 και Πρακτ. Συντ. Επιτρ. σελ. 235 και 243-244), με εξαίρε-

ση μόνον τη δίκη διανομής, όπου είναι υποχρεωτική η εναγωγή όλων των κοινωνών (άρθρο 478 ΚΠολΔικ.) από τον λαμβάνοντα συμπτωματικώς τη θέση του ενάγοντος και η έφεση πρέπει να απευθύνεται όχι μόνον κατά του αντιδίκου, αλλά και κατά των αναγκαίων ομοδίκων του εκκαλούντος (Ολ. ΑΠ 321/1983 ΝοΒ 31.1575). Οι αναγκαίοι ομόδικοι όμως που δεν άσκησαν το ένδικο μέσο, όπως τέτοιο είναι και η έφεση, πρέπει να καλούνται σε όλες τις συζητήσεις της (άρθρα 76 παρ. 3 και 110 παρ. 1 ΚΠολΔικ), άλλως κηρύσσεται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη η συζήτηση της έφεσης, κατ’ εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 524 παρ. 1 και 271 παρ. 2 του ΚΠολΔικ., για όλους τους διαδίκους (ΑΠ.1411/1987 ΝοΒ 36.1614, Εφ.Πειρ. 486/1994 Ε.Δ. 36.698, 1154/1982 Δ.13.828, Εφ.Αθ. 10676/1981 Αρχ. Νομ. 34.484, βλ. και Δ. Κονδύλη Το Δεδικασμένο κατά τον ΚΠολΔικ. παρ. 10 σελ. 103, 104, Κ. Μπέν Πολ.Δικ. αρ. 76 παρ. IV, 3, σελ. 425, Γέσιου - Φαλτσή η ομοδικία στην Πολ. Δικ. παρ. IV σελ. 285).

Εξάλλου από τις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 1 329 και 920 του ΚΠολΔικ. προκύπτει ότι, όταν έχει εναχθεί ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία και μαζί με αυτή τα ομόρρυθμα μέλη της για χρέος της εταιρίας υπάρχει μεταξύ των διαδίκων αυτών σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, αφού η ισχύς της απόφασης που εκδίδεται για την εταιρία και το παραγόμενο από την απόφαση δεδικασμένο εκτείνεται και στα μέλη της εταιρίας και επηρεάζει τις έννομες σχέσεις τους, δεν είναι δε δυνατόν στην ίδια υπόθεση να υπάρξουν διαφορετικού περιεχομένου αποφάσεις (βλ. Κ.Μπέν Πολ.Δικ. άρθρο 76 αρ. 2α, ΕΑ. 2968/1998 Ε.Δ. 40.423, 6995/1995 ΕΔ 38.925, 1905/1990 ΕΔ 31.532, 13935/1998 ΕΔ 30, 610, ΕΘ.

892/1990, 1189/1990 Επ.Εμπ.Δ.1991 σελ. 634 και 74).

Στην προκείμενη περίπτωση οι συνεκδικαζόμενες υπό κρίση εφέσεις (άρθρα 246 και 524 παρ. 1 ΚΠολΔικ.) στρέφονται κατά της υπ' αρ. 170/2001 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Καρδίτσας, το οποίο δίκασε επί αγωγής του αρχικώς ενάγοντος Κ. Βουγ., στη θέση του οποίου υπεισήλθαν μετά το θάνατό του ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι του οι εφεσίβλητοι, κατά της ετερόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία <Χ. Παπαδ. και Σια Ε.Ε>, όπως επίσης και κατά των ομορρύθμων μελών της δύο εκκαλούντων (Χρ. Παπαδ. και Σπ. Καφέ) και του Κ.. Διαμ.. Με την αγωγή εκτίθεται ότι η πρώτη εναγόμενη ετερόρρυθμη εμπορική εταιρία, της οποίας ομορρύθμα μέλη ήταν οι λοιποί τρεις εναγόμενοι, οφείλει στον αρχικώς ενάγοντα από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου η οποία καταρτίσθηκε κατά τις 7-6-1983 και λύθηκε κατά τις 5-9-1997, το ποσό των 5.513.300 δραχμών, το οποίο ζητείται να υποχρεωθούν εις ολόκληρον οι εναγόμενοι να καταβάλουν στον ενάγοντα νομιμοτόκως από τα οριζόμενα με την αγωγή χρονικά σημεία πληρωμής των επί μέρους κονδυλίων και άλλως από την επίδοση της αγωγής μέχρι εξοφλήσεως. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, αφού δίκασε ερήμην της πρώτης εναγόμενης ομορρύθμης εταιρίας (και του εκκαλούντος Χρ. Παπαδ.), απέρριψε την αγωγή ως προς τον τρίτο εναγόμενο και την έκανε κατά τα λοιπά εν μέρει δεκτή, υποχρεώνοντας εις ολόκληρον τους λοιπούς εναγομένους να καταβάλουν στους κληρονόμους του θανόντος αρχικού ενάγοντος (εκκαλούντες) νομιμοτόκως το ποσό των 4.694.841 δραχμών. Όμως οι εκκαλούντες, μολοντί είναι αναγκαίοι ομόδικοι της πρώτης εναγόμενης ετερόρρυθμης ε-

ταιρίας, αφού η εναγωγή τους έγινε με την ιδιότητά τους ως ομορρύθμων μελών αυτής, εξαιτίας της προαναφερόμενης οφειλής της και λόγω αυτής της ιδιότητάς τους καταδικάσθηκαν με την εκκαλούμενη απόφαση στην πληρωμή του ποσού των 4.694.841 δραχμών, δεν επέδωσαν στην πρώτη εναγόμενη αναγκαία ομόδικο τους επικυρωμένα αντίγραφα των εφέσεων τους με πράξεις ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση, όπως είχαν σχετική υποχρέωση (άρθρα 76 παρ. 3 και 110 παρ. 1 ΚΠολΔικ) δεδομένου ότι δεν επικαλούνται ούτε προσκομίζουν αποδεικτικά τέτοιας επίδοσης. Κατά συνέπεια όλων αυτών και σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν δεν είναι μεν απορριπτέες ως απαράδεκτες οι εφέσεις επειδή δεν απευθύνονται και κατά της πρώτης εναγομένης όπως αβάσιμα διατείνονται οι εφεσίβλητοι, αλλά πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη η συζήτησή τους.

261/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα

Εισηγήτρια: Δάφνη Μπαλιάκα

Δικηγόροι: Γεωρ. Χριστογιάννης, Αντ.

Ξηρός - Μιχαήλ Δροσινός

Η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του τρίτου προϋποθέτει μια, έστω και ελαττωματική, σύμβαση ασφάλισης, αλλ' όμως στηρίζεται απευθείας στο νόμο. Ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή του ζημιογόνου αυτοκινήτου δεν ασκεί αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή, όπως συμβαίνει στην πλავιαστική αγωγή, ήτοι δεν ασκεί αξίωση που πηγάζει από τη σύμβαση ασφάλισης αλλ' ασκεί αυτόνομο αυτής δικαίωμα του.

Η αξίωση του τρίτου παθόντος σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά του ασφαλιστή εξακολουθεί να υπάγεται στη διετή παραγραφή του άρθρου 10 παρ. 2 ν 489/1976 και

όχι στη μεγαλύτερη (4ετή ή 5ετή) παραγραφή του άρθρου 10 του νεότερου ν. 2496/1997, καθ' όσον το τελευταίο ρυθμίζει αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή και αντιστρόφως, που στηρίζονται στη σύμβαση ασφαλίσεως.

{...} Η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του ν. 489/76 ορίζει ότι “το πρόσωπο που ζημιώθηκε έχει από την ασφαλιστική σύμβαση και μέχρι το ποσό αυτής ιδία αξίωση κατά του ασφαλιστή. 2. Η αξίωση αυτή παραγράφεται μετά πάροδο δύο (2) ετών από την ημέρα του ατυχήματος, επιφυλασσομένων των κειμένων διατάξεων για την αναστολή και διακοπή της παραγραφής”. Εξάλλου από τη διάταξη του άρθρου 195 Εμπ.Ν οριζόταν ότι: “Πάσα αγωγή πηγάζουσα εκ της συμβάσεως της ασφαλίσεως κατά ζημιών ή επί της ζωής παραγράφεται δια της παρελεύσεως τριών ετών, αρχομένων από το τέλος του έτους εντός του οποίου εγεννήθη η αγωγή”.

Με το άρθρο 33 παρ. 2 του Ν.2496/1997 που άρχισε να ισχύει από 17-11-1997 καταργήθηκε ολόκληρο το ένατο τμήμα του εμπορικού νόμου. Συγκαταργήθηκε συνεπώς και το άρθρο 195 Εμπ.Ν, αφού περιλαμβάνεται στο μνησθέν ένατο τμήμα του Εμπορικού νόμου. Αντίστοιχη διάταξη του καταργηθέντος άρθρου 195 Εμπ.Ν περιλαμβάνεται πλέον στο άρθρο 10 του Ν.2496/1997. Ορίζει η τελευταία αυτή διάταξη τα ακόλουθα: “Αξιώσεις που πηγάζουν από την ασφαλιστική σύμβαση παραγράφονται στις ασφαλίσεις ζημιών μετά από τέσσερα (4) χρόνια και στις ασφαλίσεις προσώπων μετά από πέντε (5) χρόνια, από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο γεννήθηκαν”.

Αμφισβητείται έντονα η νομική φύση της ευθύνης του ασφαλιστή έναντι του παθόντος τρίτου. Κατά τη μάλλον ορθότερη

άποψη η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του τρίτου προϋποθέτει μια έστω και ελαττωματική σύμβαση ασφαλίσεως, όμως στηρίζεται απευθείας στο νόμο, δηλ. στην παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν.489/1976. Ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή του ζημιογόνου αυτοκινήτου δεν ασκεί αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή, όπως το τελευταίο συμβαίνει στην κατά την ΚΠολΔ 72 πλαγιαστική αγωγή (βλ. σχετ. Αθαν. Κρητικού, Αποζημίωση, γ' εκδ. 1998 Π. αριθ. 2006 επ.). Το δικαίωμα του παθόντος τρίτου είναι αυτόνομο από τη σύμβαση ασφαλίσεως. Αυτό σημαίνει ότι ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή δεν ασκεί αξίωση που πηγάζει από τη σύμβαση ασφαλίσεως κατά την έννοια του άρθρου 10 Ν.2496/1997.

Από την παραπάνω επισήμανση διαφάνη ότι η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 2 Ν.489/1976 και η διάταξη του άρθρου 10 Ν.2496/1997 ρυθμίζουν διαφορετικά θέματα. Ειδικότερα η πρώτη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 2 Ν.489/1976 ρυθμίζει τη διάρκεια και την έναρξη της παραγραφής της αξιώσεως του παθόντος τρίτου κατά του ασφαλιστή, ο οποίος δυνάμει συμβάσεως ασφαλίσεως καλύπτει την αστική ευθύνη συγκεκριμένων προσώπων (οδηγού, κατόχου, ιδιοκτήτη) για ατυχήματα που προκαλεί σε τρίτο το <ασφαλιζόμενο> αυτοκίνητο. Αντιθέτως το άρθρο 10 Ν.2496/1997 ρυθμίζει αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή και αντιστρόφως που στηρίζονται αποκλειστικά στη σύμβαση ασφαλίσεως. Έτσι ενόψει της διαφορετικότητας των ρυθμιζομένων από τις άνω διατάξεις θεμάτων δεν φαίνεται ορθή η άποψη ότι η νεότερη διάταξη του άρθρου 10 Ν. 2496/1997 τροποποίησε δήθεν σιωπηρώς το άρθρο 10 παρ. 2 Ν.489/1976 και ότι η παραγραφή της αξιώσεως του παθόντος τρίτου κατά του α-

σφαλιστή είναι δήθεν (4) ή (5) χρόνια, αναλόγως, κατά περίπτωση. Το ορθό είναι ότι η διάταξη του άρθρ. 10 παρ. 2 Ν.489/1976 δεν εθίγη καθόλου από τον Ν.2496/1997 και συνεπώς και μετά την έναρξη ισχύος του τελευταίου αυτού νόμου εξακολουθεί η αξίωση του παθόντος τρίτου κατά του ασφαλιστή να υπόκειται στη σύντομη διετή παραγραφή (βλ. μελέτη Αθαν. Κρητικού Επιθ. Συγκ. Δικαίου έτος 2000, σελ. 66).

Στην προκειμένη περίπτωση από τα προσκομιζόμενα από τους διαδίκους έγγραφα αποδεικνύονταν τα εξής: Ο ενάγων για την επίδικη σύγκρουση άσκησε ατομικά για τον εαυτό του ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου την από 22-3-1997 αγωγή του, κατά των ιδίων σήμερα εναγομένων, με την οποία ζητούσε την αποκατάσταση της θετικής και αποθετικής ζημίας που υπέστη από αυτή και την χρηματική του ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης. Κατά τη συζήτηση της αγωγής αυτής στη δικάσιμο της 3-2-1998 αυτός παραιτήθηκε του σχετικού αγωγικού κονδυλίου που αφορούσε την αποζημίωση της ανήλικης θυγατέρας του που εκπροσωπείται στην παρούσα δίκη από αυτόν, λόγω της σωματικής βλάβης που υπέστη αυτή κατά το ατύχημα. Επί της αγωγής αυτής μετά την παραίτηση του ενάγοντος εκδόθηκε η υπ' αριθ. 75/1998 απόφαση του πιο πάνω δικαστηρίου η οποία έκρινε αποκλειστικά υπαίτιο για το ατύχημα τον πρώτο εναγόμενο και επεδίκασε υπέρ του ενάγοντος αποζημίωση ποσού 2.000.000 δραχμών. Στη συνέχεια ο ενάγων άσκησε την αγωγή που κρίνεται, η οποία επιδόθηκε στη δεύτερη εναγομένη ασφαλιστική εταιρία στις 6-10-1999, δηλαδή μετά πάροδο διετίας από το ατύχημα. (10-8-1996), οπότε η αγωγή έχει υποπέσει στη διετή παραγραφή, καθόσον από την επομένη του ατυχήματος (10-8-

1996) μέχρι την επίδοση αυτής (6-10-1999) έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της διετίας. Η τετραετής παραγραφή του άρθρου 10 του Ν.2496/1997, δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω σύμφωνα με αυτά που αναφέρονται στην μείζονα σκέψη, διότι το δικαίωμα του ενάγοντος ως παθόντος τρίτου είναι αυτόνομο από τη σύμβαση ασφαλίσεως, πράγμα που σημαίνει ότι η αξίωση του δεν πηγάζει από την ανωτέρω σύμβαση.

Επομένως η ένσταση παραγραφής της κατ' αυτής αξιώσεως που προτάθηκε από την δεύτερη εναγομένη, πρέπει να γίνει δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη και ν' απορριφθεί η αγωγή ως προς αυτή. Τα ίδια αφού δέχθηκε και το πρωτόδικο δικαστήριο και με την εκκαλουμένη απόφασή του απέρριψε την αγωγή ως προς την δεύτερη εναγομένη ασφαλιστική εταιρία, ορθά ερμήνευσε το νόμο και πρέπει ν' απορριφθεί ο πρώτος λόγος της εφέσεως που υποστηρίζει τα αντίθετα ως κατ' ουσίαν αβάσιμος {...}.

300/2003

Πρόεδρος: Ελευθ. Ζάμπρας

Εισηγητής: Αθ. Σαμαρτζής

Δικηγόροι: Διον. Πετρωτός, Δημ. Παγώνης

Μετατροπή σύμβασης χραιδανείου σε σύμβαση εμπορικής μίσθωσης.

Καταγγελία εμπορικής μίσθωσης λόγω κακής και αντισυμβατικής χρήσης του μισθίου. Κρίση ότι δεν συνιστά αμελή και κακή χρήση η υπό του μισθωτού διενέργεια μετατροπών στο μίσθιο (αλλαγή τζαμαρίας της πρόσοψης, επένδυση με γυψοσανίδα, κατασκευή ψευδοροφής, συμπλήρωση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, αντικατάσταση του πλαστικού δαπέδου με κεραμικά πλακάκια), καθ όσον έ-

γιναν αφ ενός μεν λόγω φθοράς, για λόγους ασφαλείας, αφ ετέρου δε για λόγους ευπρεπισμού και καλαισθησίας, η δε επέμβαση του μισθωτού δεν έγινε με πρόθεση βλάβης ή υποβάθμισης του μισθίου, διότι οι ανωτέρω μεταβολές αποτελούν μέτρο διαφύλαξης της ασκούμενης στο μίσθιο επιχείρησης, δίκως η χρήση του μισθίου να γίνεται επαχθέστερη, αντιθέτως δε επήλθε σημαντική βελτίωση στο μίσθιο που θα παραμείνει σε όφελος αυτού.

Καταχρηστική η άσκηση της καταγγελίας της μίσθωσης για κακή χρήση, καθ όσον το μίσθιο είναι παλαιάς κατασκευής, με πολλές φθορές που το καθιστούν μη ασφαλές και εν μέρει ακατάλληλο για τη συμφωνηθείσα χρήση σε συνδυασμό με το ότι οι γενόμενες μετατροπές το αναβάθμισαν οικονομικά, αισθητικά και λειτουργικά.

{...} Από την διάταξη του άρθρου 594 ΑΚ, η οποία εφαρμόζεται και στις εμπορικές μισθώσεις, κατά το άρθρο 8 του Ν.813/1978, προκύπτει ότι η αθέτηση ή παράβαση της νόμιμης και συμβατικής υποχρέωσης του μισθωτή, αναφορικά με τον τρόπο μεταχείρισης του μισθίου, υπάρχει όταν ο μισθωτής υπαίτιως δεν μεταχειρίζεται το μίσθιο με επιμέλεια, αλλά διά της παραμελήσεως της επιβαλλόμενης επιμέλειας εκθέτει αυτό σε κίνδυνο ή παραβιάζει απαγορευτικούς όρους της μισθωτικής σύμβασης (ΑΠ 1438/1992 Ελλ.Δ/ν 35/412_. Στην παρούσα περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάρια με την εκκαλούμενη απόφαση πρακτικά συνεδρίασης του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, την ένορκη βεβαίωση υπ' αρ. 7388/2000 ενώπιον της συμβολαιογράφου Β. Κ. - Τ., η οποία συντάχθηκε παραδεκτως, με την παρουσία

του πληρεξουσίου δικηγόρου των καλούντων-εκκαλούντων μετά την πρωτοβάθμια συζήτηση της υπόθεσης (ΑΠ 388/1997 Ελλ.Δ/ν 1997/1791, ΑΠ 755/1992 ΕΕΝ 1993/562, ΑΠ 1330/1990 Ελλ. Δ/ν 1992/319, ΑΠ 1870/1986 Ελλ.Δ/ν 1988/281), και όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Με σύμβαση χρυσιδανείου, που καταρτίσθηκε στη Λάρισα μεταξύ των διαδίκων, με το υπ' αρ. .../7-4-1992 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Σ. Έ., οι ενάγοντες παραχώρησαν στην εναγομένη, τη χρήση του ισογείου και του υπογείου μιας πολυώροφης οικοδομής τους, η οποία κείται στη Λάρισα και στη γωνία των οδών Π. και Β. Το ακίνητο αυτό χρησιμοποιήθηκε από την εναγομένη κατά το χρόνο ισχύος της σύμβασης χρυσιδανείου, από 7-4-1992 έως 10-7-1992, για την άσκηση εμπορίας υποδημάτων. Μετά τη λήξη της σύμβασης η εναγομένη δεν απέδωσε το χρυσιδανεισθέν ακίνητο, αλλά συνέχισε να το χρησιμοποιεί, με τη συναίνεση των εναγόντων, για την άσκηση της πιο πάνω εμπορίας της, έναντι όμως συμφωνηθέντος μηνιαίου ανταλλάγματος, σταδιακώς αναπροσαρμοζόμενου. Έτσι η σύμβαση χρυσιδανείου έληξε και καταρτίσθηκε νέα, από 11-7-1992, η οποία φέρει τα στοιχεία της εμπορικής μίσθωσης. Στην τελευταία περιελήφθησαν, με νέα συμφωνία, από τον Ιούνιο του έτους 1996, και οι υπόλοιποι τρεις όροφοι της οικοδομής, ήτοι οι πρώτος, δεύτερος και τρίτος υπέρ το ισόγειο. Η πρόσοψη του ισογείου ορόφου του μισθίου ακινήτου, αποτελείται από μεγάλες "τσαμαρίες" οι οποίες δεν παρείχαν ασφάλεια, αφενός γιατί είχαν φθαρεί (σπίσει) οι μεταλλικές κάσες που στήριζαν τις τσαμαρίες και υπήρχε άμεσος κίνδυνος αποκολλήσεώς τους και εντεύθεν

τραυματισμού πεζών, πελατών και υπαλλήλων και αφετέρου γιατί δεν προστάτευαν τα εμπορεύματα των “βιτρινών” από την εισροή των νερών της βροχής. Για τους λόγους αυτούς η εναγομένη αναγκάστηκε να προβεί στην αλλαγή της “τσαμαρίας”, προκειμένου να εκλείψουν οι ανωτέρω κίνδυνοι, τους οποίους εγκυμονούσε η διατήρηση της παλιάς κατασκευής. Παράλληλα όμως για λόγους συναφείς ευπρεπισμού και καλαισθησίας του ισογείου ορόφου του καταστήματος προέβη σε μερική επένδυση του τοίχου με γυψοσανίδα, την κατασκευή ψευδοροφής, στη συμπλήρωση των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και στην αντικατάσταση του πλαστικού δαπέδου με κεραμικά πλακάκια. Η επέμβαση αυτή της εναγομένης δεν έγινε με πρόθεση βλάβης ή υποβάθμισης του μισθίου και συνεπώς δεν αποτελεί κακή χρήση αυτού κατά την έννοια του άρθρου 594 ΑΚ, δεδομένου ότι οι ανωτέρω μεταβολές αποτελούν μέτρο διαφυλάξεως της ασκούμενης στο μίσθιο επιχειρήσεως της εναγομένης, δίχως η χρήση του μισθίου, μετά τις άνω επουσιώδεις αλλά αναγκαίες μεταβολές, να γίνεται επαχθέστερη (ΑΠ 1438/1992 ο.π). Αντιθέτως επέφερε σημαντική βελτίωση σ’ αυτό τόσο από οικονομικής πλευράς, αφού έγιναν δαπάνες ύψους 5.000.000 περίπου δραχμών, οι οποίες θα παραμείνουν σε όφελος του μισθίου, όσο και από αισθητικής πλευράς, αφού τούτο έγινε πλέον καλαίσθητο και λειτουργικό.

Περαιτέρω, εφόσον η σύμβαση χρησιδανείου αντικαταστάθηκε από τη σύμβαση μισθώσεως, ο υπ’ αρ. 4 όρος της συμβάσεως χρησιδανείου, κατά τον οποίο “η χρησαμένη δεν δικαιούται να κάνει επί του ακινήτου τροποποιήσεις, μεταρρυθμίσεις, προσθήκες ή οποιεσδήποτε άλλες αλλοιώσεις που να μεταβάλουν την υφισταμένη πραγματική κατάσταση του ακι-

νήτου” δεν ισχύει. Επομένως, δεν μπορεί να γίνει λόγος για κακή χρήση, συνεπεία παράβασης όρου της σύμβασης (άρθρ. 361 ΑΚ).

Εξάλλου, υπό τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, δηλαδή ότι το μίσθιο είναι παλαιάς κατασκευής (έτους 1970), με πολλές φθορές που το καθιστούν μη ασφαλές, και εν μέρει ακατάλληλο για τη χρήση που συμφωνήθηκε και του γεγονότος ότι οι κατά τα άνω μετατροπές το αναβάθμισαν οικονομικά, αισθητικά και λειτουργικά η άσκηση του δικαιώματος καταγγελίας των εναγόντων που έγινε με την υπό κρίση αγωγή, αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 281 ΑΚ και τις αρχές που απορρέουν από αυτό. Ένόψει όλων των ανωτέρω, η ένδικη αγωγή είναι ουσιαστικά αβάσιμη, το δε πρωτοβάθμιο δικαστήριο που την απέρριψε με την εκκαλούμενη απόφασή του, ορθώς το νόμο εφαρμόσε και τις αποδείξεις εκτίμησε. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη η υπό κρίση έφεση...

339/2003

Πρόεδρος: Δέσποινα Κολίκα
Εισηγητής: Παναγ. Θεοδωρόπουλος
Δικηγόροι: Αναστ. Κουτσοκώστας, Βίκτωρ Γισαράς

Η δέσμευση ακινήτου από ΔΕΗ για εγκατάσταση υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας συνιστά επιτρεπτό συνταγματικά περιορισμό κυριότητας. Καθορισμός οριστικής μηνιαίας αποζημίωσης του βλαπτόμενου κυρίου κατά τις περί απαλλοτριώσεως διατάξεις. Πρόσφορα μισθωτικά συγκριτικά στοιχεία.

Κατά το άρθρο 12 παρ. 4 του ν. 4483/1965 “περί καταργήσεως του υποχρεωτικού Κρατικού Ελέγχου των εσωτερικών ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και άλ-

λων τινών διατάξεων” ιδιοκτήται ή κάτοχοι αστικών ακινήτων υποχρεούνται όπως αιτήσει της Δ.Ε.Η επιτρέπουν την εγκατάστασιν υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας εν τω ακινήτω επί καταλλήλου χώρου υπογείου και εν ελλείψει τοιούτου του ισογείου προς ηλεκτροδότησιν του ακινήτου και ενίσχυσιν του τοπικού δικτύου της περιοχής. Βλαπτόμενης της ιδιοκτησίας καταβάλλεται αποζημίωσις εφαρμοζομένων των διατάξεων περί αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, διατηρούντων των ιδιοκτητών το δικαίωμα εκμισθώσεως εις την Δ.Ε.Η του ως άνω χώρου. Με την παραπάνω διάταξη καθιερώνεται περιορισμός της κυριότητας εις βάρος της ιδιοκτησίας, ο οποίος ούτε υπάγεται ούτε αντίκειται στο άρθρο 17 του Συντάγματος, η παραπομπή δε στις διατάξεις της αναγκαστικής απαλλοτριώσεως, για τον προσωρινό ή οριστικό καθορισμό της αποζημίωσης αναφέρεται στην περίπτωση διαπίστωσης βλάβης ορισμένης ιδιοκτησίας που έχει συντελεστεί από την εφαρμογή σ’ αυτήν του εν λόγω νομίμου γενικού περιορισμού της κυριότητας (ΑΠ 51/2000 Ελλ. Δντ 41, 761 Εφ.Πατρ. 899/1995 Ελλ. Δντ 37,1617). Συνεπώς η υπό κρίση αίτηση, με την οποία επιδιώκεται ο οριστικός καθορισμός της μηνιαίας αποζημίωσης εκ 352,16 Ευρώ, για την χρήση του αναφερόμενου σ’ αυτή ακινήτου των αιτούντων, το οποίο έχει δεσμευτεί από την καθ’ ης η αίτηση Δ.Ε.Η για την εγκατάσταση υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις παραπάνω διατάξεις ως και τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 2882/2001 περί τον Κώδικα Αναγκαστικών απαλλοτριώσεων ακινήτων, αναλόγως εφαρμοσμένων και πρέπει νομοτύπως και εμπροθέσμως ασκηθείσα, αφού δεν επιδόθηκε η με αριθμό 418/2002 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου

Λάρισας, η οποία εκδόθηκε για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ’ ουσίαν. Με την αίτηση πρέπει να συνεκδικαστεί και ερευνηθεί κατ’ ουσίαν και η παραδεκτώς και εμπροθέσμως σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 5 του ν. 2882/2001 με τις προτάσεις της καθ’ ης εισαγόμενης ανταίτηση αυτής, βάσει της οποίας ζητείται να καθοριστεί οριστική μηνιαία αποζημίωση για την παραπάνω χρήση του ακινήτου των αιτούντων στο ποσό των 58,75 Ευρώ το μήνα.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως και ανταποδείξεως οι οποίοι εξετάστηκαν ενόρκως ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφασή του πρακτικά συνεδριάσεως του και από τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι αποδείχθηκαν τα εξής: Η καθ’ ης η αίτηση Δ.Ε.Η Α.Ε με το υπ’ αριθμόν πρωτ. .../27-7-1999 έγγραφό της προς το Γραφείο Πολεοδομίας Λάρισας, δέσμευσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 παρ. 4 και 5 του ν. 4483/1965, και σε απάντηση υποβληθείσας από 28-6-1999 αίτησης - δήλωσης των αιτούντων -καθ’ ων η ανταίτηση, αναγκαίο και κατάλληλο χώρο του υπογείου της υπό ανέγερση τότε πολυόροφης οικοδομής των που βρίσκεται επί της οδού Πανός αρ. ... εδώ στην Λάρισα, εμβαδού 29,58 τ.μ., αποτελούμενο από τμήμα του υπογείου αυτής και τμήμα του υπογείου διαδρόμου αυτής, που βρίσκονται προς την οδό Παν., για την εγκατάσταση σ’ αυτόν Υποσταθμού Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η οδός Πανός η οποία διασταυρώνεται ως επί το πολύ καθέτως με την κατά μήκος της βόρειας πλευράς της Κεντρικής Πλατείας Λάρισας. διερχόμενη οδό Κύπρου, αρχίζει από σημείο που απέχει 30 περίπου μέτρων από τη βορειοανα-

τολική γωνία της ως άνω πλατείας, έχει μεταβληθεί σε πεζόδρομο και παρουσιάζει οπωσδήποτε ικανή εμπορική κίνηση. Η πολυκατοικία των αιτούντων στην οποία βρίσκεται ο κατά τα άνω δεσμευθείς υπέρ της Δ.Ε.Η υπόγειος χώρος, έχει ήδη κατασκευασθεί και απέχει μικρή απόσταση, περίπου 30 μέτρων, από τη συμβολή των οδών Κύπρου και Πανός. Ο χώρος αυτός αποτελείται από το προς ανατολάς τμήμα του υπογείου ορόφου αυτής και του υπογείου διαδρόμου αυτής, που έχουν συνενωθεί σε ενιαίο χώρο συνολικού εμβαδού 29,58 τ.μ., η πρόσβαση προς τον οποίο γίνεται από τον υπόγειο διάδρομο της ως άνω πολυκατοικίας, με τον οποίο διακλίμακος επικοινωνεί ο διάδρομος του ισογείου ορόφου αυτής. Στον χώρο αυτό ήδη η Δ.Ε.Η έχει εγκαταστήσει Υποσταθμόν (Υ/Σ) Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η εγκατάσταση του Υποσταθμού αυτού έγινε προκειμένου να ενισχυθεί το τοπικό δίκτυο της Δ.Ε.Η και κυρίως για να ηλεκτροδοτηθεί το ακίνητο των αιτούντων - καθ' ων η ανταίτηση.

Για τη διαμόρφωση του χώρου κατάλληλου για την εγκατάσταση και λειτουργία του ως άνω υποσταθμού η Δ.Ε.Η κατέβαλε στους αιτούντες το ποσό των 1.500.000 δρχ., το οποίο αυτοί δαπάνησαν για την ως άνω αιτία, και για την εγκατάσταση του ως άνω Υ/Σ, (τοποθέτηση κυψελών, κιβωτίων ασφαλείας κλπ.) η Δ.Ε.Η δαπάνησε το ποσό των 8.000.000 δρχ. Μεταξύ των διαδίκων δεν καταρτίστηκε σύμβαση μίσθωσης του δεσμευθέντος ως άνω χώρου, λόγω διαφωνίας τους ως προς το ύψος του μισθώματος. (Οι αιτούντες δεν αποδέχθηκαν πρόταση της Δ.Ε.Η να της εκμισθώσουν τον ως άνω χώρο τους αντί του ποσού των 20.000 δρχ. μήνα). Προς εξυπηρέτηση των αναγκών εξαερισμού του ως άνω Υποσταθμού έχουν δεσμευθεί δύο επιπλέον στε-

νόμακροι χώροι και δη α) τοιούτος πλάτους 0,40 μέτρων, μήκους 3,30 μέτρων και ύψους, 0,50 περίπου μέτρων προερχόμενος εκ του προς Νότον ισογείου καταστήματος της ως άνω πολυκατοικίας, ευρισκόμενος στο δάπεδο και κατά μήκος της ανατολικής πλευράς αυτού, πλην του χώρου της θύρας εισόδου του, που προσβλέπει στην οδό Πανός, ο οποίος και επηρεάζει αρνητικά την μοναδική πρόσοψη αυτού προς την οδό Πανός, και β) έτερος πλάτους 0,40 μέτρων, μήκους 3,70 μέτρων και ύψους 0,50 περίπου μέτρων, προερχόμενος εκ του προς βορράν ισογείου καταστήματος της ως άνω πολυκατοικίας, ευρισκόμενος στο δάπεδο αυτού κατά μήκος της νότιας πλευράς αυτού, που προσβλέπει προς το διάδρομο του ισογείου ορόφου αυτής, ο οποίος όμως δεν παραβιάζει σπουδαίως αυτό αφού δεν παραβιάζεται η προς την οδό Πανός πρόσοψη αυτού. Ο ισχυρισμός των αιτούντων ότι υπό της Δ.Ε.Η έχει δεσμευθεί και επιπλέον χώρος εμβαδού 4 τ.μ. που αποτελεί τμήμα του υπογείου διαδρόμου της ως άνω πολυκατοικίας δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, αφού αυτός ναι μεν κυρίως εξυπηρετεί την πρόσβαση του προσωπικού της Δ.Ε.Η προς τον άνω Υποσταθμό, κατά τα λοιπά όμως παραμένει ελεύθερος στην κοινή χρήση των ιδιοκτητών και ενοίκων της ως άνω πολυκατοικίας, χωρίς να έχει περιορισθεί καθ' οιονδήποτε τρόπον υπό της Δ.Ε.Η. Ο προς Νότον υπόγειος χώρος της ως άνω πολυκατοικίας έχει κατασκευασθεί για να χρησιμοποιηθεί ως συμπληρωματικός χώρος του ισογείου καταστήματος αυτής (είτε ως κατάστημα, είτε ως αποθήκη, που όμως δεν έχει άμεση πρόσβαση στην οδό Πανός), και γι' αυτό το λόγο έχει κατασκευασθεί τιμνέντιν κλίμαξ που ενώνει τον υπόγειο χώρο με το ισόγειο κατάστημα. Αυτοτελής εκμίσθωση του υπογείου

θα είναι δυνατή μετά την καθαίρεση της ως άνω κλίμακος και το κλείσιμο με μπε-τόν -αρμέ του διακένου - καταπακτής που οδηγεί στην ως άνω κλίμακα (πρέπει να προηγηθεί η εκτέλεση οικοδομικών εργασιών).

Όπως εκατέρωθεν συνομολογείται η Δ.Ε.Η. εγκαταστάθηκε στη χρήση του ως άνω Υποσταθμού στις 23-5-2001 συνταχθέντος του με την ίδια ως άνω ημεροχρονολογία πρωτοκόλλου παραδόσεως και παραλαβής. Ο με επιμέλεια των αιτούντων εξετασθείς μάρτυς υπολογίζει την ζημία των από την δέσμευση των ως άνω χώρων τους, στους οποίους συμπεριλαμβάνει και τμήμα του διαδρόμου του υπογείου εμβαδού 4 τ.μ., στο αιτούμενο ποσό των 120.000 δρχ., το μήνα. Εκ των προς σύγκριση προτεινομένων καταστημάτων προκύπτουν τα εξής: οι αιτούντες έχουν εκμισθώσει το κατάστημά τους που βρίσκεται προς το βορράν τμήμα του ισογείου της ίδιας ως άνω πολυκατοικίας, εμβαδού 189 τ.μ., μετά του υπογείου του εμβαδού 135 τ.μ., μετά του οποίου το ισόγειο επικοινωνεί με εσωτερική κλίμακα, προς την τράπεζα με την επωνυμία "PROBANK AE" αντί του ποσού των 2.500.000 δρχ. το μήνα, πλέον χαρτοσήμου βαρύνοντος κατά τα συμφωνημένα την τράπεζα. (Γίνεται φανερό ότι η ύπαρξη εξαεριστήρος, εμβαδού 2 τ.μ. κατά τους αιτούντες, στον προς νότον τοίχον του ισογείου αυτού δεν επηρέασε αρνητικά την μισθωτική αξία αυτού). Η παραπάνω μίσθωση άρχισε από την 1-6-2001. Για υπόγειο κατάστημα εμβαδού 40 τ.μ. που βρίσκεται στην οδό Ερμού αριθμός 30 εδώ στη Λάρισα, που έχει εκμισθώσει ο Ηλ. Κ. στην Αικ. Συζ. Σ. Τασ., καταβάλλεται μηνιαίο μίσθωμα 133.200 δρχ. ή 390,90 Ευρώ, για το από 1-8-2001 έως 31-7-2002 χρονικό διάστημα. Το κατάστημα αυτό διαθέτει αυτοτελή είσοδο από

την οδό Ερμού. Για υπόγειο κατάστημα εμβαδού 30 τ.μ. που βρίσκεται στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου, αριθμ. ... εδώ στη Λάρισα που έχουν εκμισθώσει οι Ευθ. Γ. Χ.. Και Μ. χήρα Ι. Χ.. στον Π. Κ., κατεβάλλετο μηνιαίο μίσθωμα 88.000 δρχ. για το από 20-8-2001 έως στις 19-8-2002 χρονικό διάστημα και το κατάστημα αυτό διαθέτει αυτοτελή είσοδο από την οδό Ελ. Βενιζέλου.

Εκ των από της Δ.Ε.Η προσκομιζόμενων μισθωτηρίων εγγράφων προκύπτει ότι αυτή έχει μισθώσει για την εγκατάσταση παρομοίων Υποσταθμών της εδώ στη Λάρισα διάφορους χώρους με μικρά όμως μισθώματα που υπολείπονται της μισθωτικής αξίας των ομοίων προς αυτά γειτονικών των ακινήτων. Εν όψει όλων των παραπάνω πραγματικών περιστατικών το Δικαστήριο αυτό κρίνει ότι από της 23-5-2001 και εφεξής, και κατά την 14-3-2002 ημεροχρονολογία εκδίκασης της αίτησης προς καθορισμό της προσωρινής τιμής μονάδος αποζημιώσεως των αιτούντων, αλλά και κατά την προκειμένη δικάσιμο της 8-11-2002, ημεροχρονολογία εκδίκασης της ένδικης αίτησης προς καθορισμό της οριστικής τιμής μονάδος αποζημιώσεως των αιτούντων η ζημία που υφίσταντο οι αιτούντες από την εκ μέρους της Δ.Ε.Η δέσμευση και χρησιμοποίηση των ως άνω χώρων τους ανήρχετο 1) στο ποσό των 117,39 Ευρώ τον μήνα για τον χώρο του υπογείου τους εμβαδού 29,58 τ.μ, 2) στο ποσό των 58,69 Ευρώ τον μήνα για τον χώρο εξαερισμού του ως άνω υποσταθμού της που έχει εγκαταστήσει στην ανατολική πλευρά του προς Νότον της όλης πολυκατοικίας ευρισκομένου ισογείου καταστήματος των αιτούντων (την προσβλέπουν στην οδό Πανός) και 3) στο ποσό των 14,67 Ευρώ τον μήνα για τον χώρο εξαερισμού του ίδιου ως άνω Υποσταθμού της που έχει εγκαταστήσει σε

τοίχον του καταστήματος των αιτούντων που βρίσκεται στο βόρειο μέρος της ως άνω πολυκατοικίας και η οποία εγκατάσταση εξαερισμού προσβλέπει στον διάδρομο του ισόγειου αυτής.

Κατ' ακολουθία όλων των παραπάνω πρέπει, απορριπτομένης της ένδικης ανταίτησης ως αβάσιμης κατ' ουσίαν, γίνει εν μέρει δεκτή η ένδικη αίτηση ως βάσιμη κατ' ουσίαν και καθοριστεί η οριστική τιμή μονάδας αποζημιώσεως των κατά τα άνω δεσμευθέντων υπό της "Δ.Ε.Η ΑΕ" χώρων στο ποσό των 190,75 Ευρώ τον μήνα, και καταδικασθεί η Δ.Ε.Η ΑΕ αφού νικήθηκε στα δικαστικά έξοδα των αιτούντων, ποσοστού 3% για την σύνταξη της αιτήσεως και των προτάσεων τους ως και ποσού 30 Ευρώ για την παράσταση του πληρεξουσίου Δικηγόρου τους ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου.

370/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Καραμπελας

Εισηγητής Γεωρ. Μπατσαλέξης

Δικηγόροι: Βασ. Νιζάμης, Διον. Μπάστας

Ακυρη απόλυση οδηγού αστικού λεωφορείου.

Καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος του απολυθέντος μισθωτού για απόληψη μισθών υπερημερίας, εάν αυτός, για να λάβει το μισθό του από τον υπερήμερο εργοδότη χωρίς να εργάζεται, παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει αδικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας, παρ' ότι ήταν ευχερής η ανεύρεση τέτοιας εργασίας, ανάλωσης προς την ειδικότητά του, σε άλλον εργοδότη.

Στοιχεία που απαιτούνται για το ορισμένο της ένστασης αυτής.

Τι πρέπει να περιέχει η εκδιδόμενη απόφαση, ώστε να έχει επαρκείς αιτιολογίες,

που να καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθή εφαρμογή του 281 του Α.Κ.

{...} Κατά το άρθρο 656 του ΑΚ, αν ο εργοδότης έγινε υπερήμερος ως προς την αποδοχή της εργασίας, ο εργαζόμενος έχει δικαίωμα να απαιτήσει το μισθό, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να παράσχει την εργασία σε άλλο χρόνο. Υπερήμερος περί την αποδοχή της εργασίας καθίσταται και ο εργοδότης που κατήγγειλε ακύρως (για οποιοδήποτε λόγο) την εργασιακή σύμβαση, εφόσον πλέον δεν αποδέχεται τις υπηρεσίες του μισθωτού. Όμως και το πιο πάνω δικαίωμα για τους μισθούς υπερημερίας (όπως κάθε δικαίωμα) απαγορεύεται να ασκείται καταχρηστικά, ήτοι καθ' υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του. Τέτοια υπέρβαση υφίσταται όταν ο μισθωτός, παρότι μπορούσε να παράσχει ανάλογη προς την ειδικότητα του εργασία σε άλλον εργοδότη, αδικαιολογήτως παρέμεινε άνεργος κατά τον χρόνο υπερημερίας του εργοδότη για να εισπράξει παρ' αυτού τις αντίστοιχες αποδοχές και να ματαιώσει το δικαίωμα εκείνου προς καταλογισμό της ωφελείας στις αποδοχές υπερημερίας. (άρθρο 281 ΑΚ), δηλαδή όταν ο μισθωτός, για να λάβει το μισθό του από τον υπερήμερο εργοδότη (χωρίς φυσικά να εργασθεί) παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει αδικαιολογήτως και κακοβούλως να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας (ΑΠ 176/2001, ΑΠ 659/2000, ΑΠ 653/2000, ΑΠ 579/1994, ΑΠ 56/1994, Νόμος, Εφ-Κρ183/2002 ΔΕΕ 2002, 734 και εκεί παραπομπές). Για τη θεμελίωση του ισχυρισμού αυτού δεν αρκεί ότι ο εργαζόμενος δεν βρήκε αλλού εργασία από αμέλεια,

αλλ απαιτείται θεληματική και κακόβουλη ανεργία (ΑΠ 56/1994 ΕλλΔνη 1995, 118, ΑΠ 176/2001, Νόμος). Ο εναγόμενος - εργοδότης πρέπει να επικαλεσθεί και να αποδείξει ότι πράγματι προσφέρθηκε στον μισθωτό εργασία ισότιμη ή ανάλογη με την εργασία, που παρείχε σ' αυτόν και ότι δεν την αποδέχθηκε αδικαιολόγητα και κακόβουλα (ΕφΚρ183/2002 ο.π. και εκεί παραπομπές). Για το ορισμένο δηλαδή της ενστάσεως του αυτής θα πρέπει ο εργοδότης να επικαλεσθεί ότι πράγματι προσφέρθηκε στο μισθωτό εργασία ισότιμη με την εργασία που παρείχε σ' αυτόν ή ανάλογη προς την ειδικότητα και ικανότητά του, την οποία δεν αποδέχθηκε κακόβουλα ο μισθωτός, ή ότι ήταν ευχερής η ανεύρεση τέτοιας εργασίας και από κακοβουλία αυτός παρέλειψε να αναζητήσει, για να μπορεί να αξιώνει μισθούς υπερημερίας (ΑΠ 579/1994, ΑΠ 1173/1993 ΕΕργΔ 53, 1008). Τούτο σημαίνει ότι δεν αρκεί να υποστηρίξει ο εργοδότης ότι ο μισθωτός παρέλειψε απλώς να βρει οποιαδήποτε άλλη εργασία ή ότι η ανεύρεση άλλης εργασίας ήταν ευχερής, ούτε αρκεί βεβαίως η απλή πιθανολόγηση μιας τέτοιας δυνατότητας με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας (ΕφΑθ395/2000 ΕλλΔνη 2001, 204 και εκεί παραπομπές, ΕφΑθ1091/94 Αρμ. 48, 571, βλ. και Γ. Παναγιώτου, Η αναζήτηση του μισθού υπερημερίας ως κατάχρηση δικαιώματος ΕΕργΔ 51, 572 επομ.).

Αντίστοιχα το δικαστήριο της ουσίας, για να έχει η απόφαση επαρκείς αιτιολογίες, που να καθιστούν εφικτό τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθή εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 281 του Α.Κ., θα πρέπει να εξειδικεύει (με την παραδοχή αντίστοιχων πραγματικών περιστατικών) πως ο αξιών τους μισθούς υπερημερίας ενάγων απέφυγε αδικαιολογήτως και κακοβούλως να φροντίσει για α-

νεύρεση εργασίας, προσδιορίζοντας συγκεκριμένους εργοδότες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) στους οποίους θα ήταν δυνατό να εργασθεί πράγμα που με τη θέλησή του, αδικαιολογήτως (γιατί;) και κακοβούλως (γιατί;) απέφυγε να πράξει. Η αναφορά μόνο περιγραφικών και αξιολογικών εκφράσεων δεν συνιστά, από την έποψη αυτή, επαρκή αιτιολογία και καθιστά αναιρετέα την απόφαση για παράβαση άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ (ΑΠ 579/1994, βλ. και ΑΠ 659/2000 που αναίρεσε απόφαση Εφετείου, για εκ πλαγίου παράβαση της διάταξης του άρθρου 281 Α.Κ., διότι "έχει ανεπαρκείς αιτιολογίες ως προς την παραδοχή ότι ο εργαζόμενος απέφυγε αδικαιολογήτως και κακοβούλως να ανεύρει άλλη εργασία, αφού το Εφετείο δεν προσδιορίζει, ως όφειλε, σε ποιους συγκεκριμένους εργοδότες θα μπορούσε να εργασθεί και για ποίο λόγο η συγκεκριμένη συμπεριφορά του σε σχέση με την μη επακριβώς προσδιορισμένη προσφορά θέσεων εργασίας είναι αδικαιολόγητη και κακόβουλη", επίσης ΑΠ 653/2000, που αναίρεσε απόφαση για παράβαση άρθρου 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, διότι έγιναν δεκτά πραγματικά περιστατικά προς θεμελίωση, κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα, σχετικού ισχυρισμού, τα οποία δεν επικαλέσθηκε ο εναγόμενος εργοδότης).

Τέλος, ως προς τις προϋποθέσεις της καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος γενικά πρέπει να παρατηρηθούν τα ακόλουθα: Κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 281 ΑΚ, για να θεωρηθεί η άσκηση του δικαιώματος ως καταχρηστική, θα πρέπει η προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο οικονομικός ή κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος να προκύπτει από την προηγηθείσα συμπεριφορά του δικαιούχου ή από την πραγματική κα-

τάσταση που δημιουργήθηκε ή τις περιστάσεις που μεσολάβησαν ή από άλλα περιστατικά, τα οποία, χωρίς να εμποδίζουν κατά νόμο τη γέννηση ή να επάγονται την απόσβεση του δικαιώματος, καθιστούν μη ανεκτή την άσκηση του, κατά τις περί δικαίου και ηθικής αντιλήψεις του μέσου κοινωνικού ανθρώπου (ΑΠΟλ.17/1995 ΝοΒ 44,410). Εξάλλου, για την εφαρμογή της διατάξεως του άρθρου 281 ΑΚ, δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου να ασκήσει το δικαίωμά του, αλλά απαιτείται να συντρέχουν και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, που προέρχονται από την συμπεριφορά του ιδίου, από τα οποία, ενόψει και της αδράνειας του δικαιούχου, να δημιουργήθηκε ευλόγως στον οφειλέτη η πεποίθηση μη ενασκήσεως αυτού, οπότε και μόνο η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της καταστάσεως, η οποία δημιουργήθηκε υπό ορισμένες συνθήκες και διατηρήθηκε για μακρό χρονικό διάστημα, αντίκειται προφανώς στην καλή πίστη, τα χρηστά ήθη ή τον κοινωνικό ή οικονομικό σκοπό του δικαιώματος (ΑΠΟλ.1/1997 ΕλλΔνη 38,535).

Στην κρινόμενη περίπτωση επί της κρινόμενης αγωγής, που έχει το αντικείμενο που αναφέρεται στη σκέψη Ι, εκδόθηκε αρχικά η 45/1999 απόφαση του ως άνω Δικαστηρίου, με την οποία αναβλήθηκε, κατ άρθρο 249 ΚΠολΔ, η συζήτηση αυτής μέχρι να εκδοθεί απόφαση του Αρείου Πάγου επί της από 24-11-1998 αιτήσεως αναιρέσεως του εναγομένου κατά της τελεσίδικης 440/1998 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βόλου, που αναγνώρισε την ακυρότητα της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας του ενάγοντος και του επιδίκασε μισθούς υπερημερίας για τους μήνες 5-7/1996, αφού από το ζήτημα της ακυρότητας της καταγγελίας της

συμβάσεως εργασίας εξαρτάται το αποτέλεσμα της δεύτερης δίκης. Μετά την έκδοση της ΑΠ 974/2000 αποφάσεως, που απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως, εισήχθη πλέον η υπόθεση για συζήτηση, κατά την έννοια του άρθρου 281 ΚΠολΔ, (ΑΠ 1563/2000, ΑΠ 1611/1999, ΕφΑθ1051/2000 Νόμος και εκεί παραπομπές), οπότε ο εναγόμενος παραδεκτά πρόβαλε κατά την συζήτηση, με τις προκατατεθείσες από 14-2-2002 προτάσεις του (βλ. 35/15-2-2002 πρακτικά), μεταξύ των άλλων και την ένσταση καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος. Η ένσταση αυτή, όπως προκύπτει από το οικείο κεφάλαιο των προτάσεων του εναγομένου (σελ. 11-15), είχε δύο σκέλη και δη, κατά το εν σκέλος της, στηρίζεται στο ότι ο ενάγων απέφυγε δολίως και κακόβουλα, παρότι μπορούσε, ενόψει της ηλικίας του (35 ετών), της καλής υγείας του και της φυσικής του κατάστασης, να ανεύρει, επί 2,5 έτη από την καταγγελία της συμβάσεως του κατά μήνα Μάιο 1996, εργασία ανάλογη με την ειδικότητά του, ως επαγγελματία οδηγού αυτοκινήτων δημοσίας χρήσεως (λεωφορείων, φορτηγών, εκσκαπικών και ανυψωτικών μηχανημάτων), με σκοπό να εισπράττει τους μισθούς υπερημερίας, με αποτέλεσμα η ένδικη αξίωση της, για καταβολή τέτοιων μισθών, πέραν του τριμήνου από της καταγγελίας, που ζητήθηκαν με την προηγούμενη αγωγή και επιδικάσθηκαν με την ανωτέρω αμετάκλητη απόφαση, και δη για το χρονικό διάστημα το οποίο αφορούσε η αγωγή (8/1996-11/1998), να αντίκειται στη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ. Εφόσον, προς θεμελίωση του σκέλους αυτού της ενστάσεως του, ο εναγόμενος, όπως όφειλε, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, δεν επικαλέσθηκε τα στοιχεία που εκεί, λεπτομερώς και συγκεκριμένως, αναφέρονται, η ένσταση, κατά το εν λόγω

σκέλος της, τυγχάνει αόριστη και σαν τέτοια έπρεπε να απορριφθεί και αυτεπαγγέλτως.

Κατά το έτερο σκέλος της όμως, προς θεμελίωση της ενστάσεως, η εναγομένη εργοδότητρια επικαλέσθηκε ότι ο ενάγων, ενώ ήξερε ότι ήταν εκ των πραγμάτων αδύνατη η απασχόλησή του ως οδηγού στο λεωφορείο της, λόγω των πολυετών και οξύτατων δικαστικών αγώνων, που διεξήχθησαν αρχικά με τον πατέρα της στη συνέχεια δε με αυτή, άλλα και με την αδελφή της και πρώην σύζυγο του ενάγοντος, που είχαν σχέση με ζητήματα διατροφής, που κλόνισαν ανεπανόρθωτα τις μεταξύ τους σχέσεις, αδράνησε επί 2 ½ έτη να ασκήσει την ένδικη αξίωση, διάστημα κατά το οποίο απασχολούταν συστηματικά στην, εδρεύουσα στην Ν. Αγχίαλο, επιχείρηση του αδελφού του σε οικοδομικές εργασίες, ως τεχνίτης οικοδόμος, σε ιδιωτικά αλλά και δημοτικά έργα, με ημερομίσθιο 8.000 δραχμών και συμπληρωματικά σε αγροτικές εργασίες με ημερομίσθιο 5.000 δραχμών, παρά το ότι, ευλόγως, με την συμπεριφορά του, δημιούργησε την πεποίθηση περί του αντιθέτου, επιμένει να προβάλλει την υπερβολικού ύψους και δη ποσού 9.949.641 δραχμών αξίωσή του, η τυχόν ικανοποίηση της οποίας θα έχει δυσμενέστερες και ιδιαίτερα επαχθείς οικονομικές συνέπειες για αυτήν, με αποτέλεσμα να αντίκειται στη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ. Κατά το σκέλος της αυτό η ένσταση είναι πλήρως ορισμένη και, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στην μείζονα σκέψη, τυγχάνει νόμιμη.

Στην κρίνόμενη περίπτωση από την επανεκτίμηση και αξιολόγηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδίκων, που περιέχονται στα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα στα 45/12-3-1999 πρακτικά συνεδριάσεως του πρωτο-

βαθμίου δικαστηρίου, την .../23-3-1998 ένορκη βεβαίωση ενώπιον του συμβολαιογράφου Ι. Γ. των μαρτύρων του ενάγοντος Κ. Παυ., Κ. Πρ. και Κ. Διαμ. και τις ... /14-2-2002 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον του συμβολαιογράφου Ι. Ζ. των μαρτύρων της εναγομένης Κ. Σι. και Χ. Παρ., που δόθηκαν, κατά την διάταξη του άρθρου 671 ΚΠολΔ, μετά εμπρόθεσμη κλήτευση της εναγομένης και του ενάγοντος, αντίστοιχα, το περιεχόμενο όλων των εγγράφων που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μερικά των οποίων μνημονεύονται παρακάτω, χωρίς όμως κάποιο από αυτά να παραλειφθεί για την και ουσία διάγνωση της διαφοράς, πλήρως αποδείχθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, που καταρτίσθηκε, στις 1-7-1989, μεταξύ του ενάγοντος και του Ι. Τερ., συνιδιοκτήτου, κατά 50%, τότε του ΒΟΕ-... λεωφορείου δημοσίας χρήσεως, που είναι εντεταγμένο στο ΚΤΕΛ αστικών γραμμών περιοχής Βόλου, ο πρώτος προσλήφθηκε από τον δεύτερο για να εργασθεί ως οδηγός του λεωφορείου. Επειδή ο ενάγων ήταν γαμβρός από κόρη του ανωτέρω ο τελευταίος του μεταβίβασε το έτος 1994 ποσοστό 2% επί του λεωφορείου. Αργότερα και δη στις 8-12-1995 ο ως άνω συνιδιοκτήτης του λεωφορείου μεταβίβασε το ποσοστό συγκυριότητάς του στην εναγομένη ετέρα κόρη του, που υπεισήλθε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της συμβάσεως εργασίας και η οποία, στις 10-5-1996, κατήγγειλε την σύμβαση εργασίας του ενάγοντος. Η καταγγελία αυτή κρίθηκε άκυρη με την προαναφερθείσα αμετάκλητη 440/1998 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με την οποία επιδικάσθηκαν στον ενάγοντα μισθοί υπερμερείας για τους μήνες Μάιο-Ιούλιο 1996,

κατά τους οποίους η εργοδότηρια τελούσε σε υπερημερία ως προς την αποδοχή της εργασίας του ενάγοντος, που αυτός προσέφερε. Εν τω μεταξύ είχε επέλθει διάσπαση της εγγάμου συμβιώσεως του ενάγοντος μετά της αδελφής της εναγομένης και είχε αρχίσει οξύτατος δικαστικός αγώνας για ζητήματα διατροφής της ιδίας και του ανηλίκου άρρενος τέκνου τους, του οποίου αυτή ασκούσε τη γονική μέριμνα (του ετέρου θήλεος τη γονική μέριμνα ασκούσε ο ενάγων) η οξύτητα του οποίου βέβαια είχε άμεσο αντίκτυπο στο οικογενειακό περιβάλλον της σε διάσταση συζύγου του ενάγοντος και βέβαια και στην ενάγουσα αδελφή της. Χαρακτηριστικές της οξύτητας του δικαστικού αυτού αγώνα είναι οι προσκομιζόμενες και επικαλούμενες από την εναγομένη: α) η 1523/1995 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βόλου, με την οποία ανατέθηκε προσωρινώς στην αιτούσα αδελφή της εναγομένης η γονική μέριμνα του ανηλίκου άρρενος τέκνου τους και επιδικάσθηκε σ αυτήν για την ίδια και το ανήλικο προσωρινή διατροφή ποσού 90.000 δραχμών μηνιαίως και β) η 78/1996 απόφαση του 1-δίου Δικαστηρίου (διαδικασία άρθρου 681 Β' ΚΠολΔ), η οποία έκρινε υπαίτιο της διασπάσεως της εγγάμου συμβιώσεως τον ενάγοντα και τον υποχρέωσε να καταβάλλει στην ενάγουσα σε διάσταση σύζυγό της, για διατροφή της ιδίας και του ανηλίκου του οποίου ασκούσε αυτή τη γονική μέριμνα ποσό 47.500 δραχμών μηνιαίως. Η οξύτητα των αντιδικιών αυτών, όπως, κατά δίδαγμα κοινής πείρας, όλων γενικά των αντιδικιών μεταξύ σε διάσταση συζύγων, στις οποίες μετέχουν, είτε άμεσα είτε έμμεσα και τα πρόσωπα του στενού οικογενειακού περιβάλλοντος των αντιδίκων (γονείς, αδελφοί κ.α), δημιουργήσει, όπως ήταν φυσικό, αρνητικά τουλά-

χιστον συναισθήματα στην εναγομένη έναντι του ενάγοντος και κλόνισε τις μεταξύ τους σχέσεις, κλονισμός ο οποίος επιτάχθηκε και από την μεταξύ τους μακροχρόνια και έντονη αντιδικία στο πλαίσιο της προηγουμένης, με αντικείμενο την ακυρότητα της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, μακροχρόνια και οξύτατη επίσης δίκη (μάρτυρες σ εκείνη όπως και στην παρούσα εξετάσθηκαν ο αδελφός του ενάγοντα και ο πατέρας της εναγομένης) και αφήρεσε απ αυτές το απαραίτητο για την σωστή συνεργασία εργοδότη - εργαζομένου στοιχείο της αμοιβαίας εκτίμησης και εμπιστοσύνης, την θέση της οποίας κατέλαβε η δυσπιστία και καχυποψία, που καθιστούσαν εκ των πραγμάτων αδύνατη την συνέχιση της συνεργασίας τους και την διατήρηση του ενάγοντος στην υπεύθυνη θέση του οδηγού του λεωφορείου της, για τις υπαίτιες πράξεις και παραλείψεις του οποίου και την εξ αυτών οποιαδήποτε προς τρίτους ζημία ενέχονταν βέβαια αυτή. Τούτο βέβαια το γνώριζε ο ενάγων και παρόλο που δεν έπρεπε να αναμένει και δεν ανέμενε απασχόλησή του στο λεωφορείο της εναγομένης, εν τούτοις απέφυγε παρότι, λόγω των ικανοτήτων του, της εμπειρίας του, της ηλικίας του (γεννήθηκε το 1966) και της πολύ καλής υγείας και φυσικής του κατάστασης μπορούσε ευχερώς να ανεύρει, σε μόνιμη και σταθερή βάση, εργασία οδηγού, οπωσδήποτε μετά το τέλος του έτους 1996, δεν το έκανε, αλλά προτίμησε να απασχολείται σε αγροτικές εργασίες ή σε οικοδομικές της επιχείρησής του αδελφού του, περιστασιακά, όπως ο τελευταίος καταθέτει, με ημερομίσθιο 5.000 και 8.000 δραχμών, αντίστοιχα, εμφανιζόμενος βέβαια επισήμως ως άνεργος, προκειμένου να επιδοτείται από το Ταμείο Ανεργίας του ΟΑΕΔ από 21/5/1996-20/5/1997 και να εισπράξει το συνολικό

ποσό του 1.148.355 δραχμών (βλ. .../11-3-1999 βεβαίωση ΟΑΕΔ, που προσκομίζει και επικαλείται η εναγομένη). Μετά δε την παύση καταβολής του επιδόματος απασχολήθηκε, πάντοτε περιστασιακά επί μέρες, για να μη δημιουργήσει συνθήκες μόνιμης απασχόλησης, ως οδηγός, προκειμένου να εμφανίσει εαυτόν ως δήθεν ενδιαφερόμενο για ανεύρεση εργασίας, πλην όμως μη δυνατόν.

Όπως βεβαιώνουν δε ενόρκως οι μάρτυρές του, προκειμένου να καταστήσει υπερήμερη την εναγομένη, εμφανίζονταν, κατά καιρούς, προσχηματικά, στα γραφεία του ΚΤΕΛ και ζητούσε, παρότι γνώριζε ότι το αίτημα του ήταν εκ των πραγμάτων αδύνατον, για τους λόγους που αναφέρθηκαν, να ικανοποιηθεί, απασχόληση ως οδηγός του λεωφορείου της, απαίτηση η οποία δεν μπορούσε βέβαια να εκληφθεί ως σπουδαίως και σοβαρώς προβαλλομένη. Αφού δε συνέχισε την τακτική αυτή επί 2½ περίπου έτη, χωρίς σε συντομότερο χρονικό διάστημα να προβάλει, όπως όφειλε και μπορούσε, απαίτηση για μισθούς υπερημερίας και να εκδηλώσει έτσι έμπρακτα την εμμονή του στην προβολή και ικανοποίηση τέτοιας αξιώσεως, για να ανατρέψει την περί του αντιθέτου, λόγω της προηγηθείσας συμπεριφοράς του και των γεγονότων, που, κατά τα άνω, μεσολάβησαν, πίστη της εναγομένης, στο τέλος του μηνός Νοεμβρίου 1998, ενώ ευλόγως είχε δημιουργηθεί στην εναγομένη η πεποίθηση ότι δεν πρόκειται, για όλους τους λόγους που α-

ναφέρθηκαν, να εγείρει παρόμοια αξίωση, οπωσδήποτε μετά την 1/1/1997, άσκησε την κρινόμενη αγωγή, με την οποία ζητά για μισθούς υπερημερίας του χρονικού διαστήματος από 8/1996-11/1998, το ιδιαίτερα μεγάλο ποσό των 9.949.641 δραχμών, η ικανοποίηση δε του αιτήματός του αυτού, μετά των νομίμων τόκων, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η εναγομένη, θα έχει γι αυτήν ιδιαίτερα επάχθεις και καταστροφικές οικονομικές συνέπειες, που καθιστούν την άσκηση της αξιώσεως αυτής αντίθετη προς τα χρηστά ήθη τον κοινωνικό και οικονομικό σκοπό του δικαιώματος.

Κατ ακολουθία τούτων, σύμφωνα με αυτά που εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη, η άσκηση του ενδίκου δικαιώματος, για το μετά την 1/1/1997 χρονικό διάστημα, αντίκειται στην διάταξη του άρθρου 281ΑΚ, όπως αυτή αναλύθηκε στο τελευταίο τμήμα της μείζονος σκέψεως και η αγωγή για το χρονικό τμήμα από 1/1/1997 μέχρι 30/11/1998 να τυγχάνει αβάσιμη και απορριπτέα. Συνεπώς η ένσταση της εναγομένης, κατά το δεύτερο ως άνω σκέλος της, τυγχάνει βάσιμη και πρέπει να γίνει δεκτή. Εφόσον η εκκαλουμένη με διαφορετική αιτιολογία, έκανε δεκτή την εν λόγω ένσταση, κατά το πρώτο σκέλος της, κατά το οποίο, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, αυτή ήταν αόριστη και μείωσε αναλόγως το επιδικασθέν ποσό, ορθώς κατ αποτέλεσμα ερμήνευσε και εφάρμοσε την ανωτέρω διάταξη και τις αποδείξεις εκτίμησε {...}



ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

30/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Βογιατζής

Εισηγήτρια: Ιωάννα Κουκουράκη

Δικηγόροι: Μαρίνα Αρσενοπούλου, Ευρ. Κωνσταντίνου

Παραίτηση από το δικόγραφο ενδίκου μέσου. Αν ο αντιδίκος του παραιτούμενου εμμένει στην έκδοση απόφασης, η εκδιδόμενη απόφαση αναγνωρίζει την κατάργηση της δίκης αλλά δεν μπορεί να επιδικάσει δικαστικά έξοδα σε βάρος του παραιτούμενου, η εκκαθάριση των οποίων γίνεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 - 681 ΚΠολΔ, από το κατά τόπον αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο. Στα έξοδα περιλαμβάνεται και η αμοιβή του δικηγόρου του αντιδίκου του παραιτούμενου. Τα έξοδα εκτέλεσης βαρύνουν τον καθ' ου η εκτέλεση και η σχετική αγωγή εκδικάζεται από το καθ' ύλην, λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο.

Αν η υπόθεση δεν υπάγεται στην διαδικασία, κατά την οποία έχει εισαχθεί, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση με την προσήκουσα διαδικασία, εφόσον υπάρχει δυνατότητα τήρησης των διαδικαστικών προϋποθέσεων της προσήκουσας διαδικασίας. Δεν χωρεί ένδικο μέσο, αν η υπόθεση δικαστεί από ανώτερο ιεραρχικά δικαστήριο. Δεν ιδρύεται λόγος έφεσης από μόνο το γεγονός ότι η αγωγή κρίθηκε από το καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, με τις αυστηρότερες διαδικαστικές προϋποθέσεις της τακτικής διαδικασίας, αντί αυτών των μικροδιαφορών.

{...} Ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος με την από 30-12-1999 αγωγή του, απευθυνόμενη ενώπιον του Ειρηνοδικείου

Φαρσάλων Λάρισας, εξέθετε ότι ενώπιον εκείνου του Δικαστηρίου είχε καταθέσει κατά του ήδη εναγομένου - εκκαλούντος, την από 11-1-1993 με αριθμό εκθ. καταθ. .../1993 διεκδικητική ακινήτου αγωγή, επί της οποίας εξεδόθη η υπ' αριθμ 11/1996 οριστική απόφαση του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, με την οποία έγινε δεκτή η αγωγή. Ότι κατά της απόφασης αυτής ο εναγόμενος - ήδη εκκαλών, άσκησε την από 7-6-1996 με αριθμό εκθ. κατάθεσης .../593/1996 έφεσή του, επί της οποίας εξεδόθη η υπ' αριθμ. 261/1997 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου με την οποία απερρίφθη η έφεση. Ότι έτσι κατέστη τελεσίδικη και εκτελεστική η πρωτόδικη απόφαση (υπ' αριθμ. 11/1996 του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων), της οποίας έλαβε αντίγραφο εξ απογράφου και επέδωσε επιταγή, με αποτέλεσμα να αποβληθεί ο εναγόμενος - εκκαλών, από τη διεκδικούμενη έκταση. Ότι για τη σύνταξη της επιταγής (έκδοση απογράφου, αμοιβή συντάξαντος, επίδοση κλπ.), κατέβαλε στο δικηγόρο του, το ποσό των 30.000 δρχ. καθώς και επιπλέον 5.000 δρχ., ως αμοιβή για την παραγγελία εκτελέσεως, καθώς και επιπλέον 6.000 δρχ. στον δικαστικό επιμελητή για την επίδοση της απόφασης του δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου. Ότι επιπλέον για την εκτέλεση της υπ' αριθμ. 11/1996 αποφάσεως του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων και την αποβολή του εναγομένου κατέβαλε στο δικαστικό επιμελητή ποσό 80.000 δρχ. και συνολικά ποσό δρχ. 121.000. Ότι ο εναγόμενος ήδη εκκαλών κατά των αποφάσεων αυτών άσκησε την από 29-7-1997 αναίρεσή του, η οποία προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο της 20-5-1998, κατά την οποία ο τελευταίος παραιτήθηκε της αναίρέσεως. Ότι ό-

μως ο ενάγων αναγκάστηκε να καταβάλει στον δικηγόρο του, παρά την παραίτηση, την νόμιμη αμοιβή εκ 250.000 δρχ. Με αυτό το ιστορικό ζητούσε να υποχρεωθεί ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, να του καταβάλλει τα ποσά των εξόδων εκτέλεσης και την παράσταση του δικηγόρου του στον Α.Π., συνολικά ποσό 371.000 δρχ., με απόφαση προσωρινά εκτελεστή, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και να καταδικασθεί ο εναγόμενος στη δικαστική του δαπάνη.

Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο δικάζοντας κατά την τακτική διαδικασία, αντιωπλία των διαδίκων, εξέδωσε την υπ' αριθμ. 17/2001 απόφαση με την οποία αφού έκρινε την αγωγή ορισμένη και νόμιμη έκανε αυτή δεκτή ως κατ' ουσίαν αβάσιμη. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονείται τώρα ο εκκαλών με την κρινόμενη έφεση, διότι: α) Αναρμόδιως το πρωτοδίκως δικάσαν Δικαστήριο έκρινε την υπό κρίση διαφορά, καθόσον αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο ήταν το Μονομελές Πρωτοδικείο με τη διαδικασία περί αμοιβών. β) Εσφαλμένα το πρωτοδίκως δικάσαν Δικαστήριο εφάρμοσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις, καθόσον δεν δέχτηκε ότι τα έξοδα εκτέλεσης που ο ενάγων ζητούσε ήταν έξοδα προερχόμενα από κακοβουλία και υπερβολική πρόνοια. Δεν δέχτηκε, ότι η αναγκαστική εκτέλεση έπασχε, καθόσον ο εκκαλών - εναγόμενος - καθ' ου η εκτέλεση, κατά την επίδοση της επιταγής, είχε ήδη επιδώσει στον ενάγοντα - εφεσίβλητο - επισπεύδοντα, προσωρινή διαταγή του Προεδρεύοντος του β' τμήματος του Α.Π., που απαγόρευε την εκτέλεση, ως την έκδοση απόφασης επί σχετικής αίτησης αναστολής. Απέρριψε τον ισχυρισμό ότι τα ποσά της εκτελεσθείσας επιταγής ήταν διογκωμένα και απέρριψε την ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιομάτος. Ζητά δε με την υπό κρίση έ-

φεσή του, να εξαφανισθεί η εκκαλουμένη, ώστε να απορριφθεί η αγωγή στο σύνολό της και να καταδικαστεί ο ενάγων εφεσίβλητος στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας.

Από τις διατάξεις των άρθρων 294, 295, 297 και 299 ΚΠολΔ, που εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 573 § 1 του ΚΠολΔ και στη διαδικασία της δίκης για την αναίρεση, προκύπτει, ότι παραίτηση από το δικόγραφο του ενδίκου μέσου, που έχει ασκηθεί, άρα και από το δικόγραφο της αναίρεσεως (άρθρο 495 § 1 ΚΠολΔ), μπορεί να γίνει ή με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά προτού αρχίσει η προφορική συζήτηση της υποθέσεως, ή με δικόγραφο, που επιδίδεται στον αντίδικο του παραιτούμενου και επιφέρει αναδρομικώς την κατάργηση της δίκης επί της αναίρεσεως, χωρίς την έκδοση αποφάσεως. Αν ο αντίδικος του παραιτούμενου εμμένει, για οποιοδήποτε λόγο, στην έκδοση αποφάσεως, εκδίδεται απόφαση, που αναγνωρίζει απλώς την επελθούσα, συνεπεία της παραιτήσεως, κατάργηση της δίκης και δεν αποτελεί απόφαση επί της αναίρεσεως. Για τον λόγο αυτό δεν μπορεί να τεθεί στο πλαίσιο της καταργούμενης δίκης και θέμα επιβολής των δικαστικών εξόδων σε βάρος του παραιτούμενου (άρθρο 188 ΚΠολΔ). Η εκκαθάριση των εξόδων αυτών θα γίνει κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 - 681 του ίδιου Κώδικα, από το κατά τόπον αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο (Α.Π. 397/2002 Τράπεζα νομικών πληροφοριών Nomos). Στα έξοδα δε αυτά (αναγκαία), περιλαμβάνεται και η αμοιβή του δικηγόρου του αντιδίκου του παραιτούμενου (ΕΑ. 1794/1999 Δ/νη 2000, 1383).

Εξάλλου κατά το άρθρο 943 § 1 ΚΠολΔ "Αν υπάρχει υποχρέωση να παρα-

δοθεί ή αποδοθεί ακίνητο, ο δικαστικός επιμελητής αποβάλλει εκείνο κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση και εγκαθιστά εκείνον υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση". Και στην περίπτωση δε αυτή τα έξοδα κατ' άρθρο 932 ΚΠολΔ. βαρύνουν τον καθ' ου η εκτέλεση, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει νόμιμα γενόμενη εκτέλεση και όχι αυτή που έγινε χωρίς λόγο, είτε από υπερβολική πρόνοια. Τα έξοδα εκτέλεσης στην περίπτωση αυτή εισπράττονται κατόπιν άσκησης αγωγής, η οποία εκδικάζεται από το καθ' ύλην λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο. Αν δε το αιτούμενο ποσό είναι μικρότερο των 300.000 δρχ. από το Ειρηνοδικείο, κατά τις ειδικές διατάξεις περί μικροδιαφορών (άρθρα 466 επ. Κ.Πολ.Δ., Ειρ. Θεσπρ. 8/1995 Αρχ.Ν. 1995,169).

Εν προκειμένω από το δικόγραφο της από 30-12-1999 αγωγής που εκτιμάται, προκύπτει, ότι ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος με την αγωγή του ζητά υπό τα σ' αυτή ως άνω εκτιθέμενα, να του καταβληθούν τα έξοδα εκτέλεσης της υπ' αριθμ. 11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, με την οποία ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών υποχρεώθηκε να αποδώσει το τότε διεκδικούμενο εδαφικό τμήμα και να του καταβληθεί η αμοιβή του δικηγόρου του για την παράσταση στον Α.Π., κατόπιν της παραίτησης του εναγόμενου και ήδη εφεσίβλητου, από την ασκηθείσα αναίρεση. Έτσι, σύμφωνα με τις ανωτέρω εκτεθείσες σκέψεις, απαρδέκτως σύμφωνα με το άρθρο 219 ΚΠολΔ. σωρεύτηκαν στο ίδιο δικόγραφο τα αιτήματα αυτά, καθόσον αρμόδιο δικαστήριο για να δικάσει την αγωγή, ως προς το αίτημα της καταβολής της αμοιβής του πληρεξουσίου δικηγόρου στον Α.Π. κατόπιν της παραίτησης, είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας, με τη διαδικασία των άρθρων 679 επ. ΚΠολΔ., σύμφωνα

με το άρθρο 192 του ίδιου κώδικα, ως προς δε το αίτημα καταβολής των εξόδων εκτέλεσης της υπ αριθμ. 11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, αρμόδιο είναι, λόγω ποσού, το Ειρηνοδικείο Φαρσάλων, με τη διαδικασία των μικροδιαφορών. Συνεπώς το Ειρηνοδικείο Φαρσάλων που δίκασε την αγωγή στο σύνολό της, κατά την τακτική διαδικασία, έσφαλε και δεν ερμήνευσε σωστά το νόμο.

Από το συνδυασμό των άρθρων 46 και 591 § 2 Κ.Πολ.Δ., συνάγεται ότι αν η υπόθεση δεν υπάγεται στην διαδικασία στην οποία έχει εισαχθεί, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση της υπόθεσης με την προσήκουσα διαδικασία (εφόσον συντρέχει δυνατότητα τήρησης των διαδικαστικών προϋποθέσεων της προσήκουσας διαδικασίας), ενώ δεν συντρέχει λόγος άσκησης ενδίκου μέσου, αν η υπόθεση δικαστεί από ανώτερο ιεραρχικώς δικαστήριο. Από αυτά συνάγεται ότι ως προς το μεν αίτημα καταβολής των εξόδων εκτέλεσης, δεν ιδρύεται λόγος έφεσης από μόνο το γεγονός ότι το σχετικό αίτημα κρίθηκε από το καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, με τις αυστηρότερες διαδικαστικές προϋποθέσεις της τακτικής διαδικασίας. Επομένως πρέπει να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη απόφαση, γενόμενου δεκτού εξάλλου και του σχετικού λόγου έφεσης περί αναρμοδιότητας, να χωριστεί η δίκη και να παραπεμφθεί η εκδίκαση της αγωγής, ως προς το αίτημα της καταβολής της αμοιβής του πληρεξουσίου του ενάγοντα δικηγόρου στον Α.Π. κατόπιν της παραίτησης, στο Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας, με τη διαδικασία των άρθρων 679 επ. Κ.Πολ.Δ. Κατά τα λοιπά πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση και να δικαστεί από το Δικαστήριο τούτο.

Ως προς το λόγο έφεσης περί εσφαλμένης εφαρμογής του νόμου και εκτίμη-

σης των αποδείξεων, ως προς το αίτημα καταβολής των εξόδων εκτέλεσης, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου (ένας από κάθε πλευρά), οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων και λαμβάνονται υπόψη αναλόγως του βαθμού αξιοπιστίας και του λόγου γνώσεως εκάστου και από τα έγγραφα που οι διάδικοι νομίμως επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδεικνύονται τ' ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο εκκαλών - εναγόμενος, αδελφός του ενάγοντος και ήδη εφεσίβλητου άσκησε κατά του τελευταίου, ενώπιον του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, αρχικώς, την από 2-4-1992 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων νομής, η οποία έγινε δεκτή, δυνάμει της υπ' αριθμ. 25/1992 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων. Κατά της απόφασης αυτής ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος, άσκησε έφεση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, επί της οποίας εξεδόθη η υπ' αριθμ. 699/1992 απόφαση (του Π.Π. Λάρισας), με την οποία έγινε δεκτή η έφεση και εξαφανίστηκε η εκκαλούμενη απόφαση ασφαλιστικών μέτρων. Πριν τη συζήτηση της έφεσης αυτής ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών, προέβη στην εκτέλεση της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων, όπως προκύπτει από την με αριθμό 973/29-7-1992 έκθεση βίαιης αποβολής και εγκατάστασης, του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Λάρισας Γ. Π... Κατόπιν της εξαφάνισης της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων, ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος κατέθεσε ενώπιον του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, κατά του ήδη εναγομένου - εκκαλούντος, την από 11-1-1993 με αριθμό εκθ. καταθ. 2/1993 διεκδικητική αγωγή, για το ίδιο ακίνητο, για το οποίο ο αντίδικός του είχε υποβάλει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, δηλαδή τμήμα α-

γρού έκτασης 139,50 τ.μ., μετά της εντός αυτού ευρισκομένης πομόνας, κείμενο στη θέση "Καψ." της κτηματικής περιφέρειας Ελ. Φαρ. Επί της αγωγής αυτής εξεδόθη η υπ' αριθμ. 11/1996 οριστική απόφαση του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, με την οποία έγινε δεκτή η αγωγή, αναγνωρίστηκε ο ενάγων κύριος του επίδικου τμήματος και υποχρεώθηκε ο εναγόμενος να αποδώσει αυτό στον ενάγοντα. Επίσης συμψηφίστηκε η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων. Κατά της απόφασης αυτής ο εναγόμενος - ήδη εκκαλών, άσκησε την από 7-6-1996 με αριθμό κατάθεσης 3579/593/1996 έφεσή του, επί της οποίας εξεδόθη η υπ' αριθμ. 261/1997 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου με την οποία απερρίφθη η έφεση και εκ νέου συμψηφίστηκε η δικαστική δαπάνη. Έτσι κατέστη τελεσίδικη και εκτελεστική η πρωτόδικη απόφαση (υπ' αριθμ. 11/1996 του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων).

Κατόπιν ο ενάγων επέδωσε στον εναγόμενο αντίγραφο εξ απογράφου της απόφασης αυτής, μετ' επιταγής, όπως αποδεικνύεται από την υπ' αριθμ. .../1-9-1997 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Λάρισας Γ. Π.. Κοινοποιήθηκε δε και αντίγραφο της υπ' αριθμ. 261/1997 απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (βλ. την υπ' αριθμ. .../1-9-1997 έκθεση επίδοσης του ίδιου επιμελητή). Στο μεταξύ ο εναγόμενος - ήδη εκκαλών κατά των αποφάσεων αυτών άσκησε την από 29-7-1997 αναίρεσή του, η οποία προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο της 20-5-1998 και την από 19-8-1997 αίτηση αναστολής ενώπιον του ΑΠ., η οποία προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο της 16-9-1997, κατά την κατάθεση της οποίας εξεδόθη η από 27-8-1997 προσωρινή διαταγή του Προεδρεύοντος του Β' τμήματος του ΑΠ., με την οποία απαγορεύθηκε η εκτέλεση της υπ' αριθμ.

11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, μέχρι την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αναστολής. Η προσωρινή διαταγή κοινοποιήθηκε στον ενάγοντα την 29-8-1997, δηλαδή πριν την επίδοση της επιταγής προς εκτέλεση (την 1-9-1997). Συζητήθηκε η αίτηση αναστολής ενώπιον του Α.Π. και απερρίφθη αυτή, δυνάμει της υπ' αριθμ. 243/1997 απόφασης του Α.Π. Κατόπιν της απόρριψης της αίτησης αναστολής, ο ενάγων προέβη στην εκτέλεση της πρωτόδικης απόφασης (υπ' αριθμ. 11/1996 του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων).

Συγκεκριμένα ο πληρεξούσιος δικηγόρος του ενάγοντος, έδωσε τη σχετική εντολή προς εκτέλεση στον ως άνω δικαστικό επιμελητή, ο οποίος δυνάμει της υπ' αριθμ. .../17-10-1997 έκθεσης βιαίας αποβολής και εγκατάστασης, προέβη στην εκτέλεση της απόφασης αυτής. Έτσι αποβλήθηκε από την επίδικη έκταση ο εναγόμενος και εγκαταστάθηκε σ' αυτήν ο ενάγων. Για όλες τις ανωτέρω ενέργειες αποδεικνύεται ότι ο ενάγων κατέβαλε στο δικηγόρο του, το ποσό των 30.000 δρχ., για την έκδοση απογράφου, αμοιβή για τη σύνταξη της επιταγής και επίδοση, καθώς και επιπλέον 5.000 δρχ., ως αμοιβή για την παραγγελία εκτελέσεως. Κατέβαλε δε και στον ως άνω δικαστικό επιμελητή ποσό 6.000 δρχ., για την επίδοση της απόφασης του δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου. Επιπλέον για την εκτέλεση της υπ' αριθμ. 11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων και την αποβολή του εναγομένου, κατέβαλε στον ίδιο δικαστικό επιμελητή, επιπλέον ποσό 80.000 δρχ., όπως αποδεικνύεται από την υπ' αριθμ. .../17-10-1997 απόδειξη παροχής υπηρεσιών του τελευταίου, που ο ενάγων νόμιμα επικαλέστηκε και προσκόμισε. Συνολικά ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος για την εκτέλεση της υπ' αριθμ. 11/1996

απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, κατέβαλε το ποσό των 121.000 δρχ. ($30.000 + 5.000 + 6.000 + 80.000 = 121.000$).

Δεν αποδεικνύεται ότι τα έξοδα αυτά έγιναν από κακοβουλία ή υπερβολική πρόνοια του ενάγοντα, ούτε αποδεικνύεται ότι ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών σκόπευε να αποδώσει το διεκδικούμενο ακίνητο, ευθύς μόλις έχασε τη δίκη της αίτησης αναστολής στον Α.Π. Η πολύχρονη αντιδικία των διαδίκων, το γεγονός ότι ο εναγόμενος εξάντλησε κάθε δικονομική δυνατότητα προσφυγής κατά της εκτελούμενης απόφασης, καθώς και το γεγονός ότι ο ίδιος είχε προβεί σε άμεση εκτέλεση της παλαιότερης απόφασης ασφαλιστικών μέτρων νομής, χωρίς να περιμένει την εκδίκαση της έφεσης κατ' αυτής, αποδεικνύουν ότι ήταν αναγκαία η εκτέλεση της υπ' αριθμ. 11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων, προκειμένου να αποδοθεί το διεκδικούμενο ακίνητο. Επιπλέον τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται ο εναγόμενος στις πρωτόδικες προτάσεις και την έφεσή του, όσον αφορά τον ισχυρισμό περί καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος, σχετικά με το αίτημα καταβολής των εξόδων, και αληθή υποτιθέμενα, δεν συνιστούν καταχρηστική άσκηση δικαιώματος. Όθεν, πρέπει να απορριφθούν οι σχετικοί λόγοι, της υπό κρίση έφεσης.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό ότι η εκτέλεση της υπ' αριθμ. 11/1996 απόφασης του Ειρηνοδικείου Φαρσάλων έπασχε καθόσον ο ενάγων επέδωσε την επιταγή, μετά την επίδοση από τον εναγόμενο της προσωρινής διαταγής του Α.Π. που απαγόρευε την πρόοδο της εκτέλεσης, πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα: Σύμφωνα με το άρθρο 924 ΚΠολΔ. η επίδοση επιταγής αποτελεί την 1η πράξη εκτέλεσης. Αν πάσχει ακυρότητα η επίδο-

ση επιταγής, από το συνδυασμό των άρθρων 933 και 934 § 1α ΚΠολΔ. συνάγεται, ότι η ακυρότητα αυτή πρέπει να προβληθεί με το ειδικό ένδικο βοήθημα της ανακοπής κατά της εκτέλεσης, εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας. Κατά της εκτέλεσης ο εναγόμενος και ήδη εκκαλών δεν άσκησε ανακοπή εντός 15 ημερών από την επίδοση της επιταγής (εφόσον η ακυρότητα αφορά στην προδικασία της εκτέλεσης), σύμφωνα με το άρθρο 934 § 1α ΚΠολΔ., επομένως η σχετική ακυρότητα θεραπεύτηκε και ο σχετικός ισχυρισμός αλυσιπελώς προβλήθηκε και για τούτο ο σχετικός λόγος έφεσης πρέπει να απορριφθεί.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το ποσό 30.000 δρχ. ήταν υπερβολικό ως αμοιβή για τη σύνταξη της επιταγής, πρέπει να σημειωθούν τα εξής: Σύμφωνα με τον κώδικα δικηγόρων, αρθρ. 127, η νόμιμη ελάχιστη αμοιβή δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής, εφόσον ο τίτλος είναι απόφαση Ειρηνοδικείου, ανέρχεται στο ποσό των 20 μετ. δρχ. $X 140 \text{ δρχ/μετ.δρχ.} = 2.800 \text{ δρχ.}$ Επομένως είναι νόμιμος ο σχετικός λόγος έφεσης. Δηλαδή τα έξοδα εκτέλεσης, για την έκδοση απογράφου, αμοιβή του συντάξαντος την επιταγή δικηγόρου, επίδοση επιταγής, επίδοσης της απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου και αμοιβή για την παραγγελία εκτέλεσης ανέρχονται σε: $1.000 \text{ δρχ.} + 2.800 \text{ δρχ.} + 6.000 + 6.000 + 5.000 = 20.800 \text{ δρχ.}$, ποσό που αντιστοιχεί στο ποσό των 61 ευρώ νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και ως την εξόφληση.

Αποδεικνύεται περαιτέρω ότι ο εναγόμενος και ήδη εφεσίβλητος την ημέρα της συζήτησης της αναιρέσεως (20-5-1998), παραιτήθηκε του δικογράφου αυτής, προφανώς ενόψει του γεγονότος ότι δεν πιθανολογούσε την ευδοκίμησή της, κατό-

πιν της απόρριψης της αίτησης αναστολής ενώπιον του Α.Π. Η εκκαθάριση όμως των εξόδων στα οποία προέβη ο ενάγων και ήδη εφεσίβλητος, για την αναίρεση αυτή (μεταξύ των οποίων και τα έξοδα του δικηγόρου του), ενόψει της παραίτησης, πρέπει να γίνει κατά τα άνω, από το Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας, στο οποίο παραπέμπεται ως προς το σχετικό αίτημα, η εκδίκαση της υπόθεσης, κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 επ. Εξάλλου κατά το μέρος που κρίθηκε τελεσίδικα η διαφορά, πρέπει να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη αμφοτέρων των βαθμών, μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εξ αίματος συγγένειάς τους, κατ' άρθρ. 179 εδ. α Κ.Πολ.Δ.

32/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Δήμητρα Χολέβα

Δικηγόροι: Απ. Βλυσάκης, Γεωργ. Αγγελόπουλος - Στέλλα Σαμαρά

Για την άσκηση αναγνωριστικής αγωγής απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος, συνιστάμενου στην αναγνώριση της ύπαρξης ή ανυπαρξίας του δικαιώματος ή της υποχρέωσης, προς άρση της νομικής αβεβαιότητας.

Η αφανής εταιρία είναι εσωτερική εταιρία, δίχως νομική προσωπικότητα και εταιρική περιουσία. Επιτρεπτή η συμφωνία όπως ο αφανής εταίρος μετέχει στην εσωτερική διαχείριση και οι αποφάσεις λαμβάνονται από κοινού, αρκεί να μην αναμειγνύεται στην εκπροσώπηση της εταιρίας. Μπορεί να συμφωνηθεί ότι ο εμφανής εταίρος θα καθιστά κοινό ό,τι αποκτά στο όνομα του από την εμπορική δράση.

Λύση της αφανούς εταιρίας με καταγγελία, ανεξάρτητα από τη σπουδαιότητα ή μη του λόγου. Δεν απαιτείται να επακολουθήσει στάδιο εκκαθάρισης και είναι

παραδεκτή η άμεση άσκηση της αγωγής του αφανούς εταίρου για απόδοση εταιρικών κερδών ή της εισφοράς του.

Εάν υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων υπάρχει συγκυριότητα των συνεταίρων, τότε δεν πρόκειται περί εταιρικής περιουσίας αλλά περί κοινωνίας, στην οποία είναι δυνατή η ανάλογη εφαρμογή των περί εκκαθάρισης διατάξεων.

Αγωγή λογοδοσίας κατά του έχοντος τη διαχείριση εμφανούς εταίρου. Για το ορισμένο της αγωγής αρκεί η επίκληση ότι ο δοσίλογος διαχειρίσθηκε υπόθεση του δεξιόλογου με βάση τη μεταξύ τους έννομη σχέση, χωρίς να απαιτείται ούτε παράθεση λογαριασμού ή κονδυλίων, ούτε προσδιορισμός του διεκδικούμενου με την αγωγή υπολοίπου.

Κατά το άρθρο 70 ΚΠολΔ, όποιος έχει έννομο συμφέρον να αναγνωριστεί η ύπαρξη ή μη ύπαρξη κάποιας έννομης σχέσης μπορεί να εγείρει σχετική αγωγή. Από την διάταξη αυτή προκύπτει σαφώς ότι για την άσκηση αναγνωριστικής αγωγής απαιτείται, όπως άλλωστε για κάθε αγωγή, η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος του ενάγοντος. Τέτοιο συμφέρον υπάρχει όταν λόγω αμφισβητήσεως δημιουργείται αβεβαιότητα για τις έννομες σχέσεις από την οποία επάγεται στον ενάγοντα ζημία, η οποία δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλο τρόπο, παρά μόνο με την από το δικαστήριο αναγνώριση της υπάρξεως ή ανυπαρξίας του δικαιώματος ή της υποχρεώσεως, με την οποία αίρεται η νομική αβεβαιότητα και ο απειλούμενος από αυτήν κίνδυνος. Ειδικότερα επί αναγνωριστικής αγωγής προκειμένου να νομιμοποιηθεί ο ενάγων προς έγερση αυτής, απαιτείται να αμφισβητείται από τον εναγόμενο η υποβαλλόμενη προς αναγνώριση έννομη σχέση, ώστε να δικαιολογείται η παροχή δικαστικής προστασίας, γι' αυτό πρέπει

να καθορίζεται στην αγωγή σε τι συνιστάται το για την άσκηση αυτής έννομο συμφέρον (Γ. Μητσόπουλου, Η αναγνωριστική αγωγή παρ 6 άρθρο 4,5 Γ. Μπαλή, Γεν, Αρχαί, εκδ. γ' παρ 134 ΙΕΘ 212/70 Αρμ 24-6601).

Αφανής είναι η εταιρία στην οποία, η δραστηριότητα που τείνει στην πραγμάτωση του εταιρικού σκοπού αναπτύσσεται στο όνομα ενός εταίρου, που καλείται εμφανής, σε αντίθεση με τους άλλους εταίρους, που καλούνται αφανείς. Το νομικό πλαίσιο της αφανούς εταιρίας, ευρίσκεται κατ' αρχήν στις διατάξεις των άρθρων 47-50 Εμπ Ν και κατά παραπομπή του άρθρου 18 Εμπ Ν στις διατάξεις των άρθρων 741 επ ΑΚ, που εφαρμόζεται συμπληρωματικά, εκείνες όμως μόνο που εναρμονίζονται με τη φύση της εταιρίας, διότι πρόκειται για εσωτερική εταιρία, δηλαδή λειτουργεί ως ένωση προσώπων, μόνον όσον αφορά στις εσωτερικές σχέσεις και έτσι μόνο ως προς αυτές υπόκειται στο δίκαιο των εταιριών (Εφ Αθ 6841/1994 Ε Εμπ Δ 95-417). Συνέπεια του εν λόγω χαρακτηρισμού της αφανούς εταιρίας, είναι ότι αυτή δεν διαθέτει νομική προσωπικότητα και άρα εταιρική περιουσία, δηλαδή περιουσία που να έχει φορέα το νομικό πρόσωπο της εταιρίας ή όλους τους εταίρους από κοινού (Εφ Θεσ 963/1982 Αρμ 1983/498). Στην κλασική της μορφή, ο αφανής εταίρος μετέχει με εισφορά στην επιχείρηση ενός άλλου του εμφανούς εταίρου. Η δραστηριότητα ασκείται στο όνομα του εμφανούς εταίρου και οτιδήποτε αποκτά αυτός κατά την άσκηση της εταιρικής δραστηριότητας, ανήκει μόνο σ' αυτόν, στον οποίον γεννιούνται και όλες οι υποχρεώσεις (Εφ Θεσ 280/1995 ΔΕΕ 1995-511).

Πέρα όμως από την κλασική της μορφή, η αφανής εταιρία μπορεί να εμφανισθεί με άλλα χαρακτηριστικά. Αντί της

συμμετοχής του αφανούς σε ήδη υπάρχουσα εταιρία του εμφανούς, μπορεί εξ αρχής, να συσταθεί νέα εταιρία, που να αναλαμβάνει νέα δραστηριότητα. Μπορεί, επίσης, ο αφανής εταίρος να μετέχει στην εσωτερική διαχείριση, με την συμφωνία ότι οι αποφάσεις θα παίρνονται από κοινού, αρκεί να μην αναμειγνύεται στην εκπροσώπηση της εταιρίας ή να συμφωνηθεί ότι ο εμφανής εταίρος καθιστά κοινό ό,τι αποκτά στο όνομα του από την άσκηση της εμπορικής δραστηριότητας. Οι παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν παραλλαγές με τις οποίες μπορεί να εμφανισθεί η αφανής εταιρία, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι μετατρέπεται από εσωτερική σε εξωτερική εταιρία, διότι η εννοιολογική διαφορά μεταξύ τους έγκειται στον τρόπο δράσεως του διαχειριστού εμφανούς μέλους και όχι στο ζήτημα του ποιος είναι φορέας της εισφερόμενης ή αποκτώμενης περιουσίας.

Περαιτέρω η αφανής εταιρίας λύεται με καταγγελία τακτική ή έκτακτη, ανεξάρτητα από το αν πράγματι υπάρχει ο τυχόν επικαλούμενος με αυτήν σπουδαίος λόγος, η συνδρομή του οποίου έχει σημασία μόνον για το αν ο εταίρος που προέβη σε άκαιρη καταγγελία ενέχεται έναντι του συνεταίρου του σε αποζημίωση (ΑΠ 700/73 Ε Εμπ Δ ΚΕ-199, Εφ Αθ 5060/95 Ε Εμπ Δ ΜΣΤ' -603). Μετά τη λύση της αφανούς εταιρίας, κατά την κρατούσα άποψη, δεν απαιτείται να επακολουθήσει στάδιο εκκαθαρίσεως, διότι δεν υπάρχει εταιρική περιουσία, εφόσον ο εμφανής εταίρος εμπορεύεται ατομικά έναντι των τρίτων, με αποτέλεσμα να είναι παραδεκτή η άσκηση της αγωγής εκ μέρους του αφανούς εταίρου προς απόδοση σε αυτόν της ανήκουσας σε αυτόν μερίδας από τα εταιρικά κέρδη, καθώς και της εισφοράς του (είτε μεταβίβασε αυτήν κατά κυριότητα στον εμφανή συνεταίρο του προς ά-

σκηση της εταιρικής εμπορικής δραστηριότητας ως ατομικής του τελευταίου, είτε παρέμεινε κύριος αυτής, τάσσοντας όμως αυτήν κατά προορισμό στην εξυπηρέτηση του εταιρικού σκοπού, με παραχώρηση της χρήσης της μόνο στον εμφανή εταίρο), χωρίς να προηγηθεί εκκαθάριση, αντίθετα με όσα γίνονται δεκτά επί των λοιπών προσωπικών εταιριών (Εφ Αθ 6528/1996 ΔΕΕ 1997-50, Εφ Αθ 3478/85 Ε Εμπ Δ Α.Ζ' -287, Εφ Θεσ 63/89 Ε Εμπ Δ ΜΑ-61, Ρόκα, Εμπορικά εταιρίες, εκδ 1996 σελ 133). Είναι δυνατόν όμως να υπάρχουν ορισμένα περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων υπάρχει συγκυριότητα των συνεταίρων και τα οποία να έχουν τεθεί στη διάθεση του διαχειριζόμενου την εταιρία εμφανούς εταίρου. Τότε όμως δεν πρόκειται όμως περί εταιρικής περιουσίας αλλά περί εξ αδιαιρέτου κοινωνίας, επ' αυτών των περιουσιακών στοιχείων (ΑΠ 826/78 ΝοΒ 27-735). Επί των εν λόγω κοινών περιουσιακών στοιχείων είναι δυνατή η ανάλογη εφαρμογή των περί εκκαθαρίσεως διατάξεων του ΑΚ των άρθρων 779-782 (Εφ Αθ 5060/1995 οπ).

Τέλος, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 303 του ΑΚ και 473 επ ΚΠολΔ προκύπτει ότι όποιος έχει τη διαχείριση μιας ολική ή μερικά ξένης υπόθεσης, εφόσον η διαχείριση συνεπάγεται εισπράξεις και δαπάνες, έχει υποχρέωση να λογοδοτήσει. Προς τούτο δε οφείλεται να ανακοινώσει στο δεξίλογο λογαριασμό που να περιέχει αντιπαράθεση των εσόδων και των εξόδων, καθώς και ό,τι προκύπτει από την αντιπαράθεση αυτή και να επισυνάψει τα δικαιολογητικά, εφόσον συνηθίζεται. Εάν ο δοσίλογος δεν προβαίνει εξωδίκως σε ανακοίνωση προς τον δεξίλογο λογαριασμών ή εάν ο λογαριασμός που ανακοίνωσε ο δοσίλογος δεν είναι κανονικός, κατά τους όρους και τον τύπο που αναφέρθηκαν, δεν εκπλη-

ρώνεται η ως άνω υποχρέωση του δοσίλογου και ο δεξίλογος δικαιούται να επιδώξει την εκπλήρωση της πιο πάνω υποχρέωσης του δοσίλογου περί ανακοινώσεως του λογαριασμού, με αγωγή.

Για την πληρότητα της νομικής βάσης της ως άνω αγωγής, αρκεί η επίκληση του γεγονότος ότι ο δοσίλογος διαχειρίσθηκε υπόθεση ολικά ή μερικά του δεξίλογου με βάση οποιαδήποτε μεταξύ τους έννομη σχέση, όπως είναι σύμφωνα με τα άρθρα 718, 754 ΑΚ και 47-50 Εμπ Ν και η αφανής εταιρία, όπου διαχειριστής αυτής διαχειρίζεται το ανήκον στους λοιπούς εταίρους ιδανικό μερίδιο της εταιρικής παρουσίας, χωρίς να απαιτείται ούτε παράθεση λογαριασμού ή κονδυλίων, αφού αυτά είναι κατ' αρχήν άγνωστα στον ενάγοντα, ούτε ο προσδιορισμός του διεκδικούμενου με την αγωγή υπολοίπου, αφού αυτό θα προκύψει με την παράθεση λογαριασμού εκ μέρους του εναγομένου (ΑΠ 977/1977 Ε Εμπ Δ 1988-73) ΑΠ 526/1992 Ελλ Δνθ 34-1477, Εφ Θεσ 2646/1988 Αρμ 1989-145).

Στην προκειμένη περίπτωση, οι ενάγοντες με την υπό κρίση αγωγή τους, εκθέτουν ότι τον Ιούλιο του έτους 1993, με την εναγόμενη - θυγατέρα τους συνέστησαν αφανή εταιρία αορίστου χρόνου, με αφανείς εταίρους τους ίδιους και εμφανή την εναγομένη, με σκοπό την εκμετάλλευση επιχείρησης βιβλιοχαρτοπωλείου, ειδών ταξιδιού, καλλυντικών και βιοτεχνίας εκτυπώσεων ευκάμπτων υλικών συσκευασίας (Χαρτί- χαρτοσακούλες). Ότι για την ευόδωση του σκοπού της εταιρίας, ο πρώτος των εναγόντων εισέφερε το κεφάλαιο για την αγορά παγίων και αναλώσιμων υλικών, τον μηχανολογικό εξοπλισμό, πείρα, γνώσεις και την προσωπική του εργασία. Η δεύτερη των εναγόντων, εκτός από την προσφορά της προσωπικής της εργασίας και πείρας, παρα-

χώρησε για την στέγαση της επιχείρησης, ιδιόκτητη οικοδομή της αποτελούμενη από υπόγειο, ισόγειο και ημιώροφο, ενώ η εναγομένη εισέφερε τις γραμματικές της γνώσεις, πανεπιστημιακού επιπέδου και την εργασία της. Η συμμετοχή δε στα κέρδη και τις ζημίες της εταιρίας ορίστηκε κατά ίσα μέρη για κάθε εταίρο. Ότι διαχειριστής της εταιρίας αυτής, με απόλυτη εξουσία διαχείρισης, ορίστηκε ο πρώτος των εναγόντων, ο οποίος και χρηματοδοτεί την επιχείρηση, ενώ η εναγομένη συμφωνήθηκε να εκτελεί τις εντολές του και να ενεργεί σύμφωνα με αυτές και τις οδηγίες του. Όμως από τον Ιούνιο του έτους 2001, η εναγομένη άρχισε να ενεργεί παρά τις οδηγίες και τις εντολές του πρώτου των εναγόντων πατέρα της, με αποτέλεσμα να εισπράττει από πελάτες και να κατακρατεί χρήματα της επιχείρησης, το ύψος των οποίων μέχρι και σήμερα ανήλθε στο ποσόν άνω των 30.000.000 δραχμών.

Με βάση το ιστορικό αυτό ζητούν οι ενάγοντες να αναγνωρισθεί η μεταξύ αυτών και της εναγομένης σύσταση αφανούς εταιρίας με το ως άνω περιεχόμενο και να υποχρεωθεί η εναγομένη με απόφαση που θα κηρυχθεί προσωρινά εκτελεστική, να παραδώσει στον πρώτο των εναγόντων Α) κατάλογο εισπράξεων και τυχόν πληρωμών που ενήργησε για λογαριασμό της κοινής τους επιχείρησης, με τον διακριτικό τίτλο "ΕΚΤ. Θ. ΧΑΣ." με εμφανή εταίρο την ίδια, κατά το χρονικό διάστημα από 1-5-2001 μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της παρούσης αγωγής Β) οποιοδήποτε χρηματικό ποσό έχει στην κατοχή της και αποτελεί προϊόν εισπράξεων τιμολογίων πωλήσεων προς πελάτες - αγοραστές της επιχείρησης Γ) να απαγορευτεί κάθε πράξη εκπροσώπησης και διαχείρισης εκ μέρους της εναγομένης της άνω επιχείρησης χωρίς την έγγραφη

και ειδική συναίνεση του πρώτου των εναγόντων Δ) να απαγορευτεί κάθε νομική και υλική μεταβολή πραγμάτων και δικαιωμάτων της αυτής επιχείρησης, απομάκρυνση κινητών και κάθε δικαιοπραξία απαλλοτριώσεως πραγμάτων και δικαιωμάτων της επιχείρησης αυτής και Ε) να επιτραπεί στον πρώτο των εναγόντων για λογαριασμό της επιχείρησης, η διενέργεια όλων των προς τα έξω διαχειριστικών πράξεων της επιχείρησης και να απαγορευτούν οι αυτές πράξεις στην εναγομένη, κυρίως δε η είσπραξη χρημάτων από πελάτες της επιχείρησης. Τέλος ζητούν να απειληθεί εναντίον της εναγομένης χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση για κάθε παράβαση της παρούσης.

Η αγωγή, όπως αναλυτικά εκτέθηκε, ανωτέρω κατά περιεχόμενο και αιτήματα, είναι αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως και ως τέτοια πρέπει να απορριφθεί εφόσον δεν εκτίθεται σ' αυτή, το αναγκαίο για την κατά νόμο πληρότητα του δικογράφου της στοιχείο της αμφισβήτησης της έννομης (εταιρικής) σχέσης από την εναγομένη. Εξάλλου και αν ήθελε θεωρηθεί ότι η ως άνω αγωγή είναι ορισμένη, αυτή πρέπει ν' απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, καθόσον οι ενάγοντες, δεν εκθέτουν σ' αυτή ότι έγινε καταγγελία για τη λύση της σύμβασης της ένδικης αφανούς εταιρίας, ώστε να είναι παραδεκτή η άσκηση αγωγής εκ μέρους των αφανών εταιρών προς απόδοση σ' αυτούς της ανήκουσας σ' αυτούς μερίδας από τα εταιρικά κέρδη καθώς και της εισφοράς τους.

Περαιτέρω και αν ήθελε υποτεθεί ότι με την παραπάνω ένδικη αγωγή ζητείται να υποχρεωθεί δικαστικά η εναγομένη να λογοδοτήσει προς αυτόν (πρώτο των εναγόντων) για την διαχείριση εκ μέρους της, της περιουσίας της αφανούς εταιρίας

κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της και ειδικότερα από τον Ιούνιο του έτους 1991 και εντεύθεν, αυτή (αγωγή) είναι νόμω αβάσιμη, κατά τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη, αφού σύμφωνα με όσα ιστορούνται στο αγωγικό δικόγραφο, ουσιαστικός διαχειριστής της εταιρίας, κατά τη μεταξύ των διαδίκων συμφωνία, ορίστηκε και εξακολουθεί να είναι ο πρώτος απ' αυτούς (ενάγοντες) ο οποίος και λαμβάνει γνώση των λογαριασμών και των διαχειριστικών πράξεων, έτσι ώστε να μη ανακύπτει υποχρέωση της εναγομένης προς λογοδοσία. Τέλος τα πραγματικά περιστατικά της αγωγής δεν μπορούν να ενταχθούν και στο νομικό κανόνα του ουσιαστικού δικαίου περί αδικοπραξίας και τούτο διότι δεν εκτίθενται στην αγωγή συγκεκριμένα περιστατικά που να θεμελιώνουν την υπαιτιότητα της εναγομένης, με τη μορφή του δόλου ή και της αμέλειας ενδεχομένως. Μετά ταύτα πρέπει η αγωγή να απορριφθεί στο σύνολό της και να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα της εναγομένης στους ενάγοντες, λόγω της ήπιας τους (αρθρ 176 ΚΠολΔ).

51/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Βογιατζής
Εισηγήτρια Ιωάννα Κουκουράκη
Δικηγόροι: Θεοφ. Κώτσιου, Δημ. Λιάκος

Για τη διεξαγωγή δίκης με διάδικο Δήμο είναι απαραίτητη η προηγούμενη άδεια της δημαρχιακής επιτροπής.

Περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων του Δημοσίου και των ΟΤΑ. Η έννοια της υπηρεσιακής ανάγκης δεν προσδιορίζεται στο νόμο, ως τέτοια, όμως, νοείται κάθε δραστηριότητα, η οποία τείνει στην εξυπηρέτηση της αποστολής του συγκεκριμένου φορέα.

Η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους είναι επιτρεπτή με υπηρε-

σιακά λεωφορεία των Δήμων και περιλαμβάνεται στην έννοια της εξυπηρέτησης των υπηρεσιακών τους αναγκών.

Το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται, κατ' αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης συνίσταται στη διενέργεια εκτάκτων γραμμών και γραμμών κλειστής διαδρομής. Η μεταφορά προσχηματισμένης ομάδας προσώπων (όπως οι μαθητές), δεν ανήκει κατ' αποκλειστικότητα στα ΚΤΕΛ. Η αγωγή του ΚΤΕΛ κατά Δήμου με αντικείμενο τη παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του Δήμου εκ της μεταφοράς μαθητών με αυτοκίνητά του ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών Δικαστηρίων, ως ιδιωτική διαφορά.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 64 § 2 του Κ.Πολ.Δ. και του άρθρου 111 § 2 εδ. 1 του Π.Δ. 410/1995, συνάγεται ότι για τη διεξαγωγή δίκης ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου, με διάδικο Δήμο, είναι απαραίτητη η προηγούμενη άδεια της δημαρχιακής επιτροπής, με την οποία χορηγείται η σχετική πληρεξουσιότητα, καθόσον είναι μόνη αρμόδια αυτή για την πρόσληψη και ανάκληση της πληρεξουσιότητας του εκπροσωπούμενου το δήμο δικηγόρου. Εν προκειμένω εισάγεται προς συζήτηση η από 23-9-2001 (αρ. εκθ. κατάθ. .../26-9-2001) αγωγή, κατά του Δήμου Ποτ. Λαρ.. Ο εναγόμενος Δήμος, προσκομίζει την απαραίτητη κατά τα άνω, απόφαση της αρμόδιας Δημαρχιακής Επιτροπής του Δήμου Ποτ. Λάρισας, υπ' αριθμ. 102/5-12-2001, από την οποία να προκύπτει ότι, κατά την δικάσιμο της 8-1-2002, κατά την οποία αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης, ο παραστάς δικηγόρος για λογαριασμό του Δήμου Ποτ., Δ. Α., δικηγόρος Λάρισας, είχε τη σχετική ειδική πληρεξουσιότητα εκπροσώπησης του Δήμου, τόσο κατά την

πριν την αναβολή δικάσιμο, όσο και κατά τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, κατά την οποία εκφωνήθηκε η υπόθεση και συζητήθηκε κατά τη σειρά του πινακίου (αρ. 3). Επομένως ο Δήμος Ποτ. παρέστη προσηκόντως στην συζήτηση της υπό κρίση αγωγής (Α. Π. 27/1999, Δ'νη 1999, 631).

Στο άρθρο 1 του ν.δ. 2396/1953 "περί κανονισμού χρήσεως και κινήσεως αυτοκινήτων οχημάτων του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και των εν γένει νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου", ορίζονται τα εξής: "1. Δι' αποφάσεων του Προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου, δημοσιευομένων στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δύναται: α) να ορίζονται αι Υπηρεσίες του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως ή των εν γένει Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Ειδικών Λογαριασμών ή Υπηρεσιών, εκουσών ιδίαν εκτός του Κρατικού Προϋπολογισμού διαχείρησιν ή Τραπεζών ή Οργανισμών ή Επιχειρήσεων ή Εταιριών κοινής ωφέλειας..., αίτινες θα δύνανται να χρησιμοποιώσιν αυτοκίνητα κρατικά ή μη, ως και να καταργήται ενδεχομένως υπάρχον δικαίωμα τούτων. β) Ομοίως να ορίζωνται τα πρόσωπα εις α θα παρέχεται δικαίωμα χρήσεως κρατικού οχήματος, ως και να καταργήται οιονδήποτε σχετικόν δικαίωμα. γ) ... δ) να ρυθμίζονται τα της διαθέσεως εν γένει κυκλοφορίας και ελέγχου κινήσεως των εν λόγω αυτοκινήτων οχημάτων, ε) να επιβάλλονται πάσης φύσεως απαγορεύσεις και περιορισμοί ως προς την χρήσιν και την κατανάλωσιν καυσίμων, στ) ...".

Περαιτέρω στο άρθρο 2 του ίδιου ν.δ. ορίζονται τα εξής: "Απαγορεύεται στους πολιτικούς υπαλλήλους και Στρατιωτικούς των υπηρεσιών περί ων το εδάφιον α' της παραγράφου 1 ης ως και εις τα πρόσωπα

του εδαφίου β' της αυτής παραγράφου του προηγούμενου άρθρου, η χρησιμοποίηση αυτοκινήτων ανηκόντων εις τας υπηρεσίας και οργανισμούς του προηγούμενου άρθρου, εις τας ακολούθους περιπτώσεις, ήτοι: α} προς εξυπηρέτησιν σκοπών αλλοτριών εκείνων δι' ους το αυτοκίνητον παρεχωρήθη, β} δια μεταφοράν προσώπων ή πραγμάτων ασχέτων προς την Υπηρεσίαν, εις ην ανήκει το όχημα ή προσωπικού οιασδήποτε ειδικότητος και κατηγορίας εις τους τόπους εργασίας, παρατάξεων, τελετών και ασκήσεων, εφ' όσον η διανυτέα απόστασις είναι μικροτέρα των πέντε χιλιομέτρων, υπάρχουσι δε συνήθη συγκοινωνιακά μέσα προς εξυπηρέτησιν αυτών, γ}... δ} προς μεταφοράν ξένων ατόμων ή μελών οιασδήποτε οργανώσεων ή συγγενών του Δημοσίου Υπαλλήλου ή Στρατιωτικού του χρησιμοποιούντος το Κρατικόν όχημα". Η παράβαση των διατάξεων του ανωτέρω Ν.Δ. και των προς εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων αποφάσεων τιμωρείται ποινικά και πειθαρχικά.

Στο άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 543/5543/2-3-2000 (ΦΕΚ 376Α/24-3-2000), κοινής αποφάσεως των Υφυπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του παραπάνω ν.δ., ορίζεται ότι: "Οι υπηρεσίες των οποίων ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζει τη χρήση, την κυκλοφορία και άλλα σχετικά θέματα των υπηρεσιακών τους αυτοκινήτων, είναι αυτές που περιλαμβάνονται στο δημόσιο τομέα της § 1 του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, όπως αυτό ισχύει". Εξάλλου στο άρθρο 9 της απόφασης αυτής ορίζεται ότι τα αυτοκίνητα των υπηρεσιών της απόφασης αυτής πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, να μην κινού-

νται τις μη εργάσιμες ημέρες και ώρες, εκτός αν υφίστανται επιτακτικές υπηρεσιακές ανάγκες που επιβάλλουν την εξαίρεσή τους από τον περιορισμό αυτό και πάντοτε με την έγκριση της αρμόδιας αρχής, να μην κινούνται εκτός των ορίων της διοικητικής περιφέρειας ή της ζώνης ευθύνης στην οποία ασκεί τα καθήκοντά του το εξυπηρετούμενο πρόσωπο ή υπηρεσία, να μην μεταφέρουν πρόσωπα και πράγματα άσχετα προς την υπηρεσιακή αποστολή ή μέλη οποιωνδήποτε οργανώσεων ή συγγενικά ή φιλικά πρόσωπα των εξυπηρετούμενων προσώπων ή των ιδίων των οδηγών. Σημειώνεται δε ότι στο δημόσιο τομέα της § 1 του άρθρου 51 του ν. 1892/1990, περιλαμβάνονται και οι Δήμοι, επομένως οι ως άνω περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων, ισχύουν και γι' αυτούς.

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων επιτρέπεται μόνο για τη μεταφορά των προσώπων που ορίζονται ρητώς και την εξυπηρέτηση των υπηρεσιακών αναγκών των φορέων στους οποίους αναγνωρίζεται το σχετικό δικαίωμα. Η έννοια της υπηρεσιακής ανάγκης δεν προσδιορίζεται στο νόμο. Ως τέτοια, όμως, πρέπει να νοηθεί κάθε δραστηριότητα, η οποία τείνει στην εξυπηρέτηση της αποστολής του συγκεκριμένου φορέα, συνεπώς, περί οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα και τα άλλα σχετικά νομοθετήματα.

Εξάλλου στο άρθρο 24 § 1 του π.δ. 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας), η διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων ανήκει στην αρμοδιότητα των δήμων και των κοινοτήτων, κύρια μέρη των οποίων αποτελεί η προαγωγή των κοινωνικών και οικονομικών συμφερόντων, καθώς και των πολιτιστικών και

πνευματικών ενδιαφερόντων των κατοίκων της, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 2 § 9 του ν. 1566/1985 ορίζεται ότι “μαθητές που κατοικούν μακριά από την έδρα του σχολείου, μπορεί να μεταφέρονται δωρεάν στον τόπο που λειτουργεί το σχολείο. Αν η μεταφορά είναι αντικειμενικά αδύνατη ή δεν υπάρχουν προϋποθέσεις δωρεάν διαμονής και σίτισης, μπορεί να κατβάλλεται μηνιαίο επίδομα”.

Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 6 § 25 εδ. α του ν. 2240/1994 “Συμπλήρωση διατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις”, ορίζεται ότι η κατά το άρθρο 2 § 9 του ν. 1566/1985 μεταφορά των μαθητών στον τόπο που λειτουργεί το σχολείο, πραγματοποιείται από τους οικείους ΟΤΑ., είτε με τη χρησιμοποίηση ιδιόκτητων μέσων, είτε με τη χρήση των συνήθων αστικών και υπεραστικών μέσων, είτε με μίσθωση ιδιωτικών μέσων μεταφοράς, είτε με άλλο πρόσφορο τρόπο. Σύμφωνα δε με την § 1 του άρθρου 1 του ν. 711/1977 “έργο των ειδικών τουριστικών λεωφορείων”, όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει με το άρθρο 1 του ν. 2446/1996, το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται, κατ’ αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης, συνίσταται στη διενέργεια εκτάκτων γραμμών και γραμμών κλειστής διαδρομής που εξυπηρετούν μεταφορά προσχηματισμένης ομάδας προσώπων και αποσκευών με κοινό προορισμό, απαγορευόμενης της με οποιονδήποτε τρόπο εκτέλεσης συγκοινωνίας, ως εξής: α) Μεταφορά προσώπων στα πλαίσια οργάνωσης συνεδρίων, εκθέσεων, σεμιναρίων, αθλητικών - πολιτιστικών - κοινωνικών εκδηλώσεων. β) Μεταφορά προσώπων σε οργανωμένες εκδρομές εντός και εκτός της χώρας. γ) Μεταφορά από και προς αεροδρόμια, λιμάνια, σιδηροδρομικούς και συντοριακούς σταθμούς.

δ) Μεταφορά στρατιωτών από και προς τα στρατόπεδα, εφόσον αυτά δεν εξυπηρετούνται από την τακτική γραμμή του οικείου ΚΤΕΛ. ή ΡΟΔΑ. ε) Μεταφορά μετ’ επιστροφής εργαζομένων στους τόπους εργασίας. στ) Μεταφορά λουομένων. ζ) Μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία.

Στις § 2, 3 και 5 του ίδιου άρθρου προβλέπονται εξαιρέσεις από τον ως άνω κανόνα και δυνατότητα εκτελέσεως του ως άνω μεταφορικού έργου με λεωφορεία των ΚΤΕΛ. ή ΡΟΔΑ ή δημόσιας χρήσης τουριστικά λεωφορεία που ανήκουν σε Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (Τ.Ε.Ο.Μ.). Με τις ανωτέρω διατάξεις ρυθμίζεται το μεταφορικό έργο των ειδικών τουριστικών λεωφορείων δημόσιας χρήσης, σε σχέση με τα λοιπά δημόσιας χρήσης μεταφορικά μέσα (μεταξύ των οποίων και τα λεωφορεία των ΚΤΕΛ.) και δεν θίγεται το δικαίωμα οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και εν γένει κάθε υποκειμένου δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, να χρησιμοποιεί ίδια μεταφορικά μέσα για τη μεταφορά προσώπων μέσα στα πλαίσια της εξυπηρέτησής της δραστηριότητάς του ή των λειτουργικών αναγκών και σκοπών του.

Από τις ανωτέρω διατάξεις που ρυθμίζουν τη χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων εντός των πλαισίων και για την εξυπηρέτηση των υπηρεσιακών αναγκών, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι κατά τα άνω στις υπηρεσιακές ανάγκες κάθε Δήμου περιλαμβάνεται και η μεταφορά των μαθητών από και προς τα σχολεία τους, και λαμβανομένου υπόψη ότι η μεταφορά προσχηματισμένης ομάδας προσώπων (όπως οι μαθητές), δεν ανήκει κατ’ αποκλειστικότητα στα ΚΤΕΛ. ή ΡΟΔΑ, εξαγεται το συμπέρασμα ότι η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους, είναι επιτρεπτή με υπηρεσιακά λεωφορεία των

Δήμων (βλ. υπ αριθμ. 9/2001 Γνωμοδότηση ΝΣΚ).

Στην προκείμενη περίπτωση με την υπό κρίση αγωγή, κατ' εκτίμηση αυτής, το ενάγον εκθέτει ότι με την υπ' αριθμ. Β - 11406/247/27-5-1999 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, εγκρίθηκε η χορήγηση άδειας κυκλοφορίας και κρατικών πινακίδων στα λεωφορεία, ιδιωτικής χρήσεως αυτοκίνητα, στο όνομα των νέων Δήμων της χώρας, για τη μεταφορά άνευ κομίστρου προσώπων που έχουν άμεση σχέση με το επιτελούμενο απ' αυτούς έργο. Ότι σε εκτέλεση της αποφάσεως αυτής ο εναγόμενος Δήμος έθεσε σε κυκλοφορία το υπ' αριθμ. ΚΗΥ - ... Ι.Χ. λεωφορείο, για να μεταφέρει χωρίς κόμιστρο, πρόσωπα που έχουν άμεση σχέση με το επιτελούμενο έργο του Δήμου. Ότι ο εναγόμενος Δήμος ενεργώντας παράνομα, το Σεπτέμβριο του έτους 2000, άρχισε να εκτελεί συγκοινωνία και συγκεκριμένα να μεταφέρει μαθητές από τα χωριά που αναφέρονται στην αγωγή, στο Δομ. (έδρα του σχολείου), έργο που ανήκει στο ενάγον ΚΤΕΛ, αποκλειστικά. Ότι η μεταφορά αυτή των μαθητών δεν είναι επιτρεπτή γιατί δεν εξυπηρετεί υπηρεσιακές ανάγκες του Δήμου και ότι το ενάγον βλάπτεται οικονομικά εξαιτίας της, λόγω συρρικνώσεως του μεταφορικού του έργου. Μ' αυτό το ιστορικό ζητά να αναγνωριστεί ότι είναι παράνομη η ως άνω μεταφορά των μαθητών από το Δήμο και να απαγορευθεί η εκτέλεσή της, να απειληθεί εναντίον του εναγομένου Δήμου χρηματική ποινή 500.000 δρχ. για κάθε παράβαση του διατακτικού της απόφασης και να καταδικαστεί ο εναγόμενος στη δικαστική του δαπάνη.

Η διάγνωση της παραπάνω διαφοράς ανήκει στη δικαιοδοσία των πολιτικών Δικαστηρίων, κατ' άρθρο 1 ΚΠολΔ., ως ιδιωτική διαφορά, αφού αντικείμενο της

δίκης είναι σχέση του ιδιωτικού δικαίου, η κατά τα στην αγωγή εκτιθέμενα, παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του εναγομένου, από την οποία βλάπτεται το ενάγον (πρβλ Π.Π. Θηβ. 71/1999, Αρχ.Ν. 2000, 669). Μ' αυτό όμως το περιεχόμενο η αγωγή, σύμφωνα με τα στη μείζονα σκέψη της παρούσας εκτιθέμενα, είναι μη νόμιμη. Τούτο διότι, όπως στη μείζονα σκέψη διεξοδικά αναλύεται, η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους, είναι επιτρεπτή με υπηρεσιακά λεωφορεία των Δήμων και περιλαμβάνεται στην έννοια της εξυπηρέτησης των υπηρεσιακών τους αναγκών, επομένως δεν είναι παράνομη και για τούτο η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη...

104/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Φωτεινή Πατούνη

Δικηγόροι: Ιωαν. Πούλιος

Ικανότητα να είναι διάδικος έχει ο ικανός να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη που είχε διεξαχθεί κατ' ανυπάρκτου προσώπου, όπως είναι και ο αποβιώσας, δεν έχει υπόσταση, χαρακτηριζόμενη ρητά ως ανύπαρκτη, τούτο δε μπορεί να αναγνωρισθεί με αγωγή ή και ένσταση, εκτός αν κατά της απόφασης αυτής έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο.

Καθ ύλη αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου για τη διαγραφή φανερά αβάσιμων αγωγών από τα βιβλία διεκδικήσεων, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Επιβολή χρηματικής ποινής σε βάρος εκείνου που διεξήγαγε παρελκυστικά τη δίκη ή παραβίασε τους κανόνες του καθήκοντος αληθείας.

Κατά το άρθρο 62 ΚΠολΔ ικανός να είναι διάδικος είναι εκείνος, που έχει την ικανότητα να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η ικανότητα αυτή, που εξετάζεται αυτεπάγγελτα από το Δικαστήριο (73 ΚΠολΔ), προκειμένου για φυσικό πρόσωπο παύει να υπάρχει με το θάνατό του (35 ΑΚ). Εξάλλου, κατά το άρθρο 313 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠολΔ απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη, που είχε διεξαχθεί κατ' ανυπαρκτου προσώπου, όπως είναι και το αποβιώσαν, δεν έχει υπόσταση, χαρακτηριζόμενη ρητά ως ανύπαρκτη και αυτό μπορεί να αναγνωρισθεί, μετά από σχετική αγωγή ή και ένσταση, εκτός αν κατά της αποφάσεως αυτής έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο (Ολ. ΑΠ 27/1_87 Δνν 29,95, ΑΠ 405/1986 ΕΕΝ 1986/861, Δνν 28,998, ΑΠ 693/1986 ΕΕΝ 1987,138, ΑΠ 192/1981 ΝοΒ 29,1383, ΑΠ 863/1980 ΝοΒ 29,103 ΕΑ 5339/1987 Δνν 30,578).

Περαιτέρω, κατά τη διάταξη του άρθρου 220 παρ.. 2 ΚΠολΔ “αν οι αγωγές και ανακοπές, που εγγράφηκαν στα βιβλία διεκδικήσεων είναι φανερά αβάσιμες, διατάσσεται η διαγραφή τους, κατά τη διαδικασία των άρθρων 740 επ”. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι αρμόδιο καθ' ύλην για τη διαγραφή είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά το γενικό κανόνα του άρθρου 740 του ίδιου κώδικα και κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (Βλ. Βαθρακοκοίλη ΚΠολΔ τόμος Α, σελ. 1177-1178).

Στην προκείμενη περίπτωση οι ενάγουσες, με την κρινόμενη αγωγή τους, εκθέτουν ότι ο εναγόμενος άσκησε την από 23-11-1998 (υπ' αριθ. εκθ. κατ. .../1998) αγωγή του κατά του Ιω. Γκ.. του Παν., πατέρα της πρώτης ενάγουσας και πάππο από τη μητέρα της δεύτερης ενάγουσας, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, περί αναγνώρισεως της κυριότητας του στο περι-

γραφόμενο σ' αυτή ακίνητο, που έγινε δεκτή με την υπ' αριθμ. 204/1999 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου. Ότι ο ανωτέρω Ιω. Γκ., όμως, είχε αποβιώσει την 7-7-1977, δηλαδή η δίκη αυτή είχε διεξαχθεί κατ' ανυπαρκτου φυσικού προσώπου. Με βάση την ιστορική αυτή αιτία οι ενάγουσες, επικαλούμενες έννομο συμφέρον, ζητούν: α) να αναγνωρισθεί ότι είναι ανύπαρκτη η ανωτέρω υπ' αριθμό 204/1999 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, β) να διαταχθεί η διαγραφή της υπ' αριθμό έκθεσης κατάθεσης .../1998 αγωγής του εναγομένου από τα βιβλία διεκδικήσεων του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας και γ) να επιβληθεί στον εναγόμενο χρηματική ποινή 880 ευρώ, διότι, αν και γνώριζε ότι ο Ιω. Γκ. απεβίωσε διεξήγαγε την εν λόγω δίκη παρελκυστικά και δεν τήρησε το καθήκον της αλήθειας.

Μ' αυτό το περιεχόμενο η αγωγή όσον αφορά το υπό στοιχείο δ' αίτημά της, αναρμοδίως έχει εισαχθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου και πρέπει, επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 46 ΚΠολΔ να κηρυχθεί αναρμόδιο το Δικαστήριο τούτο για την εκδίκασή της (όσον αφορά το ανωτέρω αίτημά της} και να παραπεμφθεί προς εκδίκαση στο καθ' ύλην αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας και κατά την προσήκουσα διαδικασία (εκουσία), σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν. Κατά τα λοιπά η αγωγή αρμοδίως φέρεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρα 18 παρ. 1 και 22 ΚΠολΔ), κατά την τακτική διαδικασία Και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων, που προαναφέρθηκαν σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 68,70 ΚΠολΔ. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί περαιτέρω κατ ουσία.

Από την κατάθεση της μάρτυρος ανταποδείξεως, που εξετάστηκε ενόρκως στο ακροατήριο του Δικαστηρίου τούτου και η

οποία περιέχεται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά συνεδριάσεώς του και από τα επικαλούμενα και νομίμως, προσαγόμενα έγγραφα αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο εναγόμενος άσκησε κατά του Ιω. Γκ. του Παν., πατέρα της πρώτης ενάγουσας και πάππου από τη μητέρα της δεύτερης ενάγουσας την από 23-11-1998 αγωγή του, ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, περί αναγνώρισεως της κυριότητάς του με έκτακτη χρησικτησία στο περιγραφόμενο σ' αυτή ακίνητο, κατά τα άρθρα 1045,1051 ΑΚ και 70 ΚΠολΔ. Επί της αγωγής αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμό 204/1999 οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, που την έκανε δεκτή. Ο εναγόμενος, όμως, είχε αποδιώσει την 7-7-1997, δηλαδή πριν από την άσκηση της αγωγής αυτής (βλ. το από 8-10-1999 απόσπασμα από την υπ' αριθμό .../1977 ληξιαρχική πράξη θανάτου του ληξιάρχου του Δήμου Ν. Λ.). Επομένως, η ανωτέρω απόφαση κατά της οποίας δεν έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο (βλ. το υπ' αριθμό .../24 12-1999 πιστοποιητικό του γραμματέα του Δικαστηρίου τούτου) που εκδόθηκε σε δίκη, που είχε διεξαχθεί κατ'ανυπαρξτού φυσικού προσώπου, είναι ανύπαρκτη.

Περατέρω, από τα ίδια, ως άνω, αποδεικτικά στοιχεία δεν διαπιστώθηκε ότι ο εναγόμενος διεξήγαγε παρελκυστικά τη δίκη εκείνη ή παραβίασε τους κανόνες του καθήκοντος αληθείας. Συνεπώς το σχετικό αίτημα του ενάγοντος περί επιβολής σ' αυτόν χρηματικής ποινής είναι απορριπτέο ως αβάσιμο. Κατόπιν τούτων πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή εν μέρει ως βάσιμη και κατ'ουσίαν και να αναγνωρισθεί ότι η ανωτέρω υπ' αριθ. 204/1999 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου είναι ανύπαρκτη.

112/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος
Εισηγήτρια: Δέσποινα Σχοινοπούλου
Δικηγόροι: Κων. Μπουρονίκος, Βασ. Κούτας

Επί ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής αρμόδιο καθ ύλη είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόποντος ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες άλλες δωσιδικίες. Η επιλογή του δικαστηρίου ανήκει στον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της διαταγής πληρωμής και γίνεται με την υποβολή της αίτησης για την έκδοση αυτής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 584, 591 παρ.1 και 632 ΚΠολΔ, αλλά και εκείνων των άρθρων 22, 33 και 46 του ίδιου κώδικα προκύπτει ότι η ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής εισάγεται στο δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόποντος, που έχει θέση εναγομένου ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες άλλες δωσιδικίες. Η επιλογή όμως του δικαστηρίου ανήκει στον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της διαταγής πληρωμής, γιατί αυτός έχει τη θέση του ενάγοντος (άρθρο 41 ΚΠολΔ). Γίνεται δε η επιλογή με την υποβολή της αιτήσεως για την έκδοση της διαταγής (βλ. Σινανιώτη, Ειδ.Διαδ., Ειδ.Διαδ., εκδ.1984, σελ.192, ΕΑ 3505/87 ΕλλΔνη 29. 328).

Εν προκειμένω, ο ανακόπων άσκησε την με αριθμό κατάθ. .../2000 ανακοπή κατά της υπ' αριθμ. 29.050/2000 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης και ζητεί την ακύρωσή της για όσους λόγους επικαλείται. Η διαταγή εκδόθηκε με βάση σύμβαση πιστώσεως με ανοικτό αλληλόχρεο λογαριασμό, η οποία καταρτίσθηκε εγγράφως στη Θεσσαλονίκη μεταξύ της Τραπέζης και της πρώτης ανακόπουσας,

ως πιστούχου και του δευτέρου και τρίτου των ανακοπτόντων ως εγγυητών. Η καθής η ανακοπή προβάλλει νομίμως την ένσταση της τοπικής αναρμοδιότητας του δικαστηρίου αυτού, διότι αυτή ως δανείστρια ήδη έχει επιλέξει με την υποβολή της αιτήσεως για την έκδοση της διαταγής ως τοπικά αρμόδιο δικαστήριο το Πρωτοδικείο της Θεσσαλονίκης, δεδομένου ότι εκτός από το δικαστήριο του τόπου της κατοικίας του τρίτου ανακόπτοντος (Λάρισα) συντρέχει και η δωσιδικία του τόπου της δικαιοπραξίας (33 ΚΠολΔ). Σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, η ένστασή της είναι νόμιμη και προαποδεικνύεται ουσιαστικά βάσιμη, αφού από την έγγραφη σύμβαση προκύπτουν αμέσως τα στοιχεία αυτά. Πρέπει λοιπόν να γίνει δεκτή και να παραπεμφθεί η ανακοπή στο αρμόδιο δικαστήριο, όπως ορίζεται στο διατακτικό. Η δικαστική δαπάνη βαρύνει τον ανακόποντα, επειδή ηττάται (176 ΚΠολΔ).

163/2003

Πρόεδρος: Ηλίας Βογιατζής

Εισηγητής: Σπ. Μελάς

Δικηγόροι: Κ. Ευθυμίου, Γεωρ. Δήμου

Η επίδοση προς το Δημόσιο οιοιδήποτε δικογράφου, επομένως και της κλήσης για συζήτηση, για να είναι έγκυρη πρέπει να γίνει, με ποινή ακυρότητας, στον Υπουργό των Οικονομικών.

Στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση αυτής στον Υπουργό των Οικονομικών, αλλά μόνο στο Οικονομικό Έφορο, διότι η δ/ξη του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 263/1968, ως μεταγενέστερη και ειδική κατήργησε σιωπηρά το άρθρο 5 του από 26 Ιουνίου -10 Ιουλίου 1944 ν.δ περί δικών Δημοσίου.

Αντίθετα στην ανακοπή κατά του πρωτο-

κόλλου καθορισμού αποζημίωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών.

Από το άρθρο 5 του από 26 Ιουνίου -10 Ιουλίου 1944 διτος “περί κώδικα των Νόμων για δίκες του Δημοσίου” που δεν καταργήθηκε ως ειδικός και ισχύει μετά την εφαρμογή του ΚΠολΔ., ορίζεται ότι μόνο οι κοινοποιήσεις οποιουδήποτε δικογράφου επί δικών δημοσίου που γίνονται προς τον Υπουργό των Οικονομικών παράγουν έννομες συνέπειες, στη δε παρ.2 αυτού ότι η διάταξη της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται και όταν το Δημόσιο εκπροσωπείται δικαστικώς εκ μέρους άλλων πλην του επί των Οικονομικών Υπουργού, είτε και εκ μέρους των Διευθυντών Ταμείων ή Οικονομικών εφόρων ή τελωνών ή ετέρου οιοιδήποτε κρατικού οργάνου, της προς τον Υπουργό των Οικονομικών επιδόσεως απαιτούμενης και τότε ως προσθέτου τοιαύτης, συνεπεία ακυρότητας αυτεπαγγέλτως εξεταζόμενης. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η επίδοση προς το Δημόσιο οιοιδήποτε δικογράφου, επομένως και της κλήσης για συζήτηση, για να είναι έγκυρη (άρθρ. 126 παρ.1 εδ. ε ΚΠολΔ.) πρέπει να γίνει, με ποινή ακυρότητας στον Υπουργό των Οικονομικών (ΑΠ Ολ. 34/1-988, Νοβ 37 1200, ΑΠ 451/1991 Ελ Δνν 33,128, ΑΠ 1396,1988 Ελ Δνν 31,94).

Με το άρθρο 2 παρ. 3 του Ν 263/1968 ορίζεται “κατά του πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής επιτρέπεται η άσκηση ανακοπής ενώπιον του αρμοδίου Ειρηνοδίκου, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάκοντα(30)ημερών από της κοινοποιήσεως κλπ... Αντίγραφον της ανακοπής μετά κλήσεως προς συζήτηση κοινοποιείται εις τον αρμόδιον οικονομικών έφορον επί ποινή ακυρότητας της ασκη-

θείσας ανακοπής...” Η αμέσως προπαρατεθείσα διάταξη του α.ν. 263/1968, επαναλαμβάνουσα την καταργηθείσα από την εισαγωγή του ΚΠολΔ διάταξη του άρθρου 61 ν.1539/38 που αφορούσε το πρωτόκολλο διοικητικής αποβολής, που συνέτασσε ο δασάρχης και την κατ’ αυτού ανακοπή, εκρίθη ότι ως μεταγενέστερη και ειδική κατήργησε σιωπηρά το άρθρο 5 του Ν.Δ περί δικών Δημοσίου και δεν απαιτείται πλέον επίδοση του δικογράφου της ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής στον Υπουργό των Οικονομικών.

Τούτο όμως αφορά εις την ειδική περίπτωση της ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής και όχι την προβλεπόμενη από το άρθρο 115 του ΠΔ. της 11/12-11-1929 “περί διοικήσεως δημοσίων κτημάτων” όπως ισχύει, ανακοπή κατά του πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημιώσεως του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας του Ν. Λάρισας

για αυθαίρετη χρήση Δημοσίου Κτήματος ως εν προκειμένω(Ολ.ΑΠ 1225/1975 Νοβ.24,186,Βλ.Δωρής Δημόσια Κτήματα εκδ.1980 σελ.517 και 316).

Εν προκειμένω η κλήση για συζήτηση της με αριθ. εκθ. κατ. δικογράφου .../2001 έφεσης κατά της υπ’ αριθ. 24/2000 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Ραψ. (Ολύμπου), δικάσαντος με την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων την με αριθ εκθ. καταθ. δικογράφου .../1998 ανακοπή του εκκαλούντος κατά του με αριθ. 87/18-6-1998 πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημιώσεως του Προϊσταμένου της Κτηματικής Υπηρεσίας του Ν. Λάρισας για αυθαίρετη χρήση Δημοσίου Κτήματος επιδόθηκε μόνον στον Προϊστάμενο της Κτηματικής Υπηρεσίας και όχι και στον υπουργό των Οικονομικών. Επομένως η συζήτηση πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη.



ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

1/2003

Πρόεδρος: Γεώργιος Μαντζαβίνος
Μέλη: Σπ. Μελάς, Χαρίκλεια Λυρίτση
Εισαγγελέας: Παρασκευή Σάκουλα

Αναστολή της δίκης για συκοφαντική δυσφήμιση, εάν το γεγονός που ισχυρίσθηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος είναι πράξη αξιόποινη, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη. Η εν λόγω αναστολή, που είναι υποχρεωτική κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, επιτρέπεται και στη προδικασία.

Αναβολή ποινικής δίκης (59 ΚΠΔ) για τη πράξη της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για πράξη ηθικής αυτουργίας σε απάτη.

Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ, που έγινε δεκτή από το Συμβούλιο έχει ως εξής:

{...} Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 366 παρ. 2 ΠΚ., αν στην περίπτωση της κατ' άρθρα 363, 362 ΠΚ. συκοφαντικής δυσφήμισης το γεγονός που ισχυρίσθηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος είναι πράξη αξιόποινη για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη, αναστέλλεται η δίκη για τη δυσφήμιση έως το τέλος της ποινικής δίκης, θεωρείται αποδεδειγμένο ότι το γεγονός που αφορά η δυσφήμιση είναι αληθινό αν η απόφαση είναι καταδικαστική και ψευδές αν η απόφαση είναι αθωωτική και στηρίζεται στο ότι δεν αποδείχθηκε ότι το πρόσωπο που έχει δυσφημισθεί τέλεσε την αξιόποινη πράξη. Η διάταξη αυτή προϋποθέτει ότι η δίωξη πρέπει να αφορά στο γεγονός που ισχυρίστηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος για τη δυσφήμιση και όχι σε άλλο γεγονός που α-

ποτελεί πράξη άλλη του δυσφημισθέντος (Α.Π. 1321/1991 Ποιν. Χρ. ΜΒ.251, Α.Π. 1091/1988 Ποιν. Χρ. ΛΘ.62). Επίσης, δίνεται πλήρως ισχύς δεδικασμένου στη δικαστική απόφαση σε σχέση με το ισχυρισθέν ή διαδοθέν δυσφημιστικό γεγονός, εφόσον η δίωξη περατώθηκε δι' αποφάσεως επί της ουσίας, η οποία πρέπει να καταστεί αμετάκλητη (Συμβ. Α.Π. 1627/1998 Ποιν. Χρ. ΜΘ.925). Αν και η διάταξη αυτή ανήκει συστηματικά στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο, δεν μένει καμία αμφιβολία ότι είναι κανόνας ποινικού δικονομικού δικαίου, διότι με την εισαγωγή δύο αμάχητων τεκμηρίων κατευθύνει και προκαθορίζει την κρίση του δικαστηρίου, το οποίο πλέον δεν εκτιμά ελεύθερα τα υπάρχοντα αποδεικτικά μέσα, αλλά δεσμεύεται από το νόμο και το οποίο δεν έχει τη δικονομική ευχέρεια να αντιληφθεί, δηλαδή να εξετάσει και να αξιολογήσει το ίδιο τα ήδη εξετασθέντα και αξιολογηθέντα αποδεικτικά μέσα, αλλά επαφίεται υποχρεωτικά στην κρίση του προγενέστερου ποινικού δικαστηρίου. Έτσι, αποφεύγεται η δεύτερη έρευνα από το δικάζον τη δυσφήμιση δικαστήριο επί ήδη κριθείσης υπόθεσης. Επομένως, αν με την απόφαση καταδικάστηκε ο φερόμενος ως δυσφημισθείς για το επίδικο γεγονός θεωρείται πλέον αυτό ότι είναι αληθές (Κονταξής "Ερμηνεία ΠΚ." έκδ. Γ, τόμος Β' σελ. 3047 επ).

Διχογνωμία στη θεωρία και τη νομολογία επικράτησε σχετικά με τον όρο "δίκη", εάν δηλαδή νοείται με αυτόν μόνο η διαδικασία στο ακροατήριο, με την έννοια ότι μόνο στο στάδιο αυτό αναστέλλεται η ποινική διαδικασία της υποθέσεως της δυσφήμισης ή νοείται και η προδικασία (Α.Π. 45/1980 Ποιν. Χρ. Λ.405,

Συμβ. Πλημ. ΑΘ. 516/1991 Ποιν. Χρ. ΜΑ.1197). Υποστηρίζεται με σοβαρά επιχειρήματα η άποψη ότι επιτρέπεται και κατά το στάδιο της προδικασίας η αναστολή της δίκης για τον ίδιο λόγο που επιβάλλεται να γίνει στο στάδιο της συζήτησης στο ακροατήριο. Η εφαρμογή του άρθρου 366 παρ. 2 Π.Κ. είναι υποχρεωτική, κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, εφόσον συντρέχουν οι κατά νόμο προϋποθέσεις, η ταυτότητα του νομικού λόγου δεν αποκλείει, αλλά αντίθετα επιτρέπει την αναστολή της ποινικής διαδικασίας για τη δυσφήμιση και στην προδικασία, Έτσι λοιπόν με την ίδια δικαιολογητική βάση και με τη λειτουργία των τεκμηρίων αποδείξεως του ως άνω άρθρου δεν φαίνεται λογικό να απαιτείται, κατ' ανάγκη, να παραπεμφθεί ο κατηγορούμενος για τη δυσφήμιση στο ακροατήριο του ποινικού δικαστηρίου, ώστε τότε μόνον και μετά την έναρξη της διαδικασίας να ανασταλεί η εκδίκαση της υπόθεσης όταν ο λόγος είναι ήδη υπαρκτός από την προδικασία και δεν διαφοροποιείται αναλόγως με το δικονομικό διαδικαστικό στάδιο, στο οποίο εκκρεμεί η υπόθεση. Άλλωστε, με την αναστολή της ποινικής διαδικασίας κατά την προδικασία αποφεύγεται η έκδοση αντιφατικών αποφάσεων, η άσκοπη και αδικαιολόγητη κινητοποίηση του μηχανισμού της προπαρασκευαστικής διαδικασίας για την επ' ακροατηρίου δίκη (επίδοση κλητηρίου θεσπίσματος, κλήτευση των μαρτύρων κτλ.), αλλά και η πρόσθετη ταλαιπωρία των διαδίκων, αφού είναι εκ των προτέρων βέβαιο ότι με την εκφώνηση της υπόθεσης στο ακροατήριο θα ανασταλεί η εκδίκαση της μέχρις εκδόσεως αμετάκλητης απόφασης επί της εκκρεμούσης κατά του εγκαλούντος κατηγορίας (Α.Π. 1806/1989 Ποιν. Χρ. Μ.860, Πλημ ΑΘ. 396/1989 Ποιν. Χρ. Μ.336, Καράμπελα Ποιν. Χρ.

ΜΑ.1216). Τα ανωτέρω ισχύουν και για την εφαρμογή του άρθρου 59 ΚΠΔ. στην προδικασία και σε σχέση με το έγκλημα της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης για λόγους ενότητας της δικαστικής κρίσης, καθώς συνήθως πρόκειται για συναφή της δυσφήμισης πράξη.

Στην προκείμενη περίπτωση, από τα στοιχεία της δικογραφίας και ειδικότερα από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν και όλα τα έγγραφα που προσκομίστηκαν σε συνδυασμό με το περιεχόμενο της έγκλησης προέκυψαν, κατά την κρίση μας, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Μετά την από 18.4.2000 μήνυση του Β. Μ., κατοίκου Α. κατά των Χρ. Οικ. και Π. Παπ., συζ. Χρ. Οικ., αμφοτέρων κατοίκων Α.. (πρώτος και δεύτερη των κατηγορουμένων αντίστοιχα) ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος των ανωτέρω για απάτη ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας, από κοινού (άρθρα 45 και 386 παρ. 18 ΠΚ.), σχηματίσθηκε δε η με ΑΒΜ ...ΑΟ-Ο/1924 και παραγγέλθηκε η διενέργεια προανάκρισης. Απολογούμενοι οι ανωτέρω υπέβαλλαν, την 3.7.2000, ενώπιον του Πταισματοδίκη Τ. το από 3.7.2000 απολογητικό τους υπόμνημα, στο οποίο μεταξύ άλλων ανέφεραν ότι "ο πρώτος εξ αυτών εργαζόταν ως υπάλληλος στο κοινό γραφείο διαχείρισης κεφαλαίων και ασφαλειών που διατηρούσαν στη Λάρισα επί της οδού Κ. η Π. Τσά. (εγκαλούσα) και η Β. Καρ. (τρίτη των κατηγορουμένων) ... ο πρώτος εξ αυτών προσλήφθηκε τον Ιανουάριο του έτους 1998 και τον απασχολούσαν σαν υπάλληλο γραφείου με τις ασφάλειες ... ενδιαφέρθηκε ο μηνυτής (Β. Μού.) και η θυγατέρα του Δ. για να επενδύσουν ποσό 5.000.000 δραχμών στο γραφείο της Κ. - Τσά. ... η Δ. Μού. προσήλθε στο πιο πάνω γραφείο επενδύσεων και συνομίλησε με την Π. Τσά. (εγκαλούσα) και εν συνεχεία μετέβη στο

κατάστημα της Ιονικής Τράπεζας στον Α. και κατέθεσε στον λογαριασμό της Β. Καρ. (τρίτη των κατηγορουμένων) 5.000.000 δραχμές για να επενδύσει στο εξωτερικό ...”.

Μετά τις άνω απολογίες ασκήθηκε αυτεπάγγελτα συμπληρωματική ποινική δίωξη για ηθική αυτουργία στην ως άνω πράξη της απάτης ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας, από κοινού άρθρα 46 α', 386 παρ. 1β' και 45 ΠΚ.) σε βάρος της εγκαλούσας Π Τσά. και της Β. Καρ. (τρίτη των κατηγορουμένων), παραγγέλθηκε συμπληρωματική προανάκριση, κατά τη διενέργεια της οποίας η Β. Καρ. (τρίτη των κατηγορουμένων) απολογήθηκε, την 25.10.2000, για την άνω πράξη ενώπιον προανακριτικού υπαλλήλου, αστυνομικού της Υποδ/νσης Ασφαλείας Λάρισας. Κατά την απολογία της ανέφερε μεταξύ άλλων ότι “ ... η Τσά... (εγκαλούσα) ρώτησε σε όλους στο γραφείο αν κάποιος από εμάς διατηρεί λογαριασμό στην Ιονική Τράπεζα, γιατί κάποιος από τους πελάτες της που της έστελνε χρήματα εξυπηρετούνταν από την τράπεζα αυτή ... η ίδια (Καρ.) της έδωσε τον λογαριασμό της. Η Τσά. την ενημέρωσε ότι έγινε η κατάθεση των χρημάτων στον λογαριασμό της,, τα 5.000.000 δραχμές, και αυτή (Καρ.) τα πήρε και της τα πήγε στο γραφείο (στην Τσά.)...”.

Μετά την νόμιμη περάτωση της συμπληρωματικής προανάκρισης, άπαντες οι ανωτέρω Χρ. Οικ., Π. Παπ. συζ. Χ. Οικ., Β. Καρ. (πρώτος, δεύτερη και τρίτη των κατηγορουμένων), καθώς και η Π. Τσά. (εγκαλούσα) παραπέμφθηκαν για να δικαστούν, ως υπαίτιοι των άνω πράξεων, ενώπιον του Τριμελούς Πλημ/κείου Λάρισας, δικάσιμος δε ορίσθηκε μετ' αναβολή η 8.1.2003. Ήδη, η εγκαλούσα Π. Τσά. με την από 12.1.2001 έγκληση του ενώπιον του Ει-

σαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας καταμήνυσε τους ανωτέρω συγκατηγορούμενους της (στην προαναφερόμενη δικογραφία), Χρ. Οικ., Π. Παπ. συζ. Χ. Οικ. και Β. Καρ. ότι οι προεκτεθέντες ισχυρισμοί αυτών, κατά τις απολογίες τους ενώπιον των προανακριτικών υπαλλήλων, είναι ψευδείς στο σύνολο τους και δυσφημιστικοί για την ίδια και ότι προέβησαν στις άνω πράξεις εν γνώσει της αναληθείας των ισχυρισμών τους, με σκοπό να προσβάλλουν τη τιμή και την υπόληψη της, καθώς την ενέπλεξαν αδίκως στην προαναφερόμενη δικογραφία, με συνέπεια -λόγω των άνω ψευδών ισχυρισμών αυτών- να ασκηθεί σε βάρος της αυτεπάγγελτος, ποινική δίωξη για ηθική αυτουργία στην ως άνω πράξη της απάτης ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας από κοινού, να παραπεμφθεί ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου και να δυσφημήσουν με τον άνω τρόπο την τιμή και την υπόληψη της. Με αφορμή την ως άνω έγκληση, ασκήθηκε σε βάρος των εν λόγω κατηγορουμένων ποινική δίωξη για ψευδή ανώμοτη κατάθεση και συκοφαντική δυσφήμιση, σχηματίσθηκε δε η παρούσα δικογραφία και παραγγέλθηκε η διενέργεια προανάκρισης.

Από τα προεκτεθέντα σαφώς συνάγεται ότι τα δυσφημιστικά γεγονότα που φέρεται ότι ισχυρίσθηκαν οι κατηγορούμενοι για την ήδη εγκαλούσα Π. Τσά. και όσα φέρεται ότι ψευδώς ανέφεραν ενώπιον της αρχής ταυτίζονται με αυτά για τα οποία κατηγορείται η τελευταία, καθώς τόσο η ίδια (εγκαλούσα) όσο και η τρίτη των κατηγορουμένων (Β. Καρ.) κατηγορούνται για την πράξη της ηθικής αυτουργίας στην ως άνω πράξη της απάτης ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας, από κοινού, που φέρεται ότι διέπραξαν οι Χρ. Οικ. και Π. Παπ. συζ. Χ. Οικ., πρώτος και δεύτερη των κατηγορουμένων, οι οποίοι

(άπαντες) παραπέμφθηκαν για να δικαστούν ενώπιον του Τριμελούς Πλημ/κείου Λάρισας για τις άνω αξιόποινες πράξεις. Επομένως, πρέπει το Συμβούλιό σας, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 366 παρ. 2 ΠΚ. και 59 ΚΠΔ., να διατάξει για μεν την αξιόποινη πράξη της συκοφαντικής δυσφήμισης την αναστολή της ποινικής δίκης μέχρις ότου περαιωθεί αμετακλήτως η ως άνω δίωξη κατά της νυν εγκαλούσας Π. Τσά., ενώ για την πράξη της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης την αναβολή αυτής έως την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης στην ως άνω δίκη. Για τους λόγους αυτούς-Προτείνω: Να ανασταλεί η ποινική δίκη κατά των: α) Χρ. Οικ., κατοίκου Α., β) Π. Παπ., κατοίκου Α. και γ) Β. Καρ., κατοίκου Λάρισας ως προς την πράξη της συκοφαντικής δυσφήμισης, η οποία φέρεται τελεσθείσα από τον πρώτο και δεύτερη των κατηγορουμένων στον Τ. την 3.7.2000 και από την τρίτη εξ αυτών στην Λάρισα την 25.10.2000 σε βάρος της εγκαλούσας Π. συζ. Κ. Τσά., κατοίκου Α., μέχρι το τέλος της ποινικής δίωξης που ασκήθηκε σε βάρος της τελευταίας για την αξιόποινη πράξη της ηθικής αυτουργίας σε απάτη ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας από κοινού, που φέρεται ότι τέλεσε, κατά το χρονικό διάστημα από 1.6.1998 έως 3.8.1998 στον Α. σε βάρος του Β. Μού., κατοίκου Α.. Να αναβληθεί η ποινική δίκη κατά των ανωτέρω κατηγορουμένων, ως προς την πράξη της ψευδούς ανώμοτης. κατάθεσης, η οποία φέρεται τελεσθείσα στους ίδιους ως άνω τόπους και χρόνους, μέχρις ότου εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση στη δίκη για την ανωτέρω ηθικής αυτουργίας σε απάτη ιδιαίτερα μεγάλης ζημίας από κοινού, που φέρεται ότι τέλεσε η εγκαλούσα Π. Τσά..

29/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Μαντζαβίνος
Μέλη: Σπ. Μελάς, Χρυσούλα Παπαδοπούλου
Εισαγγελέας: Βασιλική Κρίνα

Για την ύπαρξη δεδικασμένου απαιτούνται: α) αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση, β) ταυτότητα προσώπου και γ) ταυτότητα πράξης.

Η ποινική δίωξη δεν κινείται όταν υφίσταται εκκρεμοδικία, δηλαδή όταν, χωρίς να περατωθεί με αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα η ασκηθείσα κατά κάποιου ποινική δίωξη για κάποια πράξη, ασκείται για την ίδια πράξη και κατά του ίδιου προσώπου και άλλη ποινική δίωξη.

Εφ' όσον υπάρχει εκκρεμοδικία, θα κηρυχθεί απαράδεκτη η δεύτερη χρονικά ποινική δίωξη, υπό τις προϋποθέσεις ότι: α) δεν μαιώθηκε για οποιοδήποτε λόγο η εκδίκαση της κατηγορίας, που απαγγέλθηκε βάσει της προηγούμενης χρονικά ποινικής δίωξης, β) η πρώτη ποινική δίωξη δεν πάσχει από κάποια ακυρότητα και γ) η πρώτη χρονικά ποινική δίωξη προηγείται πράγματι και διαδικαστικά, δηλαδή έχει ήδη εισέλθει στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας.

Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ, που έγινε δεκτή από το Συμβούλιο, έχει ως εξής:

{...}Από τη διάταξη του άρθρου 57 ΚΠΔ. κατά την οποία "Αν κάποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα ή αθωωθεί ή έχει πάψει ποινική δίωξη εναντίον του, δεν μπορεί να ασκηθεί και πάλι εις βάρος του δίωξη για την ίδια πράξη, ακόμη και αν δοθεί σ' αυτή διαφορετικός χαρακτηρισμός. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις των άρθρων 58, 81 παρ. 2, 525 και 526. Αν παρά την πιο πάνω απαγόρευση ασκηθεί ποινική δίωξη, κηρύσσεται απαράδεκτη

λόγω δεδικασμένου”, σαφώς συνάγεται ότι για την ύπαρξη δεδικασμένου απαιτούνται: α) αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση, β) ταυτότητα προσώπου και γ) ταυτότητα πράξης. Ταυτότητα πράξης υπάρχει όταν η νέα κατηγορία συγκροτείται εξ αντικειμένου απ’ τα ίδια πραγματικά περιστατικά, δηλαδή απ’ τα ίδια κατά το χρόνο και τόπο τέλεσης στο σύνολο τους ιστορικά γεγονότα, απ’ τα οποία απαρτίζεται κατά τα ουσιαστικά αντικειμενικά στοιχεία αυτής και η προηγούμενη κατηγορία επί της οποίας έκρινε η προγενέστερη απόφαση.

Περαιτέρω, απ’ το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 36, 43 και 57 ΚΠΔ., συνάγεται ότι η ποινική δίωξη δεν κινείται όταν υφίστανται δικονομικά κωλύματα, μεταξύ των οποίων είναι και η εκκρεμοδικία, δηλαδή όταν, χωρίς να περατωθεί με αμετάκλητη απόφαση ή βούλευμα η ασκηθείσα κατά τίνος ποινική δίωξη για κάποια πράξη, ασκείται για την ίδια πράξη και κατά του ιδίου προσώπου και άλλη ποινική δίωξη. Ειδικότερα, η εκκρεμοδικία αποτελεί, παρά την ανυπαρξία ρητής δικονομικής διάταξης που να την αναγνωρίζει ευθέως, αρνητική δικονομική προϋπόθεση, κωλύουσα την κίνηση δεύτερης ποινικής δίωξης και την πρόοδο της ποινικής διαδικασίας που την ακολουθεί, ο δικαιολογητικός δε λόγος αυτής είναι κυρίως, αφενός μεν η αποτροπή του κινδύνου που δημιουργούν οι πολλές εκκρεμείς διαδικασίες για έκδοση αντιφατικών δικαστικών αποφάσεων, αφετέρου δε η απαράβατη τήρηση του καθιερωμένου βασικού δικονομικού κανόνα NON BIS IN IDEM, κατά τον οποίο έκαστος με μια μόνο διαδικασία επιτρέπεται να αχθεί ενώπιον της δικαστικής αρχής ως υπαίτιος συγκεκριμένης αξιόποινης πράξης.

Συνεπώς, εφόσον διαπιστωθεί ύπαρξη εκκρεμοδικίας, δηλαδή ύπαρξη δύο δια-

δοκικών δίωξεων κατά του ιδίου προσώπου και για την ίδια πράξη, η μία εξ αυτών πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη, σύμφωνα με την αρχή που προκύπτει απ’ τα άρθρα 57 παρ. 3, 310 παρ.1 εδ. γ και 370 στοιχ. γ ΚΠΔ., κατά την οποία αν υπάρχει δικονομικό κώλυμα η ποινική δίωξη κηρύσσεται απαράδεκτη, θα κηρυχθεί δε απαράδεκτη η δεύτερη κατά χρονική σειρά ποινική δίωξη, υπό τις κάτωθι όμως προϋποθέσεις: α) ότι δεν μαινώθηκε για οποιοδήποτε λόγο η εκδίκαση της κατηγορίας, η οποία απαγγέλθηκε βάσει της προηγούμενης κατά χρονική σειρά ποινικής δίωξης, β) ότι η πρώτη ποινική δίωξη δεν πάσχει κάποιας ακυρότητας, λόγω έλλειψης δικονομικής προϋπόθεσης και γ) ότι η πρώτη κατά χρονική σειρά ποινική δίωξη προηγείται πράγματι και διαδικαστικά, δηλαδή έχει ήδη εισέλθει στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας (στο ακροατήριο έναντι της ενώπιον του Συμβουλίου διαδικασίας και στο Συμβούλιο έναντι της ανάκρισης ή προανάκρισης) (Α.Π. 898/96, ΠΧρ. ΜΖ, 399, Α. Π. 1644/95, ΠΧρ. ΜΣΤ, 1049, Ι. Ζησιάδης, Ποιν. Δικ. τομ. Α,- 419).

Στην υπό κρίση υπόθεση από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα ακόλουθα: Στον κατηγορούμενο αποδίδεται ότι στη Λάρισα, στις 12-10-2001, χωρίς να καθιστά άλλον ύποπτο, παρέστησε εν γνώσει του ψευδώς στην αρχή ότι τελέστηκαν κάποια πλημμελήματα και συγκεκριμένα κατήγγειλε ψευδώς στους αρμόδιους ανακριτικούς υπαλλήλους της Υποδιεύθυνσης Ασφαλείας Λάρισας ότι δήθεν οι άγνωστοι δράστες, οι οποίοι πράγματι στις 30-12-2000 είχαν διαρρήξει το υπ’ αριθμ. κυκλ. ΠΙΜ ... Ι.Χ.Ε. αυτοκίνητο του, τέλεσαν σε βάρος του την άδικη πράξη της κλοπής του Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας του και του εκκαθαριστικού της Εφορίας και ότι στη συνέχεια τέ-

λεσαν την άδικη πράξη της απάτης, εμφανίζοντας τα ανωτέρω έγγραφα στα καταστήματα της Λάρισας με τις επωνυμίες “Ι.Κ.” και “Ρ. Κορ.” όπου πέτυχαν να αγοράσουν ηλεκτρικά είδη και συγκεκριμένα δύο ηχεία αυτοκινήτου μάρκας SONY και έναν ενισχυτή μάρκας PIONEER από το πρώτο κατάστημα και ένα ραδιοκασετόφωνο αυτοκινήτου μάρκας SONY από το δεύτερο κατάστημα, τελούσε δε σε γνώση ότι όλα αυτά ήταν ψευδή. Όπως προκύπτει από το υπάρχον στη δικογραφία κατηγορητήριο και το αντίγραφο του εγγράφου ασκήσεως της ποινικής δίωξης, είχε ήδη ασκηθεί ποινική δίωξη κατά του κατηγορουμένου, συγκεκριμένα στις 12-2-2002, (και) για την αξιόποινη πράξη που του αποδίδεται, η οποία δεν πάσχει κάποια ακυρότητα και προηγείται διαδικαστικά, καθόσον η σχετική υπόθεση έχει ήδη προσδιοριστεί να δικαστεί ενώπιον του Τριμελούς Πλημ/κείου Λάρισας, κατά τη δικάσιμο της 20ής-10-2003 και επομένως υφίσταται εκκρεμοδικία.

Συνακόλουθα, κατ’ εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 310 παρ.1 εδ. γ και 370 στοιχ. γ ΚΠΔ., πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη η ποινική δίωξη που ασκήθηκε κατά του ανωτέρω κατηγορουμένου, τα δε δικαστικά έξοδα και τέλη πρέπει να καταλογισθούν σε βάρος του Δημοσίου, διότι η ποινική δίωξη κινήθηκε αυτεπάγγελα.

45/2003

Πρόεδρος: Γεωρ. Μανταθίνος

Μέλη: Χαρίκλεια Λυρίτση, Δέσποινα Σχοινοποίου

Εισαγγελέας: Βασιλική Κρίνα

Σύγκρουση κατά τόπον αρμοδιότητας. Διαδικασία άρσης της σύγκρουσης. Προϋποθέσεις κανονισμού αρμοδιότητας.

Εφόσον μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης μεταβλήθηκε, κατά τη κρίση του Εισαγγελέα στον οποίο υποβλήθηκε η έγκληση, η τοπική αρμοδιότητά του και παρέπεμψε την υπόθεση σε άλλον αρμόδιο Εισαγγελέα, ο οποίος όμως απείχε από την άσκηση της ποινικής δίωξης, ανακύπτει ζήτημα κανονισμού της (τοπικής) αρμοδιότητας των δυο ως άνω εισαγγελικών αρχών (και όχι χωρισμού αξιόποινης πράξης), που ανήκουν σε διαφορετικές εφετειακές περιφέρειες και αρμόδιο για τον κανονισμό της αρμοδιότητας είναι ο Άρειος Πάγος, ο οποίος δεν μπορεί να επιληφθεί κατόπιν παραπομπής της υποθέσεως σ’ αυτόν, αλλά μόνο κατόπιν τήρησης της διαδικασίας του 132 παρ. 2 ΚΠΔ. Το Συμβούλιο ασκεί την κατ άρθρο 307 και 310 ΚΠΔ δικαιοδοσία του στη διαδικασία μόνο αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη από τον Εισαγγελέα.

Αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να κηρύξει την κατά τόπο αναρμοδιότητα του ιδίου και των ανακριτικών και δικαστικών αρχών Λάρισας και να παραπέμψει τη ποινική δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών Αθηνών, για να ασκήσει την ποινική δίωξη (Αντίθ. Εισαγ. πρόταση).

Αντίθετη ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

{...} Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ.122 παρ. 1 ΚΠΔ., η τοπική αρμοδιότητα προσδιορίζεται από τον τόπο όπου τελέστηκε το έγκλημα ή όπου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο κατηγορούμενος όταν αρχίζει η ποινική δίωξη και κατά το άρθρο 16 ΠΚ. τόπος τέλεσης της πράξης θεωρείται ο τόπος όπου ο υπαίτιος διέπραξε ολικά ή μερικά την αξιόποινη ενέργεια ή παράλειψη, καθώς και ο τόπος όπου επήλθε ή, σε περίπτωση απόπειρας, έπρεπε σύμφωνα με την πρόθεση του υ-

παιτίου να επέλθει το αξιόποινο αποτέλεσμα. Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ.126 παρ.1 εδ.β ΚΠΔ., το δικαστήριο, το δικαστικό συμβούλιο, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης και ο εισαγγελέας, κατά τη διάρκεια της προανάκρισης, διαπιστώνοντας την αναρμοδιότητα τους, παραπέμπουν την υπόθεση στο δικαστήριο ή στον εισαγγελέα που είναι ανάλογα αρμόδιοι σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα. Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι η κατά τόπον αρμοδιότητα είναι θεσμός δημόσιας τάξης και για το λόγο αυτό εξετάζεται και λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο κατ' ένσταση αλλά και αυτεπάγγελτα σε κάθε στάση της προδικασίας και έως την έναρξη της αποδεικτικής διαδικασίας (Εφ.Λαρ.67/91 ΠΧρ. ΜΑ, 1299).

Στην προκειμένη περίπτωση, με αφορμή την προαναφερθείσα έγκληση διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 47 παρ. 2 ΚΠΔ., μετά το πέρας της οποίας απορρίφθηκε αυτή (έγκληση) ως προφανώς αβάσιμη κατ ουσία, ως προς όλες τις καταγγελλόμενες αξιόποινες πράξεις εκτός αυτής της καταπίεσης, με την υπ' αριθμ .../28-2-2002 διάταξη μας, κατά της οποίας ασκήθηκε προσφυγή στον Εισαγγελέα Εφετών, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. .../22-4-2002 διάταξή του. Για την πράξη της καταπίεσης διαβιβάστηκαν, όπως μνημονεύεται και στην ανωτέρω διάταξη μας, αντίγραφα της σχηματισθείσας δικογραφίας στον Εισαγγελέα Πλημ/κών Αθηνών, λόγω δικής του αρμοδιότητας εκ του τόπου τελέσεως της αξιόποινης πράξης και κατοικίας των εγκαλουμένων, τα οποία μας επιστράφησαν με το από 30-7-2002 έγγραφο του ανωτέρω Εισαγγελέα, επειδή, κατά την κρίση του, συνέτρεχε δική μας αρμοδιότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη συνάφεια και τη συναιτιότητα (άρθρ.128 επ. ΚΠΔ.),

θεωρώντας ότι η σχετική δικογραφία ήταν ήδη εκκρεμής, ενώ, κατά τα προεκτεθέντα, η προκαταρκτική εξέταση είχε περαιωθεί πριν τη διαβίβαση της προκείμενης δικογραφίας.

Επειδή η καταγγελλόμενη πράξη της καταπίεσης, σύμφωνα με το περιεχόμενο της κρίσιμης έγκλησης, φέρεται ότι τελέστηκε στην Αθήνα και όλοι οι ανωτέρω εγκαλούμενοι είναι κάτοικοι Αθηνών, δεν υφίσταται δε περίπτωση συνάφειας, πρέπει το Συμβούλιό σας να αναγνωρίσει την κατά τόπον αναρμοδιότητα του, να κηρύξει αναρμοδίες τις ανακριτικές και δικαστικές αρχές της έδρας του και να παραπέμψει την υπόθεση στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών Αθηνών.

ΒΟΥΛΕΥΜΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 122 παρ. 1 ΚΠΔ, η τοπική αρμοδιότητα του δικαστηρίου προσδιορίζεται από τον τόπο όπου τελέστηκε το έγκλημα ή όπου κατοικεί ή διαμένει προσωρινά ο κατηγορούμενος, όταν αρχίζει η ποινική δίωξη και κατά το άρθρο 16 ΠΚ τόπος τέλεσης της πράξης θεωρείται ο τόπος όπου ο υπαίτιος διέπραξε ολικά ή μερικά την αξιόποινη ενέργεια ή παράλειψη, καθώς και ο τόπος όπου επήλθε ή, σε περίπτωση απόπειρας, έπρεπε σύμφωνα με την πρόθεση του υπαιτίου να επέλθει το αξιόποινο αποτέλεσμα. Με τη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 1 ΚΠΔ καθιερώνεται η αρχή της δημόσιας κατηγορίας (ποινικής δίωξης) “εν ονόματι της πολιτείας” την οποία ασκεί ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών (άρθρ. 43 ΚΠΔ), η τοπική αρμοδιότητα του οποίου, συμπίπτει με του δικαστηρίου στο οποίο λειτουργεί, σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 3 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων (Ν. 1756/1988).Ούτος λαμβάνει υπόψη του την υφιστάμενη κατάσταση των πραγμάτων για να καθορίσει, σύμφωνα

με τις ως άνω διατάξεις, την βεβαία ή πιθανή αρμοδιότητα του για να ασκήσει την ποινική δίωξη και σε περίπτωση που μεταβληθεί αυτή παραπέμπει στον αρμόδιο εισαγγελέα (βλ. Αθ. Κονταξή, Ερμ ΚΠΔ, 1989, τόμος Α, αρθρ. 27, σελ. 238) , ενώ δεν μπορεί να φέρει την υπόθεση στο συμβούλιο για να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, εφόσον το συμβούλιο (πλημμελειοδικών και εφετών) ασκεί την κατ' άρθρο 307 και 310 δικαιοδοσία του κατά την προδικασία μόνον αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη από τον εισαγγελέα (βλ. Κονταξή , ο.π υπό αρθρ. 307 σελ. 1348, 1350, 1355 με τις εκεί παραπομπές στη νομολογία και τη θεωρία).

Σε περίπτωση σύγκρουσης της αρμοδιότητας, ο κανονισμός αυτής γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 132 ΚΠΔ ως εξής: “Αν μεταξύ πολλών δικαστηρίων εξίσου αρμοδίων που δεν υπάγονται το ένα στο άλλο ή μεταξύ ανακριτικών υπαλλήλων αμφισβητείται η αρμοδιότητα για το ίδιο έγκλημα είτε για συναφή εγκλήματα, ή αν με βουλεύματα του ιδίου ή διαφορετικών συμβουλίων αποφασίστηκε η παραπομπή για το ίδιο έγκλημα στο ακροατήριο δύο ή περισσότερων εξίσου αρμοδίων δικαστηρίων, η αρμοδιότητα καθορίζεται ως εξής:

Το συμβούλιο εφετών στη περιφέρεια του οποίου υπάγονται τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων δημιουργήθηκε η αμφισβήτηση, ή ο Άρειος Πάγος αν υπάγονται σε διαφορετικά εφετεία ή αν ένα από τα δικαστήρια αυτά είναι το εφετείο ή αν η σύγκρουση δημιουργήθηκε μεταξύ των κοινών ποινικών δικαστηρίων και των στρατιωτικών, προσδιορίζεται το αρμόδιο δικαστήριο με αίτηση του κατηγορούμενου, του πολιτικώς ενάγοντος ή του εισαγγελέα ή του επιτρόπου ενός από τα πολλά δικαστήρια. Η αίτηση πρέπει να είναι νομότυπη και να απευθύνεται στον ει-

σαγγελέα εφετών ή του Αρείου Πάγου. Ο αρμόδιος εισαγγελέας εισάγει την αίτηση στο συμβούλιο εφετών ή στον Άρειο Πάγο, που συνέρχεται σε συμβούλιο”.

Σύμφωνα με την έννοια του παραπάνω άρθρου για τον κανονισμό της αρμοδιότητας απαιτούνται δύο προϋποθέσεις: α) μεταξύ πλειόνων αρμοδίων και μη υποκειμένων αλλήλοις δικαστηρίων ή ανακριτικών υπαλλήλων, που επελήφθησαν της αυτής αξιόποινης πράξης ή συναφούς αυτής και θεώρησαν ότι υπάγεται στην αρμοδιότητα τους ή απέσχον να επιληφθούν διότι θεώρησαν ότι δεν είχαν αρμοδιότητα (ΑΠ 263/82, ΑΠ 368/83, ΑΠ 965 Ποιν Χρ ΛΑ'), ήτοι να υπάρχει αμφισβήτηση για την αρμοδιότητα με τη μορφή της αποφαιτικής ή καταφατικής συγκρούσεως μεταξύ αυτών ή να γεννηθήκε ζήτημα προτιμήσεως μεταξύ αυτών και β) τα δικαστήρια μεταξύ των οποίων η αμφισβήτηση, είτε να υπάγονται σε διάφορα εφετεία, είτε ένα από αυτά να είναι το εφετείο, είτε η σύγκρουση να ανέκυψε μεταξύ ποινικών δικαστηρίων και στρατιωτικών.

Στην προκειμένη περίπτωση η Αντεισαγγελέας Β.Κ. με την με αριθμό ... πρόταση της εισάγει στο παρόν Συμβούλιο την ποινική δικογραφία που σχηματίστηκε κατόπιν της από 3.9.1999 έγκλησης του Δ. Τ., κατοίκου Φ., κατά το μέρος που αφορά την καταγγελλόμενη αξιόποινη πράξη της καταπίσεως (αρθρ. 244 ΠΚ) που φέρεται τελεσθείσα από τους τρεις τελευταίους εγκαλούμενους, δηλαδή τον Ε. Κ., Μ. Χ. και Κ. Π., κατοίκους Αθηνών και ζητεί να κηρυχθεί κατά τόπο αναρμόδιο το παρόν Συμβούλιο και οι ανακριτικές και δικαστικές αρχές Λάρισας και να παραπεμφθεί η ως άνω ποινική δικογραφία που σχηματίστηκε κατά των ως άνω τριών εγκαλουμένων , για την αξιόποινη πράξη της καταπίσεως (αρθρ. 244 ΠΚ)

που αυτοί φέρεται ότι τέλεσαν στην Αθήνα, στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών Αθηνών, για να ασκήσει την ποινική δίωξη κατ' αυτών.

Από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη του παρόντος Συμβουλίου προέκυψαν τα εξής: Με αφορμή την προαναφερθείσα έγκληση διενεργήθηκε προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 47 παρ. 2 ΚΠΔ, από τον Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας Ι. Κ. μετά το πέρας της οποίας απορρίφθηκε αυτή (έγκληση) με την με αριθμό .../28.2.2002 διάταξη του, ως προφανώς αβάσιμη κατ' ουσίαν, ως προς όλες τις καταγγελλόμενες αξιόποινες πράξεις, εκτός από αυτή της καταπίεσης. Κατά της ως άνω διάταξης ασκήθηκε προσφυγή ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών, η οποία απορρίφθηκε με την με αριθμό .../22.4.2002 διάταξη του. Αντίγραφο της σχηματισθείσης με αριθμό ΑΒΜ Β... δικογραφίας που αφορούσαν την καταγγελλόμενη πράξη της καταπίεσης (χωρίς αντίγραφα των ανωτέρω διατάξεων του Εισαγγελέα Πρωτοδικών και Εφετών αντιστοίχως), διαβιβάστηκαν από τον Αντεισαγγελέα Ι. Κ. με το με αριθμό πρωτ. .../16.4.2002 έγγραφο του προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, λόγω δικής του αρμοδιότητας εκ του τόπου τελέσεως της ως άνω αξιόποινης πράξης και της κατοικίας των εγκαλουμένων. Η εν λόγω δικογραφία, αφού έλαβε ΑΒΜ Ζ... επεστράφη από τον Εισαγγελέα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών Π. Α. με το με αριθμ. πρωτ. .../30.7.2002 έγγραφο του προς τον κ. Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας, επειδή κατά τη κρίση του, συνέτρεχε (τοπική) αρμοδιότητα του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λάρισας, λόγω συνάφειας και συνυπαιτιότητας (άρθρ. 128 ΚΠΔ), θεωρώντας ότι η σχετική δικογραφία ήταν ήδη εκκρεμής εδώ και δεν συνέτρεχε λόγος

χωρισμού μίας μόνο αξιόποινης πράξεως (καταπίεσης) εκ του συνόλου της μηνύσεως και ζήτησε από τον εδώ Εισαγγελέα να απευθυνθεί με τη κατά νόμο πρόταση του στο παρόν Συμβούλιο, προκειμένου να διατάξει το τελευταίο τον κατ' άρθρο 130 παρ. 2 ΚΠΔ χωρισμό της ως άνω αξιόποινης πράξεως από το σύνολο των καταγγελλόμενων πράξεων με την ως άνω έγκληση.

Κατ' αρχήν από τα ανωτέρω εκτιθέμενα προκύπτει ότι οι ως άνω ανακριτικές αρχές και ως τέτοια θεωρείται και ο Εισαγγελέας που επελήφθησαν αντιστοίχως της ως άνω υποθέσεως απέσχον από την άσκηση της ποινικής δίωξης για το αδίκημα της καταπίεσης, διότι θεώρησαν ότι δεν είχαν την ανάλογη κατά τόπο αρμοδιότητα και κατά συνέπεια δεν έχει ενεργοποιηθεί η κατ' άρθρο 307 ΚΠΔ δικαιοδοτική αρμοδιότητα του παρόντος Συμβουλίου ώστε να αποφανθεί επί του αιτήματος της πρότασης. Περαιτέρω, εφόσον μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης που διενεργήθηκε επί της ως άνω εγκλήσεως, μεταβλήθηκε, κατά τη κρίση, του εδώ Εισαγγελέα, η τοπική αρμοδιότητα του και παρέπεμψε την υπόθεση στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, ο οποίος με τη σειρά του απείχε από την άσκηση της ποινικής δίωξεως για τους λόγους που αναπτύχθηκαν ανωτέρω, ανέκυψε, στην προκειμένη περίπτωση, ζήτημα κανονισμού της (τοπικής) αρμοδιότητας των δυο ως άνω ανακριτικών αρχών (και όχι χωρισμού αξιόποινης πράξης), που ανήκουν σε διαφορετικές εφετειακές περιφέρειες και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην ως άνω μείζονα σκέψη, αρμόδιο για τον κανονισμό της αρμοδιότητας κατ' άρθρο 132 παρ. 2 ΚΠΔ, είναι, εφόσον συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις που απαιτεί το εν λόγω άρθρο, ο Άρειος Πάγος, ο οποίος δεν μπορεί να

επιληφθεί κατόπιν παραπομπής της υπόθεσης σ' αυτόν αλλά μόνο κατόπιν τηρήσεως της διαδικασίας που καθιερώνει το άρθρο 132 παρ. 2 ΚΠΔ

Κατ' ακολουθίαν αυτών πρέπει το Συμβούλιο να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο για να αποφανθεί επί του αιτήματος της πρότασης, χωρίς να διαλάβει στο διατακτικό του παρόντος βουλεύματος διάταξη παραπομπής της υπόθεσης στο καθ' ύλην αρμόδιο Συμβούλιο του Αρείου Πάγου για τους λόγους που αναπτύσσονται ανωτέρω.

46/2003

Πρόεδρος: Γεωργ. Μαντζαβίνος
Μέλη: Χαρίκλεια Λυρίτση, Δέσποινα Σχοινοποίου
Εισαγγελέας: Αγορίτσα Καράτζιου

Κατ' εξαίρεση εισαγωγή της υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο, έστω και αν ο δράστης είναι άγνωστος, εφ' όσον για οποιονδήποτε λόγο εξαλείφθηκε το αξιόποινο ή δεν τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, οπότε η δικογραφία δεν μπορεί να τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών.

Η ασκηθείσα ποινική δίωξη κηρύσσεται απαράδεκτη όταν ελλείπουν οι απαιτούμενες για την έναρξη και πρόοδο αυτής οικονομικές προϋποθέσεις ή συντρέχουν ορισμένοι δικονομικοί λόγοι [δεδικασμένο κλη].

Η έλλειψη επαρκών ενδείξεων για τη τέλεση της αποδιδόμενης στα άγνωστα άτομα αξιόποινης πράξης ανάγεται στις ουσιαστικές και όχι στις δικονομικές προϋποθέσεις και συνεπώς δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να κηρυχθεί απαράδεκτη η κατ' αγνώστων ασκηθείσα ποινική δίωξη.

Κρίση να μη γίνει κατηγορία κατ' αγνώστων αποκλείεται, αφού μία τέτοια κρίση προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένου κατηγορούμενου.

Εφόσον δεν μπορεί να παύσει η ποινική δίωξη, λόγω έλλειψης κάποιας δικονομικής προϋπόθεσης για την έναρξη και πρόοδο της ποινικής διαδικασίας (θάνατος κατηγορούμενου, έλλειψη έγκλησης κλη), πρέπει να θεωρηθεί η κατ' αγνώστων ασκηθείσα ποινική δίωξη σαν να μην έγινε, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 79 Κ.Π.Δ

Παρακώλυση συγκοινωνιών. Απαιτείται θετική ενέργεια παρεμπόδισης μιας κοινής χρήσης συγκοινωνιακής εγκατάστασης, η οποία μπορεί να είναι διαρκής ή προσωρινή, Κοινόχρηστη εγκατάσταση που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία είναι και οι δημόσιοι και κοινοτικοί [όχι ιδιωτικοί] δρόμοι

Η ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ, που έγινε δεκτή από το Συμβούλιο, έχει ως εξής:

{...} Όπως είναι γνωστό η ποινική δίωξη τόσο ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου όσο και ενώπιον του ακροατηρίου είναι κατ' αρχήν *in personam*. Κατά το στάδιο της ανάκρισης όμως είναι *in rem*. Κατ' εξαίρεση, δύναται να εισαχθεί η υπόθεση στο δικαστικό συμβούλιο, έστω και αν ο δράστης είναι άγνωστος, και μάλιστα όταν για οποιονδήποτε λόγο εξαλείφθηκε το αξιόποινο ή δεν τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, οπότε η δικογραφία δεν μπορεί να τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών. Η θέση της δικογραφίας στο αρχείο δεν έχει την έννοια της διευθέτησης της ποινικής δίωξης, αλλά της τήρησης αυτής σκοπίμως σε εκκρεμότητα, ώστε, αν τυχόν ανακαλυφθεί ποτέ ο δράστης, προτού συμπληρωθεί ο χρόνος παραγραφής, να ανακινηθεί η κατ' αυτού διαδικασία μέχρις οριστικής κρίσεως επί της κατηγορίας.

Περαιτέρω, κατά το άρθρο 292 παρ. 1 ΠΚ, όποιος με πρόθεση παρεμποδίζει τη

λειτουργία κοινόχρηστης εγκατάστασης που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία και ιδίως σιδηροδρόμου, αεροπλάνου, λεωφορείου, ταχυδρομείου, τηλεγράφου ή τηλεφώνου, που προορίζονται για κοινή χρήση, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι τα στοιχεία του προαναφερομένου εγκλήματος της παρακώλυσης συγκοινωνιών είναι: α) η δια θετικής ενέργειας [όχι με παράλειψη] και καθ' οιονδήποτε τρόπο παρακώλυση της κανονικής λειτουργίας μιας κοινής χρήσης εγκατάστασης, η οποία μπορεί να είναι διαρκής ή προσωρινή, β) εγκατάσταση κοινής χρήσης που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία, γ) η εγκατάσταση αυτή να είναι προορισμένη για κοινή χρήση [από άγνωστο αριθμό προσώπων και αδιάκριτα και δ) η παρακώλυση να γίνεται από πρόθεση [ΑΠ 1254/1993, ΠΧρ ΜΓ.1009, ΑΠ 1009/2000 ΠΧρ ΝΑ.243]. Κοινόχρηστη εγκατάσταση που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία είναι και οι δημόσιοι και κοινοτικοί [όχι ιδιωτικοί] δρόμοι [Κονταξής, ΠοινΚωδ τόμο Β '1 έκδ. Γ', άρθρο 292, σελ. 2441].

Στην προκειμένη περίπτωση αποδίδεται στους κατηγορουμένους Η. Σ. και Χ. Σ., ότι στις 8.12.1999 και από ώρα 10.00 έως 11.00, από κοινού με άγνωστους κατά την προανάκριση δράστες, [με πρόθεση] παρεμπόδισαν τη λειτουργία κοινόχρηστης εγκατάστασης που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία και ειδικότερα μετείχαν σε πολυάριθμη πορεία μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων της Λάρισας, η οποία πραγματοποιήθηκε στη Λάρισα, επί των οδών Η. Π. και Α. Π., και παρεμπόδισαν με πρόθεση την κυκλοφορία των οχημάτων [δημοσίας και ιδιωτικής χρήσεως] επί των ανωτέρω οδών. Από τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την προανάκριση και συγκεκριμένα από τις κατα-

θέσεις των μαρτύρων και τα έγγραφα της δικογραφίας, σε συνδυασμό με την απολογία του κατηγορουμένου Χ. Σ., προκύπτει ότι η μαθητική πορεία στην οποία συμμετείχαν οι κατηγορούμενοι και περίπου 700 μαθητές, τα στοιχεία των οποίων δεν εξακριβώθηκαν κατά την προανάκριση, πραγματοποιήθηκε στις 8.12.1999 και από ώρα 10.00 έως 11.00, στη Λάρισα, επί των οδών Η. Π. και Α. Π., χωρίς να διακοπεί η κυκλοφορία των οχημάτων [δημοσίας και ιδιωτικής χρήσεως], η οποία διεξαγόταν κανονικά στο ελεύθερο μέρος του οδοστρώματος, καθώς και μέσω παρακαμπτηρίων οδών [ιδ. τις καταθέσεις των μαρτύρων Στ. Ακ., αστυφύλακα του Τμήματος Τροχαίας Λάρισας και Δ. Κατ. δημοσιογράφου της τοπικής εφημερίδας ΕΛ.].

Εξάλλου, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε ότι οι ανωτέρω κατηγορούμενοι και οι άλλοι άγνωστοι μαθητές της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι συμμετείχαν στην πορεία, είχαν πρόθεση να παρεμποδίσουν την ελεύθερη και ακίνδυνη κίνηση των οχημάτων επί των συγκεκριμένων οδών, αλλά, απλώς θέλησαν να εκφράσουν με τον τρόπο αυτό, την αντίθεσή τους προς την αναγγελθείσα, κατά τον επίδικο χρόνο εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Ενόψει των προεκτεθέντων δεν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις για να στηρίζουν δημόσια κατηγορία κατά των κατηγορουμένων Η. Σ., Χ. Σ., για την πράξη της παρακώλυσης συγκοινωνιών από κοινού [άρθρο 45, 292 παρ. 1 ΠΚ] που τους αποδόθηκε και πρέπει το Συμβούλιό σας να αποφανθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 309 παρ. 1 στοιχ. α και 310 παρ. 1 ΚΠΔ, να μη γίνει κατηγορία εναντίον τους γι' αυτή.

Με τα ανωτέρω δεδομένα είναι φανερό ότι δεν θα είχε κανένα νόημα η θέση

της δικογραφίας στο αρχείο αγνώστων δραστών ως προς τα άγνωστα πρόσωπα, στα οποία επίσης αποδόθηκε η διωκόμενη πράξη. Κρίση να μη γίνει κατηγορία κατ' αυτών αποκλείεται γιατί μια τέτοια κρίση προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένου κατηγορουμένου, κατά του οποίου στρέφεται η ασκηθείσα ποινική δίωξη. Δεν θα ήταν επίσης δικονομικώς ορθή η κήρυξη απαράδεκτης της προκειμένης κατ' αγνώστων ποινικής δίωξης, γιατί η ασκηθείσα ποινική δίωξη κηρύσσεται απαράδεκτη όταν ελλείπουν οι απαιτούμενες για την έναρξη και πρόοδο αυτής δικονομικές προϋποθέσεις [έλλειψη έγκλησης ή αίτησης ή άδειας δίωξης] ή συντρέχουν ορισμένοι δικονομικοί λόγοι [δεδικασμένο κλπ]. Αντιθέτως η έλλειψη κάποιας προϋπόθεσης ουσιαστικού ποινικού δικαίου δεν εμποδίζει την εξέλιξη της ποινικής διαδικασίας.

Στην υπό κρίση περίπτωση, η έλλειψη επαρκών ενδείξεων για την τέλεση της διωκόμενης πράξεως ανάγεται στις ουσιαστικές και όχι στις δικονομικές προϋποθέσεις και συνεπώς δεν συντρέχει περίπτωση απαραδέκτου της κατ' αγνώστων ποινικής δίωξης. Ακόμη δεν μπορεί να γίνει λόγος περί παύσεως της ποινικής δίωξης κατ' αυτών για έλλειψη νομίμου προς τούτο λόγου [θάνατος κατηγορουμένου, παραίτηση από το δικαίωμα της έγκλησης ή ανάκληση αυτής, παραγραφή, αμνηστία] και για έλλειψη συγκεκριμένου κατηγορουμένου, κατά τα προεκτεθέντα. Κατόπιν τούτων η προσιδιάζουσα λύση είναι αυτή που παρέχει το άρθρο 79 ΚΠΔ, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως, δηλαδή να θεωρηθεί η κατ' αγνώστων ασκηθείσα

ποινική δίωξη σαν να μην έγινε [Πλημ Αθ 1247/1974 ΠΧρ ΚΔ.624, Πλημ Βόλου 128/1981 ΠΧρ ΛΒ. 184, Ζησιάδης, Ποιν Δικον τόμο Α', σελ 277, Κονταξής, Κωδ Ποιν Δικ., τόμο Α', έκδ. 1989, άρθρο 79, σελ. 578 επ. όπου και περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία]. Τα δικαστικά έξοδα πρέπει να επιβληθούν σε βάρος του Δημοσίου κατ' άρθρο 581 παρ. 1 ΚΠΔ γιατί δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση επιβολής αυτών σε κάποιον, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 585 παρ. 1 ΚΠΔ.

Βούλευμα

{...} Περαιτέρω, η έλλειψη επαρκών ενδείξεων για τη τέλεση της αποδιδόμενης στα άγνωστα άτομα ως άνω αξιόποινης πράξεως αποτελεί κρίση επί της ουσίας της υπόθεσης, πλην όμως κρίση περί του να μη γίνει κατηγορία κατ' αυτών αποκλείεται, διότι μία τέτοια κρίση προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεκριμένου κατηγορουμένου. Επομένως, εφόσον δεν μπορεί να παύσει η ποινική δίωξη κατ' αυτών λόγω έλλειψης κάποιας δικονομικής προϋπόθεσης για την έναρξη και πρόοδο της ποινικής διαδικασίας (θάνατος κατηγορουμένου, έλλειψη έγκλησης κλπ), πρέπει να θεωρηθεί η κατ' αγνώστων ασκηθείσα ποινική δίωξη σαν να μην έγινε, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 79 ΚΠΔ (Πλημ Θεσ 465/1984 Αρμ. 1984.661, Πλημ Θεσ 1441/1995 Υπέρ. 1995.1161, Ζησιάδης, ΠοινΔικ τ. Α', σελ. 277, Κονταξής, Κωδ Ποιν Δικ, 1989, τ. Α', υπό αρθρ. 79, σελ. 578) και τα δικαστικά έξοδα θα επιβληθούν σε βάρος του Δημοσίου διότι η ποινική δίωξη ασκήθηκε αυτεπαγγέλτως.



ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΔΤΚ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ
ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ ΜΗΝΩΝ ΜΑΙΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ - ΙΟΥΛΙΟΥ 2003

Από τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ)
ανακοινώνεται ότι:

1. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη Μαΐου 2002 - Απριλίου 2003, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 3,4%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η ετήσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΜΑΙΟ 2003** ανέρχεται σε **2,6%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.
2. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη Ιουνίου 2002 - Μαΐου 2003, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 3,8%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η ετήσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΙΟΥΝΙΟ 2002** ανέρχεται σε **2,9%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.
3. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), κατά τη δωδεκάμηνη Ιουλίου 2002 - Ιουνίου 2003, παρουσίασε αύξηση (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 3,8%.
Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η ετήσια αναπροσαρμογή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΚΤ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης για το μήνα **ΙΟΥΛΙΟ 2003** ανέρχεται σε **2,9%** επί του καταβαλλομένου μισθώματος.

Αύξηση καθ ύλην αρμοδιότητας Ειρηνοδικείων και Μονομελών Πρωτοδικείων

Με την υπ αριθ. 125804/30.7.2003 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1072/1.8.2003, τ. Β, επήλθε αύξηση της αρμοδιότητας των Ειρηνοδικείων και Μονομελών Πρωτοδικείων με τροποποιήσεις των αντιστοίχων άρθρων του Κ-ΠολΔ, η δε ΥΑ έχει ως εξής:

Αριθ.125804

Αύξηση της λόγω ποσού αρμοδιότητας των Ειρηνοδικείων και των Μονομελών Πρωτοδικείων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Έχοντας υπόψη:

α) Τις διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 7 του Ν. 2145/1993 (ΦΕΚ Α 88/28.5.1993) “Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεως ποινών, επιταχύνσεως και εκσυγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων” και

β) το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Την αύξηση των ποσών:

α) Των πέντε χιλιάδων εννιακοσίων (5.900) ευρώ και των διακοσίων ενενήντα (290) ευρώ που προβλέπονται στα εδάφια α’ και β’ της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε δώδεκα χιλιάδες (12.000) και τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ αντιστοίχως.

β) Των πέντε χιλιάδων εννιακοσίων (5.900) ευρώ, που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σε δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ και των σαράντα τεσσάρων χιλιάδων (44.000) ευρώ, που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο 2 του άρθρου 14 και στο άρθρο 16 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε ογδόντα χιλιάδες (80.000) ευρώ.

γ) Των οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ, που προβλέπεται στα άρθρα 466 και 467 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.

δ) Των πέντε χιλιάδων εννιακοσίων (5.900) ευρώ, που προβλέπεται στο άρθρο 636 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ. Και

ε) των οκτακοσίων ογδόντα (880) ευρώ, που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 1047 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, σε χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ.

Η παρούσα απόφαση ισχύει για τις δίκες, τα εισαγωγικά δικόγραφα τα οποία, θα κατ’ίθνηται από την 1η Οκτωβρίου 2003.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Αθήνα, 30 Ιουλίου 2003

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ

ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Αθήνα 10 Ιουνίου 2003

Αριθ. Πρωτ. 5841

ΘΕΜΑ: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡ Τ.Υ.Δ.Ε. ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2003.

Σας γνωρίζουμε ότι σε εφαρμογή των διατάξεων του Ν.2084/1992, ως και των Π.Δ/των και Υπουργικών Αποφάσεων, που εκδόθηκαν κατ'εξουσιοδότηση αυτού του Νόμου, το Διοικητικό Συμβούλιο του Τ.Υ.Δ.Ε., κατά την αριθ. 452/7-6-2003 συνεδρίασή του, αποφάσισε να μην αυξηθεί η υπέρ Τ.Υ.Δ.Ε. μηνιαία τακτική εισφορά για το έτος 2003 και να παραμείνει στο αυτό ποσό των ετών 1998,1999,2000,2001 και 2002, σύμφωνα με τα ακόλουθα.:

1. Οι Δικηγόροι, οι Δικαστικοί Επιμελητές και οι Δικολάβοι, που μέχρι 31-12-1992 είχαν την οποιαδήποτε επαγγελματική - ασφαλιστική ιδιότητα, θα επικολλούν από 1-1-2003 και κάθε μήνα στο βιβλιάριο ενσήμων του Τ.Υ.Δ.Ε., αποκόμματα ή ολόκληρα ένσημα Τ.Υ.Δ.Ε. της παρακάτω ονομαστικής αξίας:

— ΕΥΡΩ 36,00 μηνιαίως, αυτοί που συμπλήρωσαν πέντε (5) χρόνια υπηρεσία από την ορκωμοσία στο πρώτο λειτούργημά τους

— ΕΥΡΩ 18,00 μηνιαίως, αυτοί που δεν συμπλήρωσαν πέντε (5) χρόνια υπηρεσία από την ορκωμοσία στο πρώτο λειτούργημά τους

(Στις παραπάνω χρονικές διακρίσεις λαμβάνεται υπόψη η ακριβής ημερομηνία συμπλήρωσης της πενταετίας)

2. Οι Υποθηκοφύλακες και οι Ασκούμενοι Δικηγόροι, που μέχρι την 31-12-1992 είχαν την οποιαδήποτε επαγγελματική - ασφαλιστική ιδιότητα, από 1-1-2003 θα καταβάλλουν τις αυτές ως άνω χρηματικές εισφορές των 36,00 και 18,00 ευρώ, κατά τις διακρίσεις της 5ετούς ενεργού υπηρεσίας.

3. Οι από 1-1-1993 νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα ασφαλισμένοι του Τ.Υ.Δ.Ε., εφόσον στον συνταξιοδοτικό τους φορέα το Ταμείο Νομικών, επιλέξουν την 1η ασφαλιστική κατηγορία του αριθ. 156/1993 Π.Δ/τος, θα καταβάλλουν την αυτή μηνιαία εισφορά των 36,00 και 18,00 ευρώ, που ορίζεται και για τους μέχρι 31-12-1992 ασφαλισμένους στο Τ.Υ.Δ.Ε. και κατά τις διακρίσεις της 5ετούς ενεργού υπηρεσίας.

4. Στην περίπτωση που οι από 1-1-1993 νεοεισερχόμενοι στο επάγγελμα ασφαλισμένοι του Τ.Υ.Δ.Ε. επιλέξουν ανώτερη της 1ης ασφαλιστική κατηγορία, το μηνιαίο υπέρ Τ.Υ.Δ.Ε. ποσό εισφοράς τους ορίζεται στο ποσό που προκύπτει με βάση το ποσό της ασφαλιστικής κατηγορίας που επέλεξαν, αναπροσαρμοσμένο από 1-1-1993 με το εκάστοτε ποσό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων και του ποσοστού εισφοράς 6,45% και

5. Εάν η αξία των αποκομμάτων ή ολόκληρων ενσήμων που επικολλήθηκαν στο βιβλιάριο, υπερβαίνουν το ποσό της μηνιαίας τακτικής εισφοράς, η επί πλέον διαφορά α-

ποτελεί έσοδο του Τ.Υ.Δ.Ε. και δεν επιστρέφεται στον ασφαλισμένο, ούτε συμψηφίζεται με εισφορές παρελθόντων ή επόμενων ετών.

Μετά από τα παραπάνω παρακαλούμε να ενημερώσετε τα μέλη του Συλλόγου σας, προκειμένου από 1-1-2003 να επικολλούν στα βιβλιάρια ενσήμων τα μηνιαία ποσά των 36,00 και 18,00 ευρώ κατά τις χρονικές διακρίσεις της 5ετίας και οι από 1-1-1993 νεο-εισερχόμενοι στο λειτούργημα, να μας στέλνουν αντίγραφο της δηλώσεώς τους στο Ταμείο Νομικών για την ασφαλιστική κατηγορία που επιλέγουν.

Επίσης σας πληροφορούμε ότι από 1-1-2003 και συνέχεια θα χρησιμοποιούνται

— από μεν τους Δικηγόρους και Δικολάβους μόνο οι κλάσεις ενσήμων του Τ.Υ.Δ.Ε. των (1,50), (3,00) και (4,50) ευρώ.

— από δε τους Δικαστικούς Επιμελητές μόνο η κλάση των 0,36 ευρώ , γιατί όλες οι άλλες κλάσεις ενσήμων έχουν αποσυρθεί και είναι άκυρες.

Τέλος, όπως σας γνωρίσαμε και με το αριθ. 1190/4-2-2003 έγγραφό μας, την 28-2-2003 έληξε η υποβολή από τους ασφαλισμένους των βιβλιαρίων ενσήμων έτους 2002 και εκπρόθεσμα δεν μπορεί να γίνει δεκτό κανένα βιβλιάριο, γιατί από τις διατάξεις του άρθρου 37 του Ν.4507/1966 και του αριθ. 34/1990 Π.Δ/τος, δεν προβλέπεται καμία παράταση της προθεσμίας υποβολής των βιβλιαρίων.

Ο Διευθυντής του ΛΕΔΕ
Θωμάς Τσαντήλας

**ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ
(Λ.Ε.Δ.Ε.)**

Αθήνα 19 Ιουνίου 2003

Αριθ.Πρωτ..4147

ΘΕΜΑ: Ανακοίνωση απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του Λ.Ε.Δ.Ε..για την αύξηση των προβλεπόμενων ποσών ενισχύσεων και συνδρομών

Σας γνωρίζουμε ότι η Γενική Συνέλευση του ΛΕΔΕ κατά την αριθ 24/24-5-2003 συνεδρίασή της, αποδέχθηκε πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου και σε εφαρμογή της διάταξης της παρ 3 του άρθρου 21 του Καταστατικού του ΛΕΔΕ, αποφάσισε την αύξηση των από το Καταστατικό προβλεπόμενων ενισχύσεων και συνδρομών, ως ακολούθως:

1) Η εφάπαξ χρηματική ενίσχυση που χορηγείται στα μέλη λόγω συνταξιοδότησης συνεπεία γήρατος, που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 18 του Καταστατικού, στα μέλη εκείνα που εξέρχονται της ενεργού υπηρεσίας και συνταξιοδοτούνται συνεπεία γήρατος από 1-1-2004 και συνέχεια, χορηγείται ως πρόσθετη προσαύξηση το ποσό των χιλίων (1.000,00) ευρώ, για κάθε επί πλέον της δεκαετίας έτος συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ και μέχρι του ορίου συνολικά των δέκα έξι (16) ετών συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ.

1α) Δηλαδή μέλος του ΛΕΔΕ που συμμετέχει στον Λογαριασμό από 1-1-1991,
— όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2004,θα λάβει ως εφάπαξ ενίσχυση το συνολικό ποσό των 11.084,00 ευρώ [8.804,00 ευρώ για τα δέκα έτη και (3x 1.000,00 ευρώ) για τα επόμενα τρία έτη].
— όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2005 θα λάβει 12.804,00 ευρώ για τα δέκα τέσσαρα έτη,
— όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2006 θα λάβει 13.804,00 ευρώ για τα δέκα πέντε έτη και
— ομοίως κατά την 1-1-2007 θα λάβει το ποσό των 14.804,00 ευρώ για δέκα έξι έτη συμμετοχής στον ΛΕΔΕ.

1β) Τα κατά την 1-1-2004,1-1-2005,1-1-2006 και 1-1-2007 χορηγούμενα ποσά, θα ισχύουν μέχρι το τέλος του κάθε έτους.

Δηλαδή θα χορηγείται το αυτό ποσό για τους εξερχόμενους από 1/1 μέχρι 31/12 του κάθε έτους.

2) Η εφάπαξ χρηματική ενίσχυση που χορηγείται στα μέλη λόγω ολικής μόνιμης ανικανότητας ή στην οικογένεια του μέλους λόγω θανάτου, που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 19 του Καταστατικού, στα μέλη εκείνα που εξέρχονται της ενεργού υπηρεσίας λόγω Μ.Ο.Α. ή αποβιώνουν από 1-1-2004 και συνέχεια, χορηγείται ως πρόσθετη προσαύξηση το ποσό των χιλίων (1.000,00) ευρώ, για κάθε επί πλέον της δεκαετίας έτος συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ και μέχρι του ορίου συνολικά των δέκα έξι (16) ετών συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ.

2α) Οι παράγραφοι 1α και 1β της προηγούμενης παραγράφου 1 ισχύουν ανάλογα και για την παράγραφο 2.

3) Η Μηνιαία χρηματική ενίσχυση που χορηγείται στα μέλη λόγω συνταξιοδότησης, συνεπεία γήρατος ή μόνιμης ολικής ανικανότητας, κατά τα άρθρα 18 και 19 του Καταστα-

τικού και που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 20 του Καταστατικού, στα μέλη εκείνα που εξέρχονται της ενεργού υπηρεσίας και συνταξιοδοτούνται από 1-1-2004 και συνέχεια, χορηγείται ως πρόσθετη προσαύξηση το μηνιαίο ποσό των δέκα (10,00) ευρώ, για κάθε επί πλέον της δεκαετίας έτος συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ και μέχρι του ορίου συνολικά των δέκα έξι (16) ετών συμμετοχής του μέλους στον ΛΕΔΕ.

3α) Δηλαδή μέλος του ΛΕΔΕ που συμμετέχει στον Λογαριασμό από 1-1-1991, — όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2004.θα λάβει ως μηνιαία χρηματική ενίσχυση το συνολικό ποσό των 147.00 ευρώ [117.00 ευρώ για τα δέκα έτη και (3x 10.00 ευρώ) για τα επόμενα τρία έτη].

— όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2005 θα λάβει 157.00 ευρώ για δέκα τέσσερα έτη.

— όταν συνταξιοδοτηθεί την 1-1-2006 θα λάβει 167.00 ευρώ για δέκα πέντε έτη και

— ομοίως την 1-1-2007 θα λάβει το ποσό των 177.00 ευρώ για δέκα έξι έτη συμμετοχής στον ΛΕΔΕ.

3β) Τα κατά την 1-1-2004,1-1-2005,1-1-2006 και 1-1-2007 χορηγούμενα ποσά, θα ισχύουν μέχρι το τέλος του κάθε έτους.

Δηλαδή θα χορηγείται το αυτό ποσό για τους εξερχόμενους από 1/1 μέχρι 31/12 του κάθε έτους.

4) Η Ημερήσια Χρηματική Ενίσχυση που χορηγείται στα μέλη για ασθένεια, τοκετό και στράτευση.που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 17 του Καταστατικού,

— από 1-1-2004 ορίζεται στο ποσό των 24,00 ευρώ και

— από 1-1-2006 ορίζεται στο ποσό των 27,00 ευρώ.

5) Η εφάπαξ εισφορά εγγραφής κάθε μέλους. που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 14 του Καταστατικού, από 1-1-2005 ορίζεται στο ποσό των 176,00 ευρώ και

6) Η μηνιαία τακτική εισφορά κάθε μέλους, που ορίζεται από την διάταξη του άρθρου 14 του Καταστατικού,

— από 1-1-2004 ορίζεται στο ποσό των 15,00 ευρώ και

— από 1-1-2006 στο ποσό των 18,00 ευρώ.

Τέλος παρακαλούμε να ενημερώσετε προσωπικά τα μέλη σας και να μεριμνήσετε για την τσιτή εφαρμογή της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.

Ο Διευθυντής του ΛΕΔΕ
Θωμάς Τσαντήλας

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 173 (ΦΕΚ Α, 143/11.6.2003)

Τροποποίηση καταστατικών διατάξεων του Ταμείου Νομικών σχετικά με τη χορήγηση εφάπαξ επικουρικής παροχής σε θυγατέρα ασφαλισμένου ή συντεξιούχου Ταμείου.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 2084/92 (ΦΕΚ Α 75) "Αύξηση των συντάξεων και άλλες ασφαλιστικές διατάξεις".
 2. Τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν.Δ. 4114/60, όπως ισχύει (ΦΕΚ Α 164).
 3. Τις διατάξεις του Ν. 1558/1985 (Α 137) "Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα".
 4. Το Π.Δ/γμα 372/95 (Α 201) "Μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο Υπουργείο Εργασίας".
 5. Τις διατάξεις του άρθρου 15 του Π.Δ. 213/92 (Α 102) "Όργανισμός της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων."
 6. Την 80088/31.10.2001 (Β' 1485) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων "Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων".
 7. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2469/1997 (Α' 38), βάσει των οποίων γίνεται γνωστό ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, ενώ προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Προϋπολογισμού του Ταμείου Νομικών ύψους 8.900 χιλιάδων Ευρώ.
- Η δαπάνη αυτή θα καλυφθεί από τον κωδικό (ΚΑ 0632).
8. Την 142/13/11/02 Οικονομική Έκθεση της Δ/σης Αναλογιστικών Μελετών της Γ.Γ.Κ.Α.
 9. Τη γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου Νομικών που διατυπώθηκε κατά την 3935/16.2.2000 συνεδρίασή του.
 10. Τη γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας που διατυπώθηκε κατά την 1η/30.1.2003 συνεδρίασή του.
 11. Την 141/18.4.2003 Γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση του Υφυπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Η προβλεπόμενη από το άρθρο 23 Ν.Δ. 4114/60 (Α' 164), όπως ισχύει, εφάπαξ ειδική παροχή, χορηγείται με τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας της δικαιούχου, χωρίς την προϋπόθεση προηγούμενης τέλεσης γάμου.

Για όσες περιπτώσεις δεν έχει συμπληρωθεί το 25ο έτος της ηλικίας τους μέχρι την ι-σχύ του παρόντος, για τον υπολογισμό του ποσού της παροχής λαμβάνεται υπόψη η η-μερομηνία συμπλήρωσης του ανωτέρω ορίου ηλικίας.

Για όσες περιπτώσεις έχει ήδη συμπληρωθεί το προαναφερόμενο όριο ηλικίας μέχρι την ημερομηνία ισχύος του παρόντος, για τον υπολογισμό του ποσού της παροχής λαμ-βάνεται υπόψη η ημερομηνία αυτή.

2. Δικαίωμα για λήψη της παροχής έχει η πρώτη από τις θυγατέρες που συμπληρώ-

νει το απαιτούμενο όριο ηλικίας, ή η πρώτη από τις θυγατέρες που έχει ήδη συμπληρώσει το όριο αυτό.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 23 του Ν.Δ. 4114/60, όπως ισχύει.

Άρθρο 2

Η ισχύς του Προεδρικού Διατάγματος αυτού αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 3 Ιουνίου 2003

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 2ου ΤΕΥΧΟΥΣ 2003

1.	Άρθρα - Μελέτες -Σχόλια -Επιστολές.....	187
2.	Νομολογία:	
	Πολιτικών Δικαστηρίων.....	195
	Ποινικών Δικαστηρίων	322
3.	Επαγγελματικά θέματα-Ειδήσεις- Ανακοινώσεις.....	335
4.	Ευρετήριο άρθρων - μελετών - σχολίων	E1
5.	Αλφαβητικό ευρετήριο	E3
6.	Αριθμητικό ευρετήριο αποφάσεων	E29

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΡΘΡΩΝ - ΜΕΛΕΤΩΝ - ΣΧΟΛΙΩΝ

Φερραίου ΝΑΝΗ, Προέδρου ΔΣΛ:

Νεκρολογία σε μνήμη Γεωργίου Κατσογιάννη 185

Φίλιππου ΑΝΔΡΕΟΥ, Δικηγόρου:

Οι ευθύνες των γιατρών που διενεργούν ψυχιατρικές
πραγματογνωμοσύνες, κατ άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 1729/1987 187

Γεωργίου ΜΠΑΤΖΑΛΕΞΗ, Εφέτη Λάρισας:

Επιστολή 193

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ**ΑΓΡΟΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ**

Βλ. Ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, Συνεταιρισμοί

ΑΓΩΓΗ

Αγωγή αποζημίωσης συζύγου, λόγω στέρεσης διατροφής του από τον αποβιώσαντα σύζυγο. Εφ. Λαρ. 11/03, σ.220

Αγωγή εργολαβικής αμοιβής. Εφ. Λαρ. 59/03, σ. 225

Αγωγή προσβολής απόφασης ΓΣ αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης. Εφ. Λαρ. 67/03, σ. 228

Αρνητική αγωγή κυριότητας λόγω προσβολής ιδιοκτητή καταστήματος, συνεπεία μετατόπισης περιπέρου σε θέση εμποδίζουσα τη θέα και το φωτισμό του καταστήματος. Εφ. Λαρ. 72/03, σ. 230

Αγωγή αποζημίωσης λόγω απώλειας εισοδημάτων, συνεπεία τραυματισμού. Παραίτηση του παθόντα από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης για το μέλλον. Ελλειψη πληρεξουσιότητας του δικηγόρου που κορήγησε τη σχετική δήλωση. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Αγωγή αδικοπραξίας, λόγω πλημύρας επιχείρησης, κατά τη κατασκευή οδοποιητικών έργων. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

Αγωγή εξ αδικοπραξίας. Δεδικασμένο από τελεσίδικη ποινική απόφαση σχετικά με τη πολιτική αγωγή για χρηματική ικανοποίηση. Διακοπή της παραγραφής με την επίδοση της αγωγής μόνον ως προς το μέρος της αξίωσης που ασκήθηκε. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

Προϋποθέσεις αποδοχής της αγωγής. Στην ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας του γονέα με το ανήλικο τέκνο, οι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, το οποίο δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, ούτε ο εναγόμενος γονέας μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

Η αρνητική αγωγή κυριότητας υπάγεται στην αρμοδιότητα του Πολ. Πρωτ. Νόμιμη η σόρευση της με αναγνωριστική αγωγή, όχι με διεκδικητική. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

Αγωγή μισθών υπερημερίας απολυθέντος

οδηγού λεωφορείου. Εφ. Λαρ. 370/03, σ. 298

Παραίτηση από το δικόγραφο. Κατάργηση της δίκης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

Αγωγή λογοδοσίας κατά του έχοντος τη διαχείριση εμφανούς εταίρου. Για την άσκηση αναγνωριστικής αγωγής απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

Αγωγή αναγνωριστική του ανυπόστατου απόφασης που εκδόθηκε σε δίκη κατ' ανυπόρκτου προσώπου, όπως είναι και το αποβιώσαν. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΣ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ

Η σύμβαση χρησιδανείου συνιστά νόμιμη αιτία που αποκλείει τον αδικ. πλουτισμό. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Επί αγωγής εργαζομένου βάσει του αδικ. πλουτισμού δεν απαιτείται η μνεία στην αγωγή των γεγονότων που αποτελούν την αιτία της ακυρότητας της σύμβασης εργασίας. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

Επί συμβατικής υπαναχώρησης αποσβέννυνται οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι οποίοι υποχρεούνται να αποδώσουν αμοιβαίως τις ληφθείσες παροχές, κατά τις περί αδικ. πλουτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 249/03, σ. 286

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ

Αποζημίωση για ενεστώσα θετική αλλά και μέλλουσα αποθετική ζημία, λόγω ανικανότητας προς εργασία. Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων.

Ενσταση συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, για το λόγο ότι υποχρεούται να περιορίσει την ζημία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε ή για το οποίο είχε προπαρασκευασθεί κατά τον χρόνο του αδικήματος. Στοιχεία της ένστασης. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Κατασκευή οδοποιητικών έργων. Πλημμύρα παρακείμενης επιχείρησης, Κρίση ότι δεν

οφείλεται σε πλημμέλειες του εργολάβου ή των προστεθέντων οργάνων αλλά σε βροχόπτωση-θεομηνία. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

5ετής παραγραφή απαιτήσεων από αδικοπραξία. Αν η αδικοπραξία είναι πλημμέλημα, εφαρμόζεται η παραγραφή του άρθρου 937 § 1 ΑΚ ως μακρότερη.

Η τελεσίδικη ποινική απόφαση επί πολιτικής αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγει δεδικασμένο. Αν το ποινικό δικαστήριο επιδίκασε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό, ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει στο αστικό δικαστήριο μεγαλύτερο ποσό, εφ' όσον διατύπωσε επιφύλαξη στο ποινικό, εκτός αν η παράσταση της πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατηγορίας.

Η επίδοση της αγωγής επιφέρει διακοπή της παραγραφής μόνον ως προς το μέρος της αξίωσης που ασκήθηκε.

Προϋποθέσεις επιμήκυνσης της 5ετούς παραγραφής σε 20ετή, σε περίπτωση τελεσίδικης απόφασης. Εάν το μη επίδικο μέρος παραγραφεί προ της τελεσιδικίας, η αξίωση ως προς τούτο δεν υπόκειται σε 20ετή παραγραφή αλλά στην ίδια βραχυχρόνια παραγραφή. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

ΑΙΤΗΜΑ (ΠολΔικ)

Περιεχόμενο και αίτημα αρνητικής αγωγής. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

ΑΚΥΡΟΤΗΤΑ

Απόφασης ΓΣ αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, λόγω έλλειψης απαρτίας. Εφ. Λαρ. 67/03, σ. 228

ΑΝΑΒΟΛΗ (ΠοινΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Ποιν)

ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ

Βλ. Ανακοπή, Εκτέλεση, Πτώχευση

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Η αναγνώριση που γίνεται πριν την έναρξη ή μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής δεν επιφέρει διακοπή της παραγραφής. Αναγνώριση συνιστούν η μερική καταβολή του χρέους, των τόκων ή η παροχή ασφάλειας, ό-

χι όμως η σιωπή του οφειλέτη στην όχληση του δανειστή, ή η μη άσκηση ανακοπής κατά της δ/γής πληρωμής. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

ΑΝΑΙΡΕΣΗ (ΠολΔικ)

Επί συντρέχοντος παίσματος, η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για τη συνδρομή ή μη παίσματος αφορά νομική έννοια και υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο, ενώ η κρίση για τη βαρύτητα του παίσματος και για τον καθορισμό του ποσοστού μείωσης της αποζημίωσης ή για τη μη επιδίκαση αποζημίωσης, αναφέρεται σε εκτίμηση πραγμάτων και δεν υπόκειται σε έλεγχο του Α.Π. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

ΑΝΑΚΟΠΗ

Κατά δ/γής πληρωμής και εκτέλεσης. Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, που αναφέρονται στην εγκυρότητα των ιδίων ανακοπομένων πράξεων της εκτέλεσης, υπόκεινται στην ίδια προθεσμία της ανακοπής.

Παραλείψεις στη περιγραφή του κατασχεθέντος επιδρούν ακυρωτικά στην κατασχετήρια έκθεση μόνο με συνδρομή ανεπανόρθωτης βλάβης.

Η ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος δεν καθιστά άκυρη την κατασχετήρια έκθεση, αλλά παρέχει δικαίωμα για άσκηση ανακοπής διόρθωσης της έκθεσης.

Η κατάσχεση περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, απ' όσα αρκούν για την ικανοποίηση του δανειστή, δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, ούτε επιφέρει αυτοδικαίως ακυρότητα της κατάσχεσης, αλλά ο καθ' ου η εκτέλεση δικαιούται να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης με ανακοπή. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Ποιοι οι "αναγγελθέντες δανειστές" έναντι των οποίων δεν αντιτάσσεται η, μετά την έγγραφη της κατάσχεσης, μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης, ή προσημείωσης.

Επί δ/γής πληρωμής, η παραγραφή αναστέλλεται από την επίδοση της δ/γής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής, αδιαφόρως αν η ανακοπή γίνει ή όχι δεκτή και ακυρωθεί ή επικυρωθεί η δ/γή.

Το δεδικασμένο της απόφασης επί ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης περιορίζεται μεταξύ των διαδίκων και δεν επιδρά στους μη με-

τασχόντες στη δίκη δανειστές. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

Αυτοτελή ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριάσματος νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει μόνον ο καθ' ου η εκτέλεση, η δε άσκηση της επιφέρει αυτοδικαίως αναστολή της ικανοποίησης της ανακοπτόμενης απαίτησης. Αντιθέτως οι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση μπορούν να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Εφ. Λαρ. 159/03, σ. 259

Επί ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής αρμόδιο καθ' ύλη είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόπτοντος, ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες δωσιδικίες. Η επιλογή του δικαστηρίου γίνεται από τον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της δ/γής πληρωμής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 112/03, σ. 319

Επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά μόνο στο Οικονομικό Έφορο, ενώ στην ανακοπή κατά του πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημίωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 163/03, σ. 320

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (ΠοινΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Ποιν)

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Απόφαση, Δίκη-Δικονομία (Πολ)

ΑΝΗΛΙΚΟΣ

Βλ. και Τέκνο.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ

Πρόσληψη Δ/ντού Υποκαταστήματος Τράπεζας για ορισμένο χρόνο προς πλήρωση λειτουργικών αναγκών. Ακυρότητα μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου, διότι έγινε με έγγραφη δήλωση προσώπων της Τράπεζας, τα οποία δεν είχαν τέτοια εξουσιοδότηση από τα αντιπροσωπευτικά βουλευτικά όργανά της. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

ΑΟΡΙΣΤΙΑ

Για το ορισμένο αγωγής αποζημίωσης του

συζύγου λόγω στέρησης διατροφής από τον αποβιώσαντα σύζυγο δεν απαιτείται η αναφορά της αποτίμησης της συνεισφοράς κάθε συζύγου στην αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

Ένσταση συντρέχοντος πταίσματος του παθόντα, για το λόγο ότι υποχρεούται να περιορίσει την ζημία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε. Πρέπει να διαλαμβάνει ποιο άλλο επάγγελμα θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Επί αρνητικής αγωγής μη αναγκαία η περιγραφή, κατ' έκταση και διαστάσεις πλευρών, των επί μέρους τμημάτων των ιδιοκτησιών των διαδίκων, που συναπετέλεσαν την κοινή επίδικη αυλή, αλλ' αρκεί, η λεπτομερής περιγραφή της με την παράθεση και σκαριφήματος, κατά σχήμα, μήκη πλευρών και εμβαδόν. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

Ακυρη απόλυση οδηγού αστικού λεωφορείου. Στοιχεία για το ορισμένο ένστασης καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος του απολυθέντος για απόλυση μισθών υπερημερίας, εάν αυτός παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει αδικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας. Εφ. Λαρ. 370/03, σ. 298

Στην αγωγή λογοδοσίας κατά του έχοντος τη διαχείριση εμφανούς εταίρου δεν απαιτείται παράθεση λογαριασμού ή κονδυλίων, ούτε ο προσδιορισμός του διεκδικούμενου με την αγωγή υπολοίπου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

Δέσμευση ακινήτων για εγκατάσταση υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από ΔΕΗ. Περιορισμός κυριότητας. Καθορισμός οριστικής τιμής μονάδος για αποζημίωση του βλαπτόμενου κυρίου κατά τις περί απαλλοτρίωσης δ/ξεις. Πρόσφορα μισθωτικά συγκριτικά στοιχεία. Εφ. Λαρ. 339/03, σ. 297

ΑΠΑΘΗ (Ποιν)

Αναβολή ποινικής δίκης για τη πράξη της

ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για πράξη ηθικής αυτουργίας σε απάτη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 1/03, σ. 322

ΑΠΟΔΕΙΞΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Πολ), Ενορκες βεβαιώσεις, Μάρτυρες, Εγγραφα, Πραγματογνωμοσύνη.

ΑΠΟΔΟΧΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Αγωγή, Δίκη

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ

Η ευθύνη του ΕΚ για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης είναι επιβοηθητική στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν να αποβεί ενεργός. Σε περίπτωση ατυχήματος από παράλληλη ή διαδοχική υπαιτιότητα ενός γνωστού και ενός αγνώστου οδηγού, δεν δημιουργείται υποχρέωση του ΕΚ για κάλυψη της ευθύνης του αγνώστου οδηγού και αποζημίωση του παθόντος, διότι έναντι του παθόντος ενέχεται ολόκληρο ο γνωστός συνυπαίτιος οδηγός. Εφ. Λαρ. 673/02, σ. 208

Στην αγωγή αποζημίωσης του συζύγου λόγω στέρησης διατροφής από τον αποβιώσαντα σύζυγο δεν απαιτείται η αναφορά αποτίμησης της συμεισφοράς κάθε συζύγου για την αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας. Η αποτίμηση αυτή μπορεί να θεμελιώσει καταλυτικό της αξίωσης αποζημίωσης ισχυρισμό του εναγομένου. Στα έξοδα κηδείας περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής τάφου, ταφής και τελετής, η οποία είναι ανάλογη με την κοινωνική θέση του προσώπου που θανατώθηκε. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

Αποζημίωση για αποκατάσταση ενεστώσας θετικής αλλά και μέλλουσας αποθετικής ζημίας, λόγω ανικανότητας προς εργασία. Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων.

Ενσταση συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, διότι υποχρεούται να περιορίσει την ζη-

μία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε ή για το οποίο είχε προπαρασκευασθεί κατά τον χρόνο του αδικήματος. Πρέπει να διαλαμβάνεται ποιο άλλο επάγγελμα θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Κύρια σύμβαση εκμίσθωσης καταστήματος και πρόσθετη σύμβαση πρόσληψης από τη μισθώτρια δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αποζημίωση λόγω υπερημερίας ως προς την εκπλήρωση της πρόσθετης συμβατικής υποχρέωσης. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

ΑΠΟΛΥΣΗ

Βλ. Εργασία

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΠολΔικ)

Αναστολή εκτέλεσης απόφασης εκουσίας δικαιοδοσίας. Εφ. Λαρ. 104/03, σ. 235

Αν ο αντίδικος του παραιτούμενου από το δικόγραφο εμμένει στην έκδοση απόφασης, η εκδιδόμενη απόφαση αναγνωρίζει την κατάργηση της δίκης αλλά δεν μπορεί να επιδικάσει δικαστικά έξοδα σε βάρος του παραιτούμενου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

Απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη κατ' ανυπόκλητο πρόσωπο, όπως είναι και το αποβιώσαν, δεν έχει υπόσταση, χαρακτηριζόμενη ρητά ως ανυπαρκτή και αυτό μπορεί να αναγνωρισθεί με αγωγή ή και ένσταση, εκτός αν κατά της απόφασης αυτής έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΠοινΔικ)

Σύγκρουση κατά τόπον αρμοδιότητας. Διαδικασία άρσης της σύγκρουσης. Εφόσον μετά το πέρας της προκαταρκτικής εξέτασης μεταβλήθηκε, κατά τη κρίση του Εισαγγελέα, η τοπική αρμοδιότητά του και παρέπεμψε την υπόθεση σε άλλον αρμόδιο Εισαγγελέα, ο οποίος όμως απείχε από την άσκηση της ποινικής δίωξης, ανακύπτει ζήτημα κανονισμού της τοπικής αρμοδιότητας των δυο εισαγγελικών αρχών, που ανήκουν σε διαφορετικές εφετειακές περιφέρειες και αρμόδιο για τον κανονισμό της αρμοδιότητας είναι ο Άρειος Πά-

γος, κατά τη διαδικασία του 132 παρ. 2 ΚΠΔ. Αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να κηρύξει την κατά τόπο αναρμοδιότητά του και να παραπέμψει τη ποινική δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών, για να ασκήσει την ποινική δίωξη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 45/03, σ. 327

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΠολΔικ)

Κάθε διαφορά, κύρια ή παρεπόμενη, από εμπορική μίσθωση, υπάγεται στην καθ ύλην αρμοδιότητα του Ειρην. ή του Μον. Πρωτ., ανάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μηνιαίου μισθώματος, έστω και αν με την αγωγή διώκεται η καταβολή χρηματικού ποσού.

Μισθωτικές διαφορές είναι και όσες αναφέρονται στην αποζημίωση του μισθωτή λόγω μη εκτέλεσης της σύμβασης, καθώς και όσες προέρχονται από αδικοπραξία, που έχει σχέση με τη λειτουργία της μίσθωσης. Εφ. Λαρ. 30/03, σ. 223

Αρμοδιότητα Πολ. Πρωτ. για την αρνητική αγωγή. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

Επί παραίτησης από το δικόγραφο ένδικου μέσου, η εκκαθάριση των δικαστικών εξόδων του αντιδίκου του παραιτηθέντος γίνεται, κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 - 681 ΚΠολΔ, από το κατά τόπον αρμόδιο Μον. Πρωτ.

Η αγωγή αναζήτησης των εξόδων εκτέλεσης υπάγεται στο καθ' ύλην, λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

Αρμόδιο καθ' ύλην για τη διαγραφή φανερά αβάσιμων αγωγών από τα βιβλία διεκδικήσεων είναι το Μον. Πρωτ., κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

Επί ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής αρμόδιο καθ ύλην είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόπτοντος, ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες δωσιδικίες. Η επιλογή του δικαστηρίου γίνεται από τον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της διαταγής πληρωμής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 112/03, σ. 319

Αύξηση καθ ύλην αρμοδιότητας Ειρην. και Μον. Πρωτ., σ. 336

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Η ευθύνη του ΕΚ για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης είναι επιβοηθητική στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κα-

τά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν να αποβεί ενεργός. Σε περίπτωση ατυχήματος από παράλληλη ή διαδοχική υπαιτιότητα ενός γνωστού οδηγού αυτοκινήτου και ενός αγνώστου οδηγού, δεν δημιουργείται υποχρέωση του ΕΚ για κάλυψη της ευθύνης του αγνώστου οδηγού και αποζημίωση του παθόντος, διότι έναντι του παθόντος ενέχεται ο ολόκληρο ο γνωστός συνυπαίτιος οδηγός. Εφ. Λαρ. 673/02, σ. 208

Η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του τρίτου στηρίζεται απευθείας στο νόμο. Ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή του ζημιογόνου αυτοκινήτου δεν ασκεί αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή, όπως συμβαίνει στην πλαγιαστική αγωγή, αλλά αυτόνομο δικαίωμα.

Η αξίωση του τρίτου παθόντος σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά του ασφαλιστή εξακολουθεί να υπάγεται στη 2ετή παραγραφή του 10 παρ. 2 ν. 489/1976 και όχι στη μεγαλύτερη (4ετή ή 5ετή) παραγραφή του 10 του νεότερου ν. 2496/1997, καθ' όσον το τελευταίο ρυθμίζει αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή και αντιστρόφως, που στηρίζονται στη σύμβαση ασφάλισης. Εφ. Λαρ. 261/03, σ. 290

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία και απώλειες εισοδημάτων, συνεπεία τραυματισμού. Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων, συνιστούν ανταποδοτικές εισφορές και, σε κάθε περίπτωση, αφορούν τις σχέσεις των εργαζομένων προς τους ασφαλιστικούς τους φορείς και όχι τις σχέσεις αυτών προς τα υπόχρεα σε αποζημίωσή τους τρίτα πρόσωπα. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ-ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Η ευθύνη του ΕΚ για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης είναι επιβοηθητική στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν να αποβεί ενεργός. Σε περίπτωση ατυχήματος από παράλλη-

λη ή διαδοχική υπαιτιότητα ενός γνωστού οδηγού αυτοκινήτου και ενός αγνώστου οδηγού, δεν δημιουργείται υποχρέωση του ΕΚ για κάλυψη της ευθύνης του αγνώστου οδηγού και αποζημίωση του παθόντος, διότι έναντι του παθόντος ενέχεται σ ολόκληρο ο γνωστός συνυπαίτιος οδηγός. Εφ. Λαρ. 673/02, σ. 208

Στην αγωγή αποζημίωσης του συζύγου λόγω στέρησης διατροφής από τον αποβιώσαντα σύζυγο δεν απαιτείται η αναφορά της αποτίμησης της συνεισφοράς κάθε συζύγου για την αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας. Στα έξοδα κηδείας περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής τάφου, της ταφής και της τελετής, η οποία είναι ανάλογη με την κοινωνική θέση του προσώπου που θανατώθηκε. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

Αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού, ο οποίος, στερούμενος άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, από έλλειψη της προσοχής και αδεξιότητα, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου, εκτράπηκε αριστερά, εισήλθε στο αντίθετο προς την κατεύθυνσή του ρεύμα πορείας της οδού και προσέκρουσε διαδοχικά στα σταθμευμένα αυτοκίνητα, εκ των οποίων ένα ωθήθηκε και προσέκρουσε σε άλλο αυτοκίνητο.

Ένσταση - αίτημα του κυρίου του ζημιογόνου αυτοκινήτου περί περιορισμού της ευθύνης του μέχρι την αξία του και δήλωση παραχώρησής του. Η ένσταση αυτή αρμόζει μόνον στον κύριο του αυτοκινήτου, ενώ αν ο κύριος είναι και κάτοχος του αυτοκινήτου αποκλείεται η προβολή της. Δεν αποβάλλει την ιδιότητα του κατόχου όποιος παραχωρεί ή επιτρέπει την οδήγηση του αυτοκινήτου σε τρίτο πρόσωπο, χωρίς την ύπαρξη ιδιαίτερης σύμβασης. Υπαξία βλαβέντος οχήματος. Εφ. Λαρ. 227/03, σ. 278

Η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του τρίτου σπηρίζεται απευθείας στο νόμο. Ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή του ζημιογόνου αυτοκινήτου δεν ασκεί αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή, όπως συμβαίνει στην πλαιγιαστική αγωγή, αλλ αυτόνομο δικαίωμα.

Η αξίωση του τρίτου παθόντος σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά του ασφαλιστή εξακολουθεί να υπάγεται στη 2ετή παραγραφή του 10 παρ.

2 ν 489/1976 και όχι στη μεγαλύτερη (4ετή ή 5ετή) παραγραφή του 10 του νεότερου ν. 2496/1997. Εφ. Λαρ. 261/03, σ. 290

ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Βλ. Ένορκες βεβαιώσεις

ΒΙΒΛΙΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ

Αρμόδιο καθ' ύλην για τη διαγραφή φανερά αβάσιμων αγωγών από τα βιβλία διεκδικήσεων είναι το Μον. Πρωτ., κατά την εκούσια δικαιοδοσία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

ΓΑΜΟΣ

Επί αγωγής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του μη ασκούντος την επιμέλεια γονέα με το ανήλικο τέκνο, οι διάδικοι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, το οποίο δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, ούτε ο εναγόμενος γονέας μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή.

Επί διακοπής της έγγαμης συμβίωσης κάθε σύζυγος δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν, ασκώντας είτε αγωγή του 681 Β ΚΠολΔ., είτε εμπράγματα αγωγές. Ο εναγόμενος σύζυγος δεν δικαιούται να προβάλει, κατ' ένσταση, δικαίωμα συγκατοχής, διότι με την διακοπή της έγγαμης συμβίωσης έπαυσε η υποχρέωση του δικαιούχου-εναγόμενου συζύγου να παραχωρήσει στον άλλο την χρήση των κινητών του, εκτός αν συντρέχει η εξαίρεση του 1394 εδαφ. β' ΑΚ. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Προσβολή άκυρης απόφασης ΓΣ αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, λόγω έλλειψης απαρτίας. Εάν με δ/ξη μεταγενέστερου νόμου ρυθμισθεί η απαρτία της γ.σ κατά τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι προβλέπει δ/ξη του καταστατικού της οργάνωσης, η αντικείμενη στο νόμο καταστατική δ/ξη θεωρείται καταργημένη, έστω κι αν δεν τροποποιήθηκε το καταστατικό. Εφ. Λαρ. 67/03, σ. 228

ΓΕΩΤΡΗΣΗ

Τα υπόγεια νερά δεν μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν

αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους, ο ιδιοκτήτης δε του ακινήτου στο οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσης αυτών, κατά τους όρους της σχετικής νομαρχιακής απόφασης. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρησιμότητα. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248
Βλ. και Υδατα, Δουλείες

ΔΑΣΗ

Βλ. Δημόσιο, Ανακοπή, Πρωτόκολλο

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (ΠοινΔικ)

Για την ύπαρξη δεδικοσμένου απαιτούνται: α) αμετάκλητη καταδικαστική ή αθωωτική απόφαση, β) ταυτότητα προσώπου και γ) ταυτότητα πράξης.

Η ποινική δίωξη δεν κινείται όταν υφίσταται εκκρεμοδικία. Εφ όσον υπάρχει εκκρεμοδικία, θα κηρυχθεί απαράδεκτη η δεύτερη κατά χρονική σειρά ποινική δίωξη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 29/03, σ. 325

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (ΠολΔικ)

Το δεδικοσμένο της απόφασης επί ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης περιορίζεται μεταξύ των διαδικών, δεν επιδρά στους μη μετασχόντες στην δίκη και δεν επηρεάζει τη θέση των άλλων δανειστών, με συνέπεια εάν ευδοκιμήσει η ανακοπή, στο αποδεσμευόμενο ποσό θα καταταγεί μόνο ο ανακόπων, χωρίς να ωφελείται άλλος δανειστής, ο οποίος δεν άσκησε ανακοπή, έστω και αν έχει μείζον προνόμιο κατάταξης. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Η τελεσίδικη ποινική απόφαση επί πολιτικής αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγει δεδικοσμένο.

Αν το ποινικό δικαστήριο επιδίκασε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό χρηματικής ικανοποίησης, ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει στο αστικό δικαστήριο μεγαλύτερο ποσό, εφ όσον διατύπωσε επιφύλαξη στο ποινικό, εκτός αν η παράσταση πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατη-

γορίας, πράγμα που μπορεί να συνάγεται και ερμηνευτικά. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

ΔΕΗ

Στα δημοτικά έργα οι δαπάνες για την μετατόπιση, επέκταση, τροποποίηση ή άλλες εργασίες του δικτύου της ΔΕΗ βαρύνουν τον ΟΤΑ και προκαταβάλλονται, εφ όσον η ανάγκη των εργασιών αυτών ανέκυψε, λόγω εκτέλεσης από τον ΟΤΑ οποιουδήποτε έργου και όχι λόγω πλημμελούς και επικίνδυνης τοποθέτησης του δικτύου από τη ΔΕΗ. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Δέσμευση ακινήτων για εγκατάσταση υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από ΔΕΗ. Περιορισμός κυριότητας. Καθορισμός οριστικής τιμής μονάδος για αποζημίωση του βλαπτόμενου κυρίου κατά τις περί απαλλοτρίωσης δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 339/03, σ. 294

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ

Βλ. Υπεύθυνες δηλώσεις

ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βλ. ΟΤΑ.

ΔΗΜΟΙ

Βλ. ΟΤΑ, Νομικά πρόσωπα.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Στα δημοτικά έργα οι δαπάνες για την μετατόπιση, επέκταση, τροποποίηση ή άλλες εργασίες του δικτύου της ΔΕΗ βαρύνουν τον ΟΤΑ και προκαταβάλλονται, εφ όσον η ανάγκη των εργασιών αυτών ανέκυψε, λόγω εκτέλεσης από τον ΟΤΑ οποιουδήποτε έργου και όχι λόγω πλημμελούς και επικίνδυνης τοποθέτησης του δικτύου από τη ΔΕΗ. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

ΔΗΜΟΣΙΟ

Επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά μόνο στο Οικονομικό Έφορο, διότι η δ/ξη του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 263/1968, ως μεταγενέστερη και ειδική κατήργησε σωπηträ το άρθρο 5 του από 26 Ιουνίου -10 Ιουλίου 1944 ν.δ περί δικών Δημοσίου. Αντίθετα στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζη-

μίσωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 163/03, σ. 320

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Βλ. Δίκη-Δικονομία (ΠολΔικ)

ΔΙΑΔΙΚΟΣ

Η έφεση κατά της απόφασης περί παύσης των εργασιών και κήρυξης του πτωχού ως μη συγγνωστού παραδεκτώς ασκείται από τον πτωχό, έστω κι αν δεν παρέστη πρωτοδίκως, πλην όμως απαραδέκτως στρέφεται κατά του συνδίκου.

Στη δίκη κατά την οποία κηρύσσεται η παύση των εργασιών της πτώχευσης ο πτωχεύσας έχει την ιδιότητα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η διαδικασία, πλην όμως δεν επιβάλλεται η συμμετοχή του στη σχετική δίκη και συνεπώς δεν απαιτείται να κλητεύεται σ' αυτήν. Εφ. Λαρ. 238/02, σ. 197

Στην εκούσια δικαιοδοσία η ιδιότητα του διαδίκου αποκτάται με την υποβολή της αίτησης, ως και με την κλήτευση στη συζήτηση κατόπιν δ/γής του δικαστή. Ο αποκτήσας νόμιμα την ιδιότητα του διαδίκου δεν είναι τρίτος και δεν δικαιολογείται άσκηση κύριας παρέμβασης υπ αυτού. Εφ. Λαρ. 104/03, σ. 235

Απόφαση που εκδόθηκε σε δίκη κατ' ανυπαρξίας, όπως είναι και το αποβιβασμό, δεν έχει υπόσταση και η ανυπαρξία της αναγνωρίζεται με αγωγή ή και ένσταση, εκτός αν κατά της απόφασης αυτής έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

ΔΙΑΘΗΚΗ

Βλ. Κληρονομία.

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Η ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία και, συνεπώς, περί έλλειψης εξουσίας του τακτικού πολιτικού δικαστηρίου να επιληφθεί πρέπει να προτείνεται, με ποινή απαραδέκτου, μόνο κατά την πρώτη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, έστω κι αν η συμφωνία περί διαιτησίας αποδειχθεί αργότερα, εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 59/03, σ. 225

ΔΙΑΝΟΜΗ

Η ασκούμενη έφεση από αναγκαίο ομόδικο δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομόδικων, οι οποίοι όμως πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να καλούνται στη συζήτηση. Κατ' εξαίρεση στη δίκη διανομής στην οποία απαιτείται εναγωγή όλων των κοινωνιών, η έφεση απευθύνεται εναντίον όλων αυτών, καίτοι είναι αναγκαίοι ομόδικοι. Εφ. Λαρ. 250/03, σ. 288

ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Δ/γή πληρωμής βάσει τιμολογίων και δελτίων αποστολής, εφ' όσον φέρουν την υπογραφή του αγοραστή. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Επί δ/γής πληρωμής, η παραγραφή αναστέλλεται από την επίδοση της διαταγής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής όχι μόνο όταν η ανακοπή γίνεται δεκτή και ακυρώνεται η δ/γή πληρωμής αλλά και όταν απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η δ/γή.

θμνη παραγραφή αξίωσης από επιταγή. Διακοπή της παραγραφής με αναγγελία στο πλειστηριασμό, ή με αναγνώριση της απαίτησης. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

Επί ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής αρμόδιο καθ' ύλη είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόποντος, ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες άλλες δωσιδικίες. Η επιλογή του δικαστηρίου γίνεται από τον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της δ/γής πληρωμής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 112/03, σ. 319
Βλ. και Ανακοπή.

ΔΙΑΦΥΓΤΟΝ ΚΕΡΔΟΣ

Αποζημίωση λόγω ανικανότητας προς εργασία και απώλειας εισοδημάτων. Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Πολ), Εκούσια δικαιοδοσία

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (Ποιν)

Αναστολή της δίκης για συκοφαντική δυσφήμιση, εάν το γεγονός που ισχυρίστηκε ή

διέδωσε ο υπαίτιος είναι πράξη αξιόποινη, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη. Η αναστολή, που είναι υποχρεωτική κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, επιτρέπεται και στη προδικασία.

Αναβολή ποινικής δίκης για τη πράξη της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για πράξη ηθικής αυτουργίας σε απάτη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 1/03, σ. 322

Προϋποθέσεις ποινικού δεδικασμένου. Η ποινική δίωξη δεν κινείται όταν υφίσταται εκκρεμοδικία.

Εφ' όσον υπάρχει εκκρεμοδικία, θα κηρυχθεί απαράδεκτη η δεύτερη κατά χρονική σειρά ποινική δίωξη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 29/03, σ. 325

Σύγκρουση κατά τόπον αρμοδιότητας. Διαδικασία άρσης της σύγκρουσης. Το Συμβούλιο ασκεί την κατά άρθρο 307 και 310 ΚΠΔ δικαιοδοσία του στη προδικασία μόνο αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη. Αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να κηρύξει την κατά τόπο αναρμοδιότητά του και να παραπέμψει τη ποινική δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών, για να ασκήσει την ποινική δίωξη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 45/03, σ. 327

Κατ' εξαίρεση εισαγωγή υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο, έστω και αν ο δράστης είναι άγνωστος, όταν μάλιστα για οποιονδήποτε λόγο εξαλείφθηκε το αξιόποινο ή δεν τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, οπότε η δικογραφία δεν μπορεί να τεθεί στο αρχείο αγνώστων δραστών. Η έλλειψη επαρκών ενδείξεων για τη τέλεση της αποδιδόμενης στα άγνωστα άτομα αξιόποινης πράξης ανάγεται στις ουσιαστικές και όχι στις δικονομικές προϋποθέσεις. Εφόσον δεν μπορεί να παύσει η ποινική δίωξη, λόγω έλλειψης κάποιας δικονομικής προϋπόθεσης, πρέπει να θεωρηθεί η κατά αγνώστων ασκηθείσα ποινική δίωξη σαν να μην έγινε, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 79 ΚΠΔ. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 46/03, σ. 331

ΔΙΚΗ - ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (Πολ)

Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση στην έφεση κατ' απόφασης παύσης των εργασιών πτώχευσης και κήρυξης του πτωχού μη συγγνωστού. Στη δίκη για τη παύση των εργα-

σιών της πτώχευσης δεν επιβάλλεται η συμμετοχή του πτωχεύσαντος και δεν απαιτείται κλήτευσή του. Εφ. Λαρ. 238/02, σ. 197

Οι υπεύθυνες δηλώσεις αποτελούν ανυπαρκτο αποδεικτικό μέσο. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

Η συζήτηση που επακολουθεί, μετά την επανάληψη, ή την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης, και δεν είναι αναγκαία η κατάθεση εγγράφων προτάσεων. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

Μη νόμιμος ο λόγος έφεσης για έλλειψη αιτιολογίας ή για ανεπαρκείς αιτιολογίες, χωρίς να προκύπτει ότι από αυτό και μόνο το σφάλμα το δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό

Παραδεκτή ένορκη βεβαίωση μάρτυρα που δόθηκε μετά τη συζήτηση στον πρώτο βαθμό, αλλά πριν τη συζήτηση της έφεσης. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Η δήλωση του ασκούντος το ένδικο μέσο ότι "αυτό δεν εισάγεται προς συζήτηση" έχει την έννοια ότι ο ασκήσας το ένδικο μέσο δεν μετέχει της συζήτησής του και δεν εξομοιώνεται με δήλωση παραίτησης από το δικόγραφο της έφεσης. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

Σ όλες τις διαφορές από εμπορική μίσθωση, καθ ύλην αρμοδιότητα του Ειρην. ή του Μον. Πρωτ., ανάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μηνιαίου μισθώματος, έστω και αν με την αγωγή δίδεται η καταβολή χρηματικού ποσού. Εφ. Λαρ. 30/03, σ. 223

Η ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία προτείνεται, με ποινή απαραδέκτου, μόνο κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, έστω κι αν η συμφωνία περί διαιτησίας αποδειχθεί αργότερα, εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 59/03, σ. 225

Αναστολή εκτέλεσης απόφασης εκουσίας δικαιοδοσίας. Ο αποκτήσας νόμιμα την ιδιότητα του διαδίκου στην εκουσία δικαιοδοσία δεν είναι τρίτος και δεν δικαιολογείται άσκηση κύριας παρέμβασης υπ' αυτού. Εφ. Λαρ. 104/03, σ. 235

Ανακοπή κατά πίνακα κατάταξης. Έννοια "αναγγελθέντων δανειστών" έναντι των οποίων δεν αντιτάσσεται η, μετά την έγγραφη

της κατάσχεσης, μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης, ή προσημείωσης.

Αναστολή της παραγραφής από την επίδοση της δ/γής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής, αδιαφόρως της τύχης της ανακοπής.

Εκταση δεδουλευμένου της απόφασης επί ανακοπής κατά πίνακα κατάταξης. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

Η προαφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης στο πίνακα κατάταξης γίνεται υπέρ του επισηπεύοντος δανειστού και όχι του δικ. επιμελητού και του πληρεξουσίου δικηγόρου. Στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνονται και όσα έγιναν για έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων μετά από νόμιμη αναβολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού με συμφωνία επισηπεύοντος δανειστού και οφειλέτου. Υψος αμοιβής δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής. Εφ. Λαρ. 119/03, σ. 245

Συμβιβαστική παραίτηση του παθόντα από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης για το μέλλον. Ελλειψη πληρεξουσιότητας του δικηγόρου που χορήγησε τη σχετική δήλωση. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Η δικονομική απαγόρευση αποκλεισμού του εμμάρτυρου μέσου απόδειξης για πρόσθετη συμφωνία, δεν ισχύει όταν συντρέχει περίπτωση κατ' εξαίρεση επιτρεπτού της απόδειξης με μάρτυρες, όπως όταν υπάρχει αρχή έγγραφης απόδειξης ή η απόδειξη με μάρτυρες δικαιολογείται λόγω των ειδικών συνθηκών και της εμπορικότητας της συναλλαγής. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

Αυτοτελής ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή από τον καθ' ου η εκτέλεση και ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης από τους δανειστές. Εφ. Λαρ. 159/03, σ. 259

Στη τακτική διαδικασία η αντέφηση ασκείται με ίδιο δικόγραφο. Η αντέφηση μπορεί να ισχύσει ως αυτοτελής έφεση, εφ' όσον ασκηθεί στη προθεσμία της έφεσης.

Οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εφ' όσον περιέχουν μαρτυρίες προσώπων και δόθηκαν αποκλειστικά για να χρησιμοποιηθούν στη δίκη. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

Δεδουλευμένο από τελεσίδικη ποινική απόφαση σχετικά με πολιτική αγωγή για χρηματική ικανοποίηση.

Διακοπή της παραγραφής με επίδοση της αγωγής. Προϋποθέσεις επιμήκυνσης της βραχυχρόνιας παραγραφής σε 20ετή, λόγω τελεσίδικης απόφασης, επί αξίωσης αποζημίωσης. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

Η κατόπιν αποδοχής της αγωγής εκδιδόμενη οριστική απόφαση, που δεν περιέχει αιτιολογίες ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα της αξίωσης, δεν μπορεί κατά κανόνα να προσβληθεί με έφεση από τον αποδεχθέντα την αγωγή, ελλείψει εννόμου συμφέροντος.

Επί αγωγής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του γονέα με το ανήλικο τέκνο, οι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, το οποίο δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, ούτε ο εναγόμενος γονέας μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή. Στις διαφορές αυτές η ανταγωγή ασκείται με τις προτάσεις, πριν 5 εργάσιμες ημέρες. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

Ενσταση - αίτημα του κυρίου του ζημιόγνου αυτοκινήτου περί περιορισμού της ευθύνης του μέχρι την αξία του και δήλωση παραχώρησής του. Η ένσταση αυτή αρμόζει μόνον στον κύριο του αυτοκινήτου, όχι όμως όταν αυτός είναι και κάτοχος. Εφ. Λαρ. 227/03, σ. 278

Η αρνητική αγωγή υπάγεται στη καθ' ύλην αρμοδιότητα του Πολ. Πρωτ. και παραδεκτά σωρεύεται με αναγνωριστική, όχι με διεκδικητική.

Μη παραδεκτές ένορκες βεβαιώσεις στη τακτική διαδικασία του Πολ. Πρωτ., ως αποδεικτικά μέσα, εκτιμώμενες μόνο προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ προσωπικής εταιρίας και ομορρυθμών μελών, ως συνεναγομένων. Η ασκούμενη έφεση από αναγκαίο ομόδικο δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδίκων, οι οποίοι όμως, με ποινή απαραδέκτου, καλούνται στη συζήτηση. Εφ. Λαρ. 250/03, σ. 288

Παραίτηση από το δικόγραφο ενδίκου μέσου. Αν ο αντίδικος του παραιτούμενου εμμένει στην έκδοση απόφασης, η εκδιδόμενη απόφαση αναγνωρίζει την κατάργηση της δίκης, αλλά δεν μπορεί να επιδικάσει δικαστικά έξοδα σε βάρος του παραιτούμενου, των ο-

ποίηση η εκκαθάριση γίνεται κατά τη διαδικασία των 679 - 681 ΚΠολΔ, από το κατά τόπον αρμόδιο Μον. Πρωτ.

Η αγωγή καταβολής των εξόδων εκτέλεσης υπάγεται στο καθ ύλη, λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο. Αν η υπόθεση δεν υπάγεται στην διαδικασία στην οποία έχει εισαχθεί, το δικαστήριο προχωρεί στην εκδίκαση με την προσήκουσα διαδικασία, εφόσον υπάρχει δυνατότητα τήρησης των διαδικαστικών προϋποθέσεων αυτής. Δεν ιδρύεται λόγος έφεσης από μόνο το γεγονός ότι η αγωγή κρίθηκε από το καθ' ύλη και κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, με τις αυστηρότερες διαδικαστικές προϋποθέσεις της τακτικής διαδικασίας, αντί αυτών των μικροδιαφορών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

Για τη διεξαγωγή δίκης με διάδικο Δήμο απαιτήση η προηγούμενη άδεια της δημαρχιακής επιτροπής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 51/03, σ. 313

Η εκδιδόμενη κατ' ανυπόρκτου προσώπου απόφαση είναι ανυπόστατη και αυτό μπορεί να αναγνωρισθεί με αγωγή ή και ένσταση, εκτός αν κατά της απόφασης αυτής έχει ασκηθεί επιτρεπόμενο ένδικο μέσο.

Αρμόδιο καθ' ύλην για τη διαγραφή φανερά αβάσιμων αγωγών από τα βιβλία διεκδικήσεων είναι το Μον. Πρωτ., κατά την εκούσια δικαιοδοσία.

Επιβολή χρηματικής ποινής λόγω παρελκυστικής διεξαγωγής της δίκης ή παραβίασης του καθήκοντος αληθείας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

Επί ανακοπής κατά δ/γής πληρωμής αρμόδιο καθ' ύλην είναι το δικαστήριο της γενικής δωσιδικίας του ανακόποντος, ή μιας από τις τυχόν συντρέχουσες άλλες δωσιδικίες. Η επιλογή του δικαστηρίου γίνεται από τον καθού η ανακοπή που ζήτησε την έκδοση της δ/γής πληρωμής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 112/03, σ. 319

Επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών, αλλά μόνο στο Οικονομικό Έφορο, ενώ στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημίωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 163/03, σ. 320

Βλ. και Εγγραφα, Ερημοδικία, Μάρτυρες, Συζήτηση.

ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Αμοιβή δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής. Με το 127 Κώδικα Δικηγόρων προσδιορίζονται τα κατώτατα όρια αμοιβής του δικηγόρου για την σύνταξη της επιταγής, ενώ κατ' ανώτατο όριο δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1/4 του ποσού της οφειλής, για την οποία συντάχθηκε η επιταγή. Εφ. Λαρ. 119/03, σ. 245

Ελλειψη πληρεξουσιότητας του δικηγόρου που χορήγησε δήλωση ανεπιφύλακτης συμβιβαστικής παραίτησης του παθόντα εντολέα του από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας για το μέλλον. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Είσοφορές στο ΤΥΔΕ, σ. 337

Παροχές ΛΕΔΕ, σ. 339

Παραχές προικοδότησης ΤΝ, σ. 341

ΔΟΥΛΕΙΕΣ

Τα υπόγεια νερά που διέρχονται κάτω από πολλές ιδιοκτησίες δεν μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιοινεί νομής, ούτε η κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρησικτησία. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

ΔΥΣΦΗΜΗΣΗ (Ποιν)

Αναστολή της δίκης για συκοφαντική δυσφήμιση, εάν το γεγονός που ισχυρίσθηκε ή διέδωσε ο υπαίτιος είναι πράξη αξιόποινη, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη. Η εν λόγω αναστολή, που είναι υποχρεωτική κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, επιτρέπεται και στη προδικασία. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 1/03, σ. 322

ΕΓΓΡΑΦΑ

Οι υπεύθυνες δηλώσεις αποτελούν ανυπαρκτο αποδεικτικό μέσο. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

Οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εφ' όσον περιέχουν μαρτυρίες προσώπων και δόθηκαν αποκλειστικά για να

χρησιμοποιηθούν στη παρούσα δίκη. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

ΕΓΚΡΙΣΗ

Στη πώληση επί δοκιμή κινητού που παραδόθηκε προς χρήση στον αγοραστή, εφόσον δεν επακολούθησε έγκριση του τελευταίου, αλλά εκδηλώθηκε βούληση αποδέσμευσής του, δεν επέρχεται κατάρτιση της σύμβασης και δεν υφίσταται νόμιμη αιτία παρακράτησης του προκαταβληθέντος τιμήματος από τον πωλητή, ούτε αξίωση αποζημίωσης κατά του αγοραστή για τη δοκιμαστική χρήση του μηχανήματος. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Απόφαση του ΔΣ της μισθώτριας ανώνυμης εταιρίας περί παροχής εξουσιοδότησης σε υπάλληλό της μόνο για κατάρτιση μίσθωσης. Ελλειψη πληρεξουσιότητας για πρόσθετη συμφωνία περί πρόσληψης δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αναδρομική ισχυροποίηση του ελαττώματος με την έγκριση της εταιρίας. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Βλ. Εταιρίες

ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑ (Ποιν)

Η ποινική δίωξη δεν κινείται όταν υφίσταται εκκρεμοδικία.

Εφ όσον υπάρχει εκκρεμοδικία, θα κηρυχθεί απαράδεκτη η δεύτερη κατά χρονική σειρά ποινική δίωξη, υπό τις προϋποθέσεις ότι: α) δεν ματαιώθηκε για οποιοδήποτε λόγο η εκδίκαση της κατηγορίας, που απαγγέλθηκε βάσει της προηγούμενης χρονικά ποινικής δίωξης, β) η πρώτη ποινική δίωξη δεν πάσχει από κάποια ακυρότητα, και γ) η πρώτη χρονικά ποινική δίωξη προηγείται πράγματι και διαδικαστικά. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 29/03, σ. 325

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Αναστολή εκτέλεσης απόφασης εκουσίας δικαιοδοσίας. Στην εκούσια δικαιοδοσία η ιδιότητα του διαδίκου αποκτάται με την υποβολή της αίτησης, ως και με την κλίτευση στη συζήτηση κατόπιν διαταγής του δικαστή. Ο αποκτίσας νόμιμα την ιδιότητα του διαδίκου δεν είναι τρίτος και δεν δικαιολογείται άσκηση κύριας παρέμβασης υπ αυτού. Εφ. Λαρ. 104/03, σ. 235

Αρμόδιο καθ' ύλην για τη διαγραφή φανερά αβάσιμων αγωγών από τα βιβλία διεκδικήσεων είναι το Μον. Πρωτ., κατά τη εκούσια δικαιοδοσία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 104/03, σ. 317

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΠολΔικ)

Σταδιακή προσβολή των πράξεων της αναγκαστικής εκτέλεσης. Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα των ιδίων ανακοπομένων πράξεων της εκτέλεσης, υπόκεινται στην ίδια προθεσμία της ανακοπής.

Παραλείψεις στη περιγραφή του κατασχεθέντος επιδρούν ακυρωτικά στην κατασχετήρια έκθεση μόνο με συνδρομή ανεπανόρθωτης βλάβης.

Η ατελής περιγραφή του κατασχεθέντος δεν καθιστά άκυρη την κατασχετήρια έκθεση, αλλά παρέχει δικαίωμα για άσκηση ανακοπής διόρθωσης της έκθεσης.

Η κατάσχεση περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, απ όσα αρκούν για την ικανοποίηση του δανειστή, δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, ούτε επιφέρει αυτοδικαίως ακυρότητα της κατάσχεσης, αλλά ο καθ' ου η εκτέλεση δικαιούται να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης με ανακοπή. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Κατάταξη ενυπόθηκων απαιτήσεων. Σ αυτές περιλαμβάνονται και οι στο άρθρο 1289 ΑΚ προσδιοριζόμενοι τόκοι, εφόσον αθροιζόμενοι μαζί με το κεφάλαιο δεν υπερβαίνουν την ορισμένη χρηματική ποσότητα για την οποία έχει γίνει εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών. Εφ. Λαρ. 785/02, σ. 217

Ανακοπή κατά πίνακα κατάταξης με αμφισβήτηση ή άρνηση της απαίτησης του καθού που έχει καταταγεί ή του προνομίου της.

Ως “αναγγελθέντες δανειστές” έναντι των οποίων δεν αντιπάσεται η, μετά την εγγραφή της κατάσχεσης στο οικείο βιβλίο, μεταγραφή ή εγγραφή υποθήκης, ή προσημείωσης, θεωρούνται όλοι οι δανειστές που αναγγέλθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, κατά το 972 Κ-ΠολΔ. και όχι μόνον όσοι συμπτωματικά είχαν αναγγελθεί πριν τη μεταγραφή ή την εγγραφή υποθήκης ή προσημείωσης.

Το δεδικασμένο της απόφασης επί ανακοπής κατά του πίνακα κατάταξης περιορίζεται μεταξύ των διαδίκων και δεν επιδρά στους μη μετασχόντες στην δίκη.

Διακοπή της παραγραφής με αναγγελία στο πλειστηριασμό. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

Η προαφαίρεση των εξόδων εκτέλεσης στο πίνακα κατάταξης γίνεται υπέρ του επισπεύδοντος δανειστού και όχι του δικαστικού επιμελητού και του πληρεξουσίου δικηγόρου. Στα έξοδα εκτέλεσης περιλαμβάνονται και όσα έγιναν για την έκδοση επαναληπτικών προγραμμάτων μετά από νόμιμη αναβολή ή ματαίωση του πλειστηριασμού με συμφωνία του επισπεύδοντος δανειστού και οφειλέτου, διότι η έκδοση τέτοιων προγραμμάτων αποτελεί ουσιώδη δικονομική προϋπόθεση για την συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας και οι δαπάνες αυτές αφορούν το κοινό συμφέρον όλων των δανειστών.

Η αμοιβή δικηγόρου για τη σύνταξη επιταγής κατ' ανώτατο όριο δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1/4 του ποσού της οφειλής. Εφ. Λαρ. 119/03, σ. 245

Αυτοτελή ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριασμού νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει μόνον ο καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση, η δε άσκηση της επιφέρει αυτοδικαίως αναστολή ικανοποίησης της ανακοπόμενης απαίτησης. Αντιθέτως οι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση μπορούν να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, με την οποία υφίσταται έννομο συμφέρον τους να εναντιωθούν στην ικανοποίηση της απαίτησης άλλου δανειστή πριν από τις δικές τους απαιτήσεις. Εφ. Λαρ. 159/03, σ. 259

Τα έξοδα εκτέλεσης βαρύνουν τον καθ' ου η εκτέλεση και εισπράττονται κατόπιν άσκησης αγωγής, που εκδικάζεται από το καθ' ύλην, λόγω ποσού, αρμόδιο δικαστήριο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

ΕΝΝΟΜΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

Αυτοτελή ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριασμού νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει μόνον ο καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση, ενώ οι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση μπορούν να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης, με την οποία υφίσταται έννομο

συμφέρον τους να εναντιωθούν στην ικανοποίηση της απαίτησης άλλου δανειστή πριν από τις δικές τους απαιτήσεις. Εφ. Λαρ. 159/03, σ. 259

Η κατόπιν αποδοχής της αγωγής εκδιδόμενη οριστική απόφαση, που δεν περιέχει αιτιολογίες ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα της αξίωσης, δεν μπορεί κατά κανόνα να προσβληθεί με έφεση από τον αποδεχθέντα την αγωγή, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, εκτός αν αυτός επικαλείται ανύπαρκτη ή ελαττωματική δήλωση βούλησης. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

Για την άσκηση αναγνωριστικής αγωγής απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος συνιστάμενου στην αναγνώριση της ύπαρξης ή ανυπαρξίας του δικαιώματος ή της υποχρέωσης, με την οποία αίρεται η νομική αβεβαιότητα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Είναι παραδεκτή η ένορκη βεβαίωση μάρτυρα που δόθηκε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό, αλλά πριν τη συζήτηση στο δευτεροβάθμιο Δικαστήριο. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Στη τακτική διαδικασία στο Πολ. Πρωτ., εφόσον εκδίδεται προδικαστική απόφαση δεν είναι παραδεκτές, ως αποδεικτικά μέσα, ένορκες βεβαιώσεις μαρτύρων, οι οποίες όμως θα εκτιμηθούν μόνον προς συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

ΕΝΣΤΑΣΕΙΣ (ΠολΔικ)

Η ένσταση περί υπαγωγής της διαφοράς στη διαιτησία και, συνεπώς, περί έλλειψης εξουσίας του τακτικού πολιτικού δικαστηρίου να επιληφθεί προτείνεται, με ποινή απαραδέκτου, μόνο κατά την πρώτη συζήτηση της υπόθεσης στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, έστω κι αν η συμφωνία περί διαιτησίας αποδειχθεί αργότερα, εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 59/03, σ. 225

Στην ένσταση κατάχρησης δικαιώματος δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου αλλά απαιτούνται και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, που προέρχονται από την συμπεριφορά του ιδίου, από τα οποία να δημιουργήθηκε ευλό-

γως στον οφειλέτη η πεποίθηση μη άσκησης αυτού, όποτε η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της επί μακρό χρόνο δημιουργηθείσας κατάστασης, μπορεί να συνιστά κατάχρηση.

Η ύπαρξη συντρέχοντος πταίσματος κρίνεται εκάστοτε από το σύνολο των περιστατικών, καθώς και από τις κρατούσες ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Ένσταση συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, για το λόγο ότι υποχρεούται να περιορίσει την ζημία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε. Πρέπει να διαλαμβάνεται ποιο άλλο επάγγελμα θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Επί διακοπής της έγγαμης συμβίωσης κάθε σύζυγος δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν. Ο εναγόμενος σύζυγος δεν δικαιούται να προβάλλει, κατ' ένσταση, δικαίωμα συγκατοχής, διότι με την διακοπή της έγγαμης συμβίωσης έπαυσε η υποχρέωση του δικαιούχου-ενάγοντος συζύγου να παραχωρήσει στον άλλο την χρήση των κινητών του, εκτός αν συντρέχει η εξαίρεση του 1394 εδαφ. β' ΑΚ. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

Ένσταση - αίτημα του κυρίου του ζημιόγνου αυτοκινήτου περί περιορισμού της ευθύνης του μέχρι την αξία του και δήλωση παραχώρησής του. Η ένσταση αυτή αρμόζει μόνον στον κύριο του αυτοκινήτου, ενώ αν ο κύριος είναι και κάτοχος του αυτοκινήτου αποκλείεται η προβολή της. Δεν αποβάλλει την ιδιότητα του κατόχου εκείνος που παραχωρεί ή επιτρέπει την οδήγηση του αυτοκινήτου σε τρίτο πρόσωπο, χωρίς την ύπαρξη ιδιαίτερης σύμβασης. Εφ. Λαρ. 227/03, σ.278

Άκυρη απόλυση οδηγού αστικού λεωφορείου. Καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος του απολυθέντος για απόληψη μισθών υπερμερίας, εάν αυτός, για να λάβει το μισθό του από τον υπερήμερο εργοδότη χωρίς να εργάζεται, παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει αδικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας, ανάλογης προς την ειδικότητά του, σε άλλον εργοδότη, παρ' ό-

τι ήταν ευχερής. Στοιχεία ένστασης. Εφ. Λαρ. 370/03, σ. 298

ΕΝΩΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού από αγροτική συνεταιριστική οργάνωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας, αλλιώς είναι άκυρη και ο μισθωτός τελεί σε απλή σχέση εργασίας. Με το ν. 2169/1993 καταργήθηκε η περιορισμένη 12μηνη χρονική διάρκεια των εφεξής συναποτομένων συμβάσεων ορισμένου χρόνου. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

Βλ. Εκτέλεση

ΕΞΟΔΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

Στα έξοδα κηδείας περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής τάφου, ταφής και τελετής, η οποία είναι ανάλογη με την κοινωνική θέση του προσώπου που θανατώθηκε. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

ΕΠΙΔΟΣΗ

Επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη δεν απαιτείται πλέον επίδοση στον Υπουργό των Οικονομικών, αλλά μόνο στο Οικονομικό Έφορο, διότι η δ/ξη του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 263/1968, ως μεταγενέστερη και ειδική κατήργησε σιωπηρά το άρθρο 5 του από 26 Ιουνίου -10 Ιουλίου 1944 ν.δ περί δικών Δημοσίου. Αντίθετα στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημίωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος, απαιτείται επίδοση στον Υπουργό Οικονομικών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 163/03, σ. 320

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Βλ. Γάμος, Σύζυγοι, Τέκνο

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ευθύνη του ΕΚ για καταβολή ασφαλιστικής αποζημίωσης είναι επιβοηθητική στις περιοριστικά καθοριζόμενες περιπτώσεις, κατά τις οποίες δεν υπάρχει ασφαλιστική κάλυψη ή αυτή δεν είναι δυνατόν να αποβεί ενεργός. Σε περίπτωση ατυχήματος από παράλληλη ή διαδοχική υπαιτιότητα ενός γνωστού οδηγού αυ-

τοκινήτου και ενός αγνώστου οδηγού άλλου εμπλακέντος στο ατύχημα αυτοκινήτου, δεν δημιουργείται υποχρέωση του ΕΚ για κάλυψη της ευθύνης του αγνώστου οδηγού και αποζημίωση του παθόντος, διότι έναντι του παθόντος ενέχεται σ' ολόκληρο ο γνωστός συνυπάιτος οδηγός. Εφ. Λαρ. 673/02, σ. 208

ΕΠΙΤΑΓΗ

Μηννη παραγραφή αξίωσης από επιταγή. Διακοπή της παραγραφής με αναγγελία στο πλειστηριασμό ή με αναγνώριση της απαίτησης. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

ΕΡΓΑΣΙΑ

Πρόσληψη Δ/ντού Υποκαταστήματος Τράπεζας για ορισμένο χρόνο προς πλήρωση λειτουργικών αναγκών. Ακυρότητα μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου, διότι έγινε με έγγραφη δήλωση προσώπων της Τράπεζας, τα οποία δεν είχαν τέτοια εξουσιοδότηση από τα αντιπροσωπευτικά βουλευτικά όργανά της. Άρνηση του προσληφθέντος για ανανέωση της σύμβασης επί εξάμηνο. Λήξη της ορισμένου χρόνου σύμβασης. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού από αγροτική συνεταιριστική οργάνωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας, αλλιώς είναι άκυρη και ο μισθωτός τελεί σε απλή σχέση εργασίας. Με το ν. 2169/1993 καταργήθηκε η περιορισμένη 12μηνη χρονική διάρκεια των εφεξής συναπτομένων συμβάσεων ορισμένου χρόνου. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

Αναγκαία προϋπόθεση για την ύπαρξη διαδοχής στη μεταβολή του προσώπου του εργοδότη είναι η, χωρίς πραγματική διακοπή, συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης από άλλο πρόσωπο. Αν ο μισθωτός με τη συναίνεσή του προσφέρει τις υπηρεσίες του σε άλλον εργοδότη, ανεξάρτητο του αρχικού, χωρίς να υπάρχει ανάληψη και συνέχιση της επιχειρησιακής δραστηριότητας του παλιού εργοδότη, δεν υπάρχει διαδοχή εργοδότη και δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ο χρόνος απασχόλησης του μισθωτού στον αρχικό εργοδότη, για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, λόγω μεταγενέστε-

ρης καταγγελίας της σύμβασης από το νέο εργοδότη

Εγκυρη συμφωνία εργοδότη και μισθωτού, κατά την οποία θα συνυπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας και ο διανυθείς σε άλλο εργοδότη, ώστε να επαυξάνεται ανάλογα το ποσό της αποζημίωσης, λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας. Εφ. Λαρ. 165/03, σ. 260

Άκυρη απόλυση οδηγού αστικού λεωφορείου. Καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος του απολυθέντος για απόληψη μισθών υπερμερείας, εάν αυτός, για να λάβει το μισθό του από τον υπερήμερο εργοδότη χωρίς να εργάζεται, παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει адικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας, ανάλογης προς την ειδικότητά του, σε άλλον εργοδότη, παρ' ό- τι ήταν ευχερές. Στοιχεία ένστασης. Εφ. Λαρ. 370/03, σ. 298

ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Απόφαση του ΔΣ μισθώτριας ανώνυμης εταιρίας περί παροχής εξουσιοδότησης σε υπάλληλό της μόνο για κατάρτιση μίσθωσης. Έλλειψη πληρεξουσιότητας για πρόσθετη συμφωνία περί πρόσληψη δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αναδρομική ισχυροποίηση του ελαττώματος με την έγκριση της α.ε. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ προσωπικής εταιρίας και ομορρυθμών μελών, ως συνεναγομένων. Εφ. Λαρ. 250/03, σ. 288

Η αφανής εταιρία είναι εσωτερική εταιρία, δίχως νομική προσωπικότητα και εταιρική παρουσία. Εγκυρες οι συμφωνίες ότι ο αφανής εταίρος θα μετέχει στην εσωτερική διαχείριση και οι αποφάσεις θα παίρνονται από κοινού, αρκεί να μην αναμειγνύεται στην εκπροσώπηση της εταιρίας ή ότι ο εμφανής εταίρος θα καθιστά κοινό ό,τι αποκτά στο όνομα του από την εμπορική δράση.

Λύση της αφανούς εταιρίας με καταγγελία, ανεξάρτητα από τη σπουδαιότητα του λόγου. Μετά τη λύση δεν απαιτείται να επακολουθήσει στάδιο εκκαθάρισης και είναι παραδεκτή η άμεση άσκηση της αγωγής του αφανούς εταίρου για απόδοση εταιρικών κερδών ή της εισφοράς του.

Επί των περιουσιακών στοιχείων στα οποία υπάρχει συγκυριότητα των συνεταίρων, δεν πρόκειται περί εταιρικής περιουσίας αλλά περί κοινωνίας, στην οποία είναι δυνατή η ανάλογη εφαρμογή των περί εκκαθάρισης δ/ξεων.

Αγωγή λογοδοσίας κατά του έχοντος τη διαχείριση εμφανούς εταιρού. Αρκεί η επίκληση ότι ο δοσίλογος διαχειρίστηκε υπόθεση του δεξιόλογου με βάση την αφανή εταιρική σχέση, χωρίς να απαιτείται ούτε παράθεση λογαριασμού ή κονδυλίων, ούτε ο προσδιορισμός του διεκδικούμενου με την αγωγή υπολοίπου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

ΕΥΘΥΝΗ

Η ευθύνη του ασφαλιστή έναντι του τρίτου στηρίζεται απευθείας στο νόμο. Ο παθών τρίτος στρεφόμενος κατά του ασφαλιστή του ζημιογόνου αυτοκινήτου δεν ασκεί αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή, όπως συμβαίνει στην πλავιαστική αγωγή, αλλ αυτόνομο δικαίωμα. Εφ. Λαρ. 261/03, σ. 290

ΕΦΕΣΗ

Η έφεση κατά της απόφασης περί παύσης των εργασιών της πτώχευσης και κήρυξης του πτωχού μη συγγνωστού παραδεκτώς ασκείται από τον πτωχό, έστω κι αν δεν παρέστη πρωτοδίκως, πλην όμως απαραδέκτως στρέφεται κατά του συνδίκου. Εφ. Λαρ. 238/02, σ. 197

Μη νόμιμος ο λόγος έφεσης για έλλειψη αιτιολογίας ή για ανεπαρκείς αιτιολογίες, χωρίς να προκύπτει ότι από αυτό και μόνο το σφάλμα το δικαστήριο οδηγήθηκε σε εσφαλμένο διατακτικό. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Η δήλωση του ασκούντος το ένδικο μέσο ότι "αυτό δεν εισάγεται προς συζήτηση" έχει την έννοια ότι ο ασκήσας το ένδικο μέσο δεν μετέχει της συζήτησής του και δεν εξομοιώνεται με δήλωση παραίτησης από το δικόγραφο της έφεσης.

Αντέφεση δια των προτάσεων στις αυτοκινητικές διαφορές. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

Στη τακτική διαδικασία η αντέφεση ασκείται με ίδιο δικόγραφο, κατατιθέμενο στην γραμματεία του δευτεροβαθμίου δικαστηρίου και κοινοποιούμενο στον εκκαλούντα οκτώ ημέρες πριν τη συζήτηση της έφεσης, πρέπει δε να αφορά στα ίδια κεφάλαια της προσβαλλο-

μένης με την έφεση απόφασης ή τα αναγκαίως συνεκόμενα με αυτά. Η αντέφεση μετατρέπεται σε αυτοτελή έφεση, εφ' όσον ασκηθεί εντός της προθεσμίας προς άσκηση έφεσης για τον αντεκκαλούντα. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

Η κατόπιν αποδοχής της αγωγής εκδιδόμενη οριστική απόφαση, που δεν περιέχει αιτιολογίες ως προς τη νομική και ουσιαστική βασιμότητα της αξίωσης, δεν μπορεί κατά κανόνα να προσβληθεί με έφεση από τον αποδεχθέντα την αγωγή, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, εκτός αν αυτός επικαλείται ανύπαρκτη ή ελαττωματική δήλωση βούλησης. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

Η ασκούμενη έφεση από αναγκαίο ομόδικο δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδίκων, οι οποίοι όμως πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να καλούνται στη συζήτηση. Κατ' εξαίρεση στη δίκη διανομής στην οποία απαιτείται εναγωγή όλων των κοινωνιών, η έφεση απευθύνεται εναντίον όλων αυτών, καίτοι είναι αναγκαίοι ομόδικοι. Εφ. Λαρ. 250/03, σ. 288

Παραίτηση από το δικόγραφο ενδίκου μέσου. Αν ο αντιδίκος του παραιτούμενου εμμένει στην έκδοση απόφασης, η εκδιδόμενη απόφαση αναγνωρίζει την κατάργηση της δίκης αλλά δεν μπορεί να επιδικάσει δικαστικά έξοδα σε βάρος του παραιτούμενου, η εκκαθάριση των οποίων γίνεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 679 - 681 ΚΠολΔ, από το κατά τόπον αρμόδιο Μον. Πρωτ. Στα έξοδα περιλαμβάνεται και η αμοιβή του δικηγόρου του αντιδίκου του παραιτουμένου.

Δεν χωρεί ένδικο μέσο, αν η υπόθεση δικαστεί από ανώτερο ιεραρχικώς δικαστήριο. Δεν ιδρύεται λόγος έφεσης από μόνο το γεγονός ότι η αγωγή κρίθηκε από το καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο, με τις αυστηρότερες διαδικαστικές προϋποθέσεις της τακτικής διαδικασίας, αντί αυτών των μικροδιαφορών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 30/03, σ. 304

ΗΘΙΚΗ ΒΛΑΒΗ

Η τελεσίδικη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου που έκρινε επί πολιτικής αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγει δεδικασμένο.

Αν το ποινικό δικαστήριο επιδίκασε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό χρηματικής ικανοποίησης, ο

δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει στο αστικό δικαστήριο μεγαλύτερο ποσό, εφ' όσον διατύπωσε επιφύλαξη στο ποινικό, εκτός αν η παράσταση πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατηγορίας, πράγμα που μπορεί να συνάγεται και ερμηνευτικά. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

Βλ. ΔΕΗ

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Βλ. Εργασία, Μίσθωση

ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΚΑΤΑΣΧΕΣΗ

Βλ. Εκτέλεση.

ΚΑΤΑΧΡΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Η κατάσχεση περισσότερων πραγμάτων του οφειλέτη, απ' όσα αρκούν για την ικανοποίηση του δανειστή, δεν συνιστά κατάχρηση δικαιώματος, αλλά ο καθ' ου η εκτέλεση δικαιούται να ζητήσει τον περιορισμό της κατάσχεσης με ανακοπή. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

Για τη κατάχρηση δικαιώματος δεν αρκεί μόνη η μακροχρόνια αδράνεια του δικαιούχου αλλά απαιτούνται και άλλα περιστατικά ή ειδικές συνθήκες και περιστάσεις, που προέρχονται από την συμπεριφορά του ιδίου, από τα οποία, να δημιουργήθηκε ευλόγως στον οφειλέτη η πεποίθηση μη ενάσκησης αυτού, οπότε η μεταγενέστερη άσκηση του δικαιώματος, που τείνει σε ανατροπή της επί μακρό χρόνο δημιουργηθείσας κατάστασης, μπορεί να συνιστά κατάχρηση. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Καταχρηστική άσκηση καταγγελίας της μίσθωσης για κακή χρήση, καθ' όσον το μίσθιο είναι παλαιάς κατασκευής, με πολλές φθορές που το καθιστούν μη ασφαλές και εν μέρει ακατάλληλο για τη συμφωνηθείσα χρήση σε συνδυασμό με το ότι οι γενόμενες μετατροπές το αναβάθμισαν οικονομικά, αισθητικά και λειτουργικά. Εφ. Λαρ. 300/03, σ. 292

Επί άκυρης απόλυσης οδηγού αστικού λεωφορείου, καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος του απολυθέντος για απόληψη μισθών

υπερμερίας, εάν αυτός, για να λάβει το μισθό του από τον υπερήμερο εργοδότη χωρίς να εργάζεται, παραμένει με τη θέλησή του για μακρό χρονικό διάστημα άνεργος και αποφεύγει αδικαιολόγητα και κακόβουλα να φροντίσει για ανεύρεση άλλης εργασίας, ανάλογης προς την ειδικότητά του, σε άλλον εργοδότη, παρ' ό- τι ήταν ευχερής. Εφ. Λαρ. 370/03, σ. 298

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Εγκατάσταση της συζύγου ως κληρονόμου στη περιουσία του συζύγου της με το βάρος καταπιστεύματος υπέρ τρίτου. Το μέρος του καταπιστεύματος που βαρύνει τη νόμιμη μοίρα αποτελεί περιορισμό, που θεωρείται σα να μην έχει γραφεί, η δε μεριδιούχος σύζυγος συντρέπει ως κληρονόμος κατά το νόμιμο ποσοστό, απαλλαγμένο από το βάρος του καταπιστεύματος. Επί κατάλειψης στη μεριδιούχο και δήλων πραγμάτων, που καλύπτουν μέρος της νόμιμης μοίρας της, τότε αυτή έχει άμεσο κληρονομικό δικαίωμα στα υπόλοιπα στοιχεία της κληρονομίας κατά το ελλείπον, κατά το οποίο είναι άκυρη η τελευταία διάταξη του κληρονομούμενου. Εφ. Λαρ. 14/03, σ. 222

ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Βλ. και Νομικά πρόσωπα, ΟΤΑ.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Εάν, στην αφανή εταιρία, υπάρχουν περιουσιακά στοιχεία επί των οποίων υπάρχει συγκυριότητα των συνταίρων, τότε δεν πρόκειται περί εταιρικής περιουσίας αλλά περί κοινωνίας, στην οποία είναι δυνατή η ανάλογη εφαρμογή των περί εκκαθάρισης διατάξεων. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ

Αρνητική αγωγή κυριότητας λόγω προσβολής ιδιοκτητή καταστήματος, συνεπεία μετατόπισης περιπτέρου σε θέση εμποδίζουσα τη θέα και το φωτισμό του καταστήματος. Εφ. Λαρ. 72/03, σ. 230

Τα υπόγεια νερά δεν είναι προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους, ο ιδιοκτήτης δε του ακινήτου στο

οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσης αυτών, κατά τους όρους της σχετικής νομαρχιακής απόφασης. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιονεί νομής, ούτε η κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρυσικησία. Πριν το ν 1739/1987 ήταν επιτρεπτή η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία ήταν δεκτικά νομής ή και οιονεί νομής από τρίτο. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

Περιεχόμενο και αίτημα αρνητικής αγωγής. Κτήση κυριότητας με έκτακτη χρυσικησία. Κοινή αυλή ανάμεσα στις ιδιοκτησίες των διαδίκων συνιδιοκτησίας αμφοτέρων. Εφ. Λαρ. 242/03, σ. 280

Δέσμευση ακινήτων για εγκατάσταση υποσταθμού διανομής ηλεκτρικής ενέργειας από ΔΕΗ. Περιορισμός κυριότητας. Καθορισμός οριστικής τιμής μονάδος για αποζημίωση του βλαπτόμενου κυρίου κατά τις περί απαλλοτριώσεως διατάξεις. Εφ. Λαρ. 339/03, σ. 297

ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

Αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού, ο οποίος, στερούμενος άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, από έλλειψη προσοχής και αδεξιότητά του, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου, εκτράπηκε αριστερά, εισήλθε στο αντίθετο προς την κατεύθυνσή του ρεύμα πορείας της οδού και προσέκρουσε διαδοχικά στα σταθμευμένα αυτοκίνητα, εκ των οποίων ένα ωθήθηκε και προσέκρουσε σε άλλο αυτοκίνητο. Εφ. Λαρ. 227/03, σ. 278
Βλ. και Αυτοκίνητα, Ασφαλιστική σύμβαση, Επικουρικό κεφάλαιο, Μέθη, Υπαιτιότητα.

ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ

Περιορισμοί σχετικά με την χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων του Δημοσίου και των ΟΤΑ.

Η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους είναι επιτρεπτή με υπηρεσιακά λεωφορεία των ΟΤΑ και περιλαμβάνεται στην έννοια της εξυπηρέτησης των υπηρεσιακών τους αναγκών.

Το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται,

κατ' αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης συνίσταται στη διενέργεια εκτάκτων γραμμών και γραμμών κλειστής διαδρομής που εξυπηρετούν μεταφορά προσχηματισμένης ομάδας προσώπων και αποσκευών με κοινό προορισμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 51/03, σ. 313

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Αγωγή λογοδοσίας κατά του έχοντος τη διαχείριση εμφανούς εταιρού. Αρκεί η επίκληση ότι ο δοσίλογος διαχειρίσθηκε υπόθεση του δεξίλογου με βάση την αφανή εταιρική έννομη σχέση, χωρίς να απαιτείται παράθεση λογαριασμού ή κονδυλίων, ούτε προσδιορισμός του διεκδικούμενου με την αγωγή υπολοίπου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 32/03, σ. 309

ΜΑΘΗΤΕΣ

Η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους με υπηρεσιακά λεωφορεία των ΟΤΑ είναι επιτρεπτή, ως περιλαμβανόμενη στην έννοια της εξυπηρέτησης των δημοτικών υπηρεσιακών αναγκών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 51/03, σ. 313

ΜΑΡΤΥΡΕΣ (ΠολΔικ)

Βλ. Δίκη-Δικονομία (ΠολΔικ)

ΜΙΚΡΟΔΙΑΦΟΡΕΣ

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Πολ)

ΜΙΣΘΟΣ

Τα υπέρ του ασφαλιστικού οργανισμού παρακρατούμενα από τους εργοδότες ποσά δεν αφαιρούνται από την επιδικαζόμενη αποζημίωση διαφυγόντων μισθών, διότι αποτελούν μέρος του μισθού των εργαζομένων, συνιστούν ανταποδοτικές εισφορές και, σε κάθε περίπτωση, αφορούν τις σχέσεις των εργαζομένων προς τους ασφαλιστικούς τους φορείς και όχι τις σχέσεις αυτών προς τα υπόχρεα σε αποζημίωσή τους τρίτα πρόσωπα. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ

Κάθε διαφορά, κύρια ή παρεπόμενη, από εμπορική μίσθωση, υπάγεται στην καθ ύλη αρμοδιότητα του Ειρην. ή του Μον. Πρωτ., α-

νάλογα με το ποσό του καταβαλλόμενου μηνιαίου μισθώματος, έστω και αν με την αγωγή διώκεται η καταβολή χρηματικού ποσού.

Μισθωτικές διαφορές είναι και όσες αναφέρονται στην αποζημίωση του μισθωτή λόγω μη εκτέλεσης της σύμβασης, διότι παρεμποδίστηκε ή αφαιρέθηκε η χρήση του μισθίου, καθώς και όσες προέρχονται από αδικοπραξία, που έχει σχέση με τη λειτουργία της μίσθωσης. Εφ. Λαρ. 30/03, σ. 223

Κύρια σύμβαση εκμίσθωσης καταστήματος με παράλληλη εγκατάλειψη της μέχρι τότε ασκούμενης από την εκμισθώτρια εμπορικής δραστηριότητας και πρόσθετη σύμβαση για πρόσληψη και απασχόληση από τη μισθώτρια δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αποζημίωση λόγω υπερημερίας ως προς την εκπλήρωση της πρόσθετης συμβατικής υποχρέωσης για πρόσληψη των υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

Μετατροπή σύμβασης χρησιδανείου σε σύμβαση εμπορικής μίσθωσης.

Καταγγελία εμπορικής μίσθωσης λόγω κακής χρήσης του μισθίου. Δεν συνιστά κακή χρήση η υπό του μισθωτού διενέργεια μετατροπών στο μίσθιο, εφ' όσον έγιναν λόγω φθοράς, για λόγους ασφαλείας, ευπρεπισμού και καλαισθησίας, η δε επέμβαση του μισθωτού δεν έγινε με πρόθεση βλάβης ή υποβάθμισης του μισθίου, αφού μάλιστα επήλθε σημαντική βελτίωση στο μίσθιο, προς όφελος αυτού. Καταχρηστική η άσκηση καταγγελίας της μίσθωσης για κακή χρήση. Εφ. Λαρ. 300/03, σ. 292

Αναπροσαρμογή μισθώματος. ΔΤΚ μηνών Μαΐου-Ιουνίου-Ιουλίου 2003, σ. 335

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Αγωγή καταβολής εργολαβικής αμοιβής. Επουσιώδη πραγματικά ελαττώματα του έργου, δυνάμενα να επιδιορθωθούν με δαπάνες του εργολάβου. Εφ. Λαρ. 59/03, σ. 255

ΜΙΣΘΩΤΟΙ

Βλ. Εργασία

ΝΟΜΗ

Τα υπόγεια νερά δεν είναι προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το ο-

ποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιονεί νομής ή η κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρησικτησία. Πριν το ν 1739/1987 ήταν επιτρεπτή η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία ήταν δεκτικά νομής ή και οιονεί νομής από τρίτο. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

ΝΟΜΙΜΗ ΜΟΙΡΑ

Βλ. Κληρονομία.

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ (ΠολΔικ)

Ενεργητική και παθητική νομιμοποίηση στην έφεση κατά απόφασης περί παύσης των εργασιών πτώχευσης και κήρυξης του πτωχού μη συγγνωστού. Εφ. Λαρ. 238/02, σ. 197

Αυτοτελή ανακοπή κατά της αναγγελίας δανειστή μέχρι την ημέρα διανομής του πλειστηριασμού νομιμοποιείται ενεργητικά να ασκήσει μόνον ο καθ' ου η αναγκαστική εκτέλεση. Αντιθέτως οι δανειστές του καθ' ου η εκτέλεση νομιμοποιούνται να προσβάλουν την αναγγελία δανειστή μόνον με την ανακοπή κατά του πίνακα κατάταξης. Εφ. Λαρ. 159/03, σ. 259

ΟΔΗΓΟΣ

Βλ. Εργασία,

ΟΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Αναγκαστική ομοδικία μεταξύ προσωπικής εταιρίας και ομορρυθμών μελών, ως συνεναγομένων. Η ασκούμενη έφεση από αναγκαίο ομόδικο δεν απευθύνεται κατά των λοιπών ομοδικών, οι οποίοι όμως πρέπει, με ποινή απαραδέκτου, να καλούνται στη συζήτηση. Κατ' εξαίρεση στη δίκη διανομής στην οποία απαιτείται εναγωγή όλων των κοινωνών, η έφεση απευθύνεται εναντίον όλων αυτών, καίτοι είναι αναγκαίοι ομόδικοι. Εφ. Λαρ. 250/03, σ. 288

ΟΤΑ

Στα δημοτικά έργα οι δαπάνες για την με-
τατόπιση, επέκταση, τροποποίηση ή άλλες εργασίες του δικτύου της ΔΕΗ βαρύνουν τον Ο-

ΤΑ και προκαταβάλλονται, εφ' όσον η ανάγκη των εργασιών αυτών ανέκυψε, λόγω εκτέλεσης από τον ΟΤΑ οποιουδήποτε έργου, και όχι όταν επιβάλλεται λόγω πλημμελούς και επικίνδυνης τοποθέτησης του δικτύου από τη ΔΕ-Η. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Για τη διεξαγωγή δίκης με διάδικο Δήμο είναι απαραίτητη η προηγούμενη άδεια της δημοκρατικής επιτροπής.

Περιορισμοί σχετικά με τη χρήση των υπηρεσιακών αυτοκινήτων του Δημοσίου και των ΟΤΑ. Η έννοια της υπηρεσιακής ανάγκης δεν προσδιορίζεται στο νόμο, ως τέτοια, όμως, νοείται κάθε δραστηριότητα, η οποία τείνει στην εξυπηρέτηση της αποστολής του συγκεκριμένου φορέα. Η μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία τους, είναι επιτρεπτή με υπηρεσιακά λεωφορεία των Δήμων, ως περιλαμβανόμενη στην έννοια της εξυπηρέτησης των υπηρεσιακών τους αναγκών. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 51/03, σ. 313

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Επί δ/γής πληρωμής, η παραγραφή αναστέλλεται από την επίδοση της διαταγής πληρωμής μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ανακοπής όχι μόνο στην περίπτωση που η ανακοπή γίνεται δεκτή και ακυρώνεται η διαταγή πληρωμής αλλά και όταν απορριφθεί η ανακοπή και επικυρωθεί η διαταγή πληρωμής.

βμνη παραγραφής αξίωσης από επιταγή. Διακοπή της παραγραφής με αναγγελία στο πλειστηριασμό ή με αναγνώριση της απαίτησης. Η αναγνώριση που γίνεται πριν την έναρξη ή μετά τη συμπλήρωση της παραγραφής, δεν επιφέρει διακοπή. Ποιες πράξεις θεωρούνται ως αναγνώριση και διακόπτουν τη παραγραφή. Εφ. Λαρ. 116/03, σ. 236

5ετής παραγραφής απαιτήσεων από αδικοπραξία. Αν η αδικοπραξία είναι πλημμέλημα, το οποίο παραγράφεται μετά πενταετία, εφαρμόζεται η παραγραφή του άρθρου 937 § 1 ΑΚ ως μακρότερη. Μακρότερη δεν θεωρείται η ποιοτική παραγραφή επί πλημμελήματος του ποινικού κώδικα, από το λόγο, ότι, εφ' όσον συντρέχουν οι όροι, με την αναστολή των τριών ετών καθίσταται οκταετής.

Η επίδοση της αγωγής επιφέρει διακοπή της

παραγραφής μόνον ως προς το μέρος της αξίωσης που ασκήθηκε.

Σε περίπτωση βεβαίωσης με τελεσίδικη απόφαση της αξίωσης αποζημίωσης επέρχεται επιμήκυνση της 5ετούς παραγραφής σε 20ετή, αρχομένη από την τελεσιδικία της απόφασης, μόνο όμως ως προς το κριθέν μέρος της αξίωσης. Εάν το μη επίδικο στην προηγούμενη δίκη μέρος της αξίωσης παραγραφεί προ της τελεσιδικίας της απόφασης, που εκδόθηκε στην προηγούμενη δίκη, η αξίωση, ως προς τούτο, δεν υπόκειται σε 20ετή παραγραφή αλλά στην ίδια, εξαρχής, βραχυχρόνια παραγραφή. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

Η αξίωση του τρίτου παθόντος σε αυτοκινητικό ατύχημα κατά του ασφαλιστή εξακολουθεί να υπάγεται στη 2ετή παραγραφή του 10 παρ. 2 ν 489/1976 και όχι στη μεγαλύτερη (4ετή ή 5ετή) παραγραφή του 10 του νεότερου ν. 2496/1997, καθ' όσον το τελευταίο ρυθμίζει αξιώσεις του ασφαλισμένου κατά του ασφαλιστή και αντιστρόφως, που στηρίζονται στη σύμβαση ασφάλισης. Εφ. Λαρ. 261/03, σ. 290

ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Βλ. Αγωγή, Δίκη, Εκκρεμοδικία, Συμβιβασμός, Συζήτηση.

ΠΑΡΑΚΩΛΥΣΗ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Απαιτείται θετική ενέργεια παρεμπόδισης μιας κοινής χρήσης συγκοινωνιακής εγκατάστασης, η οποία μπορεί να είναι διαρκής ή προσωρινή, Κοινόχρηστη εγκατάσταση που εξυπηρετεί τη συγκοινωνία είναι και οι δημόσιοι και κοινοτικοί [όχι ιδιωτικοί] δρόμοι. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 46/03, σ. 331

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ (ΠολΔικ)

Στην εκούσια δικαιοδοσία η ιδιότητα του διαδίκου αποκτάται με την υποβολή της αίτησης αλλά και με την κλήτευση στη συζήτηση κατόπιν διαταγής του αρμόδιου δικαστή. Ο αποκτώντας νόμιμα την ιδιότητα του διαδίκου δεν είναι τρίτος και δεν δικαιολογείται άσκηση κύριας παρέμβασης υπ' αυτού. Εφ. Λαρ. 104/03, σ. 235

Βλ. και Δίκη-Δικονομία (ΠολΔικ)

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ

Η μετατόπιση περιπτέρου γίνεται με αιτιολογημένη απόφαση των αρμοδίων οργάνων για λόγους ασφαλείας, κυκλοφορίας και εξωραϊσμού του περιβάλλοντος.

Αρνητική αγωγή κυριότητας λόγω προσβολής ιδιοκτητή καταστήματος, συνεπεία μετατόπισης περιπτέρου σε θέση εμποδίζουσα τη θέα και το φωτισμό του καταστήματος. Εφ. Λαρ. 72/03, σ. 230

ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Βλ. Εκτέλεση, Ανακοπή.

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ (Αστ-ΠολΔικ)

Συμβιβαστική παραίτηση του παθόντα από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης εξ αδικοπραξίας για το μέλλον. Ελλειψη πληρεξουσιότητας του δικηγόρου που χορήγησε τη σχετική δήλωση. Εφ. Λαρ. 153/03, σ.252

Ελλειψη πληρεξουσιότητας υπαλλήλου ΑΕ σε γενόμενη πρόσληψη υπαλλήλων. Αναδρομική ισχυροποίηση του ελαττώματος με την έκριση της εταιρίας. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΩΣΗ

Βλ. Δίκη-Δικονομία (Ποιν)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Η τελεσίδικη απόφαση του ποινικού δικαστηρίου που έκρινε επί πολιτικής αγωγής για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης παράγει δεδουλευμένο.

Αν το ποινικό δικαστήριο επιδίκασε ολόκληρο το αιτηθέν ποσό χρηματικής ικανοποίησης, ο δικαιούχος μπορεί να απαιτήσει στο αστικό δικαστήριο μεγαλύτερο ποσό, εφ' όσον διατύπωσε επιφύλαξη στο ποινικό, εκτός αν η παράσταση πολιτικής αγωγής έγινε για συμβολικό ποσό, για την υποστήριξη και μόνο της κατηγορίας, πράγμα που μπορεί να συνάγεται και ερμηνευτικά. Εφ. Λαρ. 183/03, σ. 268

ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ (ΑστΔικ - ΠολΔικ)

Οι πρόσθετοι λόγοι ανακοπής, εφόσον αναφέρονται στην εγκυρότητα των ιδίων ανακοπόμενων πράξεων της εκτέλεσης, υπόκεινται στην ίδια προθεσμία της ανακοπής, μετά

τη πάροδο της οποίας καλύπτεται τυχόν ακυρότητα. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

ΠΡΟΣΤΗΣΗ

Ελλειψη υπαιτιότητας του εργολάβου οδοποιητικών έργων και των προστεθέντων για τη πλημμύρα παρακείμενης επιχείρησης, που οφείλονταν σε εντονότατη βροχόπτωση-θεομηνία. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (ΠολΔικ)

Η συζήτηση που επακολουθεί, μετά την επανάληψη, ή την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης και δεν είναι αναγκαία η κατάθεση εγγράφων προτάσεων. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Επί ανακοπής κατά πρωτοκόλλου διοικητικής αποβολής του δασάρχη απαιτείται επίδοση μόνο στον Οικονομικό Έφορο και όχι στον Υπουργό Οικονομικών, όπως απαιτείται στην ανακοπή κατά πρωτοκόλλου καθορισμού αποζημίωσης για αυθαίρετη χρήση δημοσίου κτήματος. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 163/03, σ. 320

ΠΤΑΙΣΜΑ

Η ύπαρξη συντρέχοντος πταίσματος κρίνεται εκάστοτε από το σύνολο των περιστατικών, καθώς και από τις κρατούσες ηθικές και κοινωνικές αντιλήψεις.

Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας για τη συνδρομή ή μη πταίσματος αφορά νομική έννοια και υπόκειται σε αναίρετικό έλεγχο, ενώ η κρίση για τη βαρύτητα του πταίσματος και για τον καθορισμό του ποσοστού μείωσης της αποζημίωσης ή για τη μη επιδίκαση αποζημίωσης, αναφέρεται σε εκτίμηση πραγμάτων και δεν υπόκειται στον έλεγχο του Α.Π. Εφ. Λαρ. 79/03, σ. 231

Ενσταση συντρέχοντος πταίσματος του παθόντος, λόγω του ότι υποχρεούται να περιορίσει την ζημία εκ της ανικανότητάς του προς εργασία, ασκώντας επάγγελμα διαφορετικό από εκείνο που ασκούσε ή για το οποίο είχε προπαρασκευασθεί κατά τον χρόνο του αδικήματος. Πρέπει να διαλαμβάνεται ποιο άλλο επάγγελμα θα μπορούσε να μετέλθει ο παθών

και ποιες προσόδους θα μπορούσε να αποκομίσει από αυτό, ώστε, σε περίπτωση ευδοκίμησης της, είτε να μην επιδικασθεί αποζημίωση, είτε να επιδικασθεί η διαφορά των αποδοχών των υπό σύγκριση επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Η έφεση κατά της απόφασης περί παύσης των εργασιών και κήρυξης του πτωχού μη συγγνωστού παραδεκτώσ ασκείται από τον πτωχό, έστω κι αν δεν παρέστη πρωτοδίκως, πλην όμως απαραδέκτως στρέφεται κατά του συνδίκου.

Στη δίκη κατά την οποία κηρύσσεται η παύση των εργασιών της πτώχευσης ο πτωχεύσας έχει την ιδιότητα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η διαδικασία, πλην όμως δεν επιβάλλεται η συμμετοχή του στη σχετική δίκη και συνεπώς δεν απαιτείται να κλητεύεται σ' αυτήν. Θετικές και αρνητικές περιπτώσεις κήρυξης του πτωχού ως συγγνωστού. Εφ. Λαρ. 238/02, σ. 197

ΠΩΛΗΣΗ

Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπερημερίας του πωλητή στη παράδοση του πωληθέντος. Στη πώληση επί δοκιμή κινητού που παραδόθηκε προς χρήση στον αγοραστή, εφόσον δεν επακολούθησε έγκριση του τελευταίου, αλλά εκδηλώθηκε βούληση αποδέσμευσής του, δεν επέρχεται κατάρτιση της σύμβασης και δεν υφίσταται νόμιμη αιτία παρακράτησης του προκαταβληθέντος τιμήματος από τον πωλητή, ούτε αξίωση αποζημίωσης κατά του αγοραστή για τη δοκιμαστική χρήση του μηχανήματος. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Πώληση μεταχειρισμένου λεωφορείου. Πρόβλεψη στη σύμβαση δικαιώματος υπαναχώρησης από τον αγοραστή για τη περίπτωση που το αγορασθέν λεωφορείο δεν πληρούσε τους όρους ένταξής του στο ΚΤΕΛ. Η άσκηση συμβατικής υπαναχώρησης καταργεί ex tunc τη συμβατική σχέση και αποσβέννυνται οι εξ αυτής υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι οποίοι υποχρεούνται να αποδώσουν αμοιβαίως τις ληφθείσες παροχές, κατά τις περί αδικ. πλουτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 249/03, σ. 286

ΣΥΖΗΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Η συζήτηση που επακολουθεί, μετά την επανάληψη, ή την αυτοπρόσωπη εμφάνιση των διαδίκων και την επανεξέταση των μαρτύρων, θεωρείται συνέχεια της προηγουμένης και δεν είναι αναγκαία η κατάθεση εγγράφων προτάσεων. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

Η δήλωση του ασκούντος το ένδικο μέσο ότι "αυτό δεν εισάγεται προς συζήτηση" έχει την έννοια ότι ο ασκήσας το ένδικο μέσο δεν μετέχει της συζήτησής του και δεν εξομοιώνεται με δήλωση παραίτησης από το δικόγραφο της έφεσης. Εφ. Λαρ. 11/03, σ. 220

ΣΥΖΥΓΙΟ

Εγκατάσταση της συζύγου ως κληρονόμου στη περιουσία του συζύγου της με το βάρος καταπιστεύματος υπέρ τρίτου. Το μέρος του καταπιστεύματος που βαρύνει τη νόμιμη μοίρα αποτελεί περιορισμό, που θεωρείται σα να μην έχει γραφεί, η δε μεριδιούχος σύζυγος συντρέχει ως κληρονόμος κατά το νόμιμο ποσοστό, απαλλαγμένο από το βάρος του καταπιστεύματος. Εφ. Λαρ. 14/03, σ. 222

Επί διακοπής της έγγαμης συμβίωσης κάθε σύζυγος δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν, ασκώντας αγωγή του 681 Β ΚΠολΔ., ή εμπράγματα αγωγές. Ο εναγόμενος σύζυγος δεν δικαιούται να προβάλει, κατ' ένσταση, δικαίωμα συγκατοχής, διότι με την διακοπή της έγγαμης συμβίωσης έπαυσε η υποχρέωση του δικαιούχου-ενάγοντος συζύγου να παραχωρήσει στον άλλο την χρήση των κινητών του, εκτός αν συντρέχει η εξαίρεση του 1394 εδαφ. β' ΑΚ. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Πώληση κινητού πράγματος. Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπερημερίας του πωλητή στη παράδοση του πωληθέντος. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Πρόσληψη Δ/ντού Υποκαταστήματος Τράπεζας για ορισμένο χρόνο προς πλήρωση λειτουργικών αναγκών. Ακυρότητα μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου. Άρνηση του προσληφθέντος για ανανέωση της σύμβασης επί εξάμνηο. Λήξη της ορισμένου χρόνου σύμβασης. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού από αγροτική συνεταιριστική οργάνωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας. Εφ. Λαρ. 643/2002, σ. 202

Κύρια σύμβαση εκμίσθωσης καταστήματος και πρόσθετη σύμβαση για πρόσληψη από τη μισθώτρια δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αποζημίωση λόγω υπερημερίας ως προς την εκπλήρωση της πρόσθετης συμβατικής υποχρέωσης. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256

Εγκυρη συμφωνία εργοδότη και μισθωτού, κατά την οποία θα συνυπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας και ο διανυθείς σε άλλο εργοδότη, ώστε να επαυξάνεται ανάλογα το ποσό της αποζημίωσης, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας. Εφ. Λαρ. 165/03, σ. 260

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Συμβιβαστική παραίτηση του παθόντα από το δικαίωμα έγερσης νέας αγωγής αποζημίωσης εξ αδικπραξίας για το μέλλον. Ελλειψη πληρεξουσιότητας του δικηγόρου που χορήγησε τη σχετική δήλωση. Εφ. Λαρ. 153/03, σ. 252

Επί αγωγής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του γονέα με το ανήλικο τέκνο, οι διάδικοι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, το οποίο δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ (ΠοινΔικ)

Το Συμβούλιο ασκεί την κατ άρθρο 307 και 310 ΚΠΔ δικαιοδοσία του στη προδικασία μόνο αν έχει ασκηθεί ποινική δίωξη από τον Εισαγγελέα. Αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να κηρύξει την κατά τόπο αναρμοδιότητά του και να παραπέμψει τη ποινική δικογραφία στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημ/κών, για να ασκήσει την ποινική δίωξη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 45/03, σ. 327

Κατ' εξαίρεση εισαγωγή υπόθεσης στο δικαστικό συμβούλιο, έστω και αν ο δράστης είναι άγνωστος, όταν μάλιστα για οποιονδήποτε λόγο εξαλείφθηκε το αξιόποινο ή δεν τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, οπότε η δικογραφία δεν μπορεί να τεθεί στο αρχείο αγνώστων

δραστών. Εφόσον δεν μπορεί να παύσει η ποινική δίωξη, λόγω έλλειψης κάποιας δικονομικής προϋπόθεσης για την έναρξη και πρόοδο της ποινικής διαδικασίας πρέπει να θεωρηθεί η κατ αγνώστων ασκηθείσα ποινική δίωξη σαν να μην έγινε, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 79 Κ.Π.Δ. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 46/03, σ. 331

ΣΥΝΔΙΚΟΣ

Βλ. Πτώχευση, Δίκη-Δικονομία (Πολ), Έφεση

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Η σύμβαση πρόσληψης έκτακτου προσωπικού από αγροτική συνεταιριστική οργάνωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 12 μήνες ή να είναι αόριστης χρονικής διάρκειας, αλλιώς είναι άκυρη και ο μισθωτός τελεί σε απλή σχέση εργασίας. Εφ. Λαρ. 643/02, σ. 202

Προσβολή απόφασης Γενικής Συνέλευσης αγροτικής συνεταιριστικής οργάνωσης, λόγω έλλειψης απαρτίας. Εάν με δ/ξη μεταγενέστερου νόμου ρυθμισθεί η απαρτία της ΓΣ κατά τρόπο διαφορετικό απ ό,τι προβλέπει δ/ξη του καταστατικού της οργάνωσης, η αντικείμενη στο νόμο καταστατική δ/ξη θεωρείται καταργημένη, έστω κι αν δεν τροποποιήθηκε το καταστατικό. Εφ. Λαρ. 67/03, σ. 228

Βλ. Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών, Εργασία

ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Με τον ν 1739/1987 καθιερώθηκε νέο σύστημα ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και σύστημα ελέγχου της χρήσης των νερών και επιβάλλονται συνταγματικά προβλεπόμενοι περιορισμοί στην ιδιοκτησία. Τα υπόγεια νερά δεν θεωρούνται προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους, ο ιδιοκτήτης δε του ακινήτου στο οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσης αυτών, κατά τους όρους της σχετικής νομαρχιακής απόφασης Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

ΣΥΝΤΡΕΧΟΝ ΠΤΑΙΣΜΑ

Βλ. Πταίσμα

ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Ακυρότητα απόφασης ΓΣ. Βλ. Ακυρότητα, Συνεταιρισμοί

ΤΕΚΝΟ

Επί αγωγής ρύθμισης του δικαιώματος επικοινωνίας του μη ασκούντος την επιμέλεια γονέα με το ανήλικο τέκνο, οι διάδικοι γονείς στερούνται της εξουσίας διάθεσης του δικαιώματος τούτου, οι οποιοσδήποτε συμφωνίες τους δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο, στο μέτρο που δεν βρίσκονται σε αρμονία με το αληθές συμφέρον του ανηλίκου και το εν λόγω δικαίωμα δεν μπορεί να είναι αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, ούτε ο εναγόμενος γονέας μπορεί να αποδεχθεί την αγωγή. Εφ. Λαρ. 189/03, σ. 272

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ

Διαταγή πληρωμής βάσει τιμολογίων και δελτίων αποστολής, εφ όσον φέρουν την υπογραφή του αγοραστή. Εφ. Λαρ. 766/02, σ. 210

ΤΟΚΟΙ

Κατάταξη ενυπόθηκων απαιτήσεων στην εκτέλεση. Σ αυτές περιλαμβάνονται και οι προσδιοριζόμενοι στο άρθρο 1289 ΑΚ τόκοι, εφόσον αυτοί αθροιζόμενοι μαζί με το κεφάλαιο δεν υπερβαίνουν την ορισμένη χρηματική ποσότητα για την οποία είχε γίνει εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών. Οι τυχόν επί πλέον τόκοι δεν εξασφαλίζονται με το προνόμιο της υποθήκης, αλλά κατατάσσονται μαζί με τις εγχειρόγραφες απαιτήσεις. Εφ. Λαρ. 785/02, σ. 217

ΤΡΑΠΕΖΕΣ

Πρόσληψη Δ/ντού Υποκαταστήματος Τράπεζας για ορισμένο χρόνο προς πλήρωση λειτουργικών αναγκών. Ακυρότητα μετατροπής της σύμβασης σε αορίστου χρόνου, διότι έγινε με έγγραφη δήλωση προσώπων της Τράπεζας, τα οποία δεν είχαν τέτοια εξουσιοδότηση από τα αντιπροσωπευτικά βουλευτικά όργανα της. Άρνηση του προσληφθέντος για ανανέωση της σύμβασης επί εξαμήνου. Λήξη της ορισμένου χρόνου σύμβασης. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

ΥΔΑΤΑ

Τα υπόγεια νερά δεν μπορούν να θεωρηθούν προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους, ο ιδιοκτήτης δε του ακινήτου στο οποίο διενεργήθηκε η ανόρυξη της γεώτρησης, έχει απλώς δικαίωμα χρήσης αυτών, κατά τους όρους της σχετικής νομαρχιακής απόφασης. Δεν είναι δυνατή η επί των υδάτων αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιοινεί νομής, ή η κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρησικτησία. Πριν το ν 1739/1987 ήταν επιτρεπτή η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία ήταν δεκτικά νομής ή και οιοινεί νομής από τρίτο. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ

Κατασκευή οδοποιητικών έργων. Πλημύρα παρακείμενης επιχείρησης, Κρίση ότι δεν οφείλεται σε πλημμέλειες του εργολάβου ή των προστηθέντων οργάνων του αλλά σε εντονότατη βροχοπτώση-θεομηνία. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

Αποκλειστική υπαιτιότητα του οδηγού, ο οποίος, στερούμενος άδειας ικανότητας οδηγού αυτοκινήτου, από έλλειψη και αδεξιότητα, έχασε τον έλεγχο του αυτοκινήτου, εκτράπηκε αριστερά, εισήλθε στο αντίθετο ρεύμα πορείας και προσέκρουσε διαδοχικά στα σταθμευμένα αυτοκίνητα, εκ των οποίων ένα ωθήθηκε και προσέκρουσε σε άλλο αυτοκίνητο. Εφ. Λαρ. 227/03, σ. 278

ΥΠΑΝΑΧΩΡΗΣΗ

Υπαναχώρηση αγοραστή, λόγω υπερημερίας του πωλητή στη παράδοση του πωληθέντος. Στη πώληση επί δοκιμή κινητού που παραδόθηκε προς χρήση στον αγοραστή, εφόσον δεν επακολούθησε έγκριση του τελευταίου, αλλά εκδηλώθηκε βούληση αποδέσμευσής του, δεν επέρχεται κατάρτιση της σύμβασης και δεν υφίσταται νόμιμη αιτία παρακράτησης του προκαταβληθέντος τιμήματος από τον πωλητή, ούτε αξίωση αποζημίωσης κατά

του αγοραστή για τη δοκιμαστική χρήση του μηχανήματος. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Πώληση μεταχειρισμένου λεωφορείου. Πρόβλεψη στη σύμβαση δικαιώματος υπαναχώρησης από τον αγοραστή για τη περίπτωση που το αγορασθέν λεωφορείο δεν πληρούσε τους όρους ένταξής του στο ΚΤΕΛ. Η άσκηση συμβατικής υπαναχώρησης καταργεί ex tunc τη συμβατική σχέση και αποσβέννυνται οι εξ αυτής υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, οι οποίοι υποχρεούνται να αποδώσουν αμοιβαίως τις ληφθείσες παροχές, κατά τις περί αδικ. πλουτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 249/03, σ. 286

ΥΠΑΞΙΑ

Στοιχεία προσδιορισμού υπαξίας βλαβέντος οχήματος. Εφ. Λαρ. 227/03, σ. 278

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

Κύρια σύμβαση εκμίσθωσης καταστήματος και πρόσθετη σύμβαση για πρόσληψη από τη μισθώτρια δύο υπαλλήλων της εκμισθώτριας. Αποζημίωση λόγω υπερημερίας ως προς την εκπλήρωση της πρόσθετης συμβατικής υποχρέωσης. Εφ. Λαρ. 157/03, σ. 256
Βλ. και Πώληση.

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οι υπεύθυνες δηλώσεις αποτελούν ανύπαρκτο αποδεικτικό μέσο. Εφ. Λαρ. 265/02, σ. 200

Οι υπεύθυνες δηλώσεις δεν λαμβάνονται υπ' όψιν, εφ' όσον περιέχουν μαρτυρίες προσώπων και δόθηκαν αποκλειστικά για να χρησιμοποιηθούν στη παρούσα δίκη. Εφ. Λαρ. 180/03, σ. 263

ΥΠΟΘΗΚΗ

Κατάταξη ενυπόθηκων απαιτήσεων στην εκτέλεση. Σ αυτές περιλαμβάνονται και οι προσδιοριζόμενοι στο άρθρο 1289 ΑΚ τόκοι, εφόσον αυτοί αθροιζόμενοι μαζί με το κεφάλαιο

δεν υπερβαίνουν την ορισμένη χρηματική ποσότητα για την οποία είχε γίνει εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών. Εφ. Λαρ. 785/02, σ. 217
Βλ. και Εκτέλεση

ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βλ. Ηθική βλάβη - Ψυχική οδύνη.

ΧΡΗΣΙΔΑΝΕΙΟ

Η σύμβαση χρησιδανείου συνιστά νόμιμη αιτία που αποκλείει την αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού. Εφ. Λαρ. 221/02, σ. 195

Μετατροπή σύμβασης χρησιδανείου σε σύμβαση εμπορικής μίσθωσης. Εφ. Λαρ. 300/03, σ. 292

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ

Τα υπόγεια νερά που διέρχονται κάτω από πολλές ιδιοκτησίες δεν αποτελούν προϊόντα ή συστατικά του ακινήτου, δεν αποτελούν ιδιοκτησία του κυρίου του ακινήτου, κάτω από το οποίο διέρχονται, ούτε είναι δεκτικά διάθεσης σε τρίτους και δεν είναι δυνατή η επ αυτών παραχώρηση οποιουδήποτε εμπραγμάτου ή ενοχικού δικαιώματος, ή νομής και οιονεί νομής, ή η κτήση κυριότητας ή πραγματικής ή περιορισμένης προσωπικής δουλείας άντλησης και χρήσης με χρησικτησία. Πριν το ν. 1739/1987 ήταν επιτρεπτή η ελεύθερη διάθεση και χρήση των υπογείων υδάτων, τα οποία ήταν δεκτικά νομής ή και οιονεί νομής από τρίτο. Εφ. Λαρ. 121/03, σ. 248

Κτήση κυριότητας με έκτακτη χρησικτησία. Κοινή αυλή ανάμεσα στις ιδιοκτησίες των διαδίκων, συνιδιοκτησίας αμφοτέρων. Εφ. Λαρ. 242/03, σ.

ΨΕΥΔΗΣ ΑΝΩΜΟΤΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

Αναβολή ποινικής δίκης για τη πράξη της ψευδούς ανώμοτης κατάθεσης μέχρι την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης για πράξη ηθικής αυτουργίας σε απάτη. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 1/03, σ. 322

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

1. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ		227	σ. 278
		242	σ. 280
		249	σ. 286
Α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ		250	σ. 288
		261	σ. 290
ΕΤΟΥΣ 2002		300	σ. 292
		339	σ. 294
221	σ. 195	370	σ. 298
238	σ. 197		
265	σ. 200		
643	σ. 202	B. ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	
673	σ. 208		
766	σ. 210		
785	σ. 217	ΕΤΟΥΣ 03	
		30	σ. 304
ΕΤΟΥΣ 03		32	σ. 302
		51	σ. 313
11	σ. 220	104	σ. 317
14	σ. 222	112	σ. 319
30	σ. 223	163	σ. 320
59	σ. 225		
67	σ. 228		
72	σ. 230	2. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ	
79	σ. 231		
104	σ. 235		
116	σ. 236	A. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ	
119	σ. 245		
121	σ. 248		
153	σ. 252	ΕΤΟΥΣ 03	
157	σ. 256		
159	σ. 259		
165	σ. 260	1	σ. 322
180	σ. 263	29	σ. 325
183	σ. 268	45	σ. 327
189	σ. 272	46	σ. 331